

سی و چهارمین

دوره انتخاب و معرفی
نمونه های ملی بخش کشاورزی
و منابع طبیعی

۱۳۹۸

برگزارکننده:

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

ویژه نامه: سی و چهارمین دوره انتخاب، معرفی و تجلیل از نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی-۱۳۹۸

دکتر کاظم خاوازی، معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

رئیس ستاد:

دکتر علی اکبر مویدی، معاون سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و رئیس مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی

رئیس کمیته
سیاستگذاری و
برنامه ریزی:

دکتر اسماعیل کرمی دهکردی، مدیرکل دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی

دبیر ستاد:

سید کریم موسوی، حسین پیری، مسعود پیروشعبانی، رمضانعلی قباخلو، غلامرضا ضیایی، جواد قاسمی، سعید رجاءآبادی، علی اصغر پالوج، مسعود سیدی نیاسر، ابوالفضل ریحانی، محمد شریفی مقدم، حسام الدین غلامی، حمیدرضا گیلوری، علیرضا سیداسحاقی، سید رضا اسحاقی

همکاران:

شیوا پارسانیک

مدیر داخلی:

فتح الله بهرامی

ناظر کیفی:

نرگس بهادر

طراحی و
صفحه آرایی:

دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی؛ دفتر شبکه دانش و رسانه های ترویجی

تهیه شده در:

نشر آموزش کشاورزی

ناشر:

۲۰۰۰ نسخه

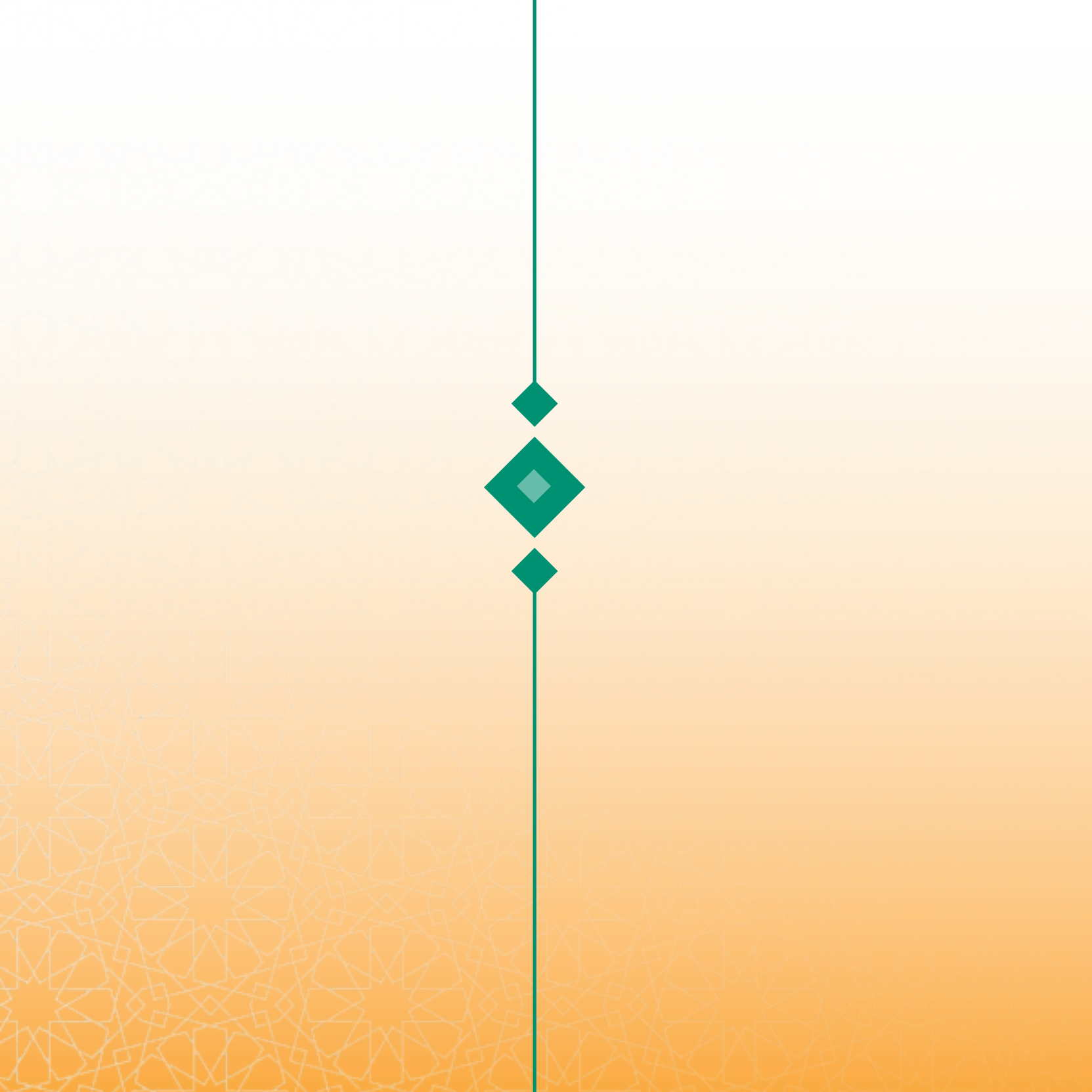
شمارگان:

دی ماه ۱۳۹۸

سال انتشار:

شماره ثبت در مرکز فن آوری اطلاعات و اطلاع رسانی کشاورزی ۵۶۸۲۰ به تاریخ ۹۸/۱۰/۲۲ است.

نشانی: تهران، خیابان آزادی، بین چهار راه نواب و رودکی، مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی، دبیرخانه ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی کشور

کمیته های فنی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

کمیته فنی زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی

رئیس کمیته:
مهندس ابوالفضل ریحانی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

♦ کاکاوند، حسین	♦ خسرو بیگی، مریم	♦ آهک پز، فرهاد
♦ کلهر، خسرو	♦ داداشیان نیکرودی، عاطفه	♦ احمدی فر، محمد
♦ گیلوری، حمید رضا	♦ رجایی، محمد رضا	♦ ادیبی، شایگان
♦ متعبد، جعفر	♦ رحمانی، آیدا	♦ اطاعتی، مریم
♦ میر، ملیکا	♦ رضائیان، رایعه	♦ اقدامی، محمد
♦ مفیدیان، سیدمحمدعلی	♦ ریحانی، ابوالفضل	♦ اله قلی پور، مهرزاد
♦ نادری عارفی، علی	♦ زارعیان، عباس	♦ امامی آل آقا، الهه
♦ یوسف آبادی، ولی ...	♦ زلقی، فرزاد	♦ باقری، محمدرضا
♦ یوسفی، یوسف	♦ زمانی، محمدجواد	♦ بکوردی، صدیقه
	♦ سعادت نژاد، داود	♦ پاد، بهنام
	♦ سلیمانی، محرم	♦ پیری، حسین
	♦ سنجابی، سجاد	♦ پیشگاهی، کمال
	♦ سهرابی، سهراب	♦ پیر صالحی سید مهدی
	♦ شریفی، رضا	♦ تنوره، منصور
	♦ صفری نوده، علی اکبر	♦ توکلی نیک، مرتضی
	♦ عبدی، حمید رضا	♦ جاسمی، سید شهریار
	♦ عزیزی، فرهاد	♦ حداد، علی
	♦ علی سعیدی، محمدرضا	♦ حسینیان خسرو، حمید
	♦ فرد، سیمین	♦ حسین پور، ابراهیم
	♦ قزوینی، حبیب اله	♦ حسینی، سیده فرزانه
	♦ قهرمانیان، غلامرضا	♦ حکمی، مسعود

کمیته‌های فنی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

کمیته فنی باغبانی

رئیس کمیته:
مهندس غلامرضا ضیایی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

♦ احمدپور، اندیشه	♦ خسروبیگی، مریم	♦ مرادی بهجو، علی
♦ امامی، محمود	♦ خوشکام، صغری	♦ نجاری، اکبر
♦ ایمانی، علی	♦ داوودی، سیدعلی اکبر	♦ نظامی، سیدرضا
♦ آقاسی، شهرزاد	♦ دولتخواه، فلورا	♦ هداوند، نبی
♦ آل محمد، علی امیر	♦ رضایی کلج، یوسف	
♦ بنی فاطمه، سیدمجید	♦ رمضان زاده، شیده	
♦ بوذری، ناصر	♦ زینانلو، علی اصغر	
♦ پوربقائی کرمانی، سیده سعیده	♦ سلیمانی، اصغر	
♦ پوریانزاد، فرزانه	♦ سلیمانی، زهرا	
♦ پهلوانی، حسین	♦ سلیمانی، محمد	
♦ تقوی، غلامرضا	♦ سنائی، محمد	
♦ تنوره، منصور	♦ شرافتی، ابراهیم	
♦ جعفری فشارکی، محمد	♦ شفیعیان، افشین	
♦ جلالی، پیمان	♦ شوندی، افسانه	
♦ جلیلی مقدم، زهرا	♦ ضیائی، غلامرضا	
♦ حاج علی محمدی، سیمین	♦ عباس آبادی، مهرنوش	
♦ حاج نجاری، حسن	♦ عزیزی، اصغر	
♦ حبشی، معصومه	♦ فتاحی فر، الهام	
♦ حبیبی، داوود	♦ فدائی اقدام، محمد	
♦ حسینی، سیده فرزانه	♦ فرجی، مهدی	
♦ حکم آبادی، حسین	♦ کاکاوند، حسین	

کمیته های فنی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

کمیته فنی دام، طیور و آبزیان

زیر کمیته دام و طیور

رئیس کمیته:

مهندس حسین پیری

زیر کمیته شیلات و آبزیان

رئیس کمیته:

مهندس حسین پیری

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

♦ آقاشاهی، علیرضا	♦ جعفری، ابراهیم	♦ کارپسند، شهناز	♦ الهی، محمدحسن
♦ اسد زاده، نادر	♦ حاجی حسینی، آرش	♦ کاظمی، علی	♦ ایزدی، علی
♦ اسفندیاری، علی	♦ حبیب کاظمی، فریبا	♦ کوهکن نژاد، محمدرضا	♦ باشتی، طیبه
♦ اسکافی نوغانی، امیرحسام	♦ حسینی، سید عبدالله	♦ کیانزاد، داوود	♦ بیگی، علی
♦ افخاری، مهدی	♦ حیدری، محمودرضا	♦ لاهیجانی، هاله	♦ پیری، حسین
♦ افروزان، هوشنگ	♦ دنیایی میرز، مجید	♦ لطف الهیان، هوشنگ	♦ توکلی، ترانه
♦ امیرحاجلو، سعید	♦ راهنورد، علی	♦ محقق، علیرضا	♦ تهرانی، فاطمه سادات
♦ امینی، امید	♦ رجاآبادی، سعید	♦ مقدسی، جعفر	♦ حقیقی، عادل
♦ ایقایی، وحید	♦ رشادت، حسن	♦ موسوی، سید مسعود	♦ جلیل پور، جلیل
♦ برازنده، هادی	♦ زبده، محمدرضا	♦ مویدی بنان، عباس	♦ رجاآبادی، سعید
♦ بلالی، لیلا سادات	♦ سعیدی، بیژن	♦ میرزایی، فرهاد	♦ رجایی، فریبرز
♦ پاپی، نادر	♦ سمواتی، مهدی	♦ ناجی زواره، احمد	♦ رجبی، نادر
♦ پدمنگ، رقیه	♦ صفابخش، محمدرضا	♦ هوشمندی، علی محمد	♦ سیدی قمی، سید کاظم
♦ پردل، عزیزاله	♦ طهماسبی، غلامحسین		♦ شیری، اژدر
♦ پهلوان شریفی، افشین	♦ ظاهری، فریبا		♦ صفابخش، محمدرضا
♦ پیری، حسین	♦ عابدین، پونه		♦ غلامرضا شیرازی، جواد
♦ تاج آبادی، ناصر	♦ عبدالهی، داراب		♦ کرمی راد، ناصر
♦ تکمیلی، مهدی	♦ علیزاده قمصری، امیرحسین		♦ معدنی، وحید
♦ تهرانی، فاطمه سادات	♦ علیمحمدی، ابراهیم		♦ موسوی، سید ابراهیم
♦ توحیدی، داریوش	♦ علیوردی نسب، رامین		♦ یاری، علی محمد
♦ توکلی، مجید	♦ فریور، بیژن		

کمیته‌های فنی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

کمیته فنی بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی

رئیس کمیته:
مهندس حمیدرضا گیلوری

- ♦ اسلانی، کامبیز
- ♦ پالوج، علی اصغر
- ♦ حسنی مقدم، مجید
- ♦ خداوردیان، مجیدرضا
- ♦ رفعتی، محسن
- ♦ رحمانی، صفت الله
- ♦ ریحانی، ابوالفضل
- ♦ ضیائی، غلامرضا
- ♦ علی محمدی، ابراهیم
- ♦ گیلوری، حمیدرضا
- ♦ مزید آبادی، ندا

کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری

رئیس کمیته:
مهندس علی اصغر پالوج

- ♦ اکبری، سمانه
- ♦ پالوج، علی اصغر
- ♦ حسینی، طیبه
- ♦ حسینی، عزت الله
- ♦ خان احمدی، ناهید
- ♦ درویش، امیر کیوان
- ♦ رجبی، پروانه
- ♦ رحمانی، راضیه
- ♦ رستار، احمد
- ♦ شعبانی عمران، تورج
- ♦ عاشوری، پرشاد
- ♦ گیلوری، حمید رضا
- ♦ وجودی، راضیه
- ♦ رسولی، محسن
- ♦ رجبی فر، بابک
- ♦ شفقتی، مهدی
- ♦ قاسم زاده، رحمت
- ♦ شمس ناتری، علی
- ♦ غلامی، عارف
- ♦ محمدی، عبدالحمید
- ♦ مسچی، مهدی

کمیته فنی آموزش و ترویج کشاورزی

رئیس کمیته:
مهندس مسعود پیروشعبانی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

- ♦ ابراهیمی، عبدالعلی
- ♦ ابراهیم نژاد، مهدی
- ♦ اقدسی، سحر
- ♦ برقی، سیدمحمدتقی
- ♦ بکوردی، صدیقه
- ♦ بلالی، لیلاسادات
- ♦ بنکدار، طاهره
- ♦ پیری، حسین
- ♦ تقی پور، فریبا
- ♦ توکلی، لیلا
- ♦ حبیب کاظمی، فریبا
- ♦ حسنی، رضا
- ♦ حسینی، سیدرضا
- ♦ ذبیحی طاری، رضا
- ♦ رحمانی، محمد
- ♦ سعیدیان، حسین
- ♦ شریفی اسدی، عباس
- ♦ صفری، سعید
- ♦ صابری، علی اکبر
- ♦ ضیائی، حبیب ا...
- ♦ عبداللهی گیلانی، ملاحظ
- ♦ عزیزپور، محمود
- ♦ علیمحمدی، ابراهیم
- ♦ غلامی، حسام الدین
- ♦ فتحی، افراسیاب
- ♦ قاسمی، رشیده
- ♦ قباخلو، رمضانعلی
- ♦ مرادی، محسن
- ♦ ملکی، عباس
- ♦ مداحی، مهری
- ♦ مهاجری، مرتضی
- ♦ مهیاری تفنگچی، زهره
- ♦ نورعلی زاده، زیبا
- ♦ یزدانی، مریم

کمیته های فنی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

کمیته فنی تشکل های کشاورزی و منابع طبیعی

رئیس کمیته:
دکتر جواد قاسمی

- ♦ احمدی فر، محمد
- ♦ ادیب، مرتضی
- ♦ بخشی، علی اکبر
- ♦ بهنود، ملیحه
- ♦ پرتویی، ودود
- ♦ جواهری، فرهاد
- ♦ جهان پناه، بیژن
- ♦ حسینی، طیبه
- ♦ دهقان، ستار
- ♦ رضایی، ماشاالله
- ♦ ریحانی، ابوالفضل
- ♦ زارعیان، عباس
- ♦ عاشوری، پرشاد
- ♦ غلامی، حسام الدین
- ♦ قاسمی، جواد
- ♦ محبوبی، مهین
- ♦ ناوی ثانی، رویا
- ♦ وهاب زاده، مجتبی

کمیته فنی آب و خاک

رئیس کمیته:
مهندس مسعود سیدی نیاسر

- ♦ ابراهیم پور، رضاعلی
- ♦ احسان زاده، محسن
- ♦ اکبری، مهدی
- ♦ باغانی، جواد
- ♦ بینا، لادن
- ♦ خازنی اسکویی، محمد
- ♦ خانی، امیر محمد
- ♦ سیدی نیاسر، مسعود
- ♦ صدیقی، حسن
- ♦ عبدی، محسن
- ♦ غفاری، محمد نبی
- ♦ قیصری نسب، عبدالله
- ♦ کمالی پاشاکلاتی، محمد اسماعیل
- ♦ گرگی، علی
- ♦ محرابیان، حمید رضا
- ♦ مصاحبی، مهران
- ♦ مقدم، وحید
- ♦ ملکی، فرهاد

کمیته فنی محصولات گواهی شده و ارگانیک

رئیس کمیته:
مهندس محمد شریفی مقدم

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

- ♦ اسحاقی، سید رضا
- ♦ پیری، حسین
- ♦ حسینی، سیده فرزانه
- ♦ صفاییان، حسن
- ♦ قریشی، سید مهدی
- ♦ ریحانی، ابوالفضل
- ♦ ضیایی، غلامرضا
- ♦ کریمی، محمدحسین
- ♦ شاکری، محمدعلی
- ♦ شریفی مقدم، محمد
- ♦ عصار، محسن
- ♦ اقدامی، افسانه
- ♦ مهدوی، وحیده
- ♦ محسنی، علی

کمیته مستند سازی

رئیس کمیته:
مهندس علیرضا سیداسحاقی

- ♦ فتح الله بهرامی
- ♦ شیوا پارسانیک
- ♦ نصیبه پورفاتح
- ♦ مونا خیرآوران
- ♦ نوشین رضانی
- ♦ محمد روستایی
- ♦ مهدی ساروقی
- ♦ افسانه شایسته
- ♦ بهزاد عموجعفری
- ♦ فرشید فهیم
- ♦ شبنم قبادی مقدم
- ♦ سباسادات کرمانی پوربقائی
- ♦ علیرضا محنتی
- ♦ پیام رضا محمدی
- ♦ سینا مقدم
- ♦ ویدا همتی

کمیته پشتیبانی

رئیس کمیته:
دکتر سید کریم موسوی

- ♦ غلامعلی علیرضایی
- ♦ علیرضا صدقی نیکوزاد،
- ♦ خدارحم ملکی
- ♦ ایمان میرووردی زاده
- ♦ رمضانعلی قباخلو
- ♦ محمد مقیسه
- ♦ عباس اصغری نژاد
- ♦ سعید بیات
- ♦ سعید شتابی
- ♦ صالح هادی
- ♦ مهدی علی مرادنژاد
- ♦ مریم اکبرزاده
- ♦ مرتضی یزدانی

کمیته اطلاع رسانی

رئیس کمیته:
مهناز نصراللهی

- ♦ اکبر امیرور
- ♦ مهدی فیروزیار
- ♦ زهرا مخبریان

کمیته اجرایی

رئیس کمیته:
دکتر اسماعیل کرمی دهکردی

اعضای کمیته به ترتیب حروف الفبا:

- ♦ کامبیز اسلانی
- ♦ سید رضا اسحاقی
- ♦ هوشنگ افروزان
- ♦ سمیرا انواری
- ♦ صدیقه بکوردی
- ♦ علی اصغر پالوج
- ♦ حسین پیری
- ♦ مسعود پیروشعبانی
- ♦ جمشید پیشکار
- ♦ جهانبخش تقی پور
- ♦ رمضانعلی قباخلو
- ♦ غلامرضا ضیایی
- ♦ سعید رجآبادی
- ♦ مسعود سیدی نیاسر
- ♦ ابوالفضل ریحانی
- ♦ مریم خسروبیگی
- ♦ حمیدرضا گیلوری
- ♦ محمدرضا صفابخش
- ♦ سیده فرزانه حسینی
- ♦ فرهاد جواهری
- ♦ فریبا حبیب کاظمی
- ♦ ابراهیم جعفری
- ♦ جواد قاسمی
- ♦ ابراهیم علی محمدی
- ♦ ناهید خان احمدی
- ♦ رضا حسنی
- ♦ محمد شریفی مقدم
- ♦ حسام الدین غلامی
- ♦ حسین مختاری جوینده،
- ♦ محمد صفاری
- ♦ پرشاد عاشوری
- ♦ مهدی فرجی
- ♦ محمدرضا قدسی
- ♦ ماشالله خوشنود
- ♦ سارا باباییان
- ♦ نسرين حسنی

سخن نخست	۱۶
پیام معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی	۱۷
پیام سرپرست وزارت جهاد کشاورزی	۱۸
۱) ضرورت و اهداف انتخاب نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۲۰
۲) فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال زراعی ۹۸- ۱۳۹۷	۲۲
۳) ساختار اجرایی ستاد انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۲۳
۱-۳- وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۲۶
۲-۳- ترکیب کمیته های فنی- تخصصی در سطح ملی	۲۶
۱-۳-۲- وظایف کمیته های فنی- تخصصی در سطح ملی	۲۶
۳-۳- اعضای کمیته سیاست گذاری و برنامه ریزی استان	۲۷
۴-۳- وظایف کمیته سیاست گذاری و برنامه ریزی استان	۲۷
۵-۳- اعضای کمیته فنی- تخصصی استان	۲۷
۶-۳- وظایف کمیته فنی- تخصصی استان	۲۸
۷-۳- اعضای کمیته برنامه ریزی و اجرایی در شهرستان	۲۸
۸-۳- وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی در شهرستان	۲۹
۹-۳- وظایف کارشناسان ارزیاب	۲۹
۱۰-۳- اعضای کمیته شناسایی و معرفی در دهستان	۲۹
۱۱-۳- وظایف کمیته شناسایی و معرفی در دهستان	۳۰
۴) شاخص های اصلی برای تعیین رشته های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۳۰
۵) شاخص های انتخاب در بخش ها و زیربخش های تخصصی	۳۱
۱-۵- زراعت	۳۱
۲-۵- باغبانی	۳۱
۳-۵- دام و طیور	۳۲
۴-۵- شیلات و آبزیان	۳۳
۵-۵- امور عشایر	۳۳
۶-۵- آموزش و ترویج کشاورزی	۳۴
۷-۵- تشکل های بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۳۴
۸-۵- منابع طبیعی و آبخیزداری	۳۵
۹-۵- مکانیزاسیون	۳۵
۱۰-۵- آب و خاک	۳۵
۱۱-۵- بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۳۶
۱۲-۵- محصولات گواهی شده و ارگانیک	۳۷

۳۸.....	۶) بررسی آماری نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال ۹۸-۱۳۹۷
۳۸.....	۶-۱- وضعیت توزیع کمیته‌های فنی و تخصصی نمونه‌های ملی
۳۸.....	۶-۱-۱- کمیته فنی زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی
۳۸.....	الف) زراعت
۳۹.....	ب) بخش مکانیزاسیون
۳۹.....	۶-۱-۲- کمیته فنی باغبانی
۴۰.....	۶-۱-۳- کمیته فنی دام، طیور، شیلات و آبزیان
۴۰.....	۶-۱-۴- کمیته فنی آموزش و ترویج کشاورزی
۴۱.....	۶-۱-۵- کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری
۴۱.....	۶-۱-۶- کمیته فنی آب و خاک
۴۲.....	۶-۱-۷- کمیته فنی بازرگانی، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی
۴۲.....	۶-۱-۸- کمیته فنی محصول گواهی شده و ارگانیک
۴۲.....	۶-۱-۹- کمیته فنی شکل‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی
۴۴.....	۶-۲- وضعیت پرونده‌های تحت بررسی
۴۵.....	۶-۳- تعداد پرونده‌های دریافتی به تفکیک و سهم هر استان
۴۶.....	۶-۴- برگزاری جلسات کارشناسی و تعیین نفرات نهایی
۴۶.....	۶-۵- توزیع ویژگی‌های فردی نمونه‌ها
۴۶.....	۶-۵-۱- جنس
۴۷.....	۶-۵-۲- سطح تحصیلات
۴۸.....	۶-۵-۳- سن
۵۱.....	کمیته فنی زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی
۵۲.....	۷-۱- سیمای بخش زراعت
۵۲.....	الف) اعمال مدیریت تقاضای آب کشاورزی به منظور کمک به بحران آب کشور
۵۳.....	ب - تمرکز بر افزایش عملکرد با انتقال تکنولوژی نوین
۵۳.....	ج- تدوین بسته کامل افزایش ضریب خوداتکایی تولید محصولات اساسی
۵۳.....	د- تکیه بر مشارکت بخش خصوصی و تشکل‌های صنفی و تعاونی‌ها:
۵۴.....	۷-۲- سیمای بخش مکانیزاسیون
۵۵.....	۱- توسعه کمی:
۵۵.....	۲- توسعه کیفی:
۵۷.....	معرفی نمونه‌های ملی کمیته فنی زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی
۸۹.....	کمیته فنی باغبانی

۹۰	۸-۱- سیمای بخش باغبانی
۹۰	سیمای باغبانی در برنامه ششم توسعه و سال ۹۷
۹۱	وضعیت آمار باغبانی در سال ۱۳۹۷
۹۳	معرفی نمونه‌های ملی کمیته فنی باغبانی
۱۲۱	کمیته فنی دام، طیور، شیلات و آبزیان
۱۲۲	۹-۱- سیمای دامپروری
۱۲۲	مقدمه
۱۲۲	اهداف کلی
۱۲۳	راهبردها
۱۲۳	تعداد بهره برداران زیربخش دامپروری در سال ۱۳۹۷
۱۲۴	۹-۲- سیمای دامپزشکی کشور
۱۲۵	(۱) کنترل و پیشگیری از بیماری‌های مشترک
۱۲۵	(۲) افزایش بهره‌وری با کاهش خسارات و ضایعات ناشی از بیماری‌های دامی
۱۲۵	(۳) فراهم آوردن بستر ورود به بازارهای جهانی
۱۲۶	(۴) تأمین رفاه حیوانات
۱۲۶	۹-۳- سیمای شیلات ایران
۱۲۷	ماموریت و دستاورد های سازمان شیلات
۱۲۷	اهداف کلی
۱۲۹	۹-۴- سیمای امور عشایر ایران
۱۲۹	مقدمه
۱۲۹	جمعیت عشایر کشور
۱۳۳	معرفی نمونه‌های ملی دام، طیور، شیلات و آبزیان
۱۷۳	کمیته فنی آموزش و ترویج کشاورزی
۱۷۴	۱۰-۱- سیمای ترویج کشاورزی
۱۷۴	برنامه‌ها و فعالیت‌های عمده ترویج
۱۷۶	ظرفیتهای شبکه ترویج
۱۷۶	زنان روستایی
۱۷۷	آموزش بهره‌برداران
۱۷۹	معرفی نمونه‌های ملی کمیته فنی آموزش و ترویج کشاورزی
۲۰۳	کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری
۲۰۴	۱۱-۱- سیمای زیربخش منابع طبیعی، جنگل و حوزه‌های آبخیز جنگل
۲۰۶	سطح اراضی بیابانی ایران
۲۰۶	مناطق کویری و بیابانی

۲۰۷	آبخیزداری:.....
۲۰۷	طرح آبخیزداری:.....
۲۰۷	انواع اقدامات آبخیزداری و آبخوانداری:.....
۲۰۹	معرفی نمونه‌های ملی کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری.....
۲۲۳	کمیته فنی بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی.....
۲۲۴	۱- بخش بازرگانی.....
۲۲۵	۲- بخش صنایع تبدیلی و تکمیلی.....
۲۲۷	فرصت‌های موجود در صنایع غذایی.....
۲۲۹	معرفی نمونه‌های ملی کمیته فنی بازرگانی، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی.....
۲۴۱	کمیته فنی محصولات گواهی شده و ارگانیک.....
۲۴۲	۱-۱۳- سیمای کشاورزی ارگانیک.....
۲۴۳	۲-۱۳- سیمای کشاورزی ارگانیک در ایران و دنیا.....
۲۴۵	کمیته فنی محصولات گواهی شده و ارگانیک.....
۲۴۹	کمیته فنی آب و خاک.....
۲۵۰	۱-۱۴- سیمای کمیته فنی آب و خاک.....
۲۵۱	چکیده عملکرد طرح‌های آب و خاک.....
۲۵۳	معرفی نمونه‌های ملی کمیته فنی آب و خاک.....
۲۷۱	کمیته فنی تشکل‌های کشاورزی و منابع طبیعی.....
۲۷۲	۱-۱۵- سیمای تشکل‌های کشاورزی و منابع طبیعی.....
۲۷۲	سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران.....
۲۷۴	تعاونی‌های منابع طبیعی و آبخیزداری.....
۲۷۵	معرفی نمونه‌های تشکل‌های کشاورزی و منابع طبیعی.....

سخن نخست

بخش کشاورزی از ارکان زیربنایی و مهم اقتصادی کشور است که با برخورداری از قابلیت ها و مزیت های نسبی فراوان، سهم بسزایی در تولید ناخالص ملی، ایجاد اشتغال، تأمین امنیت غذایی کشور و صادرات غیرنفتی دارد. تأمین امنیت غذایی کشور، همواره مرهون زحمات و تلاش های گرانسنگ کشاورزان و بهره برداران این مرز و بوم است. در این راستا موسسه آموزش و ترویج کشاورزی، به عنوان متولی توسعه سرمایه های اجتماعی و انسانی بخش کشاورزی، با بسیج ظرفیت ها و منابع در اختیار و همکاری و تعامل با سایر کنشگران اثرگذار از قبیل تحقیقات، بخش های دولتی و غیردولتی نقش مهمی را در توانمندسازی عوامل دخیل در فعالیت های کشاورزی به عهده دارد.

ارایه خدمات آموزشی و ترویجی به طیف وسیعی از مخاطبان، اعم از کارشناسان، مروجان، کشاورزان و بهره برداران عرصه های تولیدی و سایر فعالان این حوزه، ضمن افزایش دانش فنی متناسب با نیاز و ارتقاء مهارت های ذینفعان، بهبود کمی و کیفی محصولات کشاورزی و ارتقای بهره وری عوامل تولید را به ارمغان آورده است. در این میان تعدادی از بهره برداران نقش الگویی و سرمشق حرفه ای را برای سایر همکاران خود ایفا می کنند. قدر مسلم، حضور این قشر ممتاز در جامعه کشاورزی پیام آور نقش بی بدیل آموزش و ترویج در توفیقات بخش کشاورزی کشور است.

قهرمانان و نمونه های ملی بخش کشاورزی، با وجود انواع کاستی ها و تنگناهای شغلی، همچنان با اراده ای پولادین و علاقه مندی به کسب فنون و دانش روز، به نحو احسن از منابع خدادادی بهره برداری می کنند و در واقع الگوهای عملی و واقعی بهره وری در بخش کشاورزی هستند. بی شک شناسایی، معرفی و قدردانی از این قهرمانان ملی، اولین قدم برای حرکت به سمت توسعه پایدار کشاورزی است. در سال جاری، این فرآیند با تلاش همکاران دفاتر مختلف موسسه آموزش و ترویج کشاورزی، به ویژه دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی در تعامل نزدیک با بخش های اجرایی، تحقیقاتی و تشکل های کشاورزی در تمامی سطوح ملی و استانی صورت گرفته است. بدین وسیله از همکاران عزیز و دست اندرکاران محترم که با تلاش شبانه روزی در طول یک سال گذشته برای موفقیت این برنامه اهتمام ورزیدند، صمیمانه سپاسگزاری می نمایم.

علی اکبر مویدی

معاون سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و
رئیس موسسه آموزش و ترویج کشاورزی

علی اکبر مؤیدی

معاون سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج
کشاورزی و
رئیس موسسه آموزش و ترویج کشاورزی

پیام معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

وظیفه اصلی بخش کشاورزی ایجاد امنیت غذایی توأم با حفظ منابع پایه تولید و رعایت ملاحظات زیست محیطی است. وظیفه‌ای که کشاورزان نمونه یکی از بهترین مصادیق تبلور آن هستند. قهرمانانی که در عین دستیابی به رکودهای عالی تولید و بهره‌وری بالا توانسته‌اند معیارهای کشاورزی پایدار را به بهترین وجه رعایت و در جنبه‌های مختلف حرفه‌ای و اثربخشی در جامعه روستایی، الگویی مناسب باشند. امروزه تحولاتی چون تغییرات اقلیمی، بحران آب، محدودیت زمین‌های قابل کشت، افزایش جمعیت و ارتقای آگاهی و حساسیت مردم نسبت به بهداشت و سلامت غذا، دستیابی به امنیت غذایی پایدار را دشوار ساخته است. در عین حال دستیابی به امنیت غذایی پایدار بدون تکیه بر دانش و فناوری‌های نوین و متناسب‌سازی آنها برای شرایط کشور، ممکن نبوده و کاربرد دانش و فناوری بدون توجه به منابع انسانی و نیروی انسانی ماهر، دانا و مجرب در بخش کشاورزی امکان‌پذیر نیست.

بدیهی است کاربرد مؤثر دانش اعم از دانش بومی یا دانش جدید از سوی کشاورزان نیازمند «مدیریت دانش» است. در همین راستا در مجموعه سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تلاش‌های گسترده‌ای در زمینه مدیریت دانش یا تولید و ترویج دانش انجام می‌گیرد و تلاش شده تا زمینه بهبود مدیریت دانش با بهره‌گیری از فناوری‌های نو فراهم شود. مدیریت دانش در بخش کشاورزی متأثر از مولفه‌های متعددی است، اما ارتباط پویا و هماهنگ تحقیق، آموزش و ترویج و جامعه کشاورزی و روستایی یکی از مهمترین لوازم آن به شمار می‌رود. اجرای طرح‌های گوناگون پژوهشی در محصولات مختلف زراعی، ساده‌سازی و ترویج آنها با انواع روش‌های ترویجی، بخشی از این تلاش‌هاست که با همکاری مؤسسات و مراکز تحقیقاتی و بخش‌های مختلف مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی انجام می‌پذیرد. بکارگیری یافته‌ها و دانش کشاورزی که در بسیاری از موارد حاصل تعامل و تلاش مشترک محققان، مروجان و بهره‌برداران است بدون روشن‌بینی و سخت‌کوشی کشاورزان عزیز میسر نخواهد شد.

امید است مراسم تجلیل از نمونه‌های برتر بخش کشاورزی که تبلور کاربرد مناسب دانش توسط نخبگان بخش کشاورزی است بتواند گوشه‌ای از تلاش‌های شبانه‌روزی کشاورزان و دست‌اندرکاران گرامی را ارج نهد و موجبات دلگرمی سربازان خط مقدم اقتصادی، مروجان، پژوهشگران و همه دلسوزان بخش کشاورزی را فراهم نماید.

کاظم خاوازی

معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

کاظم خاوازی

معاون وزیر و رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

وزارت جهاد کشاورزی

به نام خداوند جان و خرد

که دانا و بینا کند خاک را

ستایش کنم ایزد پاک را

با توجه به اهمیت بخش کشاورزی در دستیابی به امنیت غذایی، حفظ اشتغال پایدار، تامین بخش قابل ملاحظه ای از مواد اولیه صنایع به عنوان پایدارترین بخش اقتصادی بوده و جایگاه ویژه آن در توسعه ملی همواره مورد توجه تمامی دولت ها و جوامع می باشد. بدین خاطر توجه و مراقبت از دستاوردهای این بخش در سر لوحه اقدامات ملی قرار دارد.

در بخش کشاورزی، تأمین امنیت غذایی به مفهوم تولید و عرضه غذای کافی و مقرون به صرفه است. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، در اصول سوم، بیست و نهم و چهل و سوم، ضرورت تامین نیازهای اساسی، رفع فقر و بر طرف ساختن هر نوع محرومیت در زمینه تغذیه، رفاه فردی و اجتماعی مورد تاکید قرار گرفته است. تبلور این رویکرد در سیاست گذاری های ملی در قالب «سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی» برنامه های مختلف توسعه از جمله برنامه ششم به خوبی بیانگر اهمیت موضوع و تعهد جمهوری اسلامی ایران به مقوله امنیت غذایی می باشد. موضوع قابل توجه در امنیت غذایی فرابخشی بودن آن است که نیازمند ارتباط، تعامل و اجرای مشترک توسط بخش ها و زیربخش های مختلف است. لذا مجموعه ای از عوامل همچون سیاست ارتقای بهره وری در تولیدات کشاورزی و اصلاح الگوی کشت، نظام فرآوری و توزیع مواد غذایی، مدیریت منابع تولید، الگوی مصرف، نظام یارانه کالاهای اساسی، وضعیت اشتغال و توزیع درآمد، تجارت خارجی و بالاخره فرهنگ تغذیه ای بر امنیت غذایی اثر می گذارد. گسترده گی بخش کشاورزی و پراکنده گی واحدهای تولید موجب گردیده که امر خدمات رسانی

وزارت جهاد کشاورزی

و تأمین و تدارک نهاده‌ها و بازار محصولات کشاورزی و همچنین تشکیل سرمایه در این بخش با وجود گستردگی و پراکندگی بخش از مزرعه تا سفره، امری دشوار، پیچیده و نیازمند همکاری بخش‌های خصوصی و پشتیبانی دولت باشد. در این راستا ایجاد زنجیره‌های تولید و مراقبت از روند تولیدات و بازارهای هدف در کنار توسعه زیرساخت‌های بخش کشاورزی به ویژه صنایع تبدیلی و همچنین تقویت تشکل‌ها و برنامه‌های دانش بنیان، می‌تواند به ثبات قیمت‌ها و ایجاد بازار امن برای حمایت از تولیدکنندگان و نیز مصرف‌کنندگان کمک نماید.

حاصل برنامه‌ها و تلاش‌های بخش کشاورزی با تکیه بر پتانسیل بی‌نظیر بهره‌برداران این بخش در حوزه امنیت غذایی، تولید بیش از ۱۲۰ میلیون تن محصول کشاورزی و افزایش ظرفیت سردخانه‌ها به بیش از پنج میلیون تن و استمرار خودکفایی گندم و صادرات سالانه بیش از شش میلیارد دلار محصولات کشاورزی و غذایی می‌باشد و تلاش برای پایداری تولید از ضروریات بخش کشاورزی است. توسعه گلخانه‌ها، توسعه تولید ماهی در قفس، افزایش بهره‌وری آب و افزایش ضریب مکانیزاسیون از جمله موضوعاتی است که پایداری و سلامت تولید را به دنبال خواهد داشت. اکنون در آستانه سی و چهارمین دوره معرفی و تجلیل از نمونه‌های ملی بخش کشاورزی، ضمن تبریک به عزیزانی که به عنوان قهرمانان تولید، تلاش‌هایشان در شرایط تحریم‌های ظالمانه به بار نشست و ثمره شیرین آن در رشد مثبت اقتصادی کشور به ظهور رسیده، از خداوند منان برای جامعه بزرگ فعالان، بهره‌برداران و کشاورزان، آرزوی توفیق روزافزون داریم.

وزارت جهاد کشاورزی

(۱) ضرورت و اهداف انتخاب نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

کشاورزی به عنوان یکی از مهم ترین بخش های تولیدی کشور، متولی اصلی در حوزه تأمین امنیت غذایی به شمار می رود. در این فرآیند، نیروی انسانی دارای نقشی محوری در توسعه پایدار بخش کشاورزی است و به تمامی کارگزاران این بخش و تولیدکنندگان آن، به عنوان توانمندی های بالقوه در عرصه امنیت غذایی نگریسته می شود که باید در جهت رشد و شکوفایی این توانمندی ها و تبدیل آنها به قابلیت های بالفعل تلاش شود. وزارت جهاد کشاورزی به منظور ایجاد زمینه ترغیب فعالان عرصه تولید کشاورزی در سطح کشور، توجه مسئولین، تصمیم سازان و تصمیم گیران کشور به وضعیت کشاورزان، ایجاد زمینه برای ارائه کمبودها و مشکلات کشاورزان، معرفی تولیدکنندگان برتر بخش و فراهم نمودن بستری الگوساز برای تأسی سایر بهره برداران، همه ساله نسبت به شناسایی، انتخاب و معرفی تولیدکنندگان برتر اقدام می نماید.

بدون شک، انجام این امر مهم در راستای دستیابی و تحقق اهدافی است که اهم آن ها را می توان به شرح ذیل بیان نمود:

- ♦ ارج نهادن به زحمات و تلاش روستائیان، تولیدکنندگان و بهره برداران بخش کشاورزی و ارتقای شأن و جایگاه و اهمیت حرفه و شغل کشاورزی در جامعه.

- ♦ ایجاد انگیزه و رقابت سالم میان شاغلان بخش کشاورزی و تشویق آنان به ادامه فعالیت سازنده تولیدی.

- ♦ معرفی الگوی عملی و قابل اعتماد در بین تولیدکنندگان، روستائیان و عشایر به منظور الگوپردازی سایر تولیدکنندگان و بهره برداران.

- ♦ طرح مسائل و مشکلات روستائیان در سطوح ملی، استانی، شهرستانی و محلی با مسئولین مربوطه.

- ♦ خارج نمودن تولیدکنندگان، روستائیان و عشایر از انزوا و آشنا نمودن آنان با حقوق خود به وسیله ایجاد تشکل های صنفی.

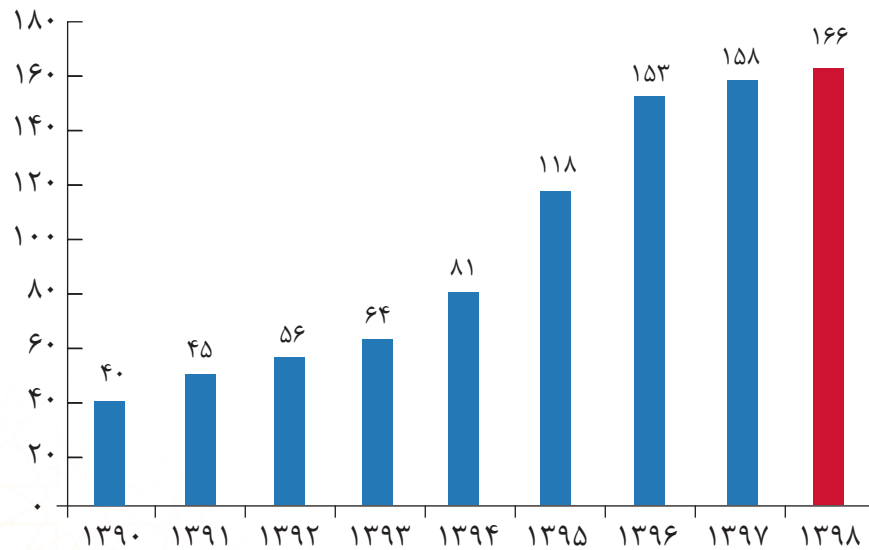
- ♦ فراهم نمودن زمینه مساعد برای تبادل تجربیات.

- ♦ تشویق و ترغیب فعالیت های تولیدی در مناطق روستایی.

- ♦ فراهم نمودن زمینه مساعد به منظور برقراری ارتباط تولیدکنندگان با مسئولان عالی رتبه کشوری.

بر همین اساس و در راستای الگوسازی نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی، این مهم بیش از سه دهه به عنوان یکی از فعالیت های خطیر وزارت جهاد کشاورزی محسوب می شود. نگاه اجمالی به سوابق بررسی فرآیند شناسایی و انتخاب

نمونه های ملی کشاورزی و منابع طبیعی، بیانگر این واقعیت است که در طی بیش از سه دهه، این فرآیند نیز همگام با تحولات و فناوری های نوین در بخش کشاورزی، تنوع محصولات و توسعه فناوری های نوین، به نحو چشمگیری توسعه یافته است. به طوری که شاهد تعدد رشته های در هر یک از زیر بخش ها می باشیم. این افزایش، ساماندهی منسجم تر و کار کارشناسی بیشتری را طلب می نماید. در این راستا، دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی ضمن بهره گیری و مشارکت بخش های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان ها، زمینه های انتخاب اصولی و منسجم تر را فراهم نمود. نمودار زیر نمایانگر توسعه حجم کار در سنوات اخیر می باشد.

نمودار شماره ۱- مقایسه تعداد نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی طی سال های ۹۸-۱۳۹۰

۲) فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷

در سال زراعی ۹۸-۱۳۹۷ فعالیت ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی براساس روال همه ساله از شروع فصل زراعی آغاز شد و ستادهای شهرستانی، استانی و ملی بر حسب وظیفه مندی خاص خود به شناسایی و ثبت نام از داوطلبان و کاندیداهای برتر در سطوح و رشته های مختلف اقدام نمودند. به منظور ساماندهی، مکانیزه کردن و در نهایت تسهیل فرآیند شناسایی و انتخاب نمونه ها، تمام پرسشنامه ها و شاخص های انتخاب با همکاری بخش های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان ها اصلاح و برای اولین بار بصورت نرم افزاری تنظیم شد. پرونده های مذکور پس از نهایی شدن در قالب CD و همچنین در سایت دفتر ترویج دانش و فناوری کشاورزی بارگذاری شد. علاوه بر آن به منظور توجیه همکاران استان ها نسبت به چگونگی تکمیل فرم ها که بصورت نرم افزاری تنظیم شده بودند اقدام به برگزاری کارگاه یک روزه با مشارکت تمامی کارشناسان دست اندرکار نمونه ها در استان در اردیبهشت ماه سال جاری گردید. از این رو فعالیت شناسایی در استان های گرمسیری از فروردین ماه و در سایر استان ها به طور رسمی از تیرماه آغاز شد. استان های کشور، براساس تقویم زمانی در چهار مرحله اصلی و یک مرحله نهایی (جمعاً در پنج مرحله)، اقدامات مربوط به شناسایی، انتخاب و معرفی نفرات برتر را عملیاتی نمودند و در مجموع، تعداد ۱۴۷۷ پرسشنامه در دبیرخانه ستاد انتخاب نمونه ها ثبت گردید.

پرسشنامه های دریافتی از استان های کشور، پس از بررسی اولیه و اخذ کد ثبت در ستاد مرکزی تفکیک و به کمیته های فنی و تخصصی داوری ارجاع داده شدند. در این کمیته ها، مراتب بررسی فنی و ارائه امتیاز به هر پرسشنامه انجام شده و در نهایت از بین پرسشنامه های هر رشته، دو پرسشنامه با بیشترین و دقیق ترین امتیازدهی (۳۷۲ پرسشنامه)، انتخاب شده و توسط کارشناسان ارزیاب هر کمیته، مورد بررسی میدانی قرار گرفتند. پس از بازدیدهای میدانی و ارزیابی نزدیک و تعیین حدود صحت پرسشنامه های دریافتی و طی جلسات متعدد داوری، نمونه ملی در هر رشته انتخاب و به ستاد معرفی شدند. در مجموع حدود ۳۸۵۷ ساعت کار کارشناسی برای فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال ۱۳۹۸ انجام شده است.

براساس تصمیمات اتخاذ شده در کمیته برنامه ریزی و سیاستگذاری، تعداد ۱۵۵ رشته برای رقابت در سال جاری مصوب، و بر این اساس تعداد ۱۶۶ نفر از کاندیداهای بخش کشاورزی و منابع طبیعی به عنوان نمونه ملی انتخاب شدند.

۳) ساختار اجرایی ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

به منظور شناسایی و انتخاب نمونه‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی، ستاد انتخاب و معرفی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی با حضور نمایندگان کلیه بخش‌های مرتبط و با محوریت ترویج در سطوح شهرستان، استان و ملی تشکیل می‌شود که افراد واجد شرایط از سطح دهستان، شناسایی و با کسب امتیازات لازم به سطوح بالاتر راه یافته و در نهایت در سطح ملی انتخاب و معرفی می‌شوند.

در این خصوص بخش‌های فنی و تخصصی، وظیفه پیگیری فرآیند انتخاب نمونه‌ها از زمان تهیه فرم‌های ارزیابی، ارسال آن به استان‌ها، حسن نظارت بر تکمیل فرم‌ها، شرکت در فرآیند ارزیابی نهایی، کیل‌گیری، ثبت رکورد و انتخاب نهایی در کمیته داور را بر عهده دارند که برای تقویت و تخصصی‌تر نمودن این بخش،

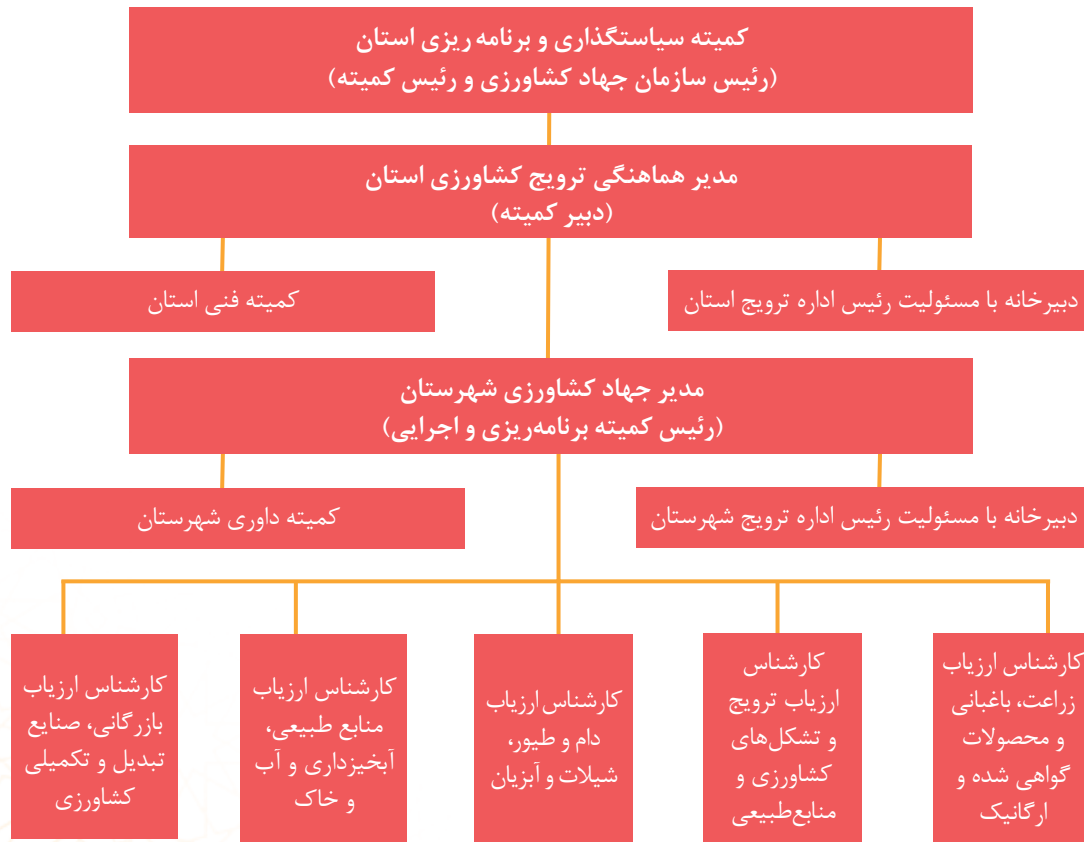
کمیته‌های فنی و تخصصی با عناوین ذیل و مشارکت کارشناسان ترویج، بخش اجرایی مربوطه، تحقیقات و کشاورزان خبره تشکیل و فعالیت می‌نمایند.

- ♦ کمیته فنی زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی
- ♦ کمیته فنی باغبانی
- ♦ کمیته فنی دام، طیور، شیلات و آبزیان
- ♦ کمیته فنی آموزش و ترویج کشاورزی
- ♦ کمیته فنی تشکل‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی
- ♦ کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری
- ♦ کمیته فنی بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی
- ♦ کمیته فنی محصولات گواهی شده و ارگانیک
- ♦ کمیته فنی آب و خاک

تشکیلات اجرایی و سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطوح ملی و استانی در نمودارهای ۲ و ۳ نشان داده شده است.

نمودار شماره ۲- سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح ملی

نمودار شماره ۳- سازمان کار فرآیند شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطح استان

۱-۳- وظایف دبیرخانه ستاد اجرایی انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

- ۱) پیگیری اجرای برنامه های کمیته سیاستگذاری، برنامه ریزی و اطلاع رسانی از طریق تشکیل جلسه ماهانه
- ۲) ایجاد سیستم ارتباطی مناسب با کمیته های ستاد شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی
- ۳) انعکاس نظرات سایر کمیته های ستاد به کمیته سیاستگذاری و برنامه ریزی
- ۴) تهیه و تدوین آئین نامه شناسایی، انتخاب و معرفی نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی
- ۵) ثبت پرونده های ارسالی استان های کشور منطبق با سیاست های اعلام شده از سوی ستاد
- ۶) تشکیل بانک اطلاعات نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سطوح ملی، استان و شهرستان
- ۷) هماهنگی تشکیل کمیته های فنی و اجرایی مراسم معرفی نمونه های ملی
- ۸) تهیه اطلاعات و منابع خبری جهت انعکاس اخبار مربوط به انتخاب نمونه های ملی از طریق روابط عمومی
- ۹) تمهیدات اجرایی لازم جهت برگزاری جلسات توجیهی برای دست اندرکاران انتخاب نمونه های ملی و استانی
- ۱۰) فعال سازی گروه های موضوعی دفتر در زمینه برنامه ریزی به منظور مشارکت و بهره گیری از نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی در برنامه های ترویجی

۲-۳- ترکیب کمیته های فنی - تخصصی در سطح ملی

- ۱) رئیس گروه و کارشناس ترویج از گروه های تخصصی ترویج
- ۲) نماینده تخصصی معاونت اجرایی و سازمان های ذیربط
- ۳) متخصص موضوعی از موسسات یا مراکز تحقیقاتی
- ۴) نماینده موضوعی از مجمع ملی خبرگان بخش کشاورزی

۱-۲-۳- وظایف کمیته های فنی - تخصصی در سطح ملی

- ۱) بررسی نهایی پرسشنامه های انتخاب شده در سطح ملی و کشوری
- ۲) داوری و انتخاب نفرات اول کشوری در هر رشته
- ۳) بازدید از نمونه های استانی به منظور انتخاب نفر برتر

۳-۳- اعضای کمیته سیاست گذاری و برنامه ریزی استان

- ۱) رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان (رئیس کمیته)
- ۲) مدیر هماهنگی ترویج کشاورزی (دبیر کمیته)
- ۳) نماینده تام الاختیار اتحادیه ها یا تعاونی های مرتبط (عضو کمیته)
- ۴) نماینده تام الاختیار بخش های تخصصی، معاونت و سازمان های ذیربط (عضو کمیته)

۳-۴- وظایف کمیته سیاست گذاری و برنامه ریزی استان

- ۱) نظارت بر حسن اجرای فعالیت انتخاب نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی براساس اهداف و سیاست های کلان تعیین شده
- ۲) تعیین اهداف و سیاست های کلان ستاد براساس سیاست های ابلاغی از ستاد مرکزی
- ۳) بررسی تخصصی بودجه و امکانات موردنیاز
- ۴) تایید نهایی نمونه های منتخب استان
- ۵) بررسی میزان مشارکت موسسات بخش های غیردولتی در فرآیند انتخاب و تجلیل از نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی استان
- ۶) نحوه همکاری با نهادهای خارج سازمان و جذب امکانات از سوی آنان
- ۷) بررسی و اقدام در انعکاس اخبار انتخاب و معرفی نمونه های بخش کشاورزی و منابع طبیعی استان

۳-۵- اعضای کمیته فنی - تخصصی استان

- ۱) مدیر یا نماینده تام الاختیار بخش تخصصی استان (رئیس کمیته)
- ۲) رئیس اداره ترویج استان (دبیر کمیته)
- ۳) نمایندگان مدیریت های مرتبط تحقیقاتی، اجرایی، تخصصی و فنی (عضو کمیته)
- ۴) نمایندگان اتحادیه و تعاونی های مربوطه (عضو کمیته)

۶-۳- وظایف کمیته فنی - تخصصی استان

- ۱) زمان بندی به منظور روند انتخاب نمونه ها در بخش های مختلف
- ۲) نحوه ارتباط و میزان اختیارات و وظایف ستاد استانی و معاونت های سازمان براساس دستورالعمل های ارسالی
- ۳) بررسی مسائل و مشکلات ایجاد شده در روند کار انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی در بخش های مختلف و بررسی نظرات و پیشنهادات
- ۴) ارائه گزارش تشکیلات انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی به معاونت و مدیریت ها توسط نمایندگان مربوطه
- ۵) بحث در مورد نمونه های منتخب استانی معرفی شده از سوی تشکیلات مربوطه در معاونت و مدیریت ها
- ۶) بررسی نحوه همکاری و دخالت اتحادیه، تعاونی و سازمان های غیردولتی در انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی
- ۷) بررسی مسائل و مشکلات ستادهای شهرستانی و بررسی نظرات و پیشنهادات ارسالی
- ۸) رفع اختلاف بین بخش های اجرایی استانی و شهرستانی
- ۹) نحوه تشکیل کلاس های توجیهی و آموزشی برای دست اندرکاران انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی
- ۱۰) نحوه اجرای تبلیغات و انعکاس اخبار انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی و معرفی آنان
- ۱۱) نحوه ارتباط، حمایت و استفاده از نمونه های استانی، شهرستانی و سایر فعالیت های دیگر
- ۱۲) نحوه بازرسی میدانی از نمونه های شهرستانی توسط معاونت و مدیریت های مربوطه

۷-۳- اعضای کمیته برنامه ریزی و اجرایی در شهرستان

- ۱) مدیر جهاد کشاورزی شهرستان (رئیس کمیته)
- ۲) رئیس اداره ترویج شهرستان (دبیر کمیته)
- ۳) نمایندگان تام الاختیار ادارات ذیربط (عضو کمیته)
- ۴) نمایندگان تام الاختیار تعاونی و تشکل های بخش کشاورزی و منابع طبیعی (عضو کمیته)

۸-۳- وظایف کمیته اجرایی انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی در شهرستان

- ۱) تعیین میزان اختیارات و وظایف اتحادیه، تعاونی و سازمان های غیردولتی
- ۲) ارائه گزارش در مورد روند فعالیت های انجام یافته و ارسال آن به کمیته استان
- ۳) بررسی در مورد نحوه همکاری با همکاران مستقر در دهستان، بخش، روستا و مروجان
- ۴) انتخاب داوران
- ۵) انتخاب کارشناسان ارزیاب بخش های خصوصی
- ۶) هماهنگی با بخش های تخصصی برای معرفی کارشناسان ارزیاب

۹-۳- وظایف کارشناسان ارزیاب

- ۱) تکمیل پرسشنامه های مربوط به نمونه های معرفی شده توسط کمیته شناسایی دهستان
- ۲) دریافت و تکمیل مدارک مورد نیاز افراد معرفی شده
- ۳) تهیه گزارشات فعالیت های انجام شده برای ارائه به کمیته داوری شهرستان
- ۴) بررسی مزارع و مدارک ارسالی از دهستان های تابعه

۱۰-۳- اعضای کمیته شناسایی و معرفی در دهستان

- ۱) مروجان و همکاران دهستان ها، بخش ها و روستاهای منطقه
- ۲) ناظرین و مشاورین مزرعه
- ۳) مدیران عامل تعاونی و تشکل های بخش کشاورزی
- ۴) شوراهای اسلامی روستایی
- ۵) نماینده بخش اجرایی (حسب موضوع)

۱۱-۳- وظایف کمیته شناسایی و معرفی در دهستان

- ۱) اطلاع رسانی مناسب به کشاورزان
  - ۲) فراخوان شرکت در المپیاد و جشنواره
  - ۳) ثبت نام از کاندیداها
  - ۴) نظارت بر فرآیند تولید
  - ۵) ارتباطات مستمر با کمیته انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی در شهرستان
  - ۶) ارتباط با کارشناسان ارزیاب
  - ۷) ارائه خدمات لازم به نمونه های منتخب بر اساس حمایت مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان
  - ۸) شناسایی و تماس با کشاورزان نمونه در طول سال بر اساس معیارهای مندرج در پرسشنامه های انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی و دستورالعمل های تعیین شده
  - ۹) ارائه پیشنهاد کشاورزان برتر به ادارات تخصصی و کمیته انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی در شهرستان
  - ۱۰) کمک به کارشناسان ارزیاب در تکمیل پرسشنامه های انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی
  - ۱۱) شرکت در کلاس و جلسات توجیهی، مشورتی و کارشناسی در مورد انتخاب نمونه های کشاورزی و منابع طبیعی در سطح شهرستان
- تبصره:** مراکز جهاد کشاورزی می توانند وظایف خود را از طریق خرید خدمت از بخش خصوصی به شرکت های خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی واگذار نمایند.

۴) شاخص های اصلی برای تعیین رشته های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی

- ۱) استراتژیک بودن محصول از نظر امنیت غذایی، صادرات و ارزآوری
- ۲) اهمیت رشته از جهت توسعه پایدار و حفظ محیط زیست
- ۳) جایگاه رشته در طرح های محوری وزارت جهاد کشاورزی
- ۴) اهمیت رشته از جهت بهره وری عوامل محدودکننده تولید

- ۵) تعداد بهره‌بردار در رشته و گستردگی آن در کشور
 ۶) توجه به فراگیری مشارکت در عرصه‌های مختلف تولید، بهره‌برداری و نقش ترویجی رشته
 ۷) ایجاد ارزش افزوده در محصولات کشاورزی و جلوگیری از ضایعات
تبصره: رشته‌های فاقد شرایط مندرج در شاخص‌های تعیین شده، باید در سطح استان رقابت نمایند.

۵) شاخص‌های انتخاب در بخش‌ها و زیربخش‌های تخصصی

۵-۱-۵- زراعت

- ۵-۱-۱- رعایت اصولی فنی و علمی در مراحل قبل از کاشت، کاشت، داشت، برداشت و پس از برداشت
 ۵-۱-۲- رعایت اصول بهره‌وری در منابع تولید به‌ویژه آب، خاک، مصرف متعادل و بهینه کود و مدیریت کنترل آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز بصورت تلفیقی
 ۵-۱-۳- استفاده از روش‌های نوین آبیاری تحت فشار
 ۵-۱-۴- رعایت مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید
 ۵-۱-۵- مدیریت پایدار خاک و استفاده از روش کشاورزی حفاظتی
 ۵-۱-۶- رعایت جنبه‌های محیط زیستی و توسعه پایدار کشاورزی
 ۵-۱-۷- میزان عملکرد و میانگین تولید در واحد سطح
 ۵-۱-۸- کیفیت محصول براساس استانداردهای رسمی کشور
 ۵-۱-۹- میزان مشارکت و همکاری در فعالیت‌های ترویجی

۵-۲-۵- باغبانی

- ۵-۲-۱- رعایت اصول فنی و علمی در مراحل قبل از کاشت، کاشت، داشت، برداشت و پس از برداشت
 ۵-۲-۲- اعمال مدیریت بهینه مصرف آب در فرآیند تولید محصول
 ۵-۲-۳- استفاده از نهال سالم و استاندارد

- ۴-۲-۵- مدیریت تغذیه گیاهی و مصرف بهینه عناصر براساس نتایج آنالیز و توصیه های کارشناسی
- ۵-۲-۵- رعایت اصل بهره وری منابع پایه و تولید و مصرف متعادل مواد شیمیایی
- ۶-۲-۵- مدیریت تلفیقی آفات، بیماری ها و علف های هرز
- ۷-۲-۵- اعمال مدیریت در شرایط بحران و مخاطرات کشاورزی (سرمازدگی، خشکسالی، گرمزدگی)
- ۸-۲-۵- تولید کمی و کیفی محصول سالم در واحد سطح براساس استانداردهای رسمی کشور
- ۹-۲-۵- استفاده از پایه ها و ارقام رویشی و اصلاح شده جدید
- ۱۰-۲-۵- رعایت جنبه های محیط زیستی و توسعه پایدار کشاورزی
- ۱۱-۲-۵- مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید محصول
- ۱۲-۲-۵- اخذ مجوزها و تاییدیه های تحقیقاتی، اجرایی در فعالیت تولیدی
- ۱۳-۲-۵- تولید محصول صادراتی با بهره مندی از ارقام تجاری
- ۱۴-۲-۵- مدیریت بهینه کف باغ و رعایت اصول بهداشتی در تولید و فرآوری محصول
- ۱۵-۲-۵- مشارکت و همکاری در فعالیت های آموزشی، ترویجی و توسعه ای
- ۱۶-۲-۵- توجه به تولید در چارچوب زنجیره ارزش و بازار

۳-۵- دام و طیور

- ۱-۳-۵- وضعیت مطلوب واحد تولیدی از نظر رعایت اصول علمی فنی و بهداشتی و بکارگیری تجهیزات استاندارد،
- ۲-۳-۵- بهره وری در مصرف نهاده ها و عوامل تولید بویژه خوراک دام و جیره نویسی مناسب
- ۳-۳-۵- مدیریت مناسب واحد و ابتکار و خلاقیت در فعالیت تولیدی
- ۴-۳-۵- میزان عملکرد و میانگین محصول و تنوع تولید
- ۵-۳-۵- کیفیت محصولات تولیدی براساس استانداردهای رسمی کشور
- ۶-۳-۵- میزان مشارکت و همکاری در فعالیت های ترویجی
- ۷-۳-۵- مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید

۴-۵- شیلات و آبزبان

- ۱-۴-۵- میزان تولید و یا صید در طول سال
- ۲-۴-۵- میزان بازدهی بالای تولیدی نسبت به ظرفیت اسمی
- ۳-۴-۵- رعایت مصرف بهینه انرژی در فرآیند تولید
- ۴-۴-۵- پایین بودن میزان تلفات (در مراحل تخم، لارو، بچه ماهی و پرواری اعم از ماهی و میگو)
- ۵-۴-۵- رعایت موازین فنی و استانداردهای علمی در ساخت تأسیسات و تجهیزات فنی
- ۶-۴-۵- رعایت اصول علمی، فنی و بهداشتی استاندارد در روند پرورش ماهیان و آبزبان
- ۷-۴-۵- استفاده از تجهیزات مناسب و استاندارد در روند پرورش یا صید آبزبان
- ۸-۴-۵- میزان همکاری با سازمان شیلات و رعایت محدوده‌های زمانی و مکانی صید به منظور حفظ محیط زیست و ذخایر آبزبان
- ۹-۴-۵- تجربه، سوابق کاری و رعایت نکات ایمنی در عملیات صید و صیادی
- ۱۰-۴-۵- میزان مشارکت و همکاری در فعالیت‌های ترویجی

۵-۵- امور عشایر

- ۱-۵-۵- حفظ و احیای منابع طبیعی، رعایت اصول اجرا، بذرپاشی در حین کوچ
- ۲-۵-۵- تناسب تعداد دام با ظرفیت مراتع
- ۳-۵-۵- مشارکت در برنامه طرح تعادل دام و مرتع
- ۴-۵-۵- برقراری ارتباط و هماهنگی مناسب با مراجع ذیصلاح اجرایی
- ۵-۵-۵- رعایت اصول فنی در پرورش دام
- ۶-۵-۵- نحوه مناسب نگهداری دام و کوچ بموقع
- ۷-۵-۵- حضور در برنامه‌های آموزشی ترویجی و کسب اطلاعات و مشاوره‌های فنی
- ۸-۵-۵- داشتن پروانه چرای دام

۶-۵- آموزش و ترویج کشاورزی

- ۱-۶-۵- همکاری و ارتباط با مروجان و کارشناسان ترویج کشاورزی
- ۲-۶-۵- ارتباط مستمر با روستاییان و تشکل های تخصصی بخش کشاورزی به منظور جلب مشارکت آنان در اجرا و حضور در برنامه های ترویجی
- ۳-۶-۵- ارتباط مستمر با محققان برای انعکاس مسائل و مشکلات فنی
- ۴-۶-۵- حضور فعال در برنامه های آموزشی ضمن خدمت در راستای ارتقای دانش فنی
- ۵-۶-۵- ارائه خدمات مشاوره ای، نظارتی و مشارکتی
- ۶-۶-۵- رعایت معیار و شاخصه های شغلی
- ۷-۶-۵- ارائه و برگزاری برنامه های اجتماعی و فرهنگی از طریق برگزاری و برپایی مسابقات، نمایشگاه و بازدیدهای فنی

۷-۵- تشکل های بخش کشاورزی و منابع طبیعی

- ۱-۷-۵- میزان توانمندی، خودکفایی و خودگردانی
- ۲-۷-۵- مشارکت اعضای تعاونی در تصمیم گیری از طریق جلسات مجمع عمومی
- ۳-۷-۵- اعمال مدیریت و رعایت اصل بهره وری در استفاده از کلیه عوامل و منابع تولید
- ۴-۷-۵- رعایت مفاد مندرج در اساسنامه تشکل مربوطه
- ۵-۷-۵- ارائه اطلاعات و مشاوره های فنی به اعضای تعاونی از طریق برگزاری کارگاه های آموزشی، بازدیدهای آموزشی و فنی و دعوت به همکاری مشاوران تخصصی و علمی
- ۶-۷-۵- جذب اعتبارات و تسهیلات بانکی
- ۷-۷-۵- بازاریابی محصولات تولیدی
- ۸-۷-۵- کمیت و کیفیت محصولات تولیدی
- ۹-۷-۵- رعایت جنبه های محیط زیستی

۸-۵ - منابع طبیعی و آبخیزداری

- ۵-۸-۱ رعایت اصول فنی در بهره برداری و انجام تعهدات از جمله تعادل دام و مرتع
- ۵-۸-۲ سطح اجرا و کیفیت عملیات مرتع داری، جنگل داری و آبخیزداری
- ۵-۸-۳ اجرای منظم برنامه‌های پیش بینی شده براساس مندرجات طرح‌ها و کتابچه راهنما
- ۵-۸-۴ توانایی جلب مشارکت مردمی در فعالیت‌های مرتع داری، جنگل داری و آبخیزداری
- ۵-۸-۵ آموزش و توانمندسازی نیروی انسانی، واحدهای بهره برداری، مجریان و بهره برداران
- ۵-۸-۶ توانایی در ایجاد اشتغال پایدار در منطقه

۹-۵ - مکانیزاسیون

- ۵-۹-۱ توسعه روش‌های پایدار
- ۵-۹-۲ حمایت از تولید داخلی، کار و سرمایه ایرانی و بومی سازی
- ۵-۹-۳ حمایت از توسعه مکانیزاسیون کم نهاده و ارزان در راستای اقتصاد مقاومتی
- ۵-۹-۴ حمایت از فناوری‌های نوین مکانیزاسیون کشاورزی
- ۵-۹-۵ حمایت از توسعه واحدهای حقیقی و حقوقی ارائه دهنده خدمات مکانیزاسیون (تشکل‌ها، رانندگان حرفه‌ای، شرکت‌های خدمات فنی و مهندسی، تعاونی‌های تولید و ...)
- ۵-۹-۶ حمایت از سرمایه‌گذاری در بخش مکانیزاسیون کشاورزی
- ۵-۹-۷ حمایت از استانداردسازی ماشین‌های کشاورزی
- ۵-۹-۸ مدیریت منابع اعتباری مکانیزاسیون کشاورزی در راستای اولویت‌های تولیدی بخش

۱۰-۵ - آب و خاک

- ۵-۱۰-۱ مدیریت راهبردی و نگهداری صحیح و اصولی سیستم‌های آبیاری تحت فشار مبتنی بر موازین علمی و فنی
- ۵-۱۰-۲ سرویس و نگهداری به موقع و اصولی از تجهیزات و تاسیسات آبیاری
- ۵-۱۰-۳ مشارکت فعال در تجهیز، نوسازی و یکپارچه سازی اراضی و مدیریت صحیح بعد از اجرای عملیات آب و خاک

- ۴-۱۰-۵- حفاظت از منابع آبی و سیستم های انتقال آب
- ۵-۱۰-۵- اعمال مدیریت فنی به منظور ارتقای راندمان انتقال و بهره وری مصرف آب
- ۶-۱۰-۵- مشورت با متخصصین و بکارگیری دانش نوین به منظور کارایی مصرف آب

۱۱-۵- بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

- ۱-۱۱-۵- فعال بودن واحد تولیدی و صادراتی در راستای ایجاد زنجیره ارزش و تولید
- ۲-۱۱-۵- کیفیت مناسب تولیدات و تولید محصولات سالم
- ۳-۱۱-۵- فعالیت های ترویجی و همکاری با نهادهای پشتیبان
- ۴-۱۱-۵- میزان تحصیلات و تجارب کاری مدیر عامل و یا صاحب صنایع
- ۵-۱۱-۵- میزان تحصیلات مدیران و تکنسین های فنی
- ۶-۱۱-۵- میزان تحصیلات نیروهای آزمایشگاهی
- ۷-۱۱-۵- دارا بودن نیروهای آموزش دیده و تخصصی
- ۸-۱۱-۵- آموزش کارکنان و مدیران
- ۹-۱۱-۵- شیوه تامین مواد اولیه
- ۱۰-۱۱-۵- نوآوری و ابتکارات و استفاده بهینه از ماشین آلات بر اساس تولید سالانه
- ۱۱-۱۱-۵- تنوع تولید و تنوع محصولات صادراتی
- ۱۲-۱۱-۵- ارزش افزوده مواد اولیه
- ۱۳-۱۱-۵- تحقیق و توسعه (R&D)
- ۱۴-۱۱-۵- میزان سرمایه گذاری شخصی
- ۱۵-۱۱-۵- شفافیت مالی
- ۱۶-۱۱-۵- مدیریت کیفیت
- ۱۷-۱۱-۵- رعایت شرایط خوب تولید (GMP)

- ۱۸-۱۱-۵- رعایت مسائل محیط‌زیستی
- ۱۹-۱۱-۵- ایجاد فرصت‌های شغلی و فصلی
- ۲۰-۱۱-۵- رعایت بهداشت و ایمنی در محیط کار
- ۲۱-۱۱-۵- رعایت قانون کار
- ۲۲-۱۱-۵- بهره‌گیری از روش‌های اصلاح مصرف انرژی
- ۲۳-۱۱-۵- درآمد ارزی حاصل از صادرات
- ۲۴-۱۱-۵- حفظ و توسعه بازارهای هدف و فعالیت‌های بازاریابی و صادراتی
- ۲۵-۱۱-۵- مهارت فنی و تخصصی در امور صادرات
- ۲۶-۱۱-۵- عضویت در تشکل‌های صادراتی
- ۲۷-۱۱-۵- مشارکت با فعالان بخش کشاورزی
- ۲۸-۱۱-۵- کیفیت مناسب بسته بندی محصولات صادراتی
- ۲۹-۱۱-۵- مهارت‌های فنی و تخصصی در امور صادرات
- ۳۰-۱۱-۵- حجم محصولات صادراتی و تولیدی
- ۳۱-۱۱-۵- داشتن نمایندگی فروش در کشورهای هدف
- ۳۲-۱۱-۵- ثبت برندهای داخلی و خارجی
- ۳۳-۱۱-۵- دارا بودن گواهینامه‌های استاندارد بین‌المللی کیفی بالا
- ۳۴-۱۱-۵- استفاده از روش‌های بازاریابی علمی، شناخت بازار داخلی و بازار کشورهای دیگر

۱۲-۵- محصولات گواهی شده و ارگانیک

- ۱-۱۲-۵- داشتن گواهی معتبر انطباق مدیریت تولید و محصول نهایی با استانداردهای ملی یا بین‌المللی ایمنی غذا و محیط زیست در کشاورزی از مراجع ذیصلاح در چارچوب نظام گواهی معتبر.
- ۲-۱۲-۵- تکمیل دقیق و مستند ۱۲۰ شاخص مرتبط با تایید اصالت و شناسه محصول و بهره‌بردار، کیفیت فرایند مدیریت

- تولید و محصول، نهاده ها، مدیریت فنی، نظام کنترل کیفیت (از مزرعه تا سفره) براساس چک لیست ها و فرم استاندارد یازده صفحه ای تولید کننده محصولات گواهی شده و ارگانیک.
- ۳-۱۲-۵- ارایه حداقل سه دسته آزمون و مستندات آزمایشگاهی از جمله باقیمانده آلاینده ها (باقیمانده آفت کش ها، فلزات و عناصر سنگین، نیترات، مایکوتوکسین ها و..)، نتایج آزمون تشخیصی آلاینده های منابع محیطی و پایه از جمله آب و خاک و نتایج آزمون تشخیصی و مدیریتی اولیه از آزمایشگاه های مرجع و دارای صلاحیت.
- ۴-۱۲-۵- ارایه مستندات مربوط به استانداردها و ضوابط تعیین اصالت، مقررات تجاری، شناسه و سوابق حداقل سه ساله در موضوع.
- ۵-۱۲-۵- ارایه مستندات مربوط به استقرار دستورالعمل ها و برنامه های مدیریتی مورد تایید جهاد کشاورزی
- ۶-۱۲-۵- دارا بودن تاییدیه و مستندات حقوقی از مراجع مرتبط.
- ۷-۱۲-۵- دارا بودن مستندات ترویجی و آموزشی.
- ۸-۱۲-۵- بروز بودن همه گواهی ها و تاییدهای حقوقی مرتبط با فرآیند بازرسی و گواهی محصول.

۶) بررسی آماری نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی در سال ۹۸-۱۳۹۷

۱-۶- وضعیت توزیع کمیته های فنی و تخصصی نمونه های ملی

در سال جاری، براساس تصمیمات «کمیته سیاستگذاری و برنامه ریزی» ستاد انتخاب و معرفی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی ۱۶۶ بهره بردار برتر انتخاب و به شرح رشته های ذیل معرفی می شوند:

۱-۱-۶- کمیته فنی زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی

الف) زراعت

- ۱) بهره بردار نمونه در مدیریت پایدار خاک و کشاورزی حفاظتی (آبی)
- ۲) بهره بردار نمونه در مدیریت پایدار خاک و کشاورزی حفاظتی (دیم)
- ۳) تولیدکننده نمونه گندم آبی (اقلیم گرم و خشک)
- ۴) تولیدکننده نمونه گندم آبی (اقلیم سرد و معتدل)

ب) بخش مکانیزاسیون

- (۱) شرکت نمونه خدمات مکانیزاسیون
- (۲) تولید کننده نمونه ماشین آلات، ادوات و تجهیزات کشاورزی

۲-۱-۶- کمیته فنی باغبانی

- (۱) تولید کننده نمونه سیب درختی
- (۲) تولید کننده نمونه پسته
- (۳) تولید کننده نمونه خرما
- (۴) تولید کننده نمونه زیتون
- (۵) تولید کننده نمونه مرکبات
- (۶) تولید کننده نمونه انار
- (۷) تولید کننده نمونه گیاهان دارویی
- (۸) تولید کننده نمونه زعفران
- (۹) تولید کننده نمونه چای
- (۱۰) تولید کننده نمونه انگور آبی
- (۱۱) تولید کننده نمونه انگور دیم
- (۱۲) تولید کننده نمونه محصول گلخانه ای (سبزی و صیفی)
- (۱۳) تولید کننده نمونه محصول گلخانه ای (گل و گیاهان زینتی)
- (۱۴) تولید کننده نمونه نهال باغی
- (۱۵) تولید کننده نمونه انجیر دیم
- (۱۶) تولید کننده نمونه گردو
- (۱۷) تولید کننده نمونه بادام
- (۱۸) تولید کننده نمونه محصول گلخانه ای (نشاء مکانیزه)
- (۱۹) تولید کننده نمونه نهال از طریق کشت بافت
- (۲۰) تولید کننده نمونه میوه های هسته دار

- (۵) تولید کننده نمونه گندم دیم (اقلیم سرد)
- (۶) تولید کننده نمونه گندم دیم (اقلیم گرم و معتدل)
- (۷) تولید کننده نمونه جو آبی (اقلیم معتدل)
- (۸) تولید کننده نمونه جو آبی (اقلیم سرد)
- (۹) تولید کننده نمونه جو دیم (اقلیم سرد)
- (۱۰) تولید کننده نمونه سبزی و صیفی نشائی
- (۱۱) تولید کننده نمونه ذرت دانه ای
- (۱۲) تولید کننده نمونه ذرت علوفه ای
- (۱۳) تولید کننده نمونه بذر گندم
- (۱۴) تولید کننده نمونه برنج (رقم محلی)
- (۱۵) تولید کننده نمونه برنج (رقم پر محصول)
- (۱۶) تولید کننده نمونه پنبه
- (۱۷) تولید کننده نمونه پیاز
- (۱۸) تولید کننده نمونه چغندر قند بهاره
- (۱۹) تولید کننده نمونه چغندر قند پاییزه
- (۲۰) تولید کننده نمونه حبوبات آبی
- (۲۱) تولید کننده نمونه حبوبات دیم
- (۲۲) تولید کننده نمونه سیب زمینی
- (۲۳) تولید کننده نمونه کلزا (اقلیم سرد)
- (۲۴) تولید کننده نمونه کلزا (اقلیم گرم و مرطوب)
- (۲۵) تولید کننده نمونه کلزا (دیم)
- (۲۶) تولید کننده نمونه یونجه (اقلیم گرم)
- (۲۷) تولید کننده نمونه یونجه (اقلیم سرد)

- ۲۱) تولیدکننده نمونه گل محمدی
 ۲۲) تولیدکننده نمونه قارچ خوراکی
 ۲۳) مدیر نمونه باغ مادری
 ۲۴) تولیدکننده نمونه گل و گیاهان زینتی در فضای باز
- ۳-۱-۶- کمیته فنی دام، طیور، شیلات و آبزیان**
- ۱) گاودار نمونه صنعتی (شیری)
 ۲) پرواربند نمونه گوساله
 ۳) گوسفنددار نمونه
 ۴) پرواربند نمونه بره
 ۵) پرورش دهنده نمونه بز شیری (سنتی)
 ۶) رورش دهنده نمونه بز شیری (نیمه صنعتی)
 ۷) پرورش دهنده نمونه شتر
 ۸) پرورش دهنده نمونه گاومیش
 ۹) مرکز نمونه جمع آوری شیر
 ۱۰) دامدار نمونه عشایر
 ۱۱) کارخانه نمونه تولید خوراک دام
 ۱۲) کارخانه نمونه تولید خوراک طیور
 ۱۳) مرغدار نمونه واحد گوشتی
 ۱۴) مرغدار نمونه واحد تخمگذار
 ۱۵) پرورش دهنده نمونه مرغ مادر گوشتی
 ۱۶) واحد نمونه جوجه کشی
 ۱۷) پرورش دهنده نمونه بوقلمون گوشتی
 ۱۸) شرکت نمونه دارای زنجیره یکپارچه تولید و عرضه گوشت مرغ
 ۱۹) پرورش دهنده نمونه مولد/ توام شترمرغ
 ۲۰) پرورش دهنده نمونه زنبورعسل

- ۲۱) پرورش دهنده نمونه کرم ابریشم
 ۲۲) پرورش دهنده نمونه ماهیان سردآبی
 ۲۳) پرورش دهنده نمونه ماهیان سردآبی (متراکم)
 ۲۴) پرورش دهنده نمونه ماهیان گرم آبی
 ۲۵) پرورش دهنده نمونه میگو
 ۲۶) پرورش دهنده نمونه ماهیان خاویاری در مناطق ساحلی
 ۲۷) پرورش دهنده نمونه ماهیان خاویاری در مناطق غیر ساحلی
 ۲۸) پرورش دهنده نمونه ماهی در قفس در دریا
 ۲۹) پرورش دهنده نمونه ماهی در قفس در آب های داخلی
 ۳۰) پرورش دهنده نمونه ماهیان زینتی
 ۳۱) واحد نمونه تکثیر میگو
 ۳۲) صیاد نمونه ماهیان صنعتی
 ۳۳) صیاد نمونه میگو
 ۳۴) صیاد نمونه ماهیان تجاری
 ۳۵) شرکت تعاونی نمونه صیادی پره شمال

۴-۱-۶- کمیته فنی آموزش و ترویج کشاورزی

- ۱) بهره بردار نمونه اصلاح و احیای اراضی واگذاری
 اراضی شیبدار و تپه ماهور)
 ۲) بهره بردار نمونه مدیریت بهینه منابع آبی در اراضی
 واگذاری (زراعی، باغی و گلخانه)
 ۳) بهره بردار نمونه تجمیع و یکپارچه سازی اراضی کشاورزی
 ۴) تسهیل گر نمونه زن روستایی
 ۵) زن کارآفرین نمونه روستائی

- ۹) مجری نمونه مدیریت منابع جنگلی و طرح صیانت از جنگل (جنگل های زاگرس)
- ۱۰) خيرو حامی نمونه منابع طبیعی و آبخیز
- ۱۱) تولیدکننده نمونه نهال جنگلی
- ۱۲) مجری نمونه حفاظت مشارکتی

۶-۱-۶- کمیته فنی آب و خاک

- ۱) بهره بردار نمونه نگهداری و بهره برداری و از شبکه آبیاری و زهکشی
- ۲) بهره بردار نمونه مشارکت در احداث و بهسازی سازه ها و تاسیسات آبیاری
- ۳) بهره بردار نمونه نگهداری و بهره برداری از طرح انتقال آب با لوله
- ۴) بهره بردار نمونه مشارکت و اجرای طرح انتقال آب با لوله
- ۵) بهره بردار نمونه نگهداری و بهره برداری از سازه ها و تاسیسات آبیاری
- ۶) بهره بردار نمونه بهره برداری و نگهداری از کانال های آبیاری
- ۷) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری قرقه ای و ویل موو
- ۸) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری بارانی (سنتریپوت و لینیر)
- ۹) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری موضعی (نوار تیپ)
- ۱۰) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری موضعی (روسطحی)
- ۱۱) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری موضعی (زیر سطحی)
- ۱۲) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری کم فشار
- ۱۳) بهره بردار نمونه سیستم آبیاری بارانی (کلاسیک ثابت)
- ۱۴) بهره بردار نمونه تجهیز، نوسازی و یکپارچگی اراضی

- ۶) زن نمونه عشایری
- ۷) زن نمونه مشاغل خانگی در گیاهان دارویی
- ۸) سرباز سازندگی نمونه
- ۹) شرکت نمونه خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی
- ۱۰) مجری نمونه سایت جامع الگویی (مدیریت آب)
- ۱۱) مجری نمونه سایت جامع الگویی (زراعی)
- ۱۲) مجری نمونه کانون یادگیری
- ۱۳) مددکار ترویجی نمونه
- ۱۴) مدیر عامل نمونه صندوق اعتبارات خرد ویژه زنان روستایی
- ۱۵) مروج مسئول پهنه نمونه
- ۱۶) مرکز نمونه جهاد کشاورزی
- ۱۷) بیمه گذار نمونه محصولات کشاورزی
- ۱۸) مودی نمونه (زکات دهنده نمونه)

۵-۱-۶- کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری

- ۱) مرتعدار نمونه (بارندگی زیر ۲۰۰ میلی متر)
- ۲) مرتعدار نمونه (بارندگی بین ۲۰۰ تا ۴۰۰ میلی متر)
- ۳) مرتعدار نمونه (بارندگی بالای ۴۰۰ میلی متر)
- ۴) آبخیزدار بیولوژیک نمونه
- ۵) آبخیزداری مکانیک نمونه
- ۶) تولید کننده نمونه صنوبر (شمال و شمال غرب)
- ۷) مجری نمونه پروژه مشارکت مردمی تثبیت شن و بیابان زدایی
- ۸) بهره بردار نمونه محصولات فرعی جنگل و مرتع

۱۵) بهره بردار نمونه نگهداری و بهره برداری از قنوات

۷-۱-۶- کمیته فنی بازرگانی، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

۱) مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (باغی)

۲) مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (زراعی)

۳) مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (دامی)

۴) مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (لبنی)

۵) مدیر نمونه واحد صنایع تبدیلی و تکمیلی (شیلاتی)

۶) صادر کننده نمونه محصولات کشاورزی (خشکبار)

۷) صادر کننده نمونه محصولات کشاورزی

(گلخانه ای، سبزی و صیفی)

۸) صادر کننده نمونه محصولات کشاورزی (باغی)

۹) صادر کننده نمونه محصولات کشاورزی (شیلاتی)

۸-۱-۶- کمیته فنی محصول گواهی شده و ارگانیک

۱) تولید کننده نمونه محصولات گواهی شده و ارگانیک زراعی

۲) تولید کننده نمونه محصولات گواهی شده و ارگانیک باغی

۹-۱-۶- کمیته فنی تشکل های بخش کشاورزی و منابع طبیعی

۱) اتحادیه نمونه تعاونی کشاورزی

۲) اتحادیه نمونه تعاونی روستایی

۳) شرکت تعاونی تولید نمونه روستایی

۴) شرکت تعاونی روستائی نمونه

۵) شرکت تعاونی نمونه زنان روستایی

۶) شرکت تعاونی نمونه عشایری

۷) شرکت سهامی زراعی نمونه

۸) شرکت تعاونی کشاورزی نمونه

۹) نظام صنفی نمونه کارهای کشاورزی

۱۰) شرکت کشت و صنعت نمونه کشاورزی

۱۱) اتحادیه نمونه ملی و سراسری بخش کشاورزی

۱۲) شرکت تعاونی نمونه تولید و فرآوری بذر گندم

۱۳) شرکت تعاونی نمونه منابع طبیعی و آبخیزداری

جدول شماره ۱- تعداد منتخبین و درصد آنان به تفکیک زیر بخش‌های اجرائی در سال ۱۳۹۸

ردیف	عنوان زیر بخش	منتخبین نمونه	درصد
۱	زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی	۲۷	۱۶/۲۶
۲	باغبانی	۲۵	۱۵/۰۶
۳	دام، طیور و عشایر	۲۴	۱۴/۴۵
۴	شیلات و آبزیان	۱۳	۷/۸۳
۵	آموزش و ترویج کشاورزی	۱۹	۱۱/۴۴
۶	تشکل‌های بخش کشاورزی	۱۵	۹/۰۳
۷	امور اراضی	۳	۱/۸۰
۸	منابع طبیعی و آبخیزداری	۱۲	۷/۲۲
۹	آب و خاک	۱۵	۹/۰۳
۱۰	مکانیزاسیون	۲	۱/۲۰
۱۱	بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۹	۵/۴۲
۱۲	محصولات گواهی شده و ارگانیک	۲	۱/۲۰
	جمع	۱۶۶	۱۰۰

۲-۶- وضعیت پرونده های تحت بررسی

در سال ۱۳۹۸ پس از ابلاغ ۱۵۵ رشته به استان ها، تعداد ۱۴۷۷ پرونده از مدیریت هماهنگی ترویج استان ها (۳۲ مدیریت) به دبیرخانه ارسال شد. توزیع پرونده های تحت بررسی ستاد براساس کمیته های فنی در سال ۱۳۹۸ به شرح جدول زیر می باشد. کمیته دام، طیور و آبزیان با ۳۵۱ پرونده معادل ۲۳/۷۶ درصد بیشترین و کمیته محصول گواهی شده و ارگانیک با ۲ پرونده معادل ۱/۴۲ درصد کمترین میزان پرونده تحت بررسی را داشته اند.

جدول شماره ۲- توزیع فرم های تحت بررسی ستاد براساس کمیته های فنی در سال ۱۳۹۸

ردیف	کمیته	تعداد انتخاب	فرم های دریافتی	درصد فراوانی
۱	زراعت و مکانیزاسیون کشاورزی	۲۹	۲۰۸	۱۴/۰۸
۲	باغبانی	۲۵	۱۸۲	۱۲/۳۲
۳	دام، طیور، شیلات و آبزیان	۳۷	۳۵۱	۲۳/۷۶
۴	آموزش و ترویج کشاورزی	۲۲	۳۰۵	۲۰/۶۴
۵	تشکل های بخش کشاورزی و منابع طبیعی	۱۵	۱۵۱	۱۰/۲۲
۶	منابع طبیعی و آبخیزداری	۱۲	۱۰۰	۶/۷۷
۷	آب و خاک	۱۵	۱۱۲	۷/۵۸
۸	بازرگانی و صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی	۹	۴۷	۳/۱۸
۹	محصول گواهی شده و ارگانیک	۲	۲۱	۱/۴۲
	جمع	۱۶۶	۱۴۷۷	۱۰۰

۳-۶- تعداد پرونده‌های دریافتی به تفکیک و سهم هر استان

در سال جاری، به دلیل تسهیل فرآیند و اطلاع‌رسانی انجام شده و مکانیزه کردن بخش‌هایی از این فرآیند، همه استان‌های کشور در مقایسه با سال گذشته، در رقابت بزرگ انتخاب نمونه‌های ملی مشارکت نمودند. تعداد پرونده‌های دریافتی به تفکیک و سهم هر استان به شرح جدول زیر می‌باشد.

جدول شماره ۳- پرونده‌های دریافت شده به تفکیک مدیریت هماهنگی ترویج استان‌ها

تعداد پرونده‌های دریافت شده	مدیریت هماهنگی ترویج	ردیف	تعداد پرونده‌های دریافت شده	مدیریت هماهنگی ترویج	ردیف
۳۶	سیستان و بلوچستان	۱۷	۷۸	آذربایجان شرقی	۱
۳۸	فارس	۱۸	۶۵	آذربایجان غربی	۲
۴۳	قزوین	۱۹	۵۶	اردبیل	۳
۲۳	قم	۲۰	۴۹	البرز	۴
۳۵	کردستان	۲۱	۳۶	اصفهان	۵
۴۵	کرمان	۲۲	۱۸	ایلام	۶
۸۶	کرمانشاه	۲۳	۱۹	بوشهر	۷
۲۸	کهگیلویه و بویراحمد	۲۴	۸۲	تهران	۸
۴۲	گلستان	۲۵	۶۶	چیرفت و کهنوج (جنوب کرمان)	۹
۲۶	گیلان	۲۶	۲۵	چهارمحال و بختیاری	۱۰
۲۹	لرستان	۲۷	۵۸	خراسان جنوبی	۱۱
۴۳	مازندران	۲۸	۸۵	خراسان رضوی	۱۲
۶۱	مرکزی	۲۹	۴۰	خراسان شمالی	۱۳
۳۶	هرمزگان	۳۰	۶۶	خوزستان	۱۴
۶۸	همدان	۳۱	۴۶	زنجان	۱۵
۲۹	یزد	۳۲	۲۰	سمنان	۱۶
۱۴۷۷			جمع کل		

۴-۶- برگزاری جلسات کارشناسی و تعیین نفرات نهایی

در سال جاری کمیته های فنی با برگزاری جلسات کارشناسی فشرده، به اصلاح شاخص های انتخاب، اصلاح فرآیند، بررسی پرسشنامه های واصله از استان ها و تعیین اولویت های سه گانه، بازدیدهای میدانی و همچنین تعیین نفر برتر، با مشارکت بخش های اجرایی، موسسات تحقیقاتی و استان های مرتبط پرداختند. برای این منظور، جهت بررسی، امتیازدهی و تعیین اولویت های اول و دوم ۱۸۹۹ ساعت، بازدیدهای میدانی ۱۸۲۰ ساعت، بررسی کارشناسی و تعیین نفر نهایی ۴۳۸ ساعت و در مجموع حدود ۳۸۵۷ ساعت کار کارشناسی انجام شده است.

۵-۶- توزیع ویژگی های فردی نمونه ها

۱-۵-۶- جنس

همان طور که در جدول شماره ۴ مشاهده می شود، از ۱۶۶ نمونه ملی، تعداد ۱۴۹ نفر معادل ۸۹/۷۶ درصد به مردان و ۱۷ نفر معادل ۱۰/۲۴ درصد به زنان اختصاص یافته است.

جدول شماره ۴- توزیع فراوانی پرسشنامه های دریافتی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی بر حسب جنسیت در سال ۱۳۹۸

ردیف	جنسیت	فراوانی نمونه ها	درصد فراوانی
۱	زن	۱۷	۱۰/۲۴
۲	مرد	۱۴۹	۸۹/۷۶
جمع کل		۱۶۶	۱۰۰

۲-۵-۶- سطح تحصیلات

بیشترین فراوانی در بین گروه‌های تعریف شده از نظر سطح تحصیلات در بین نمونه‌های سال جاری، به کارشناسی با فراوانی ۴۷ نفر معادل ۲۸/۳۱ درصد تعلق دارد و کمترین آن به بی سواد با ۲ نفر معادل ۱/۲۰ درصد اختصاص دارد.

جدول شماره ۵- توزیع فراوانی نمونه‌های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی براساس سطح تحصیلات در سال ۱۳۹۸

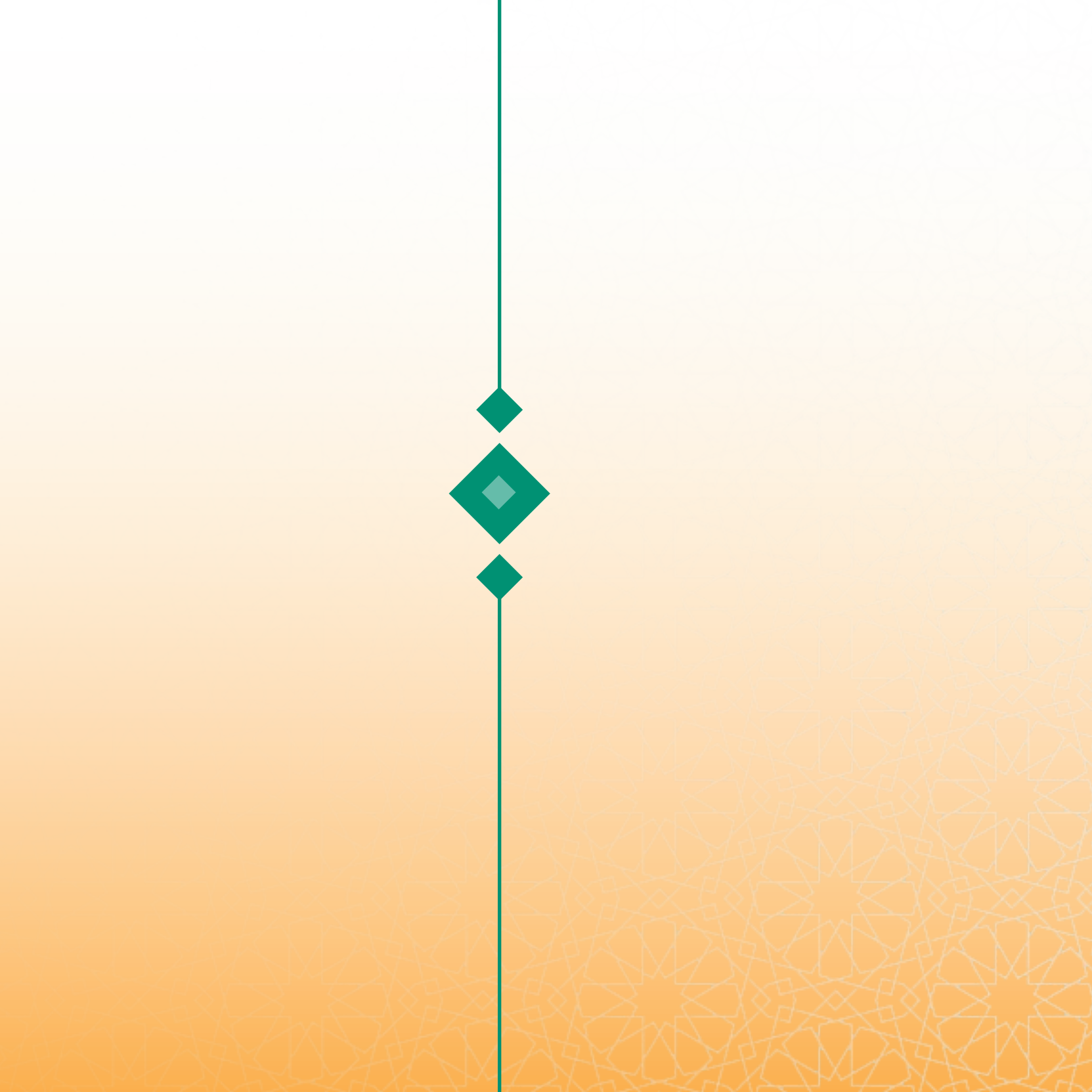
ردیف	سطح تحصیلی	فراوانی	درصد
۱	بی سواد	۲	۱/۲۰
۲	ابتدایی	۱۵	۹/۰۳
۳	سیکل	۱۹	۱۱/۴۴
۴	دیپلم	۴۰	۲۴/۰۹
۵	کاردانی	۱۲	۷/۲۲
۶	کارشناسی	۴۷	۲۸/۳۱
۷	کارشناس ارشد	۲۶	۱۵/۶۶
۸	دکتر	۵	۳/۰۱
	جمع کل	۱۶۶	۱۰۰

۳-۵-۶- سن

با توجه به جدول زیر حداکثر سن در نمونه های ملی، ۸۲ سال و حداقل آن ۲۸ سال و میانگین سن افراد نمونه حدود ۵۰ سال است. بیشترین افراد یعنی ۳۱ نفر معادل ۱۸/۶۷ درصد در طبقه سنی ۵۰ تا ۴۶ سال قرار دارند. همچنین کمترین تعداد افراد، یعنی ۴ نفر معادل ۲/۴۰ درصد در طبقه سنی زیر ۳۰ سال و کم تر قرار دارند.

جدول شماره ۶- توزیع فراوانی نمونه های ملی بخش کشاورزی و منابع طبیعی براساس سن در سال ۱۳۹۸

ردیف	گروه سنی	فراوانی (نفر)	درصد
۱	۶۶ و بیشتر	۲۰	۱۲/۰۴
۲	۶۱-۶۵	۱۴	۸/۴۳
۳	۵۶-۶۰	۲۱	۱۲/۶۵
۴	۵۱-۵۵	۱۸	۱۰/۸۴
۵	۴۶-۵۰	۳۱	۱۸/۶۷
۶	۴۱-۴۵	۲۶	۱۵/۶۶
۷	۳۶-۴۰	۲۳	۱۳/۸۵
۸	۳۱-۳۵	۹	۵/۴۲
۹	۳۰ و کم تر	۴	۲/۴۰
	جمع کل	۱۶۶	۱۰۰

کمیته فنی

زراعت و
مکانیزاسیون کشاورزی

۱-۷- سیمای بخش زراعت

در راستای اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی مبنی بر افزایش تولید داخلی نهاده ها و کالاهای اساسی به ویژه در اقلام وارداتی با هدف کاهش وابستگی کشور طرح های اقتصاد مقاومتی برای ۸ محصول زراعی راهبردی (گندم، جو، برنج، چغندر قند، دانه های روغنی، حبوبات، ذرت دانه ای و پنبه) با رعایت اهداف و سیاست های ذیل تهیه گردیده است:

الف) اعمال مدیریت تقاضای آب کشاورزی به منظور کمک به بحران آب کشور:

- ♦ کاهش سطح زیرکشت گندم آبی از ۲۴۷۰ هزار هکتار به ۱۹۰۰ هزار هکتار و گندم دیم از ۳۹۷۰ هزار هکتار به ۳۵۰۰ هزار هکتار.
- ♦ افزایش عملکرد گندم آبی از ۲۴۹۰ کیلوگرم در هکتار به ۵۲۰۰ کیلوگرم در هکتار و عملکرد گندم دیم از ۷۰۰ کیلوگرم در هکتار به ۱۵۳۶ کیلوگرم در هکتار.
- ♦ کاهش سطح زیرکشت شلتوک از ۶۰۰ هزار هکتار به ۴۸۵ هزار هکتار و متمرکز کردن حمایت از کشت آن در نوار ساحلی شمال کشور (گیلان و مازندران).
- ♦ افزایش عملکرد شلتوک از ۴۰۲۵ کیلوگرم در هکتار به ۶۰۰۴ کیلوگرم در هکتار.
- ♦ افزایش عملکرد کلزا از ۱۷۳۱ کیلوگرم در هکتار به ۲۳۳۵ کیلوگرم در هکتار.
- ♦ افزایش عملکرد پنبه از ۲۱۶۲ کیلوگرم در هکتار به ۳۰۷۸ کیلوگرم در هکتار.
- ♦ تثبیت سطح زیرکشت بهاره چغندر قند در سطح ۱۰۰ هزار هکتار و تکیه بر افزایش سطح زیرکشت پاییزه تا ۶۰ هزار هکتار.
- ♦ افزایش عملکرد چغندر قند بهاره از ۴۳ تن به ۵۵ تن و افزایش عملکرد چغندر پاییزه از ۵۲ تن به ۷۰ تن در هکتار.
- ♦ افزایش عملکرد کل چغندر قند از ۴۳.۵ تن به ۶۱.۵ تن در هکتار.
- ♦ حمایت از محصولات و ارقام زودرس، مقاوم به خشکی با طول رشد کمتر (ذرت، گندم، جو و ...).
- ♦ ارتقاء شاخص بهره وری آب در تولید محصولات کشاورزی (گندم از ۰.۶ به ۱، شکر از ۰.۵ به ۱.۲ کیلوگرم به ازای یک متر مکعب آب).

- ♦ گسترش کشاورزی حفاظتی به منظور افزایش ماده آلی خاک و افزایش ظرفیت نگهداری آب در خاک.
- ♦ استفاده از تکنولوژی جدید نظیر توسعه کشت نشایی در تولید محصولاتی از جمله پنبه، کلزا، ذرت و ...
- ♦ توسعه کشت کلزا، چغندر قند و پنبه برای حفظ پایداری در تولید.
- ♦ هدایت تولید سبزی و صیفی به محیط‌های کنترل شده.
- ♦ جایگزینی و معرفی محصولات جدید کم آب بر مثل سورگوم، ارزن، لوپن، تاج خروس، چغندر علوفه‌ای و ...

ب – تمرکز بر افزایش عملکرد با انتقال تکنولوژی نوین: که در این راستا به عنوان مثال سالانه تعداد ۱۷ رقم

گندم آبی و دیم، ۱ رقم پنبه، ۶ رقم جو، ۱۰ رقم حبوبات، ۵ رقم برنج، ۱۲ رقم دانه‌های روغنی و ۷ رقم چغندر قند جدید نیاز به عرضه می‌باشد.

ج – تدوین بسته کامل افزایش ضریب خوداتکایی تولید محصولات اساسی: (گندم، جو برنج، ذرت

دانه‌ای، دانه‌های روغنی، پنبه، چغندر قند، حبوبات) که در آن کلیه نیازهای طرح از جمله بیمه، تحقیقات، آموزش و ترویج، حفظ نباتات، سیاست‌های حمایتی یکجا آورده شده است. ضمناً ۴ طرح پشتیبان شامل مکانیزاسیون، تغذیه گیاهی، ساماندهی بذر و کشاورزی حفاظتی نیز از طرح‌های مذکور استخراج و به منظور پشتیبانی فنی تهیه گردیده است.

د – تکیه بر مشارکت بخش خصوصی و تشکل‌های صنفی و تعاونی‌ها: در عملیاتی کردن برنامه‌های فوق

با تأکید بر حمایت و نظارت دولت و کاهش مداخله.

۲-۷- سیمای بخش مکانیزاسیون

نقش و جایگاه مکانیزاسیون کشاورزی در چرخه تولید محصولات کشاورزی امری است که همگان به آن وقوف کامل دارند، از این رو همواره در برنامه های کلان بخش کشاورزی مدنظر برنامه ریزان قرار داشته و حتی بخش های صنعت و خدمات نیز در برنامه های کلان خود به این مهم توجه ویژه ای نموده اند.

گستره وسیع حضور مکانیزاسیون کشاورزی در چرخه تولید محصولات زراعی، باغی، دام، طیور و آبیاری پروری و همچنین حضور در عرصه های جنگل و مرتع به منظور حفاظت، احیاء، توسعه و بهره برداری مناسب و نیز وظایفی که در عرصه بیابان ها و در راستای بیابان زدایی به عهده دارد، همه و همه بیانگر وسعت و گستردگی مکانیزاسیون کشاورزی است که عملاً بدون حضور آن دستیابی به اهداف هر یک از بخشهای فوق ناممکن است، لذا با دیدی وسیع و فراتر و بالاتر از یک نهاد به مکانیزاسیون نگریست و بواقع باید بدانیم، مکانیزاسیون پدیده ای است که سایر نهادها را در اختیار می گیرد و موجبات پایداری تولید در بخش کشاورزی را فراهم می نماید. یکی از مهم ترین رویکردها جهت بالا بردن بهره وری تولید محصولات زراعی، باغی، جنگل، مرتع، دام، طیور و شیلات پایداری تولید، استفاده از مکانیزاسیون مناسب کشاورزی و بهبود و توسعه آن می باشد.

رویکردهای اصلی توسعه مکانیزاسیون کشاورزی کشور عبارتند از:

- ♦ توسعه مکانیزاسیون کشاورزی مبتنی بر توسعه پایدار بخش و در جهت پایداری تولید و حفظ منابع پایه آب و خاک
  - ♦ توسعه مکانیزاسیون مناسب و متناسب با شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بهره برداران
  - ♦ توسعه مکانیزاسیون کشاورزی متناسب با وضعیت اقلیمی کشور در جهت کاهش اثرات خشکسالی، سرمازدگی و ...
  - ♦ توسعه مکانیزاسیون کشاورزی مبتنی بر روش های نوین نظیر کشاورزی حفاظتی، کشت برروی پشته های دائمی، توسعه روش های کاهش مصرف بذر، کود، سم، عملیات و روش های نوین و اثرگذار
- برخی مصادیق در این خصوص به شرح ذیل می باشد:

- ♦ مدیریت آب: توسعه روش های کشاورزی حفاظتی، تسطیح، کاشت روی پشته های دائمی و آبیاری تحت فشار
- ♦ مدیریت مصرف سم: توسعه روش های مناسب سمپاشی در راستای کاهش مصرف سموم نظیر سمپاشهای بوم دار پشت تراکتوری، الکترواستاتیک، I.v u.l.v، توربینی (زراعی و باغی)، میکرونردار

- ♦ مدیریت مصرف بذر: تغییر بذرپاشی و شیوه های مرسوم بذرکاری به بذرکاری دقیق
- ♦ مدیریت مصرف کود: جایگزینی کودپاشی با کاشت کود و مصرف مبتنی بر نیاز کودی
- ♦ مدیریت هزینه های تولید، مدیریت زمان و انجام بموقع عملیات
- با توجه به رویکردهای ذکر شده شامل دو بخش اساسی می باشد:

۱- توسعه کمی:

- ♦ ارتقاء شاخص های مکانیزاسیون کشاورزی (درجه و ضریب)
- ♦ تناسب ارتقاء ضریب (تراکتور و سایر نیرو محرکه) و درجه (ادوات و دنباله بندها)
- ♦ توسعه مکانیزاسیون بخش های کمتر توسعه یافته (محصولی و عملیاتی) از جمله مکانیزاسیون محصولات برنج، باغبانی و عملیاتی نظیر برداشت پنبه و...

۲- توسعه کیفی:

- ♦ ارتقاء فناوری های نوین (نظیر جایگزینی بذرکارهای پنوماتیک به جای مکانیکی و مجهز به کودکار جهت کاشت کود زیر بذر، سمپاش های بوم دار به جای لانس دار و...)
- ♦ جایگزینی ماشین های فرسوده و کاهش سهم آن در فرآیند تولید (اعم از نیرو محرکه و ادوات)
- ♦ ارتقاء استاندارد سازی ماشین های کشاورزی
- ♦ استفاده از سیستم های کشاورزی دقیق همچون ماشین های جریان متغیر و مجهز به yield monitoring
- جهت گیری مرکز توسعه مکانیزاسیون کشاورزی جهت دستیابی به توسعه کمی و کیفی در راستای موارد ذیل می باشد:
- ♦ ۱- توسعه روش های پایدار ۲- حمایت از تولید داخلی، کار و سرمایه ایرانی و بومی سازی ۳- حمایت از توسعه مکانیزاسیون کم نهاده و ارزان در راستای اقتصاد مقاومت ۴- حمایت از فناوری های نوین مکانیزاسیون کشاورزی

۷-۳

معرفی

نمونه‌های ملی کمیته فنی
زراعت و مکانیزاسیون
کشاورزی

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم پیشگام در سطح ۲۵ هکتار
- ♦ پیشرو در بکارگیری دانش فنی و انتقال تجارب به سایر کشاورزان

شاخص ها:

- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی گندم با بهره گیری از بذر اصلاح شده در اقلیم سرد
- ◀ رعایت تناوب زراعی و کشت به موقع و مکانیزه گندم
- ◀ رعایت میزان مناسب بذر مصرفی و استفاده از بذور تکثیری توصیه شده
- ◀ استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار و مدیریت بهینه آب در مزرعه
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر مختلف شیمیایی و آلی براساس آزمون خاک
- ◀ مدیریت تلفیقی با آفات، بیماری و علف هرز
- ◀ برداشت به موقع و مکانیزه و تحویل به موقع محصول
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی تغذیه، مدیریت مصرف آب و خاک ورزی حفاظتی گندم

کیومرث شانظری

تولیدکننده نمونه
گندم آبی
(اقلیم سرد و معتدل)

استان / شهرستان:

کردستان / قروه

دهستان / روستا:

چهاردولی / آب باریک

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۴۶ سال

عملکرد:

۱۳۴۳۹ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت بهینه مزرعه گندم آبی رقم چمران ۲، سیروان، مهرگان در سطح ۳۰۰ هکتار
- ♦ پیشرو در بکارگیری توصیه های فنی و انتقال تجارب به سایر کشاورزان

شاخص ها:

- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول در اقلیم گرم و خشک
- ◀ رعایت اصول فنی آماده سازی زمین و کشت و برداشت مکانیزه
- ◀ کشت مکانیزه و به موقع با کمبینات براساس توصیه های فنی
- ◀ اعمال مدیریت مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار (تیپ)
- ◀ استفاده از کود دامی جهت اصلاح خاک
- ◀ مصرف بهینه عناصر شیمیایی و غذایی
- ◀ برداشت مکانیزه و به موقع محصول و تحویل به موقع
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی و حفظ ارتباط با مراکز جهاد کشاورزی

جمعه امیری دوماری

تولیدکننده نمونه
گندم آبی
(اقلیم گرم و خشک)

استان / شهرستان:

جنوب کرمان/
رودبار جنوب

دهستان / روستا:

اسلام آباد/ بیژن آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۴ سال

عملکرد: ۹۷۵۸ کیلوگرم

در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم دیم رقم آذر ۲ در سطح ۵۰ هکتار
- ♦ مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری دانش فنی در فعالیتهای کشاورزی

صفر علی محمدی

تولیدکننده نمونه گندم
دیم
(اقلیم سرد)

شاخصها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در دیم زار
- ◀ حفظ بقایای گیاهی و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
- ◀ یکپارچه سازی اراضی و بهره گیری از خاک ورز مرکب جهت حفظ ساختمان خاک در دیم زار
- ◀ استفاده از کودهای شیمیایی بر اساس آزمون خاک
- ◀ کشت مکانیزه با عمیق کار و عدم استفاده از آبیاری تکمیلی
- ◀ استفاده از ارقام مناسب و رعایت میزان بذر مصرفی
- ◀ استفاده از کودهای ریز مغذی جهت افزایش عملکرد

استان / شهرستان:

زنجان / خدابنده

دهستان / روستا:

سجاسرود / مزید آباد

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۶ سال

عملکرد: ۳۷۸۱ کیلوگرم

در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت بهینه مزرعه گندم دیم رقم ستاره در سطح ۳۳۵ هکتار
- ♦ پیشرو در بکارگیری توصیه‌های تحقیقاتی و فنی دیم کاری در فعالیت کشاورزی

حاجی محمد گرنالی دوجی

تولیدکننده نمونه
گندم دیم
(اقلیم گرم و معتدل)

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در اراضی دیم
- ◀ حفظ بقایای گیاهی و اجرای عملیات ذخیره سازی رطوبت
- ◀ کشت به موقع و مکانیزه
- ◀ مصرف بهینه بذر و عناصر شیمیایی در واحد سطح
- ◀ برداشت به موقع و مکانیزه
- ◀ تولید محصول در اقلیم مناسب و استفاده بهینه از نزولات
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی
- ◀ استفاده از خاک ورزی مرکب جهت حفظ ساختمان خاک

استان / شهرستان:

گلستان / کلاله

دهستان / روستا:

تمران / مالای شیخ
گینگلیک

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۳ سال

عملکرد:

۶۵۸۰ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت بهینه مزرعه تولید بذر گندم رقم خلیل در سطح ۵۰ هکتار
- ♦ ارتباط و تعامل مؤثر با واحدها و مراکز جهاد کشاورزی

شاخص ها:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گندم بذری ، رقم اصلاح شده
- ♦ مدیریت بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تیپ
- ♦ رعایت اصول تغذیه گیاهی براساس نتایج آزمون خاک و آب
- ♦ تولید بذر تحت پوشش و نظارت شرکت معتبر بذری
- ♦ کشت و برداشت مکانیزه و به موقع
- ♦ درصد خلوص بذر تولیدی براساس تجزیه بذر با درصد افت های مفید و غیر مفید در حد مناسب
- ♦ شرکت در دوره های آموزشی- ترویجی و پیشرو در اجرای طرح های تولیدی بذر در منطقه
- ♦ استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل جهت حاصلخیزی خاک

محمد حسن احمدی

تولیدکننده نمونه
بذرگندم

استان / شهرستان:

کرمان / ارزوئیه

دهستان / روستا:

وکیل آباد / اکبر آباد

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۴ سال

عملکرد:

۱۱۲۸۱ کیلوگرم
در هکتار بذر با کیفیت و
مطلوب

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول جو رقم بهمن در سطح ۹۰ هکتار
- ♦ پیشرو در بکارگیری دانش فنی در منطقه

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره‌گیری از سیستم آبیاری تحت فشار کلاسیک ثابت
- ◀ مدیریت بهینه تغذیه گیاهی بر اساس انجام آزمون خاک و آب
- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در مزرعه
- ◀ کشت مکانیزه با کمبینات و برداشت مکانیزه با کمباین
- ◀ مدیریت بهینه مزرعه جهت کنترل بیماری‌ها
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی مرتبط با زراعت و تغذیه جو و مدیریت آفات، بیماری‌ها
- ◀ ارتباط مستمر و مؤثر با واحدهای اجرایی و آموزشی - ترویجی
- ◀ استفاده از کود دامی جهت اصلاح خاک

وجیه اله اسدی

تولیدکننده نمونه
جو آبی
(اقلیم سرد)

استان / شهرستان:

همدان / کبودرآهنگ

دهستان / روستا:

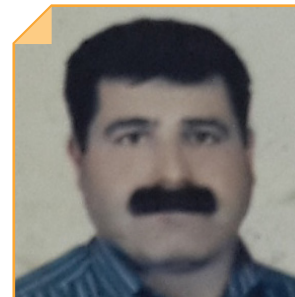
حاجیلو / قراگل

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۸۲ سال

عملکرد:

۱۴۷۲۴ کیلوگرم
در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول جو رقم بهمن در سطح ۲۶ هکتار در شرایط اقلیم معتدل
- ♦ مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری دانش فنی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بهره گیری از سیستم آبیاری تحت فشار کلاسیک ثابت
- ◀ مدیریت بهینه تغذیه گیاهی بر اساس انجام آزمون خاک و آب
- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در مزرعه تولیدی
- ◀ کشت و برداشت مکانیزه محصول
- ◀ مزرعه عاری از بیماری ها
- ◀ توسعه فعالیت های کشاورزی و اشتغال زایی در منطقه
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی بهره وری از سیستم آبیاری تحت فشار
- ◀ حفظ ارتباط مستمر و مؤثر با واحدهای آموزشی - ترویجی

فتح اله محمدی

تولیدکننده نمونه
جوآبی
(اقلیم معتدل)

استان / شهرستان:

قزوین / بوئین زهرا

دهستان / روستا:

دشتابی شرقی / نوده لکوان

سطح تحصیلات:

سیکل

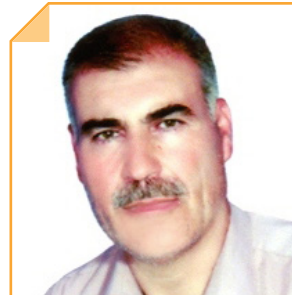
سن: ۴۳ سال

عملکرد:

۱۰۵۶۰ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت بهینه مزرعه جو رقم سه‌هند در سطح ۱۱۰ هکتار در شرایط دیم
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب و دانش فنی به کشاورزان منطقه

محمد نبی لودیشیری

تولیدکننده نمونه
جو دیم
(اقلیم سرد)

شاخص‌ها:

- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول تولیدی با رعایت مصرف بذر در واحد سطح
- ◀ رعایت اصول تناوب زراعی و آیش در دیم‌زار
- ◀ حفظ بقایای گیاهی کشت قبل و اجرای عملیات ذخیره‌سازی رطوبت
- ◀ استفاده از خاک ورزی حفاظتی برای عملیات حفظ رطوبت در دیم‌زار
- ◀ مصرف بهینه عناصر غذایی بر اساس توصیه‌های فنی
- ◀ استفاده از بذر اصلاح شده به میزان مناسب
- ◀ کاشت با بذر کار کشت مستقیم و برداشت مکانیزه و به موقع محصول
- ◀ استفاده از کودهای ریز مغذی جهت افزایش عملکرد و کارایی مناسب

استان / شهرستان:

زنجان / خدابنده

دهستان / روستا:

مرکزی / دهشیر

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۶۰ سال

عملکرد:

۵۸۳۷ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت فنی شالیزار به وسعت ۵ هکتار و دستیابی به تولید کمی و کیفی رقم پر محصول شیرودی
- ♦ پیشرو در انتقال دانش فنی به سایر شالیکاران منطقه

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از سیستم آبیاری تناوبی و کاهش مصرف آب
- ◀ برداشت محصول با کمباین مخصوص برنج
- ◀ کشت مکانیزه نشاء و رعایت زمان مناسب انتقال نشاء
- ◀ استفاده از کودهای مکمل و ریز مغذی ها در زمان های مورد نیاز گیاه
- ◀ مصرف انواع کودهای شیمیایی طبق توصیه مؤسسه تحقیقات
- ◀ اجرای مدیریت فنی تولید از خزانه تا برداشت تحت مدیریت تلفیقی برنج
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◀ ارتباط مستمر با مراکز تحقیقاتی، آموزشی - ترویجی

نعمت الله رحمانی

تولیدکننده نمونه
برنج پر محصول

استان / شهرستان:

مازندران / بهشهر

دهستان / روستا:

میانکاله / حسین آباد

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۳۳ سال

عملکرد:

۸۵۰۰ کیلوگرم در هکتار
شلتوک

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت شالیزار رقم محلی هاشمی و علی کاظمی در سطح ۳ هکتار
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به شالیکاران منطقه

علی زهدی چاری

تولیدکننده نمونه
برنج محلی

شاخص‌ها:

- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازار پسند
- ◀ اعمال مدیریت بهینه مصرف آب با روش آبیاری تناوبی
- ◀ کشت به موقع و مکانیزه محصول و رعایت تعداد نشاء در کپه
- ◀ مدیریت بهینه مصرف عناصر شیمیایی، آلی و زیستی بر اساس آزمون خاک
- ◀ رعایت اصول فنی تولید نشاء و انتقال نشاء
- ◀ تلفیق توصیه‌های فنی محققین و تجارب عملی و دانش بومی در شالیزار تحت مدیریت
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی- ترویجی و ماشین آلات کشاورزی
- ◀ استفاده از ارقام محلی مناسب و رعایت میزان بذر مصرفی در خزانه

استان / شهرستان:

گیلان / شفت

دهستان / روستا:

چوبر / لیفکوخندان

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۵۲ سال

عملکرد:

۵۳۰۰ کیلوگرم در هکتار

رضا شکوهی

تولید کننده نمونه
ذرت دانه ای

استان / شهرستان:

جنوب کرمان / فاراب

دهستان / روستا:

هور / هور

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۶ سال

عملکرد:

۱۶۴۰۰ کیلوگرم در هکتار

با رطوبت ۱۴ درصد

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول ذرت دانه ای رقم ۷۰۴ در سطح ۵۰ هکتار
- ♦ مددکار ترویجی و پیشرو در بکارگیری توصیه ها و انتقال تجارب به سایر کشاورزان

شاخص ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی و استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل
- ◀ مدیریت و مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تیپ
- ◀ کشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان بذر مصرفی در واحد سطح به شیوه هیمرم کاری
- ◀ مدیریت بهینه و اصولی آفات، بیماری ها و علف های هرز
- ◀ برداشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان رطوبت دانه
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با زراعت ذرت دانه ای
- ◀ استفاده از خاک ورزی حفاظتی جهت جلوگیری از فرسایش خاک

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول ذرت علوفه ای رقم ۷۰۴ در سطح ۳۰۰ هکتار با ماده مؤثره خشک ۳۰ درصد
- ♦ پیشرو در ارائه تجارب به سایر کشاورزان و مشارکت در اجرای طرح های کشاورزی و توسعه ای در منطقه

شاخص ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی و استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل
- ◀ مدیریت و مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری نوار تیپ
- ◀ انجام آزمون خاک و آب و مصرف انواع کودهای شیمیایی براساس نتایج آزمون ها
- ◀ کشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان بذر مصرفی در واحد سطح
- ◀ مدیریت بهینه آفات، بیماری ها و علف های هرز با بهره مندی از روش های تلفیقی
- ◀ برداشت به موقع و مکانیزه با رعایت میزان رطوبت محصول
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی- ترویجی و مهارتی آبیاری بارانی و مدیریت آفات و بیماری ها و علف های هرز
- ◀ استفاده از خاک ورزی مرکب جهت حفظ ساختمان خاک و جلوگیری از فرسایش خاک

مقصد قدرتی

تولید کننده نمونه
ذرت علوفه ای

استان / شهرستان:

قزوین / آبیک

دهستان / روستا:

زیاران

سطح تحصیلات:

ابتدایی

سن: ۶۰ سال

عملکرد:

۱۱۵۲۸۰ کیلو گرم در هکتار

با رطوبت ۷۰ درصد

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت صحیح و بهینه مزرعه کلزا رقم نیتون در سطح ۴۰ هکتار که ۱/۸ هکتار بصورت کشت نشایی
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

شهرام شاهین فر

تولیدکننده نمونه کلزا
(اقلیم سرد)

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی و کشت کلزا در تناوب و پایداری محصولات گندم
- ◀ مصرف بهینه آب در مزرعه با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار تیپ برداشت یک مرحله ای و مکانیزه محصول و تحویل به موقع
- ◀ استفاده از کودهای دامی و کود سبز و کشت حفاظتی
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی و ترویجی مرتبط با زراعت و تغذیه کلزا،
- ◀ رعایت میزان بذر مصرفی براساس توصیه تحقیقات
- ◀ استفاده از کود های ریز مغذی واسید های آمینه
- ◀ مدیریت علف های هرز بصورت تلفیقی

استان / شهرستان:

قزوین / آبیک

دهستان / روستا:

حومه / زیاران

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۵۰ سال

عملکرد:

۶۴۳۰ کیلو گرم

در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت صحیح و بهینه مزرعه کلزا رقم دلگان در سطح ۱۸ هکتار دیم
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

بهمن سوqانی

تولیدکننده نمونه کلزا
(دیم)

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی و کشت کلزا در تناوب و پایداری محصولات گندم
- ◀ رعایت تاریخ کاشت متناسب با توصیه تحقیقات
- ◀ برداشت یک مرحله‌ای و مکانیزه محصول و تحویل به موقع
- ◀ رعایت تراکم بذر بر اساس توصیه تحقیقاتی
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی
- ◀ استفاده از کودهای ریز مغذی و کود سرک
- ◀ مدیریت علف‌های هرز بصورت تلفیقی

استان / شهرستان:

گلستان / مراوه تپه

دهستان / روستا:

شلمی / قپان سفلی

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۲۸ سال

عملکرد: ۴۶۳۱ کیلوگرم

در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت صحیح و بهینه مزرعه کلزا رقم هایولا در سطح ۴۰ هکتار
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

شاخص ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی و کشت کلزا در تناوب و پایداری محصولات گندم
- ◀ مدیریت بهینه آب مصرف با استفاده از آبیاری تحت فشار
- ◀ مدیریت زمان برداشت بصورت یک مرحله ای بصورت مکانیزه با هد مخصوص
- ◀ رعایت تاریخ کاشت متناسب با توصیه تحقیقات
- ◀ مدیریت علف های هرز بصورت تلفیقی
- ◀ رعایت تراکم بذر بر اساس توصیه تحقیقاتی
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◀ استفاده از کود های ریز مغذی و کود سرک

احمد طیبی فر

تولیدکننده نمونه کلزا
(اقلیم گرم)

استان / شهرستان:

خوزستان / بهبهان

دهستان / روستا:

حومه / بنه باشت

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۵۷ سال

عملکرد:

۵۳۲۵ کیلو گرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چغندر قند ارقام، شکوفا، آریا، بریجیتا، بتاسیت، ایزابلا در سطح ۷۰ هکتار
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

اسماعیل شیرغانی

تولیدکننده نمونه
چغندر قند بهاره

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در فعالیتهای کشاورزی
- ◀ استفاده از زیرشکن، عملیات تسطیح قبل از کاشت
- ◀ کشت مکانیزه و به موقع با رعایت تراکم مناسب
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بکارگیری سیستم آبیاری تحت فشار
- ◀ مدیریت بهینه تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون خاک
- ◀ وجین در زمان مناسب و اجرای عملیات تنک و یکنواختی مزرعه از نظر رشد اندام هوایی و ریشه
- ◀ برداشت به موقع و مکانیزه
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی آشنایی با روش‌های نوین زراعت چغندر قند و بکارگیری توصیه‌های فنی

استان / شهرستان:

خراسان شمالی / شیروان

دهستان / روستا:

مرکزی / مرکزی

سطح تحصیلات:

دانشجوی دکتری

سن: ۳۷ سال

عملکرد:

۱۳۹۰۰۰ کیلوگرم در

هکتار غده با عیار ۱۴ / ۱۸

بهرام عبدی

تولیدکننده نمونه
چغندر قند پاییزه

استان / شهرستان:

کرمانشاه / سرپل ذهاب

دهستان / روستا:

حومه / ورکورگ

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۱ سال

عملکرد:

۷۰۰۱۴ کیلوگرم در هکتار

با عیار ۱۴/۰۹

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چغندر قند به صورت کشت پاییزه رقم روزا گلد
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان در جهت توسعه و ترویج کشت پاییزه چغندر قند

شاخص ها:

- ◀ رعایت اصول تناوب زراعی و استفاده مناسب از کودهای آلی
- ◀ استفاده از زیرشکن و انجام عملیات تسطیح و شیپر زنی
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب از طریق توسعه کشت پاییزه
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی
- ◀ کشت مناسب و مکانیزه با پنوماتیک با رعایت زمان مناسب کاشت
- ◀ برداشت مکانیزه و به موقع محصول و تحویل به کارخانه قند
- ◀ به کارگیری دانش فنی در فعالیت زراعی
- ◀ مدیریت بهینه آب مصرفی با استفاده از آبیاری تحت فشار

معرفی اجمالی:

- ♦ تولید کمی و کیفی محصول پنبه رقم لیدر یونان در سطح ۱۲ هکتار مزرعه پنبه
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

علی قاسم زاده

تولیدکننده نمونه
پنبه

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در فعالیتهای کشاورزی
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب از طریق بکارگیری سیستم آبیاری تحت فشار
- ◀ مدیریت تلفیقی علف‌های هرز و آفات
- ◀ مصرف بهینه عناصر شیمیایی بر اساس آزمون آب و خاک
- ◀ عضو تعاونی پنبه‌کاران شهرستان و پیشرو در بکارگیری توصیه‌های فنی
- ◀ رعایت میزان بذر مصرفی و رعایت تاریخ کاشت مناسب
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی
- ◀ استفاده از کودهای ریز مغذی

استان / شهرستان:

اردبیل / پارس آباد

دهستان / روستا:

محمود آباد / محمود آباد
طالقانی

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۴۱ سال

عملکرد: ۸۷۸۱ کیلو گرم

در هکتار وش

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت بهینه مزرعه سیب زمینی ارقام بامبا و فابولا در سطح ۷۵ هکتار
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

سید سجاد موسوی

تولیدکننده نمونه
سیب زمینی

شاخص‌ها:

- ◀ تولید محصول گواهی شده مطابق استانداردهای ملی ایران
- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در زراعت
- ◀ استفاده از کودهای دامی در حاصلخیزی خاک
- ◀ رعایت اصول تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با بهره مندی از آبیاری تحت فشار
- ◀ کاشت و برداشت مکانیزه، با رعایت میزان بذر مصرفی
- ◀ ذخیره سازی فنی با بهره گیری از سردخانه و بازار پسند بودن محصول
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی و پیشرو در ارائه دانش فنی

استان / شهرستان:

زنجان / خدابنده

دهستان / روستا:

بزینه رود / ارغوان

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۶۳ سال

عملکرد:

۹۲۱۶۶ کیلو گرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت صحیح مزرعه پیاز ارقام مینروا، ریوبراوو، سایروس در سطح ۷۰ هکتار
- ♦ پیشرو در اجرای طرح‌ها و سایت‌های الگویی و فنی ترویجی

عباس محمدی فرد

تولیدکننده
نمونه پیاز

شاخص‌ها:

- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول پیاز در حد مجاز نیترات و عناصر سنگین
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب از طریق آبیاری تحت فشار تیپ
- ◀ مدیریت بهینه و مناسب کودهای دامی، آلی و زیستی و بیولوژیک
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی براساس آزمون خاک و آب
- ◀ کشت نشایی به موقع و مکانیزه با رعایت زمان کاشت
- ◀ مزرعه عاری از هر گونه بیماری
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی

استان / شهرستان:

جیرفت / جیرفت

دهستان / روستا:

دولت آباد / وکیل آباد

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۴۴ سال

عملکرد:

۱۳۰۳۸۵ کیلوگرم

در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول لوبیا سفید در سطح ۳۵ هکتار
- ♦ پیشرو در اجرای طرح های کشاورزی در منطقه و انتقال دانش فنی و تجارب به سایر کشاورزان

حسین سلطانی

تولید کننده نمونه
حبوبات آبی

شاخص ها:

- ◀ مصرف بهینه آب در مزرعه از طریق استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار نوار تیپ
- ◀ استفاده از بقایای گیاهی کشت قبل و بستر سازی مناسب
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون خاک
- ◀ کشت مستقیم بدون خاک ورزی در بقایای گیاهی محصول قبل
- ◀ بکارگیری دانش فنی در فعالیتهای کشاورزی
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط
- ◀ استفاده از خاک ورز مرکب جهت حفظ ساختمان خاک و کاهش فرسایش

استان / شهرستان:

زنجان / ابهر

دهستان / روستا:

قلعه / محمدآباد

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۴۰ سال

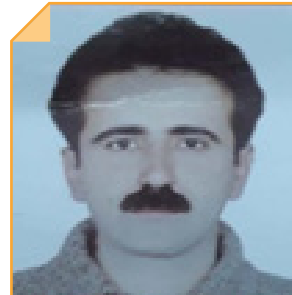
عملکرد:

۸۴۵۰ کیلو گرم در هکتار

لوبیا سفید

معرفی اجمالی:

- ♦ تولید کمی و کیفی محصول نخود رقم عادل در سطح ۱۰ هکتار دیم کاری
- ♦ پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

بختیار فاتحی

تولیدکننده نمونه
حبوبات دیم

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول صحیح تناوب زراعی در دیم زار
- ◀ استفاده از خاک ورز مرکب جهت ذخیره سازی رطوبت در سطح مزرعه
- ◀ مصرف بهینه بذر و کاشت به موقع و مکانیزه
- ◀ برداشت به موقع و رعایت میزان رطوبت محصول
- ◀ استفاده بهینه از نزولات در تولید محصول
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی زراعت نخود
- ◀ استفاده از بذور اصلاح شده و رعایت میزان بذر مصرفی

استان / شهرستان:

کردستان / کامیاران

دهستان / روستا:

شاهو / آهنگران

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۴۷ سال

عملکرد:

۲۰۶۰ کیلوگرم در

هکتار نخود

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول یونجه رقم همدانی در سطح ۳۰ هکتار
- ♦ پیشرو در بکارگیری توصیه های فنی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار بارانی
- ◀ تغذیه بهینه گیاهی با استفاده از کودهای دامی
- ◀ کشت مکانیزه با رعایت اصول خاک ورزی حفاظتی
- ◀ استفاده مناسب از بذر بوجاری شده و سس گیری شده
- ◀ مزرعه عاری از بیماری های گیاهی و علف هرز
- ◀ برداشت به موقع و تولید علوفه مناسب و با کیفیت
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◀ ارتباط مستمر با مراکز جهاد کشاورزی و کارشناسان و مروجین کشاورزی

کورس نیازی

تولیدکننده نمونه
یونجه
(اقلیم سرد)

استان / شهرستان:

کردستان / دهگلان

دهستان / روستا:

سیس / چراغ آباد

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۴۴ سال

عملکرد:

۲۱۲۰۰ کیلوگرم در هکتار

یونجه خشک در ۵ چین

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول یونجه رقم نیکشهری در سطح ۳۱ هکتار
- ♦ حفظ ارتباط مستمر با مراکز کشاورزی و پیشرو در بکار گیری توصیه‌های فنی

توران علیزاده

تولیدکننده نمونه
یونجه
(اقلیم گرم)

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار بارانی
- ◀ تغذیه بهینه گیاهی با استفاده از کودهای پایه و ریز مغذی
- ◀ استفاده مناسب از بذر بوجاری شده و سس گیری شده و رقم مناسب
- ◀ مدیریت آفات، بیماری‌ها و علف‌های هرز به روش تلفیقی
- ◀ استفاده از کود دامی جهت حاصلخیزی خاک
- ◀ برداشت به موقع و تولید علوفه مناسب و با کیفیت
- ◀ استفاده از خاک ورز مرکب جهت حفظ ساختمان خاک و جلوگیری از فرسایش خاک

استان / شهرستان:

سیستان و بلوچستان /
ایران‌شهر

دهستان / روستا:

مرکزی / پشت رودخانه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۵ سال

عملکرد: ۱۷۹۰۰ کیلو گرم

در هکتار یونجه خشک در

۸ چین

محمود حضرتی

تولید کننده نمونه محصولات سبزی و صیفی نشائی

استان / شهرستان:

تهران / ملارد

دهستان / روستا:

بی بی سکینه / ارسطو

سطح تحصیلات:

سیکل

سن: ۵۵ سال

عملکرد:

۱۰۵۰۰۰ کیلوگرم در هکتار
گوجه فرنگی

معرفی اجمالی:

- ♦ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول گوجه فرنگی رقم ۸۳۲۰ - ۶۱۸۹ در سطح ۱۳ هکتار
- ♦ پیشرو در تولید محصولات جالیزی از طریق نشاء در منطقه

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه و مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار نوار تیپ
- ◀ تغذیه بهینه گیاهی با استفاده از کودهای پایه و ریز مغذی
- ◀ استفاده مناسب از بذر بوجاری شده و سس گیری شده
- ◀ برداشت به موقع و تولید محصول مناسب و با کیفیت
- ◀ استفاده از کود دامی جهت حاصلخیزی خاک
- ◀ بکارگیری توصیه های فنی و بهره مندی از تجارب خبرگان کشاورزی
- ◀ مدیریت آفات، بیماری ها و علف های هرز به روش تلفیقی

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت مزرعه ۲۱ هکتار کلزا، ۳۰ هکتار جو، ۴۰ هکتار گندم و ۷۰ هکتار ذرت تحت پوشش عملیات حفاظتی
- ♦ پیشرو در بکار گیری توصیه‌های فنی

عبدالمحمود رحیم خراسانی

بهره بردار نمونه در مدیریت پایدار خاک و کشاورزی حفاظتی (کشت آبی)

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در مزرعه
- ◀ اعمال تیمارهای مختلف کشاورزی حفاظتی با بهره گیری از روش های بی خاک ورزی
- ◀ کشت مستقیم و مکانیزه (بی خاک ورزی)
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با بهره گیری از بقایای گیاهی و آبیاری تحت فشار
- ◀ بهره مندی اصولی از ادوات کشاورزی حفاظتی
- ◀ تلفیق دانش فنی و تجارب عملی در مزرعه تحت مدیریت
- ◀ رعایت اصول تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون خاک
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی- ترویجی و حفظ ارتباط با واحدهای ذیربط

استان / شهرستان:

البرز / نظرآباد

دهستان / روستا:

احمد آباد / ازبکی

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۷۰ سال

عملکرد:

اجرای عملیات کشاورزی حفاظتی در سطح ۱۶۱ هکتار

فرضلی احمدی

بهره بردار نمونه در مدیریت پایدار خاک و کشاورزی حفاظتی (کشت دیم)

استان / شهرستان:

زنجان / زنجان

دهستان / روستا:

غنی بیگلو / احمد آباد

سطح تحصیلات:

سن: ۶۲ سال

عملکرد:

اجرای عملیات کشاورزی حفاظتی در سطح ۱۷۰ هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت مزرعه گندم دیم رقم آذر ۲ و جو آبیدر تحت پوشش عملیات حفاظتی
- ♦ مددکار ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی تناوب زراعی در دیم زار
- ◀ اعمال تیمارهای مختلف کشاورزی حفاظتی با بهره گیری از روش خاک ورزی مرکب
- ◀ کشت مستقیم و مکانیزه محصول با بذرکار
- ◀ مدیریت بهینه با اجرای عملیات حفظ رطوبت خاک
- ◀ بهره مندی از ادوات کشاورزی حفاظتی
- ◀ تلفیق دانش فنی و تجارب عملی در مزرعه تحت مدیریت
- ◀ رعایت اصول تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی براساس نتایج آزمون خاک

معرفی اجمالی:

- ♦ دارا بودن گواهی تاییدیه مرکز آزمون مکانیزاسیون کشاورزی برای ادوات تولیدی
- ♦ پیشرو در بکار گیری توصیه‌های فنی

سید عارف سیادت

تولیدکننده نمونه
ماشین آلات، ادوات و
تجهیزات کشاورزی

استان / شهرستان:
آذربایجان غربی / بوکان

شهر:
بوکان

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۷۷ سال

عملکرد: تولید و تأمین
ماشین‌های کشاورزی

شاخص‌ها:

- ◀ ایجاد شبکه خدمات پس از فروش علمی و کارآمد به تمامی نقاط کشور
- ◀ توجه ویژه به تولید کیفی و حفظ کیفیت محصولات و پایش مداوم محصولات
- ◀ ظرفیت تولید سالانه بالغ بر ۱۵۷ دستگاه بذارکار کشت مستقیم آسکه و ۶۲ دستگاه TD18,16، ۳۰۰ دستگاه خاک ورزمرکب حفاظتی و ۵۲ دستگاه چیزل پیکر
- ◀ ارتباط مستمر با کارشناسان ترویج و بخش‌های اجرایی
- ◀ ایجاد بخش تحقیق و توسعه جهت افزایش و کارایی دستگاه‌ها
- ◀ توجه به نیازهای کشور با رویکرد تحلیل نیازهای مناطق مختلف کشور
- ◀ بهره‌گیری صحیح و کارآمد از روش‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی

معرفی اجمالی:

- ♦ مدیریت مناسب واحد جهت خدمات رسانی مطلوب به بهره برداران
- ♦ مددکار ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایر کشاورزان

علی کمالی

شرکت نمونه خدمات
مکانیزاسیون کشاورزی

شاخص ها:

- ◀ دارا بودن ماشین آلات نوین و حفاظتی جهت ارائه خدمات به بهره برداران
- ◀ تناسب ترکیب ماشینی با نیاز منطقه و ترکیب کامل عملیات ماشینی
- ◀ انجام خدمات مکانیزاسیون بصورت حرفه ای و پیشرفته در سطح ۱۰۰۰ هکتار زراعی و ۱۰۰ هکتار باغی
- ◀ دارای پروانه بهره برداری معتبر و همکاری با کارشناسان ترویج و اجراء
- ◀ برگزاری کارگاه آموزشی برای رانندگان و تراکتور داران و آشنایی کشاورزان با دستگاه ریز دانه کار

استان / شهرستان:
خراسان شمالی / بجنورد

دهستان / روستا:
گرمخان / گرمخان

سطح تحصیلات: لیسانس
ماشین آلات کشاورزی

سن: ۴۳ سال

عملکرد:

بهره مندی از انواع
ماشین آلات
و ادوات کشاورزی نوین

کمیته فنی

باغبانی

۱-۸- سیمای بخش باغبانی

سیمای باغبانی در برنامه ششم توسعه و سال ۹۷

۱- افزایش تولید محصولات باغی با هدف تولید پایدار و افزایش ضریب امنیت غذایی از ۱۹ میلیون تن در سال ۱۳۹۵ به ۲۲,۶ میلیون تن در سال ۱۴۰۰ از طریق:

۱-۱- افزایش تولید در واحد سطح با استفاده از روش های اصلاح، نوسازی باغات و حذف، جایگزینی ارقام سنتی با ارقام مرغوب تجاری در سطح ۵۸۶۶۰۸ هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۱-۲- افزایش تولید از طریق افزایش سطح زیر کشت و توسعه باغات در اراضی شییدار و مستعد به میزان ۱۰۰۰۰۰۰ هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه.

۱-۳- افزایش تولید از طریق افزایش سطح زیرکشت و توسعه باغات در اراضی مستعد (نوآباد) به میزان ۱۴۳۴۲۵ هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه.

۱-۴- افزایش تولید از طریق تولید نهال مرغوب و گواهی شده محصولات باغی به تعداد ۳۲۳۷۹۸۰۸۶ اصله نهال در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۲- افزایش تولید محصولات گلخانه ایی به دلیل محدودیت در منابع آبی در جهت توسعه پایدار از ۱۹۹۶۰۰۰ تن در سال ۱۳۹۵ به ۶۹۵۰۰۰۰ تن در پایان سال ۱۴۰۰ از طریق:

۲-۱- افزایش تولید محصولات گلخانه ای با اصلاح و نوسازی و مرمت گلخانه ها و بروزرسانی آنها به مقدار ۲۷۰۵ هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۲-۲- افزایش تولید محصولات باغبانی با توسعه کشت در گلخانه های مدرن به مقدار ۱۸۶۵۴ هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۳- افزایش تولید و فرآوری گیاهان دارویی با هدف توسعه پایدار، تأمین نیازهای داخلی، ایجاد اشتغال، حفاظت از محیط زیست

از تولید ۵۳۰۹۲۵ تن در سال ۱۳۹۴ به ۶۱۴۴۳۴ تن در سال ۱۴۰۰ از طریق:

۱-۳- افزایش تولید و فرآوری گیاهان دارویی با اندام‌های تکثیری مختلف به تعداد ۱۹۴۶۵۸۰۰۰ اصله در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۲-۳- افزایش تولید گیاهان دارویی با افزایش سطح زیرکشت و پیش‌بینی توسعه کاشت گیاهان دارویی به مقدار ۱۰۵۳۲۲ هکتار در طول اجرای برنامه ششم توسعه

۴- افزایش تولید روغن زیتون با هدف تولید پایدار و توسعه در تأمین نیاز روغن خوارکی سالم مصرفی از ۶۲۰۰ تن در ۱۳۹۴ به ۱۶۰۰۰ هزارتن در پایان سال ۱۴۰۰ از طریق:

۱-۴- اصلاح و نوسازی باغات و حذف و جایگزینی ارقام سنتی با کاشت ارقام مرغوب تجاری در سطح ۴۵۰۰۰ هکتار از باغات موجود زیتون

۲-۴- افزایش سطح زیرکشت و توسعه باغات زیتون در اراضی مستعد به میزان ۱۵۰۰۰ هکتار

۳-۴- توسعه کشت محصولات سالم و ارگانیک باغی در سطح ۴۱۰۰۰ هکتار و تبدیل ۲۴۱۰۰۰ هکتار از باغات موجود

به تولید محصول سالم و ارگانیک باغی طی سالهای برنامه ششم با تولید حدود ۲ میلیون تن محصول ارگانیک

۵- افزایش صادرات محصولات باغبانی با هدف مثبت کردن تراز تجاری محصولات کشاورزی با پیش‌بینی ۴/۵ میلیون تن

در سال ۱۴۰۰ و جمعاً ۱۶/۲ میلیون تن محصولات باغبانی به ارزش تقریبی ۳۶ میلیارد دلار طی سالهای برنامه ۱۴۰۰-۱۳۹۶

وضعیت آمار باغبانی در سال ۱۳۹۷

سطح کل زیرکشت ۲۹۰۸۵۸۶ هکتار از این مقدار ۲۴۶۲۴۳۲ هکتار سطح بارور و ۴۴۶۱۵۴ هکتار سطح غیربارور می باشد

از کل سطح زیرکشت ۲۵۲۶۴۳۶ هکتار کشت آبی و ۳۸۲۱۵۰ هکتار کشت دیم محصولات باغی است.

متوسط عملکرد محصولات باغبانی به تفکیک کشت آبی ۸۹۶۰ کیلوگرم در هکتار و متوسط عملکرد محصولات باغبانی به

تفکیک دیم ۴۱۷۶ کیلوگرم در هکتار.

تولید محصولات باغی در سال ۹۷ به میزان ۱۸۰۶۳۱۸۵ تن و میزان تولید محصولات گلخانه‌ای ۲۴۶۱۸۸۹ تن جمعاً

۲۰۵۲۵۰۷۴ تن می باشد.

۸-۲

معرفی

نمونه‌های ملی

بخش باغبانی

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار پیشرو در منطقه
- ♦ فعالیت در ۲۲ هکتار باغ یکدست
- ♦ رعایت اصول فنی در مدیریت باغ
- ♦ بهره مندی از دانش فنی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت صحیح باغداری در سطح ۲۲ هکتار و دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازار پسند
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری تحت فشار
- ◀ مدیریت بهینه کف باغ
- ◀ کشت و توسعه ارقام رویشی
- ◀ رعایت اصول فنی هرس با حفظ محور مرکزی
- ◀ مدیریت تغذیه گیاهی بر اساس آزمون خاک، استفاده از روش چالکود و محلول پاشی
- ◀ برداشت به موقع محصول با کیفیت و نگهداری در سردخانه
- ◀ اعمال مدیریت بحران و مخاطرات کشاورزی با بهره مندی از روش آبیاری نوین، مصرف کودهای دامی، پتاسه و بقایای گیاهی
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با باغداری نوین

صمد ابراهیمی

تولید کننده نمونه
سیب درختی

استان / شهرستان:

تهران / دماوند

دهستان / روستا:

سربندان / خسروان

سطح تحصیلات: ابتدائی

سن: ۷۴ سال

عملکرد:

۱۳۸۳۲۵ کیلوگرم در
هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار پیشرو در منطقه و مددکار واحد اصلی سایت ملی الگویی ترویجی
- ♦ پسته در سطح ۴۵ هکتار ارقام تجاری
- ♦ انجام آزمون افلاتوکسین و سایر آزمون های کنترل کیفی

محمد باقر شیخ الاسلامی

تولید کننده نمونه
پسته

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه باغ پسته از ارقام تجاری در سطح ۴۵ هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول سالم و بهداشتی
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب با بهره مندی از سیستم آبیاری قطره ای و کنترل آب مصرفی با نصب سنسور
- ◀ مددکار ترویجی و عضو سایت الگویی ترویجی ملی پسته
- ◀ انجام انواع آزمون ها و مصرف عناصر شیمیایی و غذایی بر اساس نتایج آزمون ها
- ◀ انجام آزمون تست افلاتوکسین و تولید اصول بهداشتی صادراتی
- ◀ اجرای عملیات GAP در باغ
- ◀ رعایت اصول بهداشت در باغ و ترمینال ضبط و فرآوری محصول
- ◀ همکاری مؤثر و مستمر با واحدهای تحقیقاتی، ترویجی، آموزشی و اجرایی در انجام طرح های پایلوتی
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایرین

استان / شهرستان:

فارس / سروستان

دهستان / روستا:

کوهنجان

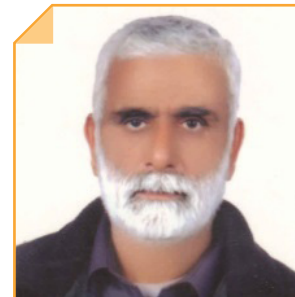
سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۶۰ سال

عملکرد:

۱۳۳۰۰ کیلوگرم در هکتار
خشک

حسین شهرکی

تولیدکننده نمونه
خرما

استان / شهرستان:

سیستان و بلوچستان /
سیب و سوران

دهستان / روستا:

سوران / چاه شهرکی

سطح تحصیلات:

دیپلم
سن: ۶۷ سال

عملکرد:

۳۴۱۶۴ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ◆ نخل دار پیشرو منطقه در سطح ۸ / ۵ هکتار، رقم خرماي مضافتی
- ◆ بکارگیری دانش فنی و کارشناسی
- ◆ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◆ پوشش بیمه نخلستان

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه نخلستان رقم مضافتی در سطح ۸/۵ هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول از رقم سازگار در منطقه و صادراتی
- ◀ رعایت اصول بهداشت در نخلستان، بسته بندی و حمل و نقل
- ◀ اجرای مناسب عملیات اصلاح و احیاء نخلستان
- ◀ مدیریت خشکسالی از طریق رعایت تراکم مناسب، میانه کاری و مصرف مالچ
- ◀ انجام آزمون خاک و آب و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون ها
- ◀ مدیریت مصرف بهینه آب در نخلستان با استفاده از سیستم آبیاری کم فشار
- ◀ مدیریت تلفیقی آفات و بیماری ها
- ◀ پیشرو در انتقال تجارب به سایر باغداران از طریق حفظ ارتباط با مراکز آموزشی - ترویجی و اجرایی
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با نخل کاری

معرفی اجمالی:

- ♦ عضو انجمن زیتون و مددکار ترویجی منطقه
- ♦ رعایت اصول فنی در سطح ۱۴/۵ هکتار باغ زیتون
- ♦ عضو سایت الگویی ترویجی زیتون

مهدی رضوانی نیا

تولیدکننده نمونه
زیتون

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت فنی و صحیح باغ زیتون از ارقام زرد، آربکین و مانزانیلا در سطح ۱۴/۵ هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی میوه و روغن زیتون
- ◀ مصرف بهینه آب با اعمال سیستم آبیاری قطره‌ای و ایجاد تشتک برای هر درخت
- ◀ انجام پیوند در درختان به منظور تولید پایدار و هرس جوان سازی و باردهی
- ◀ انجام انواع آزمون‌ها و مصرف بهینه عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون‌ها به روش کانال کود
- ◀ برداشت به موقع، حمل و نقل و فراوری محصول در کوتاه‌ترین زمان
- ◀ مدیریت بهینه و فنی کف باغ
- ◀ اخذ پروانه صنایع تبدیلی از وزارت جهاد کشاورزی
- ◀ پیشرو در انتقال تجارب و دانش فنی سایر باغداران در قالب سایت الگویی ترویجی
- ◀ همکاری با واحدهای اجرایی، آموزشی- ترویجی و تحقیقاتی در اجرای پروژه‌های منطقه‌ای

استان / شهرستان:

قزوین / طارم سفلی

دهستان / روستا:

کلج

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۳۷ سال

عملکرد:

۲۷۱۴۴ کیلوگرم میوه در
هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار پیشرو زیتون و خیر در منطقه
- ♦ ارتباط با مراکز تحقیقاتی، آموزشی - ترویجی
- ♦ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی
- ♦ استفاده از توصیه های کارشناسان

ناصر عسگری

تولیدکننده نمونه
زیتون

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه باغ زیتون رقم زرد روغنی در سطح ۱۵ هکتار (۵ هکتار بارده)
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی رقم سازگار با منطقه در چارچوب مدیریت تلفیقی آفات
- ◀ رعایت اصول احداث باغ و تراکم مناسب
- ◀ مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری تحت فشار
- ◀ مدیریت تلفیقی آفات و بیماری های گیاهی
- ◀ انجام انواع آزمون ها و رعایت اصول تغذیه گیاهی بر اساس نتایج و توصیه های کارشناسی و مصرف بهینه عناصر شیمیایی
- ◀ رعایت اصول فنی هرس فرم و باردهی و حذف پاجوش ها
- ◀ مدیریت مناسب و بهینه کف باغ
- ◀ رعایت زمان مناسب برداشت و انتقال برای فرآوری در حداقل زمان
- ◀ رعایت اصول بهداشت در سطح باغ و فرآوری محصول
- ◀ پیشرو در انتقال تجارب به سایر باغداران

استان / شهرستان:

زنجان / طارم علیا

دهستان / روستا:

دستجرده

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۵۷ سال

عملکرد:

۲۵۶۸۶ کیلوگرم در هکتار
میوه

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار پیشرو و معتمد محلی
- ♦ همکاری در اجرای دوره‌های آموزشی - ترویجی
- ♦ تولید محصول پرتقال با کیفیت در سطح ۶ هکتار
- ♦ تولید در حد مجاز آلاینده‌ها

محمد علی پیراسته

تولیدکننده نمونه
مرکبات

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه و فنی باغ مرکبات پرتقال رقم واشنگتن ناول در سطح ۶ هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول سالم
- ◀ اخذ پروانه کاربرد نشان حد مجاز آلاینده‌ها از سازمان استاندارد ایران
- ◀ مصرف بهینه آب با بهره‌مندی از سیستم آبیاری قطره‌ای
- ◀ رعایت اصول فنی باغ و تراکم مناسب
- ◀ مصرف بهینه عناصر غذایی بر اساس آزمون‌های خاک، آب و برگ
- ◀ کنترل تلفیقی آفات و بیماری‌ها با تاییدیه حفظ نباتات
- ◀ مدیریت بهینه و بهنگام بحران و کاهش مخاطرات کشاورزی در فعالیت تولیدی
- ◀ انجام فنی و اصولی هرس خشک، فرم، شکل دهی و هرس سبز
- ◀ برداشت به موقع، فنی، سورت، بسته‌بندی و انبارداری مناسب
- ◀ مشارکت در اجرای دوره‌های آموزشی - ترویجی

استان / شهرستان:

منطقه جنوب کرمان /
جیرفت

دهستان / روستا:

جبالبارز / رضوان / میجان

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۶۶ سال

عملکرد:

۱۳۳۰۰۰ کیلوگرم در هکتار

مهدی افسری

تولیدکننده نمونه
انار

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / مه ولات

دهستان / روستا:

مه ولات شمالی / دوغ آباد

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۵۳ سال

عملکرد:

۹۰۰۰۰ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ◆ باغدار پیشرو، معتمد محلی
- ◆ فعال در امور عمرانی و توسعه ای در منطقه
- ◆ بهره مندی از دانش فنی کارشناسان
- ◆ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◆ بهره مندی از سیستم سایه بان در باغ

شاخص ها:

- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول، رقم تجاری اردستانی در سطح ۱۲ هکتار
- ◀ رعایت اصول فنی کاشت و طراحی مناسب باغ یکنواخت
- ◀ مصرف بهینه آب با بهره مندی از سیستم آبیاری تحت فشار قطره ای
- ◀ انجام انواع آزمون های خاک، آب و برگ، مصرف بهینه عناصر شیمیایی بر اساس نتایج آزمون ها
- ◀ بهره مندی از سیستم سایه بان و استفاده از پوشش کاغذی روی میوه برای کنترل عارضه آفتاب سوختگی و سرمازدگی
- ◀ رعایت اصول فنی هرس
- ◀ کنترل کرم گلوگاه با استفاده از گل گیری میوه ها و پرچم تراشی
- ◀ تولید محصول با کیفیت از نظر رنگ، سایز و یکدست بودن
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با باغداری

معرفی اجمالی:

- ♦ تولید کننده پیشرو گیاهان دارویی در منطقه
- ♦ حفظ ارتباط با کارشناسان تحقیقات، اجرایی و ترویجی
- ♦ ایجاد زمینه اشتغال برای ۱۲ نفر از جوانان شهرستان
- ♦ تولید با کیفیت و ارگانیک

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه مزرعه گیاهان دارویی در سطح ۶/۵ هکتار انواع ارقام اولویت دار (۱۳ گونه)
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول تولیدی با ماده مؤثره مطلوب
- ◀ بهره‌مندی از سیستم آبیاری قطره‌ای در واحد تولیدی و مصرف بهینه آب
- ◀ اخذ پروانه فعالیت تولیدی از واحد ذیربط
- ◀ بسته بندی محصول تولیدی
- ◀ انجام انواع آزمون‌ها و مصرف عناصر غذایی بر اساس نتایج آزمون‌ها
- ◀ عدم استفاده از سموم شیمیایی و مصرف کودهای شیمیایی در صورت ضرورت
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی و سمینارهای علمی و همایش‌های مرتبط
- ◀ پیشرو و مشارکت در اجرای طرح‌های کشاورزی در منطقه در تعامل با واحدهای دولتی

احسان خلیل پور هرسینی

تولیدکننده نمونه
گیاهان دارویی

استان / شهرستان:

کرمانشاه/ هرسین

دهستان / روستا:

حومه

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۳۳ سال

عملکرد: ۸۰۰ کیلوگرم

بابونه آلمانی،

۱۷۶۵ کیلوگرم رازیانه و ...

در هکتار

حمید قاسمی

تولیدکننده نمونه
زعفران

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی / قائنات

دهستان / روستا:

پیشکوه / نوغاب پس کوه

سطح تحصیلات:

سیکل

سن: ۴۴ سال

عملکرد:

۴۴ کیلو زعفران خشک
با ریشه

معرفی اجمالی:

- ♦ تولیدکننده فعال زعفران در منطقه قائنات
- ♦ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی، جشنواره های ترویجی و نمایشگاه های محصولی
- ♦ تولید با کیفیت و صادراتی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه مزرعه زعفران در سطح یک هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول صادراتی
- ◀ استفاده از پیاز زعفران با وزن استاندارد و مصرف بهینه آن
- ◀ بسترسازی فنی، مناسب و استفاده از انواع کودهای دامی و شیمیایی بر اساس توصیه های کارشناسی
- ◀ مصرف بهینه آب با انجام آبیاری بارانی، احداث استخر ذخیره آب باران و رودخانه و آبیاری در هنگام غروب
- ◀ عدم استفاده از سموم و کودهای شیمیایی
- ◀ وجین علف های هرز در زمان مورد نیاز
- ◀ خشک کردن محصول با دستگاه خشک کن
- ◀ انجام آزمون خاک و آب و رعایت توصیه های کارشناسی در تغذیه گیاه
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با زعفران

معرفی اجمالی:

- ♦ تولیدکننده نمونه و پیشرو چای در شهرستان رودسر
- ♦ تلفیق دانش فنی و تجارب
- ♦ ارتباط با واحدهای تحقیقاتی و سازمان چای در منطقه

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه باغ چای رقم بومی در سطح ۱/۳ هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول چای بازارپسند
- ◀ مدیریت و کنترل تلفیقی و بیولوژیک آفات
- ◀ رعایت زمان کشت و اعمال مدیریت صحیح هرس بهاره، پاییزه و انجام اصولی هرس
- ◀ کفبر و کمربر جهت حفظ ارتفاع مناسب بوته چای
- ◀ مدیریت بهینه مصرف آب در باغ به روش سیستم آبیاری بارانی
- ◀ انجام وجین دستی
- ◀ فرآوری محصول برای تولید چای سیاه و سبز
- ◀ شرکت در دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی - ترویجی و همایش‌های علمی
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه باغ چای بر اساس آزمون
- ◀ ارتباط با واحدهای آموزشی - ترویجی، تحقیقاتی و اجرایی مرتبط با باغبانی و فرآوری چای

مازینار نواواجاری

تولیدکننده نمونه
چای

استان / شهرستان:

گیلان / رودسر

دهستان / روستا:

کلاچای / واجارگاه

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۷ سال

عملکرد:

۱۱۸۲۷ کیلوگرم در هکتار
برگ سبز درجه یک

منصور علی

تولیدکننده نمونه
انگور آبی

استان / شهرستان:

قزوین / تاکستان

دهستان / روستا:

اسفردین / اک

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۳۴ سال

عملکرد:

۸۵۲۰۰ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ مددکار ترویجی و دانش آموخته رشته کشاورزی
- ♦ حفظ ارتباط مستمر و موثر با مراکز دولتی
- ♦ تلفیق دانش فنی
- ♦ رقم تجاری بی دانه سفید و قرمز
- ♦ تولید کمی و کیفی محصول سیستم تربیتی فراز

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه تاکستان در سطح ۲۵ هکتار (۱۳ هکتار داربستی) رقم بی دانه سفید و قرمز
- ◀ بهره مندی از سیستم تربیت فراز در تاکستان
- ◀ رعایت اصول فنی مدیریت کف باغ
- ◀ رعایت تراکم مناسب تاکستان
- ◀ مدیریت و مصرف بهینه آب با بهره مندی از سیستم آبیاری قطره ای
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی بر اساس نتایج آزمون های خاک، آب و برگ
- ◀ کنترل تلفیقی آفات و بیماری ها
- ◀ رعایت اصول فنی هرس سبز، تنک سبز و هرس برگ
- ◀ رعایت اصول فنی برداشت، حمل و نقل و فرآوری محصول صادراتی
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با باغداری و همکاری و ارتباط با مراکز دولتی

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار انگور به روش دیم
- ♦ رقم رشه تراکم مناسب
- ♦ مددکار ترویجی
- ♦ عضو سایت الگویی ترویجی

محمود عزیزی

تولیدکننده نمونه
انگور دیم

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه باغ انگور در شرایط دیم در سطح ۲ هکتار
- ◀ تربیت اصولی درختان و رعایت تراکم مناسب
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب و بازارپسند در چارچوب اخذ کد ۱۶ رقمی IPM
- ◀ مکان یابی مناسب، بسترسازی کشت و استفاده از رقم با کیفیت و سازگار در منطقه
- ◀ انجام آزمون خاک و مصرف عناصر غذایی بر اساس توصیه‌های فنی
- ◀ ایجاد سامانه جمع آب
- ◀ کنترل تلفیقی آفات و بیماری‌ها
- ◀ پیشرو در بکارگیری دانش فنی و انتقال تجارب از طریق سایت الگویی ترویجی
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی- ترویجی مرتبط با انگور دیم

استان / شهرستان:

کردستان / بانه

دهستان / روستا:

آلوت / پشت آرابابا / آرموده

سطح تحصیلات:

ابتدایی

سن: ۵۸ سال

عملکرد:

۴۵۲۳۵ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ بهره گیری از دانش فنی رعایت مسائل زیست محیطی ارتباط مستمر با جهاد کشاورزی
- ♦ فعال در عرصه صنعت
- ♦ تولید محصول صادراتی

محمد رضا توکلی زاده

تولیدکننده نمونه محصول گلخانه ای (سبزی و صیفی)

شاخص ها:

- ◀ تولید محصول گوجه فرنگی ارقام چری و پهن در سطح ۳۱۰۰۰ مترمربع گلخانه هیدروپونیک مدرن با برند تجاری صیفی جات پریاس
- ◀ بازگردانی آب به چرخه تولید با بهره وری ۲۰ درصد مصرف آب
- ◀ انجام آزمون آب و محصول
- ◀ همکاری با دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد در جهت انجام تحقیقات کنترل کیفی محصول
- ◀ بهره مندی از مشاوران خارجی مدیریت گلخانه و کارشناسان کشاورزی در تخصص های مختلف
- ◀ فعال و پیشرو در حفظ محیط زیست با دریافت گواهی نامه تعهد سبز سطح (۳)
- ◀ دارای گواهینامه سلامت بذر و محصول تولیدی
- ◀ ایجاد اشتغال مستقیم و غیرمستقیم برای ۶۰ نفر
- ◀ مصرف بهینه انرژی
- ◀ سیستم مکانیزه تغذیه گلخانه ای، دستگاه سورت و پالت زن
- ◀ دارای خط تولید کارتن بسته بندی
- ◀ بهره مندی از روش های بیولوژیک برای کنترل آفات و بیماری ها
- ◀ دارای برنامه توسعه گلخانه تا سطح ۸ هکتار

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / زاوه

دهستان / روستا:

کیلومتر ۲۴ جاده تربت حیدریه به دولت آباد

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۷۲ سال

عملکرد:

۴۹ کیلوگرم در مترمربع

گوجه فرنگی

معرفی اجمالی:

- ♦ دانش آموخته رشته باغبانی بهره مندی از دانش فنی
- ♦ تجارب بازدید از کشورها
- ♦ تیم کارشناسی مجرب
- ♦ سازه های گلخانه ای مدرن تولید انواع نشاء و اندام تکثیری گیاه

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه واحد گلخانه در سطح ۱۸۰۰۰ مترمربع مادری و نشاء انواع گل و گیاهان زینتی
- ◀ گلخانه مدرن مجهز به سیستم اتوماسیون تغذیه گیاهی
- ◀ مجهز به میز متحرک برای تغذیه جزر و مدی و تخلیه بهتر آب زائد
- ◀ بهره مندی از بهترین سیستم گرمایش از کف و دیواره جانبی با رعایت مصرف بهینه سوخت
- ◀ دارای سیستم آبیاری رفت و برگشتی برای استفاده بهتر از زه آب
- ◀ تولید انواع واریته های داخلی و خارجی متناسب با تقاضای مشتریان
- ◀ برنامه ریزی برای تولید نشاء در سایزهای کوچک برای گونه های خاص
- ◀ مجهز به استخرهای مجزا برای ذخیره سازی آب، زه آب و تغذیه گیاهی
- ◀ شرکت در همایش ها و نمایشگاه های داخلی و خارجی
- ◀ بهره مندی از کارشناسان مجرب و متخصص
- ◀ مشارکت در انتقال دانش فنی به گلخانه داران

ابوالفضل ایرانشاهی

تولیدکننده نمونه
محصول گلخانه ای
(گل و گیاهان زینتی)

استان / شهرستان:

تهران / پاکدشت

دهستان / روستا:

فیلمستان / جاده جی تو/
شهرک گلخانه ای گلفام

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۴۹ سال

عملکرد:

تولید ۱۰ میلیون
انواع نشاء گیاهان زینتی
در سال

معرفی اجمالی:

- ♦ تولید کننده مکانیزه نشاء
- ♦ نشاء سبزی و صیفی
- ♦ بهره مندی از تجارب شخصی تلفیق دانش فنی کارشناسان
- ♦ تأمین نشاء سایر مناطق

شاخص ها:

- ◀ تولید بیش از ۱۰۰ میلیون انواع نشاء در طول سال در سطح ۳/۳ هکتار گلخانه و فضای باز با برند آرتمیس
- ◀ فعالیت تخصصی تولید انواع نشاء برای تأمین نشاء مورد نیاز مناطق مختلف کشور و صادرات
- ◀ تولید نشاء پیوندی در سطح محدود، آزمایشی و در صورت سفارش
- ◀ بهره مندی از سیستم بوم آبیاری و دستگاه بذرکار اتلانیتیک ایتالیایی
- ◀ حضور در نمایشگاه های داخلی و خارجی
- ◀ بهره مندی از انواع سینی های مختلف و پایلوت آنها
- ◀ ایجاد اشتغال برای ۵۰ نفر
- ◀ دارای گواهی بهداشت قرنطینه ای از حفظ نباتات
- ◀ بهره مندی از ۵ دستگاه ماشین ترانزیت ثابت جهت حمل سینی های نشاء به سایر مناطق
- ◀ قرارداد تولید نشاء با ارگان ها و واحدهای مختلف
- ◀ دارای برنامه توسعه گلخانه نشاء در منطقه و سایر استان ها

رحمت اله تیان دهقانی

تولید کننده نمونه
محصول گلخانه ای
(نشاء مکانیزه)

استان / شهرستان:

اصفهان / دهقان

دهستان / روستا:

بخش مرکزی

سطح تحصیلات:

سیکل
سن: ۶۶ سال

عملکرد:

تولید ۱۰۰ میلیون انواع
نشاء در طول سال

معرفی اجمالی:

- ♦ تولیدکننده فضای باز
- ♦ فعالیت در سطح ۱۳ هکتار
- ♦ تولید انواع گیاهان زینتی
- ♦ بهره مندی از سیستم نوین آبیاری

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه واحد تولیدی گیاهان زینتی بیرونی در فضای باز از جمله سیکاس، سرونقره‌ای، کاج خمره‌ای، تاکسوس و ...
- ◀ بهره مندی از سیستم آبیاری تحت فشار (قطره‌ای، بوم آبیاری)
- ◀ هرس و تربیت گیاهان زینتی تولیدی
- ◀ مدیریت تلفیقی آفات و بیماری‌ها
- ◀ بهره مندی از توصیه‌های کارشناسی مسئول فنی واحد تولیدی
- ◀ استفاده از قلمه‌ها و بذور شناسه دار
- ◀ مشارکت در اجرای طرح‌های تحقیقی و ترویجی ضمن حفظ ارتباط با واحدهای دولتی
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی، برنامه روز مزرعه و هفته انتقال یافته‌ها و بکارگیری توصیه‌های فنی ارائه شده

بهنام آقامحمدصادق

تولیدکننده نمونه
گل و گیاهان زینتی
در فضای باز

استان / شهرستان:

مازندران / تنکابن

دهستان / روستا:

نشتارود / سرفقیه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۳۶ سال

عملکرد:

۱۰ گلدان زینتی در
مترمربع

معرفی اجمالی:

- ♦ فعال در تولید انواع نهال
- ♦ نهال های باغی و زینتی
- ♦ تولید با مجوز موسسه تحقیقات
- ♦ تولید نهال شناسه دار و رویشی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه نهالستان در سطح ۶۰ هکتار به صورت شخصی و اجاره ای
- ◀ تولید سالانه ۹۰۰-۷۰۰ هزار انواع نهال در ۷ گروه محصولی با مجوز مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- ◀ تولید انواع نهال شناسه دار در اراضی اجاره ای تجمیع شده در جهت جلوگیری از تغییر کاربری اراضی در منطقه
- ◀ تولید نهال های رویشی با برند نهالستان سبزبانان کرج
- ◀ تولید نهال هایی با کیفیت در بسته بندی مناسب و توزیع در مناطق مختلف کشور
- ◀ مشارکت در تجمیع اراضی جهت تولید نهال در منطقه استان البرز و استان قزوین در سطح ۱۲۰ هکتار
- ◀ انجام آزمون خاک و مصرف کودهای ماکرو و میکرو بر اساس نتایج آزمون
- ◀ ایجاد اشتغال برای ۵۰ نفر
- ◀ بهره مندی از کارشناسان کشاورزی به عنوان کارشناس فنی نهالستان

غفور محمدی ده چشمه

تولیدکننده نمونه
نهال باغی

استان / شهرستان:

البرز / کرج

دهستان / روستا:

مرکزی / تپه قشلاق

سطح تحصیلات:

سیکل

سن: ۵۲ سال

عملکرد:

۷۰۰ تا ۹۰۰ هزار انواع نهال

باغی در سال

معرفی اجمالی:

- ♦ تولید انواع نهال باغی
- ♦ تولید نهال از طریق کشت بافت
- ♦ تلفیق دانش فنی و تجارب
- ♦ فعالیت در سطح ۷۰۰۰ مترمربع
- ♦ تحت نظارت مؤسسه تحقیقات

رحمان نصیری

تولیدکننده نمونه
نهال از طریق کشت بافت

شاخص‌ها:

- ◀ تولید کمی و کیفی انواع نهال کشت بافتی در گروه‌های محصولی هسته داران، دانه دار، دانه ریز و گیاهان دارویی
- ◀ تولید نهال پایه‌های رویشی زیرنظر مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- ◀ استفاده از تجهیزات و تاسیسات استاندارد
- ◀ ارتباطات علمی، مستمر و مؤثر با واحدهای تولیدی کشت بافت در داخل و خارج از کشور
- ◀ پیشرو در اجرای طرح‌های اولویت دار وزارت جهاد کشاورزی
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی- ترویجی و سمینارهای علمی داخل و خارج کشور
- ◀ ارتباطات مؤثر با مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال و معاونت باغبانی
- ◀ ایجاد اشتغال برای ۷۲ نفر در مجموعه شرکت
- ◀ دارای کادر فنی مجرب و کارشناس متخصص موضوعی
- ◀ انجام سفارشات برای مناطق مختلف کشور

استان / شهرستان:
آذربایجان غربی / ارومیه

سطح تحصیلات:
لیسانس

سن: ۴۹ سال

عملکرد:
حدود یک میلیون نهال
کشت بافتی در سال

معرفی اجمالی:

- ♦ تولیدکننده پیشرو زن روستایی
- ♦ مشارکت در اجرای طرح ها
- ♦ بهره مندی از توصیه های فنی
- ♦ تولید محصول با کیفیت

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه انجیرستان دیم در سطح ۲ هکتار رقم سبز (۱/۷ بارور)
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازارپسند
- ◀ اعمال مدیریت خشکسالی با رعایت اصول فنی شخم و بانکت بندی برای حفظ رطوبت درختان
- ◀ رعایت اصول فنی تغذیه گیاهی با انجام آزمون خاک
- ◀ انجام اصول هرس و اعمال مدیریت فنی کف باغ
- ◀ رعایت اصول بهداشتی در داشت و برداشت محصول با بهره مندی از چادر برداشت محصول
- ◀ پیشرو در انتقال دانش و تجارب به سایر بهره برداران
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی مرتبط با محصول

سختاوت ساسانی پور

تولیدکننده نمونه
انجیر دیم

استان / شهرستان:
فارس / کازرون

دهستان / روستا:
کوهمره / دوسیران

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۳۸ سال

عملکرد:
۲۴۸۸ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار پیشرو و مددکار ترویجی
- ♦ عضو سایت الگویی ترویجی
- ♦ عضو شرکت تعاونی گردوکاران
- ♦ رعایت اصول فنی در باغ
- ♦ مصرف بهینه نهاده ها
- ♦ پوشش بیمه باغ

شاخص‌ها:

- ◀ اعمال مدیریت صحیح و بهینه باغ گردو در سطح ۵ هکتار از ژنوتیپ‌های برتر
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازارپسند
- ◀ مصرف بهینه آب با استفاده از سیستم آبیاری قطره‌ای
- ◀ مصرف بهینه تغذیه گیاهی و مصرف عناصر غذایی بر اساس آزمون خاک به روش چالکود
- ◀ رعایت اصول صحیح احداث باغ و تراکم مناسب
- ◀ انجام عملیات کولتیواسیون
- ◀ اعمال مدیریت بحران و کاهش مخاطرات از طریق انجام هرس شاخه‌های خشک،
- ◀ مصرف کودهای دامی و میکرو و استفاده از مالچ
- ◀ پیشرو در انتقال تجارب به سایر باغداران و بکارگیری توصیه‌های فنی در چارچوب سایت الگویی ترویجی
- ◀ شرکت در دوره‌های آموزشی - ترویجی مرتبط با محصول

محمد نوروزی

تولیدکننده نمونه
گردو

استان / شهرستان:

همدان / توپسرکان

دهستان / روستا:

کرزان رود / کرزان

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۷۲ سال

عملکرد:

۵۹۰۸ کیلوگرم در هکتار
محصول خشک

معرفی اجمالی:

- ♦ باغدار فعال و پیشرو در منطقه
- ♦ تلفیق دانش فنی در مدیریت باغ
- ♦ استفاده از ارقام جدید
- ♦ مصرف بهینه نهاده های کشاورزی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت صحیح و فنی باغ ۱۰ هکتاری بادام از ارقام جدید شاهرود ۱۱، ۱۳ و آذر ۲ در یک قطعه یکنواخت
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول بازارپسند
- ◀ رعایت اصول فنی احداث باغ و تراکم مناسب
- ◀ مصرف بهینه آب با اعمال سیستم آبیاری تحت فشار
- ◀ استفاده از ارقام دیرگل و کودپتاسه برای کاهش مخاطره سرمازدگی
- ◀ مدیریت فنی و بهینه کف باغ
- ◀ مدیریت تلفیقی آفات و بیماری ها و عدم استفاده از سموم شیمیایی بر اساس تاییدیه حفظ نباتات
- ◀ انجام آزمون خاک و مصرف کودهای شیمیایی و آلی به صورت چالکود
- ◀ انجام انواع هرس ها به صورت صحیح و در زمان های توصیه شده
- ◀ برداشت مکانیزه با استفاده از شیکر و رعایت اصول بهداشت در باغ
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی و ترویجی و مشارکت در اجرای طرح های ترویجی

کیورث پور سلیمان

تولیدکننده نمونه
بادام

استان / شهرستان:
قزوین/ بوئین زهرا

دهستان / روستا:
سگزآباد/ تفک

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۵ سال

عملکرد:
۵۱۸۷ کیلوگرم در هکتار
محصول خشک

معرفی اجمالی:

- ♦ مددکار ترویجی شهرستان
- ♦ بهره مندی از دانش فنی
- ♦ مدیریت بهینه باغ ۴۰ هکتاری
- ♦ رعایت اصول فنی احداث باغ
- ♦ پوشش بیمه ای باغ

نعمت اله قموشی رامندی

تولیدکننده نمونه
میوه های هسته دار

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت صحیح و فنی باغ یکدست هلو و شلیل از ارقام آلبرتا، شمس، رفعتی، مغان، انجیری و زعفرانی، پایه GF در سطح ۴۰ هکتار
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول یکنواخت و بازارپسند
- ◀ مدیریت مصرف بهینه آب با بهره مندی از سیستم آبیاری قطره ای
- ◀ رعایت اصول فنی احداث باغ و تراکم مناسب
- ◀ مدیریت بهینه مصرف عناصر شیمیایی با انجام انواع آزمون های خاک و آب
- ◀ انجام اصول فنی هرس به صورت جامی
- ◀ مدیریت بهینه کف باغ و مدیریت تلفیقی آفات و بیماری ها
- ◀ مدیریت بحران و مخاطرات کشاورزی با استفاده از مالچ، روش آبیاری نوین و حذف علف های هرز
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی- ترویجی و کارگاه های ترویجی و پیشرو در انتقال تجارب به سایرین

استان / شهرستان:

قزوین/ بوئین زهرا

دهستان / روستا:

رامند جنوبی/ دانسفهان

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۴۸ سال

عملکرد:

۱۱۲۰۰۰ کیلوگرم در
هکتار

معرفی اجمالی:

- ♦ پیشرو در تولید گل محمدی
- ♦ تلفیق دانش فنی و تجارب
- ♦ استفاده از رقم سازگار منطقه
- ♦ تولید مطلوب با ماده مؤثره بالا

محمد رضا بذلی

تولیدکننده نمونه
گل محمدی

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت بهینه گلستان گل محمدی در سطح ۵ هکتار رقم خاردار معطر کاشان
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول مرغوب و بازارپسند
- ◀ مدیریت مصرف بهینه آب در گلستان با بهره‌مندی از سیستم آبیاری قطره‌ای
- ◀ انجام آزمون‌های خاک، آب و برگ و مصرف عناصر شیمیایی براساس نتایج آزمون‌ها
- ◀ مدیریت بهنگام مخاطرات کشاورزی در واحد تولیدی
- ◀ شرکت در سمینارها و دوره‌های آموزشی - ترویجی در واحد تولیدی
- ◀ حفظ ارتباط مستمر و مؤثر با مراکز آموزشی، تحقیقاتی، ترویجی و فنی برای پیشبرد فعالیت تولیدی

استان / شهرستان:

آذربایجان شرقی / مرند

دهستان / روستا:

هرزندات شرقی / میاب

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۳۹ سال

عملکرد:

۸۵۵۰ کیلوگرم در هکتار

محصول تر

معرفی اجمالی:

- ♦ تولیدکننده پیشر و در منطقه
- ♦ تولید مکانیزه کمپوست
- ♦ واحد تولید مکانیزه بذر قارچ
- ♦ تلفیق دانش فنی داخل و خارج
- ♦ تولید محصول با کیفیت و صادراتی
- ♦ تولید انواع فرآورده های قارچی

منوچهر جناقی

تولیدکننده نمونه
قارچ خوراکی

شاخص‌ها:

- ◀ تولید سالانه ۱۴۰۰ تن در سطح پوشش ۵۰۰۰۰ مترمربع در قالب زنجیره‌ی ارزش با برند قارچ سحر
- ◀ دستیابی به تولید کمی و کیفی محصول با ماندگاری بالا
- ◀ همکاری با مراکز تحقیقاتی، آموزشی و اجرای طرح‌های تحقیقاتی
- ◀ دارای گواهینامه کنترل کیفیت و انطباق محصول صادراتی
- ◀ مجهز به واحد مکانیزه تولید کمپوست (میانگین ۷۰۰ تن در ماه)
- ◀ بهره‌مندی از کارشناسان مجرب فنی و مشاورین خارجی
- ◀ مشارکت با معاونت باغبانی در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی
- ◀ ایجاد اشتغال دائم برای ۱۸۰ نفر
- ◀ انجام تبلیغات و داشتن بروشور برای ارتقاء مصرف سرانه قارچ در کشور
- ◀ بسته‌بندی مکانیزه و توزیع در فروشگاه‌های معتبر زنجیره‌ای در سطح کشور
- ◀ فرایند تولید مکانیزه بذر قارچ
- ◀ مشارکت در تأمین بذر و کمپوست واحدهای تولیدی در سطح کشور
- ◀ برگزاری همایش‌های علمی در مناطق مختلف کشور برای تولیدکنندگان

استان / شهرستان:

البرز / نظرآباد

دهستان / روستا:

قلعه آذری

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۶ سال

عملکرد:

۲۸ کیلوگرم در مترمربع

رضا خزایی

مدیر نمونه
باغ مادری

شاخص‌ها:

- ◀ دستیابی به تولید نهال گردو از ارقام چندلر، چالدران، الوند، پرشین، کاسپین و فرنور در سطح ۶ هکتار باغ مادری
- ◀ رعایت اصول فنی احداث باغ مادری و نهالستان
- ◀ تولید نهال گواهی شده گردو باغ مادری زنجیره تولید نهال پیوندی تحت نظارت فنی مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی و ترویجی
- ◀ پیشرو در انتقال تجارب به سایر تولیدکنندگان نهال در چارچوب تعاونی کشاورزی
- ◀ تولید نهال پیوندی در راستای سیاست های معاونت باغبانی
- ◀ مشارکت در اجرای همایش های علمی و ترویجی

استان / شهرستان:

همدان / تویسرکان

دهستان / روستا:

قلقروود / مرادآباد

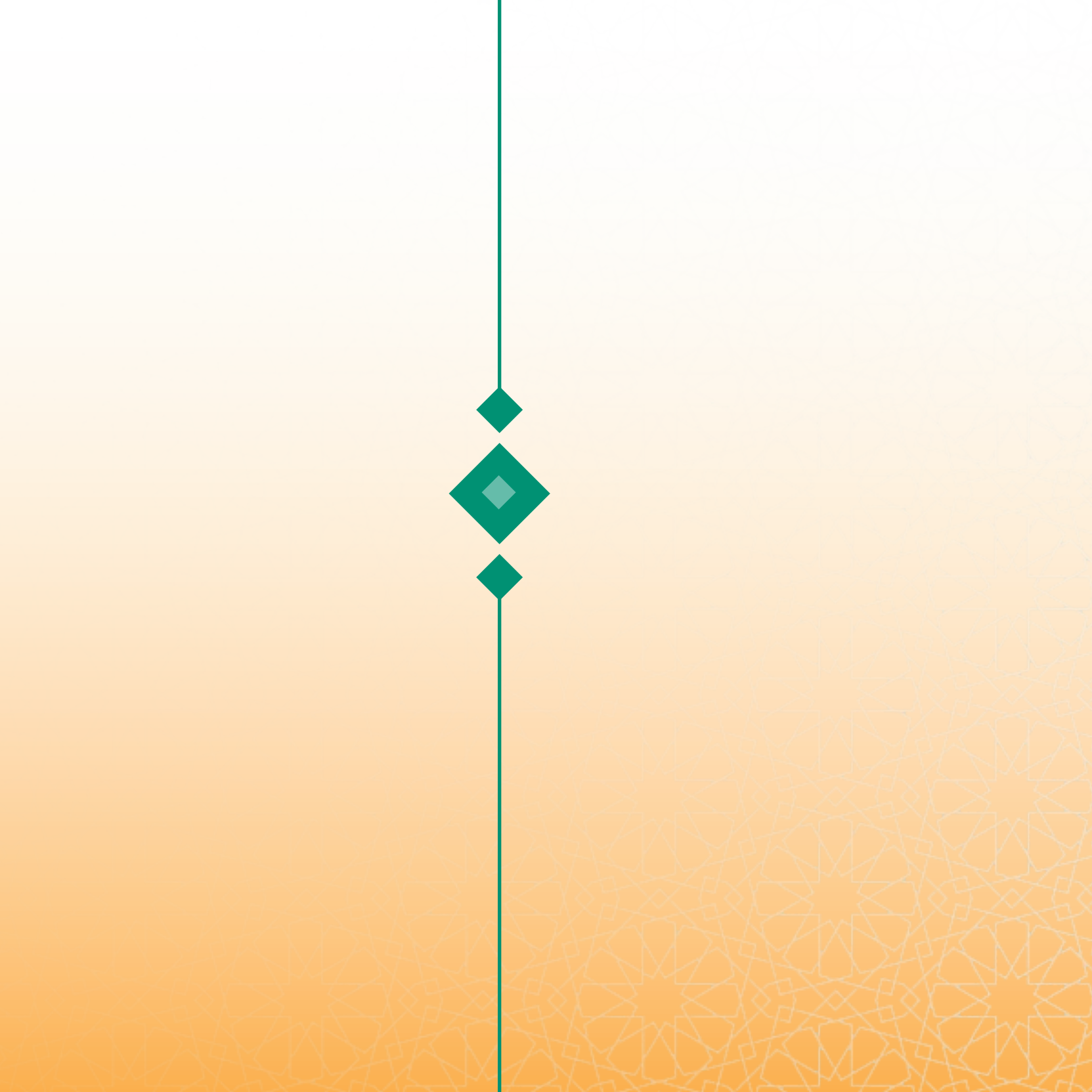
سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۳۹ سال

عملکرد:

۸۰ هزار پیوندک و
۲۴۰ هزار چشمه پیوند گردو
در سال

12851

12851

۹

کمیته فنی
دام، طیور،
شیلات و آبزیان

۱-۹- سیمای دامپروری

مقدمه

تأمین امنیت غذایی یکی از وظایف اساسی دولت ها در کشورهای مختلف می باشد و بخش کشاورزی در فرآیند تأمین غذا مهم ترین نقش را برعهده دارد. سرانه مصرف پروتئین حیوانی به عنوان یکی از مهم ترین شاخص های تعیین میزان توسعه یافتگی جوامع بشری بوده و مصرف مقادیر مناسب و بهینه مواد پروتئینی و بویژه پروتئین حیوانی متضمن تأمین و حفظ سلامت آحاد جامعه می باشد.

در کشور پهناور ایران، وجود گونه ها و اکوتیپ های متنوع دامی و همچنین تنوع اقلیمی و وفور انواع گیاهان در پهنای وسیع جنگل ها ، مراتع و کشتزارها ، از دیرباز بستر مناسبی را برای پرورش انواع دام، طیور و زنبور عسل فراهم نموده است. به طوریکه اولین فعالیت های دولتی در زمینه دامپروری در سال ۱۲۷۹ با تأسیس مدرسه فلاحت مظفری شروع شد و تا سال ۱۳۲۰ و تشکیل وزارت کشاورزی استمرار پیدا کرد.

زیر بخش اموردام به عنوان یکی از مهم ترین زیرمجموعه های بخش کشاورزی، مسئولیت خطیر تأمین پروتئین حیوانی مورد نیاز کشور را در کنار تأمین فرصت های سرمایه گذاری و توسعه اشتغال برعهده دارد. معاونت امور تولیدات دامی از جمله معاونت های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی بوده که کار سیاست گذاری و برنامه ریزی دامپروری کشور را به عهده دارد.

اهداف کلی

- ♦ تأمین پروتئین حیوانی مورد نیاز جامعه در راستای تأمین امنیت غذایی
- ♦ عرضه سرانه پروتئین دامی در سال ۱۳۹۷: ۲۸/۵ گرم در روز
- ♦ پیش بینی عرضه سرانه پروتئین دامی در سال ۱۳۹۸: ۲۹/۴ گرم در روز
- ♦ توسعه پایدار دامپروری کشور (مواد ژنتیکی، نیروی انسانی و سرمایه)
- ♦ استفاده بهینه از منابع خوراک دام و علوفه مرعی کشور

راهبردها

- ♦ ارتقاء بهره‌وری عوامل تولید و اقتصادی کردن تولیدات
- ♦ افزایش تولیدات دامی به منظور تأمین پروتئین حیوانی مورد نیاز جامعه
- ♦ شناسایی، ثبت، حفظ و حراست از منابع ژنتیکی دامی و اصلاح نژاد دام
- ♦ بهبود فضای کسب و کار در صنعت دامپروری از طریق ایجاد و توسعه زنجیره یکپارچه تولید محصولات دامی
- ♦ حمایت از صادرات تولیدات و فرآورده‌های دامی و ثبت آن در بازارهای هدف

تعداد بهره برداران زیربخش دامپروری در سال ۱۳۹۷

۱ میلیون و ۵۱۸ هزار نفر بهره بردار شامل:

- ♦ ۱ میلیون و ۳۹۴ هزار نفر بهره بردار دامداری
- ♦ ۷۶۱۷۰۶ بهره بردار فقط دام سبک
- ♦ ۳۷۲۰۸۵ بهره بردار فقط دام سنگین
- ♦ ۲۶۰۵۹۹ بهره بردار دام سبک و سنگین
- * به ازای هر واحد صنعتی یک بهره بردار در نظر گرفته شده است.
- ♦ ۲۲۲۹۳ بهره بردار طیور صنعتی*
- ♦ ۸۵۳۳۷ بهره بردار زنبورعسل (زنبوردار)
- ♦ ۱۷۳۶۳ بهره بردار کرم ابریشم (خانوار)

جایگاه ایران در تولید محصولات دامی دنیا در سال ۲۰۱۷

نوع محصول	گوشت قرمز	گوشت طیور	شیر	تخم مرغ	عسل
رتبه ایران در دنیا	۱۹	۱۱	۲۱	۱۸	۴

آمار تولید، تولید سرانه و مصرف سرانه محصولات دامی در سال ۱۳۹۷

نوع محصول	تولید (هزار تن)	تولید سرانه (کیلوگرم در سال)	عرضه / مصرف سرانه (کیلوگرم در سال)
گوشت قرمز*	۸۳۰	۱۰	۱۲
شیر	۱۰۵۸۸	۱۲۹	۱۲۱
گوشت مرغ	۲۳۵۵	۲۹	۲۸
تخم مرغ	۹۰۱	۱۱	۱۱
عسل	۹۰	۱	۱

*گوشت قرمز شامل گوشت گوسفند، بز، گاو، گاومیش و شتر می باشد

۲-۹- سیمای دامپزشکی کشور

سازمان دامپزشکی کشور متولی کنترل و یا ریشه کنی بیماری های دامی، نظارت بهداشتی بر فرآورده های خام دامی و تأمین رفاه حیوانات است. فعالیت در این عرصه، مهم ترین عامل تأثیر گذار در حفظ سرمایه های دامی، سرمایه گذاری در صنعت دامداری کشور و ایجاد امنیت شغلی در این حوزه است.

گفتنی است در سال جاری، سازمان دامپزشکی کشور از سوی سازمان جهانی بهداشت دام (OIE) به عنوان دبیر کل منطقه ی آسیا، اقیانوسیه و خاور دور انتخاب و معرفی شده است؛ بدهی است با توجه به اهمیت تأمین امنیت غذایی جمعیت قابل توجه ساکن در این حوزه که تقریباً نیمی از جمعیت جهان را شامل می شود، کسب این عنوان براساس جلب اعتماد نهادهای بین المللی مرتبط نسبت به عملکرد قابل قبول این سازمان صورت گرفته و از جایگاه ویژه ای برخوردار است.

در این مختصر، برخی از فعالیت های سازمان دامپزشکی که همه ساله به منظور تحقق اهداف و مأموریت های تعریف شده در سطح کشور صورت می گیرد، براساس آمار فعالیت های سال ۹۷ بیان می شود:

۱) کنترل و پیشگیری از بیماری‌های مشترک

۶۵ درصد عوامل عفونی انسانی جزو بیماری‌های مشترک میان انسان و حیوانات هستند؛ یعنی از مجموع ۱۷۰۹ عامل بیماری‌زای انسانی، ۸۲۳ عامل از حیوان به انسان منتقل می‌شود. تقریباً ۷۵ درصد از بیماری‌های عفونی جدید در انسان نیز جزو همین بیماری‌ها به حساب می‌آیند. بیماری‌های مشترک میان انسان و حیوانات از ۴ تا ۴۳ درصد هزینه‌های بهداشتی کشورها را به خود اختصاص می‌دهند. سازمان دامپزشکی با پیشگیری و کنترل بسیاری از بیماری‌های واگیردار و خطرناک در جمعیت دامی، در واقع نقش بسیار مهمی در پیشگیری از وقوع این بیماری‌ها در جمعیت انسانی ایفا می‌کند؛ بیماری‌هایی از قبیل سیاه زخم، تب مالت، سل، تب‌های خونریزی دهنده، آنفلوآنزای فوق حاد، مسموم و هاری.

۲) افزایش بهره‌وری با کاهش خسارات و ضایعات ناشی از بیماری‌های دامی

تلاش بی وقفه و گسترده‌ی دامپزشکی کشور شامل بازدید، نمونه برداری و آزمایش‌های کنترل کیفی و تشخیص بیماری‌ها، سم‌پاشی دام و جایگاه و واکسیناسیون، سبب پیشگیری از بروز و شیوع بسیاری از بیماری‌ها می‌شود؛ با چنین اقداماتی تاکنون بیماری‌های مهم و خطرناکی مانند طاعون گاوی، شاربن (سیاه زخم) و آبله، ریشه‌کن و یا کنترل شده‌اند.

۳) فراهم آوردن بستر ورود به بازارهای جهانی

شرط لازم، و بدون تردید مهم‌ترین شرط برای صدور محصولات دامی، تولید فرآورده‌های سالم و بهداشتی است. سازمان دامپزشکی ایران از سوی نهادهای بین‌المللی مانند سازمان بهداشت جهانی (WHO) و سازمان بهداشت جهانی دام (OIE) به‌عنوان تنها مرجع واجد صلاحیت برای صدور گواهی بهداشتی فرآورده‌های خام دامی شناخته شده است؛ همچنین براساس قانون، دامپزشکی مسئول کنترل و تضمین سلامت و بهداشت این محصولات در کشور است. در سال‌های اخیر اقدامات وسیعی در این زمینه صورت گرفته است که به‌عنوان مثال می‌توان به توسعه‌ی کشتارگاه‌های صنعتی، ایجاد سیستم کنترل و پایش باقیمانده‌ی دارو و سموم در فرآورده‌های دامی و نظارت بر مراکز تولید تا عرضه‌ی این فرآورده‌ها اشاره کرد.

۴) تأمین رفاه حیوانات

سازمان دامپزشکی کشور عضو سازمان جهانی بهداشت حیوانات است؛ بنابراین رابط ملی رفاه حیوانات در این سازمان تعریف شده است؛ این حوزه‌ی نمایندگی، برنامه‌ها و فعالیت‌هایی از قبیل برگزاری کلاس‌های آموزشی در سطح ستاد سازمان و ادارات کل دامپزشکی استان‌ها، تدوین دستورالعمل‌های مرتبط با رفاه حیوانات در راستای استانداردهای تعریف شده در سازمان OIE، اطلاع رسانی و ترویج اصول و راهکارهای لازم جهت تأمین رفاه و سلامت حیوانات و پیگیری تصویب قانون حمایت از حیوانات در مجلس شورای اسلامی را در دستور کار خود دارد و در جهت اطلاع‌رسانی لازم در باره‌ی اصول رفاه واحد که تأمین کننده‌ی رفاه و سلامت انسان و دام است، حرکت می‌کند.

۳-۹- سیمای شیلات ایران

چهار پنجم کره زمین را آب فراگرفته و تنوع تولیدات شیلاتی و آبزیان و پروتئین حاصل از آن، همراه با فوایدی همچون عدم تخریب و ویرانی زمین حائز اهمیت بسیار می باشد.

تولید جهانی آبزیان برای مصرف انسانی در پنج دهه اخیر از رشد جمعیت جهانی پیشی گرفته و میانگین رشد آن برای سال های ۱۹۶۱ تا ۲۰۱۷ به ۹/۲ درصد رسیده است.

جمهوری اسلامی ایران با وسعتی حدود ۱۶۵۰۰۰۰ کیلومتر مربع و حدود ۳۰۰۰ کیلومتر نوار ساحلی در جنوب و شمال و دارا بودن حدود ۵۰۰ هزار منابع متنوع آبی نظیر رودخانه، دریاچه، چشمه، چاه و قنات و منابع آب های طبیعی و نیمه طبیعی، مجموعه عظیمی از قابلیت های گوناگون را در تولید آبزیان گرمابی، سردابی و دریایی در اختیار دارد. منابع ارزشمند آب های دریای خزر در شمال و خلیج فارس و دریای عمان و اقیانوس هند در جنوب بستر مناسبی برای صید و صیادی، آبی پروری دریایی، درآمدزایی، اشتغال و صادرات در کشور ایجاد کرده است .

ماموریت و دستاورد های سازمان شیلات:

سازمان شیلات ایران مأموریت سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت بر بهره برداری پایدار از ذخایر و منابع آبی کشور را بر عهده داشته و با حفاظت از منابع آبی و بازسازی مؤثر ذخایر موجود همراه با توسعه مدیریت و نگهداری و احداث زیرساخت های صیادی و آبی پروری در کنار ارتقای بهره برداری منابع و عوامل تولید در آب های تحت حاکمیت جمهوری اسلامی و آب های دور فعالیت می نماید. دستاوردهای مهم شیلات ایران در سال های اخیر عبارتند از: ارتقای سهم آبزیان در امنیت غذایی کشور از طریق صید و پرورش آبزیان، بهبود شاخص های بهره وری با گسترش تحقیقات کاربردی همراه با گسترش دانش فنی، توسعه آبی مصرفی با هدف ایجاد جامعه ای سالم و پویا، بهبود مدیریت شیلاتی و حفاظت و بازسازی ذخایر و بهسازی منابع دریایی، توسعه آبی پروری با توجه به تنوع اقلیم به ویژه پرورش ماهیان در قفس در سواحل شمال و جنوب کشور، توسعه، بهسازی و تجهیز ناوگان صیادی در آب های دور، توسعه زیرساخت های صید و صیادی از طریق ساخت و تجهیز بنادر ماهیگیری، کمک به صنایع تبدیلی شیلاتی، افزایش سرانه مصرف آبزیان در کشور از طریق ساماندهی بازار و تنوع محصولات شیلاتی همگام با حضور گسترده در بازار های هدف از طریق صادرات آبزیان، ارتقای استانداردهای تولید محصولات شیلاتی از مرحله صید تا مصرف، جلب مشارکت های غیردولتی در برنامه ریزی و اجرای فرآیندهای مدیریت شیلاتی، اعمال مدیریت و اصلاح روش های صید با توجه به منابع برداشت نشده و یا کمتر برداشت شده، گسترش فعالیت های شیلاتی به منظور اشتغالزایی و رونق اقتصادی و اجتماعی، ارتقای دانش فنی و مهارت های جوامع صیادی و آبی پروری و تشکیل یگان حفاظت منابع آبی با هدف حفظ ذخائر ارزشمند دریایی.

اهداف کلی

♦ اهداف سازمان عبارت است از سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت برای بهره برداری پایدار از ذخایر و منابع آبی کشور، حفاظت از منابع آبی و بازسازی مؤثر ذخایر موجود، توسعه مدیریت و نگهداری زیرساخت های صیادی و آبی پروری، ارتقاء بهره وری منابع و عوامل تولید در آب های تحت حاکمیت و صلاحیت جمهوری اسلامی ایران.

♦ وظائف سازمان در چارچوب وظائف حاکمیتی قانون حفاظت و بهره‌برداری از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴ و در چارچوب اهداف مذکور در ماده ۴ این اساس نامه با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تائید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور می‌رسد.

میزان صید و آبی پروری و سرانه مصرف انواع آبزیان در سال ۱۳۹۷

میزان سرانه مصرف (کیلوگرم)	میزان صید و آبی پروری (تن)	شرح
۱۲/۱	۷۷۳۱۹۸	صید در آب های شمال و جنوب
	۴۸۹۲۰۵	آبی پروری
	۱۲۶۲۴۰۳	جمع کل

ارزش و مقدار صادرات محصولات شیلاتی به تفکیک نوع محصول در سال ۱۳۹۷

مقدار صادرات (ارقام به تن)	ارزش صادرات (ارقام : هزار دلار)	شرح
۰/۴	۸۱۶	خاویار
۳۱۸۸۵	۱۵۹۱۰۶	میگو
۱۱۱۲۱۷/۶	۳۶۸۴۱۸	انواع ماهی و سایر آبزیان
۱۴۳۱۰۳	۵۲۸۳۴۰	جمع کل

۴-۹- سیمای امور عشایر ایران

مقدمه

شیوه زیست مبتنی بر کوچ (کوچندگی) از متقدم ترین اشکال حیات اجتماعی است که از واپسین دوران شکل گیری زندگی اجتماعی انسان‌ها تاکنون استمرار داشته است. از نظر الگوی زیست و استقرار، تعداد زیادی از جمعیت و جوامع عشایری، در زمره اجتماعات کوچنده و متحرک قرار می‌گیرند. از گذشته‌های بسیار دور تاکنون، متأثر از این وضعیت، اشکال متعدد و متنوعی از الگوی زیست و معیشت مبتنی بر انواع دامداری روستایی و عشایری در اقصی نقاط ایران برقرار بوده که بخش زیادی از منابع تغلیف و تغذیه دام‌ها از عرصه‌های مرتعی تامین می‌شود. نظام بهره برداری دام و مراتع روستایی نسبتاً ثابت بوده و در نهایت دام‌ها در برخی از ماه‌های سال در عرصه مراتع حریم همان روستا تغلیف می‌شوند. ولی در مقابل، دامداری عشایری متحرک بوده و براساس نظام کوچ و جابجایی دوره‌ای و فصلی بین قلمروهای ییلاقی (بهارگه، سردسیر یا سرحد) و قشلاقی (گرمسیر) انجام می‌گیرد.

جمعیت عشایر کشور

بررسی وضعیت جمعیت عشایر کشور در چند دهه گذشته نشان‌دهنده کاهش نسبت جمعیت عشایر کشور در مقایسه با جمعیت کل کشور است. براساس اطلاعات منابع تاریخی، در سال ۱۲۴۵ هجری شمسی حدود ۳۸/۶ درصد جمعیت کشور، عشایری بوده است که این نسبت در سال ۱۳۴۵ به ۹/۶ درصد کاهش پیدا کرده است. براساس آخرین سرشماری رسمی عشایر کشور که توسط مرکز آمار ایران انجام شده است نسبت جمعیت عشایر کشور به کل جمعیت به ۱/۶۸ درصد کاهش پیدا کرده است. جدول شماره ۳۵ روند تحولات جمعیت عشایر کشور را از ۱۵۰ سال گذشته نشان می‌دهد. نکته قابل توجه در این زمینه، تعداد جمعیت عشایر کشور است که از سال ۱۳۶۶ تا ۱۳۷۷ روندی رو به رشد داشته است. به عبارت دیگر، هر چند نسبت جمعیت عشایر در مقایسه با کل کشور کاهش یافته است (۲/۳ درصد کل کشور در سال ۱۳۶۶ و ۲/۱ درصد در سال ۱۳۷۷)؛ اما تعداد جمعیت عشایری کشور از ۱,۱۵۲,۰۰۰ نفر به ۱,۳۰۴,۰۰۰ نفر در سال ۱۳۷۷ افزایش یافته است که این امر نکته‌ای قابل

تامل است. البته در سرشماری سال ۱۳۸۷ این روند مجدداً بر عکس شده است و جمعیت عشایری به ۱,۱۸۶,۳۹۸ نفر رسیده است که با کاهش جمعیت نسبت به سال ۱۳۷۷ روبرو شده است. این امر از یک سو به برنامه های مختلف اسکان عشایر و از سوی دیگر به مهاجرت و کنترل جمعیت این جامعه مربوط می شود. عشایر در کل استان های کشور پراکنده اند به طوری که به غیر از استان کردستان، سایر استان ها دارای جمعیت عشایری هستند.

جدول شماره ۷- وضعیت جمعیت عشایر کشور و سهم آن از کل جمعیت کشور در دهه های گذشته

سهم جمعیت عشایری از کل کشور (درصد)	جمعیت (هزار نفر)		سال
	عشایری	کل کشور	
۶,۳۸	۱۷۰۰	۴۴۰۰	۱۲۴۵
۹,۲۴	۱۹۱۰	۷۶۵۴	۱۲۶۳
۹,۲۲	۲۱۳۸	۹۳۳۲	۱۲۷۸
۲۰	۲۰۰۰	۱۰۰۰۰	۱۳۰۲
۵,۲۰	۳۱۰۰	۱۵۰۹۰	۱۳۱۸
۵,۹	۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۱۳۴۲
۶,۹	۲۵۰۰	۲۵۷۸۹	۱۳۴۵
۷,۲	۸۷۷	۳۱۹۵۱	۱۳۵۳
۳,۲	۱۱۵۲	۴۹۴۴۵	۱۳۶۶
۱,۲	۱۳۰۴	۶۲۴۳۲	۱۳۷۷
۱,۶۸	۱۱۸۶,۴	۷۰۴۷۲,۸	۱۳۸۷

مأخذ: سازمان امور عشایر ایران، ۱۳۸۴، الف وب، مرکز آمار ایران ۱۳۸۷

عشایر کشور با دارا بودن بالغ بر ۲۴ میلیون واحد دامی (۲۸ درصد دام سبک و ۴ درصد دام سنگین کشور) و همچنین حدود ۳۸ درصد مراتع کشور به عنوان اصلی ترین و مهم ترین بهره برداران، بخش بزرگی از مراتع کشور به شمار می روند. بر اساس آخرین آمار، میزان مراتع در اختیار عشایر کشور بیش از ۳۲ میلیون هکتار (۳۸ درصد از کل مراتع) برآورد می شود. مهم ترین محصولات تولیدی دام عشایر گوشت قرمز به میزان ۱۸۴ هزار تن (۲۰ درصد گوشت قرمز کشور) شیر و محصولات لبنی به میزان ۳۳۰ هزار تن، پشم، مو و کرک به میزان حدود ۱۴ هزار تن می باشد. یکی از ویژگی های عشایر، به ویژه زنان آنها، توانایی و مهارت در تولید (ساخت و بافت) انواع صنایع دستی و سنتی می باشد که حدود ۱,۵ میلیون متر مربع صنایع دستی کشور را با همه ارزش های تاریخی و فرهنگی که این صنایع دارند، تولید می نمایند.

۵-۹

معرفی نمونه‌های ملی

دام، طیور،
شیلات و آبزیان

معرفی اجمالی:

♦ این دامدار نمونه با تغییر کاربری یک واحد مرغداری به واحد پرورش بز شیری در سال ۱۳۹۶ فعالیت پرورش بز شیری آغاز کرده است. در حال حاضر مجوز پرورش ۱۰۰۰ راس مولد بز شیری گرفته است. این واحد به عنوان مرکز فروش بزهای دورگ شیری سانن در منطقه مطرح بوده و سایر دامداران در صورت نیاز از این واحد بزهای ماده یا نر خریداری می کنند.

عباس حقگو

پرورش بز شیری
(نیمه صنعتی)

شاخص ها:

- ◀ رعایت ضوابط بهداشتی، فنی، واکسیناسیون و قرنطینه ای
- ◀ استفاده از کارشناسان خبره دامپروری
- ◀ استفاده از خوراک و جیره مناسب بر اساس نیاز تولیدی دام و پلت
- ◀ مستند سازی و ثبت کامل آمار ور کوردهای گله شامل بیماری ها، واکسیناسیون، زایش ها و .....
- ◀ همکاری و تعامل با دستگاه های اجرایی، تحقیقاتی و ترویج استان
- ◀ ثبت اطلاعات دام در سامانه هویت اصلاح نژاد دام سبک
- ◀ داشتن ضریب دوقلوزایی ۱,۷ در گله

استان / شهرستان:

سمنان / آرادان

دهستان / روستا:

کهن آباد / آسبرک

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۸ سال

عملکرد:

ظرفیت اسمی ۳۵۰ راس
مولد نژاد شیری سانن و
آلپاین

معرفی اجمالی:

♦ خانم حقیری یک واحد پرورش بز شیری به ظرفیت اسمی ۱۰۰ راس را با ۳ سال سابقه مدیریت می‌کند. همکاری مؤثر با کارشناسان ترویج و مددکار ترویجی از جمله ویژگی‌های شاخص این دامدار نمونه است.

زلیخا حقیری

پرورش بز شیری
(سنتی)

شاخص‌ها:

- ◀ ارتباط مستقیم با کارشناسان، محققان و مروجان و بکارگیری توصیه‌های فنی و انتقال آنها به سایر بهره‌برداران
- ◀ رعایت ضوابط بهداشتی، فنی، واکسیناسیون و قرنطینه‌ای
- ◀ بهبود مدیریت تولید مثل گله، بکارگیری اصول علمی در تغذیه بزهای شیری، تلفات پایین در بزغاله‌ها تا سن شیرگیری و بزهای مولد، بیمه گله، میانگین تداوم تولید شیر ۳۰۰ روز در سال، میانگین تولید شیر روزانه ۲/۵ لیتر

استان / شهرستان:

یزد/میبد

دهستان / روستا:

شهداء/ بدرآباد

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۶ سال

عملکرد:

۸۶ راس کل گله از نژاد
شیری سانن و آلباین

معرفی اجمالی:

♦ آقای سیاح مدیرعامل شرکت کشت و صنعت آوین ژن، فارغ التحصیل رشته دامپزشکی است. این شرکت دارای ۴ سال سابقه فعالیت در زمینه دامپروری است و دارای ۱۰۰۰ راس بز شیری نژادهای سانن و آلباین است.

شاخص ها:

- ◀ اجرای همزمان سازی فحلی جهت زایش گله در زمان مناسب و بهبود تکنیک های تولید مثلی
- ◀ رعایت اصول و نکات بهداشتی به منظور کاهش درصد تلفات در گله
- ◀ رعایت اصول فنی در ساخت تأسیسات و جایگاه های نگهداری دام
- ◀ رعایت اصول بهداشت، قرنطینه ای و پیشگیری از بیماری ها
- ◀ رعایت اصول مدیریت، تغذیه (شامل تغذیه قبل از جفت گیری، دوران آبستنی و بعد از زایش)
- ◀ تلاش در جهت افزایش تولید در طول دوره شیرواری گله
- ◀ انجام عملیات ثبت مشخصات و رکوردگیری در گله
- ◀ ایجاد هسته اصلاح نژادی بز نژاد سانن
- ◀ ایجاد هسته اصلاح نژاد بز نژاد آلباین
- ◀ بکارگیری و ترویج شیوه صنعتی نگهداری بز شیری
- ◀ تأمین کنستانتتره و جیره مورد نیاز بز شیری خالص برای سایر بهره برداران
- ◀ بهبود صفات تولیدی بزهای مولد، میانگین تداوم تولید شیر ۳۰۰ روز در سال، میانگین تولید شیر روزانه ۳ لیتر

شرکت کشت و صنعت آوین ژن (نیما سیاح)

پرورش بز شیری
(صنعتی)

استان / شهرستان:

تهران / فیروزکوه

دهستان / روستا:

مرکزی / اطرود

سطح تحصیلات:

دکتر

سن: ۳۸ سال

عملکرد:

پرورش و نگهداری
۱۰۰۰ راس بز مولد

معرفی اجمالی:

♦ آقای غفار بیات متولد ۱۳۴۲ بعد از بازنشستگی در سال ۱۳۹۶ واحد بوقلمون الماس بنفش غرب را با ظرفیت ۱۰ هزار قطعه احداث نموده است. در حال حاضر ۶ نفر به طور مستقیم و بیش از ۱۵ نفر به صورت غیرمستقیم در این واحد مشغول به کار هستند.

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت کامل اصول مکانیزاسیون و اتوماسیون شامل سیستم های اتوماتیک دان خوری (از محل انبار تا سالن) و آب خوری، دما و تهویه
- ◀ دارای تابلوی فرمان و سیستم ارسال اتوماتیک پیامک های ضروری توسط شبکه مخابراتی به کاربران
- ◀ رعایت اصول عایق بندی و استفاده از مصالح مناسب در ساخت دیوارها (آجرهای سیپورکس دارای سیلیس) و سقف (ساندویچ پنل)
- ◀ استفاده از دان پلیت، ضریب تبدیل مناسب و درصد تلفات پایین
- ◀ استفاده کامل از دوربین های مدار بسته و قابلیت انتقال از طریق اینترنت و اینترنت
- ◀ سهام دار و تحت پوشش شرکت زنجیره تولید گوشت بوقلمون
- ◀ مدیریت واحد توسط کارشناسان فنی و بهداشتی و تحت نظارت شرکت زنجیره تولید
- ◀ عضویت در تشکل مرکزی صنعت بوقلمون و شرکت تعاونی شمال غرب کشور
- ◀ تحت پوشش بیمه صندوق بیمه کشاورزی
- ◀ اجرا و رعایت کامل نکات بهداشتی و اصول قرنطینه
- ◀ صرفه جویی در مصرف سوخت و هزینه ها
- ◀ همکاری با سازمان صدا و سیما و در تهیه گزارش ها و فیلم های آموزشی - ترویجی

**شرکت الماس بنفش
غرب (غفاریات)**

پرورش دهنده نمونه
بوقلمون گوشتی

استان / شهرستان:
زنجان / زنجان

دهستان / روستا:
زنجانرود پایین / سردهات
بیات

سطح تحصیلات: دیپلم
سن: ۵۶ سال

عملکرد:
پرورش ۱۰ هزار قطعه
بوقلمون گوشتی در هر دوره

معرفی اجمالی:

♦ آقای شمسی از سال ۱۳۸۸ در این زمینه مشغول فعالیت است. وی ارتباط بسیار نزدیکی با کارشناسان ترویج و دیگر بخش های سازمان جهاد کشاورزی استان و شهرستان دارد و با رعایت کلیه نکات علمی و فنی توانسته در این رشته موفقیت های خوبی کسب نماید. ایشان سابقه نمونه شدن در سطح شهرستان و استان را نیز دارا هستند.

شاخص ها:

- ◀ استفاده از اکوتیپ ها و نژادهای موجود در منطقه.
- ◀ دارا بودن تجربه و اطلاعات کافی و مناسب از نحوه مدیریت و پرورش بره پرواری
- ◀ وجود انگیزه بالا و سخت کوشی دامدار در راستای حفظ، استمرار و رونق
- ◀ تأمین بخشی از نیازهای غذایی دام های پرواری
- ◀ گروه بندی دام ها از لحاظ جثه و وزن برای اعمال مدیریت مطلوب
- ◀ خرید دام مناسب برای پروار
- ◀ میانگین افزایش وزن روزانه ۳۰۰ گرم به ازای هر راس دام
- ◀ مدیریت مطلوب خرید و فروش دام پروار

رسول شمسی

پرواربند بره

استان / شهرستان:

آذربایجان غربی / سردشت

دهستان / روستا:

کورک / نیزه سفلی

سطح تحصیلات:

حوزوی

سن: ۵۲ سال

عملکرد:

پروار ۱۰۰۰ راس

معرفی اجمالی:

♦ این دامدار نمونه از سال ۱۳۷۱ در زمینه پروراندی گوساله مشغول به کار است. وی در سال ۱۳۸۰ اقدام به احداث پروراندی به صورت صنعتی نموده است و با توجه به رعایت مسایل فنی، بهداشتی و مشارکت در سایت های الگویی- ترویجی موفقیت های زیادی را کسب نموده است .

احمد ایزدی

پروراند گوساله

شاخص ها:

- ◀ انتخاب نژاد پروراندی مناسب شامل: سمینتال، آمیخته های سمینتال و شاروله
- ◀ احداث و ساخت جایگاه به صورت صنعتی و مناسب با توجه به اقلیم و آب و هوای منطقه
- ◀ برخورداری از اطلاعات کافی و مناسب به لحاظ علمی و تجربی درباره مدیریت و پرورش دام پروراندی
- ◀ ترویج فعالیت پروراندی و دامداری در میان سایر علاقمندان به این حرفه
- ◀ برآورد نیاز غذایی دام و پیش خرید خوراک و علوفه مورد نیاز گله
- ◀ تولید و تأمین بخشی از نیازهای خوراک دام گله
- ◀ انتخاب مناسب دام برای پروراند (نژاد، وزن، ...)
- ◀ استخدام نیروی دامپزشک تمام وقت و مشاوره متخصص تغذیه دام
- ◀ کسب میانگین افزایش وزن روزانه ۱,۳ کیلوگرم و گروه بندی دام براساس وزن به منظور دریافت جیره متوازن و متناسب
- ◀ آگاهی از نحوه و میزان هزینه کرد واحد و بازار

استان / شهرستان:

کردستان/مریوان

دهستان / روستا:

سرکل / درزیان

سطح تحصیلات:

راهنمایی

سن: ۵۸ سال**عملکرد:**

پروراند ۲۰۰۰ رأس گوساله

معرفی اجمالی:

♦ این دامدار نمونه از سال ۱۳۸۵ در زمینه پرورش شتر مرغ به صورت صنعتی فعالیت خود را آغاز نمود. ساختمان و تاسیسات واحد طبق نظام دامپروری ساخته شده و از کارشناسان ذربط جهت بهره‌وری بیشتر استفاده می‌کند. نامبرده در زمینه ساخت کیف و کفش از چرم شتر مرغ و صادرات آن به سایر کشورها قدم‌های مؤثری برداشته است.

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول فنی و تاسیسات مناسب برای پرورش شتر مرغ مولد و پروراری
- ◀ استفاده از دستگاه‌های جوجه‌کشی مدرن مخصوص شتر مرغ
- ◀ صادرات محصولات به خارج از کشور
- ◀ تولید مناسب مولدین و عملکرد جوجه‌کشی و ماندگاری جوجه
- ◀ بالا بودن میانگین تولید تخم و درصد بالای هچ جوجه در مزرعه
- ◀ رعایت اصول آسایش پرندگان در مزرعه شامل گرمایش از کف، سایبان و مه‌پاش در تابستان
- ◀ تجهیز واحد به سیستم اطفای حریق و برق اضطراری
- ◀ تجهیز واحد به سیستم ثبت اطلاعات و مشخصات جوجه‌ها و مولدین در کامپیوتر
- ◀ استفاده از کارشناسان تغذیه جهت فرموله کردن خوراک
- ◀ آنالیز آب و آزمایش خوراک به صورت دوره‌ای و منظم
- ◀ شرکت در همایش‌ها و سمینارهای داخلی و بین‌المللی خارجی

(شرکت تعاونی پرورش شتر مرغ مهدیس وارنا) بهروز رضایی

پرورش توام / مولد شتر مرغ

استان / شهرستان:

تهران / ورامین

دهستان / روستا:

باغخواص / عزیزآباد

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۶۶ سال

عملکرد:

پرورش ۷۰۰ قطعه مولد

معرفی اجمالی:

♦ این دامدار با توجه به زمینه خانوادگی از کودکی در زمینه پرورش شتر فعالیت می کرده است. وی از سال ۱۳۷۷ این حرفه را به عنوان شغل اصلی انتخاب کرده است. با دستگاه های اجرایی و تحقیقاتی مرتبط از جمله ایستگاه تحقیقات شتر دو کوهانه جعفرآباد همکاری و تعامل نزدیک داشته و همچنین با مدیریت هماهنگی ترویج استان اردبیل و مرکز جهاد کشاورزی انجیرلو در انتقال یافته ها و توصیه های ترویجی همکاری خوبی دارد.

علی امانی

پرورش دهنده شتر

شاخص ها:

- ◀ دارا بودن یکی از بزرگترین ذخایر ژنتیکی خالص و بکر شترهای خاوری دو کوهانه BACTRIAN
- ◀ معرفی بعنوان یک بانک ژن شتر دو کوهانه کشور در قالب گله های مردمی در زیست بوم و خاستگاه اصلی این نژاد بصورت In Sito
- ◀ استفاده از روش های اصلاح نژادی برای جلوگیری از همخونی و حذف ژن های ناخواسته از گله
- ◀ استفاده از روش های ارتقاء نژادی از طریق تداخل بین تیره ای Out crossing یا آمیزش های دور جهت حفظ ساختار نژادی و ژنتیکی و ممانعت از بروز ژنوتیپ های مغلوب (Jar)
- ◀ همکاری در طرح هویت گذاری و صدور شناسنامه و طرح های ژنتیکی یا روش های شناسایی با آلل های متنوع یا ژن های کاندید
- ◀ همکاری بعنوان نیروی مروج مردمی و خبره محلی در زمینه بسط و توسعه دانش بومی در زمینه تیپ شناسی و انتخاب نسل های برتر شتر دو کوهانه کشور
- ◀ اجرای اصول بهداشتی، انگل زدائی، مبارزه با جرب و واکسیناسیون مطابق قواعد سازمان دامپزشکی کشور
- ◀ سهمیم بودن در تولید و تکثیر نسل گونه دو کوهانه بصورت فروش سالانه تعداد مناسبی از نرهای اصلاح نژاد شده خالص بومی به مناطق و استان های همجوار
- ◀ دارا بودن چهارچوب و خروجی اقتصادی در زمینه پرورش گله مولد داشتی.
- ◀ قابل قبول بودن عمر مفید و طول عمر اقتصادی گله به دلیل مدیریت پرورشی مناسب و اصولی

استان / شهرستان:

اردبیل / بیله سوار

دهستان / روستا:انجیرلو / جهان خانم لو
نوروزآباد**سطح تحصیلات:** دیپلم

سن: ۳۲ سال

عملکرد:پرورش و نگهداری
۲۰ نفر شتر دو کوهانه

معرفی اجمالی:

♦ این پرورش دهنده گاو میش با توجه به خشکسالی سال های اخیر و بدلیل از بین رفتن زراعت منطقه و کوچ اهالی برای اشتغالزایی و بهبود معیشت اهالی روستا پس از مطالعه میدانی و استعداد منطقه به ایجاد اولین دامداری صنعتی گاو میش با ظرفیت ۱۰۰ راس گاو میش مولد در کشور اقدام نموده است. ایشان با وجود مراکز ملی تحقیقات گاو میش در ارومیه و کارشناسان زبده و ارتباط با آنها و جذب متخصص گاو میش همچنین تعامل با ادارات مرتبط از جمله معاونت امور دام و ترویج استان موفقیت های چشمگیری بدست آورده است.

مراد فتحی تپه رشت

پرورش دهنده گاو میش

شاخص ها:

- ◀ رعایت اصول بهداشت، قرنطینه ای و امنیت زیستی
- ◀ رعایت اصول ساخت و بهبود جایگاه های نگهداری دام
- ◀ بکارگیری روش های اصولی در مدیریت تغذیه
- ◀ استفاده از نهاده های خوراکی متناسب با هر دام
- ◀ مدیریت صحیح در گله به منظور بالابردن تولید از استفاده از دانش و تکنولوژی روز
- ◀ مدیریت صحیح در تولید مثل گله و استفاده از تکنیک های روز (تلقیح مصنوعی، انتقال جنین)
- ◀ انجام امور اصلاح نژادی (ثبت مشخصات، رکوردگیری شیر و ...)
- ◀ هویت گذاری دام ها و ورود اطلاعات به سامانه جامع هویت گذاری کشور
- ◀ عضویت در تعاونی و تشکل های دامپروری در استان
- ◀ همکاری و تعامل مطلوب و مستمر با مراکز تحقیقاتی، ترویج و اجرا

استان / شهرستان:

آذربایجان غربی / نقده

دهستان / روستا:

سلدوز / کهریزه شیخان

سطح تحصیلات: لیسانس**سن:** ۴۱ سال**عملکرد:**

۱۰۰ راس مولد

معرفی اجمالی:

♦ این دامدار نمونه متولد ۱۳۳۶ در تهران است. از سن ۱۹ سالگی کارش را در کاشان با پرورش مرغ گوشتی آغاز کرده است و چهار واحد مرغداری گوشتی، تخمگذار و پرورش پولت احداث نموده است. حدود ۳۸ سال عضو هیات مدیره تعاونی مرغداران کاشان و ۸ سال عضو هیات مدیره اتحادیه مرغداران استان اصفهان بوده است. وی دارای ۳۵ سال سابقه فعالیت در زمینه پرورش گوسفند و بز است. از سال ۱۳۸۵ پرورش گوسفند و بز را با هماهنگی دستگاه‌های اجرایی و تحقیقاتی با خرید نژادهای پرتولید خارجی گوسفند (سافولک، تکسل، ایلدوفرانس، رومانوف و شاروله) و بز (سانن و آلپاین) به منظور تولید دوره‌های پرتولید و فروش به سایر دامداران علاقه‌مند شروع کرد. با همکاری و همفکری کارشناسان جهاد کشاورزی و محققان مرکز تحقیقات استان اقدام به تلقیح مصنوعی میش‌های بومی از طریق لاپاراسکوپی و با اسپرم رومانف کانادایی کرد.

محمد رضا موحدیان

پرورش دهنده نمونه
گوسفند

شاخص‌ها:

- ◀ ارتباط مستقیم با کارشناسان، محققین و مروجین، بکارگیری توصیه‌های فنی و انتقال آنها به سایر بهره‌برداران
- ◀ رعایت ضوابط بهداشتی، فنی، واکسیناسیون و قرنطینه‌ای
- ◀ بهبود مدیریت تولید مثل گله، بکارگیری اصول علمی در تغذیه گوسفندان، تلفات پایین در بره‌ها تا سن شیرگیری و میش‌های مولد، بیمه گله، افزایش دوقلو زایی

استان / شهرستان:
اصفهان / آران و بیدگل

دهستان / روستا:
مرکزی / جعفرآباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۲ سال

عملکرد:

۴۲۰ راس

معرفی اجمالی:

♦ این دامدار عشایری با ۵۷ سال سابقه دارای ۱۰۵۰ راس گوسفند و بز نژاد مغانی می باشد. همکاری مؤثر با دستگاه های اجرایی و ترویجی و شرکت فعال در برنامه های آموزشی ترویجی سبب شده علاوه بر بکارگیری توصیه های فنی و یافته های تحقیقاتی منجر به افزایش تولید و بهبود صفات تولیدی و تولیدمثلی در گله شده است. وی به عنوان مددکار ترویجی در منطقه مشغول به فعالیت می باشد.

شاخص ها:

- ◀ ارتباط مستقیم با کارشناسان، محققان و مروجان و بکارگیری توصیه های فنی و انتقال آنها به سایر بهره برداران
- ◀ رعایت ضوابط بهداشتی، فنی، واکسیناسیون و قرنطینه ای
- ◀ کاهش تلفات بره ها از تولد تا شیرگیری
- ◀ بهبود مدیریت تغذیه و کاهش هزینه های خوراک
- ◀ بهبود مدیریت تولید مثلی گله
- ◀ واکسیناسیون بموقع گله بر اساس دستورالعمل های دامپزشکی
- ◀ مبارزه بموقع با انگل های داخلی و خارجی مطابق با دستورالعمل های دامپزشکی
- ◀ شرکت فعال در کلاس های آموزشی و ترویجی
- ◀ تولید و توزیع قوچ اصیل نژاد مغانی در منطقه
- ◀ تولید و فرآوری محصولات دامی
- ◀ داشتن گله یکدست و متناسب با مشخصات فنوتیپی و اکوتیپ منطقه (مغانی)
- ◀ رعایت ضوابط و قوانین مراتع و عدم چرای دام خارج از ظرفیت مراتع
- ◀ ورود و خروج بموقع دام مطابق با دستورالعمل های منابع طبیعی و امور عشایری

محمد فومن

دامدار عشایری

استان / شهرستان:

اردبیل / بیله سوار

دهستان / روستا:

مرکزی / جعفرآباد

سطح تحصیلات: ابتدایی**سن:** ۶۷ سال**عملکرد:**

۹۰۰ راس گوسفند نژاد

اصیل مغانی

معرفی اجمالی:

♦ این واحد تولیدی با رعایت اصول فنی در احداث سالن پرورش مرغ تخمگذار ضمن صرفه جویی مناسب در مصرف انرژی، توانسته است بیش از ۶۰ هزار قطعه مرغ تخمگذار را در یک سالن نگهداری نماید. همچنین سالن‌های درجه بندی، انباردان و سایر قسمت‌های مرغداری هم دارای وضعیت مناسب بوده تا تولید تخم مرغ سالم و بدون آلودگی تضمین گردد.

منصور پورسخی

مرغدار نمونه واحد
تخمگذار

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت کامل قانون نظام دامپروری در دیوارکشی و محوطه سازی واحد پرورش مرغ تخمگذار.
- ◀ دارای اتاق درجه بندی استاندارد با تجهیزات و وسایل خنک کننده لازم برای انبار نمودن تخم مرغ‌ها قبل از ارسال به بازار مصرف
- ◀ انتقال خودکار کود سالن پرورش به بیرون از محوطه مرغداری
- ◀ عدم استفاده از مرغان برای تولید در بیش از یک دوره (تولک بری)
- ◀ دارای تولید ۹۸ درصد در زمان اوج تولید گله
- ◀ احترام به حقوق مصرف کننده از طریق تولید تخم مرغ بدون مصرف آنتی بیوتیک
- ◀ دارای واحد مستقل پرورش پولت برای تأمین مرغان تخمگذار جایگزین پس از حذف گله در زمان اتمام دوره تولید
- ◀ تولید بیش از ۲۰ کیلوگرم به ازای هر قطعه مرغ تخمگذار در یک دوره تولید.
- ◀ نشان گذاری تخم مرغ‌ها و کارتن‌های حمل آنها و درج تاریخ تولید و انقضاء روی تخم مرغ‌های تولیدی
- ◀ ثبت و ضبط اطلاعات تولیدی و بهداشتی واحد مرغداری در هر دوره

استان / شهرستان:

اصفهان / برخوار

دهستان / روستا:

مرکزی / احسین آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۱ سال

عملکرد:

پرورش و نگهداری ۶۵ هزار
مرغ تخمگذار در هر دوره

معرفی اجمالی:

♦ این واحد که در سال ۱۳۹۶ به بهره برداری رسیده است. توانسته با سرمایه گذاری بسیار مناسب و استفاده از امکانات و تجهیزات مدرن و به روز و رعایت مسائل بهداشتی و مدیریتی علاوه بر اینکه اقدام به تولید جوجه یکروزه گوشتی با استفاده از تولید تخم مرغ گله مادری وابسته به واحد کند، برای سایر گله های مادر در استان های دیگر نیز چنین نقشی ایفا می نماید. همچنین این واحد موفق به ایجاد ۶۰ فرصت شغلی پایدار در یک فعالیت مولد و سازنده در منطقه شده است.

حدیث حمیدیان

واحد نمونه جوجه کشی

شاخص ها:

- ◀ استفاده از کادر مجرب و با تجربه در امور فنی و بهداشتی
- ◀ استفاده از دستگاه های مدرن تصفیه آب و تولید آب
- ◀ قرارداد با چندین واحد پرورش مرغ مادر در سراسر کشور برای تولید جوجه یکروزه
- ◀ دارای سه گله مادر وابسته به واحد جوجه کشی برای حصول اطمینان از استمرار تولید جوجه
- ◀ دارای واحد پخت و تبدیل ضایعات در واحد جوجه کشی
- ◀ توجه به محیط زیست و دفع بهداشتی و مناسب فاضلاب و فضولات واحد جوجه کشی
- ◀ توجه کامل به قرنطینه برای ورود وسایل و افراد به واحد جوجه کشی
- ◀ رعایت حقوق کارکنان شاغل در واحد جوجه کشی
- ◀ بالا بودن آمارهای تولیدی واحد نسبت به استاندارد پیشنهادی نژاد

استان / شهرستان:

مازندران / بابل

دهستان / روستا:

مرکزی / مظفر کلا

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۳۶ سال

عملکرد:

تولید ۳۶ میلیون قطعه جوجه گوشتی در سال

معرفی اجمالی:

♦ این زنبوردار نمونه دارای ۳۲ سال سابقه است. در حال حاضر دارای ۷۰۰ کلنی زنبورعسل بوده و از هر کلنی ۲۵ کیلوگرم عسل برداشت می‌کند. این مقدار تولید در مقایسه با میانگین تولید عسل در کشور (۱۱ کیلوگرم از هر کلنی) رکورد مطلوبی محسوب می‌شود. علاوه بر تولید عسل و سایر تولیدات زنبورعسل (ژله رویال، بره موم، گرده و...) به تولید و توزیع ملکه مشغول است. در زنبورستان ایشان ۳ نفر اشتغال به کار دارند. آقای سلطانی مددکار ترویجی و از رزمندگان هشت سال دفاع مقدس می‌باشد. تعدادی از زنبورداران استان تهران با تشویق، آموزش و راهنمایی وی به زنبورداری علاقمند و در حرفه زنبورداری مشغول به کار هستند.

علی سلطانی

پرورش دهنده زنبورعسل

شاخص‌ها:

- ◀ تولید عسل با کیفیت و استاندارد
- ◀ حضور فعال در دوره‌های آموزشی ترویجی
- ◀ تولید سایر فرآورده‌های زنبورعسل (ژله رویال، گرده، بره موم)، تولید و توزیع ملکه
- ◀ مدیریت صحیح پرورش زنبورعسل همراه با کوچ به موقع
- ◀ استفاده از داروهای طبیعی و روش‌های تلفیقی برای مبارزه با آفات و بیماری‌های زنبورعسل
- ◀ مددکار ترویج و ارایه آموزش (حضور و مجازی) به سایر زنبورداران
- ◀ مدیریت مطلوب در اداره تعداد ۷۰۰ کلنی زنبور عسل
- ◀ کیفیت مناسب کندوها (مطابق استاندارد با ضخامت و قاب‌های مناسب)
- ◀ رعایت فواصل با سایر زنبورستان‌ها و ضوابط کوچ و استقرار کلنی‌ها
- ◀ رعایت اصول بهداشتی در زنبورستان و در تولید، بسته بندی و ارائه عسل
- ◀ میانگین تولید عسل بالاتر از میانگین استان به ازای هر کلنی
- ◀ افزایش مقاومت کلنی‌ها به بیماری‌ها از طریق تقویت جمعیت با تغذیه مناسب و استفاده از گرده گل و عسل
- ◀ همکاری با طرح‌های توسعه‌ای زنبورعسل
- ◀ توجه به عملیات به‌گزینی و مدیریت مناسب کلنی‌های زنبورعسل
- ◀ بهره‌گیری از روش‌ها و داروهای مناسب و بیولوژیک در پیشگیری از بیماری‌ها
- ◀ رعایت اصول و موازین در پرورش ملکه

استان / شهرستان:

تهران / تهران

دهستان / روستا:

مرکزی / وردیج

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۸ سال

عملکرد:

۲۵ کیلوگرم عسل از

هر کلنی

معرفی اجمالی:

♦ این شرکت واحدی پیشرو در صنعت طیور و بزرگترین زنجیره تولید و توزیع مرغ گوشتی کشور است. شرکت مذکور در سال ۱۳۵۹ در استان گیلان تاسیس شد. فعالیت های این شرکت عبارتست از مدیریت کل چرخه تولید گوشت مرغ شامل مزارع مرغ مادر، کارخانه جوجه کشی، مزارع پرورش مرغ گوشتی، کارخانه دان پلیت، کشتارگاه صنعتی طیور، کارخانه قطعه بندی فراوری گوشت و در نهایت توزیع محصول نهایی می باشد. تولید عمودی و یکپارچه شرکت شامل حلقه های متصل به یکدیگر است که در هر یک از این فرایندها بالاترین معیارهای کیفیت، امنیت بهداشت و سلامت غذا برای مصرف کننده در نظر گرفته شده است. در این شرکت بالغ بر ۴۰۰ نفر کارشناس و کارمند مشغول به فعالیت می باشند.

شاخص ها:

- ◀ جذب و استخدام بیش از ۴۰۰ نیروی متخصص و ماهر
- ◀ تولید بیش از یکصد هزار تن گوشت مرغ (تولید ۴ درصد گوشت مرغ کشور)
- ◀ کسب شاخص های بهره وری در سطح استانداردهای جهانی مطابق با فرانس های علمی صنعت طیور
- ◀ برقراری حس همدلی و وفای بین کارکنان، مدیران و صاحبان شرکت
- ◀ قرارداد مشارکت تولید گوشت مرغ در استان های گیلان، مازندران و قزوین
- ◀ ارتقا تولید و بهره وری و مدیریت بهینه تولید در مرغداری های مشارکتی (۱۰۷ مرغداری)
- ◀ داشتن پروتکل های بهداشتی و قرنطینه ای از تولید تا عرضه محصول
- ◀ اعمال سیستم جامع مدیریت کیفیت TQM در کلیه واحدها
- ◀ تدوین و اجرای کلیه فرآیندهای تولیدی و ستادی و تنظیم دستورالعمل و رویه های مرتبط برای یکسان سازی و مستندسازی در کلیه مراحل فعالیت های شرکت
- ◀ همگام سازی فرآیندهای جاری شرکت با تغییرات قوانین و استانداردها با حفظ منافع سهامداران
- ◀ تهیه صورت حساب های مالی مورد تایید بازرس و معتمد بورس برای پذیرش در بازار سرمایه
- ◀ راه اندازی سیستم مدیریت ارتباط با مشتری CRM در راستای خدمات رسانی بهتر به مشتریان و رعایت اصل مشتری مداری
- ◀ دریافت گواهی نامه و تقدیرنامه در زمینه های کارفرما و کارآفرین نمونه، برند نمونه در سطح کشوری و استانی از سوی سازمان های صنعت، اتاق بازرگانی، تأمین اجتماعی،.....

**شرکت سپید ماکیان
مجتبی رسولی**

شرکت نمونه زنجیره
یکپارچه تولید و عرضه
گوشت مرغ

استان / شهرستان:

گیلان / رشت

دهستان / روستا:

مرکزی / رشت

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۷۱ سال

عملکرد:

تولید و توزیع زنجیره کامل
محصولات مرغ گوشتی
در نقاط مختلف کشور

معرفی اجمالی:

♦ گروه تولیدی بازرگانی سپاهان دانه پارسین در سال ۱۳۸۵ فعالیت خود را آغاز نموده است. و در حال حاضر یکی از بزرگترین شرکت های تولیدکننده خوراک دام و طیور کشور است. این شرکت محور فعالیت های خود را براساس نوآوری، بهینه کردن چرخه تولید و در نهایت محصول استاندارد و باکیفیت بنا نهاده است.

شاخص ها:

- ◀ ارائه خدمات پس از فروش شامل اطلاع رسانی در خصوص نحوه صحیح مصرف و نگهداری محصولات نهایی براساس بازدیدها و مراجعات حضوری.
- ◀ مستندسازی آیین نامه ها ، شیوه نامه ها و اجرای دقیق آنها در مراحل قبل، حین و بعد از تولید مطابق با اهداف GMP
- ◀ پارتیشن بندی مواد اولیه و محصولات نهایی در انبارها و سوله های ذخیره سازی، اتیکت گذاری و اقدامات قرنطینه ، شرایط و ویژگی های اتاق سرد.
- ◀ استفاده از افزودنی های مجاز روز دنیا با هدف بهبود راندمان و کیفیت محصول
- ◀ بکارگیری فن آوری های نوین فرآوری خوراک
- ◀ امکانات و تجهیزات موجود در آزمایشگاه تجزیه شیمیایی خوراک به منظور انجام عملیات کنترل کیفی مواد اولیه ورودی و محصولات نهایی
- ◀ دارا بودن واحد مکمل سازی و کنسانتره پایه
- ◀ رعایت نظافت عمومی شامل محوطه، اماکن نگهداری و ذخیره سازی مواد اولیه و محصول نهایی و برج تولید و سیستم های جمع آوری گرد و خاک در خط تولید
- ◀ تونل ضد عفونی و رعایت شرایط بهداشتی در مبادی ورودی، کنترل ورود پرندگان و جانوران موزی
- ◀ وضعیت اماکن ذخیره سازی شامل انبارها، سوله ها و سیلوهای عمودی به لحاظ رعایت شرایط لازم جهت حفظ کیفیت مواد اولیه و محصول نهایی، (شرایط انبارداری)
- ◀ اجرای دستورالعمل های مرتبط با کالبراسیون، تعمیر و نگهداری در واحد تولیدی
- ◀ اجرای برنامه ها و کارگاه های آموزشی در ارتباط با پرسنل و مشتریان
- ◀ رعایت ضوابط و مقررات برجسب گذاری مطابق با استانداردهای ملی و همچنین نحوه بسته بندی محصول
- ◀ امکانات رفاهی پرسنل (تغذیه ، ایمنی ، ...) و کنترل اختصاصی سرویس های بهداشتی با هدف حفظ سلامت کارکنان واحد تولیدی و کاهش آلودگی خوراک

حمیدرضا قلمکاری

کارخانه خوراک دام

استان / شهرستان:

اصفهان / مبارکه

دهستان / روستا:

شهرک صنعتی مبارکه

سطح تحصیلات:دکتر
سن: ۴۶ سال**عملکرد:**

تولید ۱۲۰ هزار تن

معرفی اجمالی:

♦ شرکت دام و علوفه شرق در سال ۱۳۸۶ فعالیت خود را آغاز نمود و در حال حاضر با توجه به رعایت کلیه قوانین و مقررات فنی و بهداشتی در زمینه تولید خوراک طیور توانسته است محصولات نهایی خود را به اکثر نقاط کشور به فروش برساند .

شاخص ها:

- ◀ ارایه خدمات پس از فروش شامل اطلاع رسانی در خصوص نحوه صحیح مصرف و نگهداری محصولات نهایی بر اساس بازدیدها و مراجعات حضوری.
- ◀ مستندسازی آیین نامه ها، شیوه نامه ها و اجرای دقیق آنها در مراحل قبل، حین و بعد از تولید مطابق با اهداف GMP
- ◀ رعایت نظافت عمومی شامل محوطه، اماکن نگهداری و ذخیره سازی مواد اولیه ، محصول نهایی ، برج تولید و سیستم های جمع آوری گرد و خاک در خط تولید
- ◀ تونل ضد عفونی و رعایت شرایط بهداشتی در مبادی ورودی، کنترل ورود پرندگان و جانوران موذی
- ◀ ارتباط با مراکز علمی، تحقیقاتی و دانشگاهی
- ◀ اجرای استانداردهای فنی تولید خوراک
- ◀ استفاده از اقلام پروتئینی با قابلیت هضم بالا برای جیره های طیور
- ◀ اجرای برنامه ها و کارگاه های آموزشی در ارتباط با پرسنل و مشتریان با هدف حفظ و ارتقاء سطح کیفیت خوراک تولیدی
- ◀ رعایت ضوابط و مقررات بر چسب گذاری مطابق با استانداردهای ملی و همچنین نحوه بسته بندی محصول
- ◀ بکارگیری و چیدمان صحیح نیروهای انسانی و متخصص کارآموده در بخش های مختلف فرآیند تولید
- ◀ پایش و بررسی عملکرد محصول در مزارع پرورشی
- ◀ دارا بودن انواع گواهینامه های ایزو، HACCP، GMP، و استانداردهای تشویقی و ... انواع گواهی نامه های مدیریتی و کیفی
- ◀ امکانات رفاهی پرسنل (تغذیه، ایمنی، ...) و کنترل اختصاصی سرویس های بهداشتی با هدف حفظ سلامت کارکنان واحد تولیدی و کاهش آلودگی خوراک

بهرام ساتلیخ محمدی

کارخانه خوراک طیور

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی / بیرجند

دهستان / روستا:

شهرک صنعتی

سطح تحصیلات: لیسانس**سن:** ۴۶ سال**عملکرد:**

تولید ۱۷۵ هزار تن خوراک طیور

معرفی اجمالی:

♦ خانم جباری یکی از پرورش دهندگان کرم ابریشم با تجربه استان مازندران با ۲۰ سال سابقه تولید می باشد. شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی و بکارگیری توصیه های فنی روز منجر به افزایش عملکرد پيله ها از متوسط ۳۵ کیلوگرم به ۵۱ کیلوگرم شده است. وی توانسته از هر ۵ جعبه، ۲۵۴ کیلوگرم پيله برداشت نماید. و در حال حاضر از مددکاران ترویج می باشد.

راضیه جباری

پرورش دهنده کرم ابریشم

شاخص ها:

- ◀ بالا بودن میانگین تولید پيله نسبت به میانگین تولید پيله در کشور
- ◀ تولید در دو مرحله از سال (بهار و پاییز) و افزایش بهره وری با تولید پاییزه
- ◀ تجربه کاری بالا و بکارگیری توصیه های فنی مرکز توسعه نوغانداری
- ◀ شرکت فعال در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◀ مدد کار ترویج و عضویت در تشکل های مردم نهاد کشاورزی
- ◀ ضد عفونی جایگاه پرورش کرم ابریشم با فرمالین و رعایت نکات بهداشتی
- ◀ کنترل دما و تهویه مناسب تولید محصول سالم و عاری از بیماری در جایگاه پرورش نیمه صنعتی
- ◀ عملیات صحیح داشت توتستان
- ◀ برداشت به هنگام پيله تر و عرضه به موقع به بازار و فروش بالاتر از قیمت تضمینی

استان / شهرستان:

مازندران / سواد کوه شمالی

دهستان / روستا:

مرکزی / کلیچ خیل

سطح تحصیلات:سیکل
سن: ۳۸ سال**عملکرد:**تولید ۵۱ کیلوگرم پيله از
هر جعبه

معرفی اجمالی:

♦ این واحد گاوداری که پیش از این سابقه انتخاب به عنوان واحد نمونه کشوری را هم داشته، توانسته است با استفاده از کادر مجرب و فنی و نیز بکارگیری امکانات و وسایل مدرن در امر پرورش و نگهداری، شیری با کیفیت و با بار میکروبی بسیار پایین تولید نماید. همچنین این واحد با استفاده از سیستم دفع فاضلاب استاندارد و تصفیه پساب واحد گاوداری و واحد شیردوشی به حفظ محیط زیست و جلوگیری از انتشار آلودگی کمک می نماید.

شاخص ها:

- ◀ علاقه به امر تولید و استمرار کار گاوداری به صورت خانوادگی برای حفظ سرمایه گذاری موجود و حتی افزایش آن
- ◀ دارای واحد مدرن شیردوشی و وسایل استاندارد برای ذخیره، خنک کردن و نگهداری مناسب شیر و حفظ کیفیت آن
- ◀ دارای سیستم کامل CIP جهت شستشو و ضدعفونی وسایل شیردوشی و مخازن ذخیره شیر در محل شیردوشی واحد گاوداری
- ◀ استفاده از کادر مجرب در امور پرورش و بهداشت به صورت تمام وقت
- ◀ ایجاد بیش از ۹۰ فرصت شغلی مولد و پایدار در منطقه
- ◀ تولید شیر با کیفیت با بار میکروبی کم تر از ۱۰۰ هزار در هر میلی لیتر شیر خام
- ◀ استفاده از کود خشک کن در واحد گاوداری
- ◀ ایجاد سیستم تصفیه فاضلاب مدرن برای تصفیه پساب واحد گاوداری و شیردوشی در جهت حفظ محیط زیست
- ◀ تولید ۱۲ تن شیر خام با چربی ۳/۷ به ازای هر رأس دام دوشان
- ◀ دارای تلفات کم تر از ۲ درصد برای گوساله های کم تر از ۳ ماهگی
- ◀ رعایت قوانین کار و تأمین اجتماعی برای کارکنان واحد گاوداری در تمامی سطوح مدیریتی، فنی و کارگری
- ◀ همکاری نزدیک و خوب با دستگاه های دولتی در تمامی حوزه های اجرایی و تحقیقات.

کوروش سپه پور

گاودار نمونه صنعتی
(شیری)

استان / شهرستان:

تهران / قدس

دهستان / روستا:

دانش / زرنان پایین

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۰ سال

عملکرد:

پرورش و نگهداری
۳۴۰۰ رأس گاو شیری
اصیل

معرفی اجمالی:

♦ این پرورش دهنده نمونه گاومیش، متولد ۱۳۴۳ در کوت عراق و دارای مدرک تحصیلی لیسانس حقوق قضایی است. وی از سال ۱۳۸۷ شروع به پرورش گاومیش شیری صنعتی در شوشتر کرده است و در حال حاضر یک گله ۱۸۰۰ راسی را مدیریت می‌کند.

سعید نوروزی

پرورش دهنده گاومیش

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول بهداشت، قرنطینه‌ای و امنیت زیستی
- ◀ رعایت اصول ساخت و بهبود جایگاه‌های نگهداری دام
- ◀ بکارگیری روش‌های اصولی در مدیریت تغذیه
- ◀ استفاده از جیره غذایی بالانس شده
- ◀ انجام امور اصلاح نژادی (ثبت مشخصات، رکوردگیری شیر و ...)
- ◀ هویت گذاری دام‌ها و ورود اطلاعات به سامانه جامع هویت گذاری کشور
- ◀ همکاری و تعامل مطلوب و مستمر با مراکز تحقیقاتی، ترویج و اجرا
- ◀ پایین بودن درصد تلفات گله

استان / شهرستان:

خوزستان/شوشتر

دهستان / روستا:

مرکزی/سه بنی سفلی

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۵۵ سال

عملکرد:

ظرفیت اسمی ۹۹۰ راس

گاومیش مولد

معرفی اجمالی:

♦ این واحد تولیدی با استفاده از کارشناسان با تجربه و استفاده از نظرات مشاوران اقدام به طراحی و بازسازی سالن های پرورش نموده است. تهویه سالن ها و انتقال هوای گرم به نحو متعادلی در سالن ها انجام می شود و به جهت تهویه مناسب این واحد مرغداری توانسته است میزان تراکم گله را در سالن تا بیش از ۲۰ قطعه در هر مترمربع بالا برده و میزان تولید را در هر دوره پرورش به نحو چشمگیری افزایش دهد.

شاخص ها:

- ◀ ایجاد سیستم هوا ساز شبیه واحد های جوجه کشی برای بهبود انتقال و جابجایی هوا بطور یکنواخت در سالن ها
- ◀ استفاده از سیستم گرمایشی با استفاده از انتقال آب گرم به کف سالن ها و استفاده از روش گرمایش از کف سالن
- ◀ دارای حداقل چهار دوره جوجه ریزی در تمامی فصول سال
- ◀ تولید گوشت مرغ سبز و بدون استفاده از آنتی بیوتیک
- ◀ دارای متوسط ضریب تبدیل غذایی ۱,۷۵ و متوسط تلفات ۴ درصد در دوره های پرورش
- ◀ دارای متوسط شاخص تولید ۲۸۰ در دوره های مختلف پرورش
- ◀ تلاش در جهت اجرای سیاست های ابلاغی معاونت تولیدات دامی از طریق تولید مرغ سایز برای افزایش میزان بهره وری و استفاده بهینه از مواد خوراکی و رعایت حقوق مصرف کنندگان
- ◀ استفاده از گاز ازن به جای پرمنگنات پتاسیم و فرمالین در ضد عفونی سالن های مرغداری
- ◀ عضویت در زنجیره یکپارچه تولید و عرضه گوشت مرغ برای تضمین استمرار تولید و حضور دائمی و مؤثر در بازار
- ◀ عضویت مؤثر و فعال در انجمن های صنفی، تعاونی و اتحادیه مرغداران

آزاد پیروتی

مرغدار نمونه واحد گوشتی

استان / شهرستان:

آذربایجان غربی / مهاباد

دهستان / روستا:مکریان غربی / کهر یزه
شیخان**سطح تحصیلات:** دیپلم**سن:** ۵۸ سال**عملکرد:**پرورش ۷۰۰۰۰ قطعه
جوجه گوشتی در هر دوره

معرفی اجمالی:

♦ این واحد مرکز جمع آوری شیری از بزرگترین و مجهزترین مراکز جمع آوری شیر وابسته به شرکت سهامی صنایع شیر ایران (پگاه) است که به صورت اجاره به ایشان واگذار شده است. این واحد با امکانات و زیر ساخت های مجهز توان تحویل و نگهداری روزانه بیش از ۱۰۰ تن شیر را دارا می باشد. ضمن اینکه با امکانات آزمایشگاهی مناسب شیرهای دریافتی نیز توسط این مرکز از نظر مسائل بهداشتی در سطح خوبی هستند.

علی حسینی

مرکز نمونه جمع آوری شیر

شاخص ها:

- ◀ دارای قابلیت و ظرفیت تحویل بیش از ۱۰۰ هزارلیتر شیر بطور روزانه و سه نوبت جداگانه.
- ◀ دارای سیستم کامل CIP جهت رعایت مسائل بهداشتی از طریق شستشو و ضدعفونی وسایل حمل و نقل شیر در مرکز جمع آوری
- ◀ دارای مخازن تمام استیل ، شیرسردکن و پلت کولر برای ذخیره شیر دریافتی از دامداران و جلوگیری از افت کیفیت
- ◀ دارای آزمایشگاه مجهز با امکان انجام کلیه آزمایشات معمول و تخصصی از جمله تعیین میزان بار میکروبی شیرهای تحویلی
- ◀ جمع آوری شیر دامداران طرف قرارداد با مرکز و حمل آنها با وسایل حمل و نقل استاندارد.
- ◀ دارای سیستم تصفیه فاضلاب برای حفظ محیط زیست و عدم انتشار آلودگی از طریق فاضلاب تولیدی مرکز
- ◀ پرداخت به موقع بهای شیر تحویلی از سوی دامداران طرف قرار داد مرکز جمع آوری شیر
- ◀ استفاده از کادر مجرب و با تجربه در مرکز و آزمایشگاه مربوطه.

استان / شهرستان:

قزوین / قزوین

دهستان / روستا:

مرکزی / دیزج

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۵ سال

عملکرد:

دریافت روزانه ۱۰۰ تن شیر خام

معرفی اجمالی:

♦ واحد مرغ مادر نوید جوجه گیلان که در قالب یک زنجیره یکپارچه تولید و عرضه گوشت مرغ اداره می شود در محل مناسبی قرار گرفته و توانسته با استفاده از اقلیم و مکان یابی مناسب و نیز رعایت مسائل زیست محیطی و رعایت قوانین نظام دامپروری اقدام به پرورش و نگهداری مرغ مادر با کیفیت و تولید مناسب بنماید. همچنین رعایت حقوق کارکنان و استفاده از کارشناسان مجرب در امور بهداشتی و تولیدی نیز از دیگر عوامل موفقیت این واحد تولیدی به شمار می آیند.

کریم نوید

واحد نمونه مرغ
مادر گوشتی

شاخص ها:

- ◀ دارای سابقه کار بیش از ۲۰ سال در امر پرورش مرغان مادر گوشتی
- ◀ پرورش مرغان مادر در چند سن با زمان بندی مناسب با استفاده از ۸ مزرعه در اختیار شرکت برای تولید دائمی تخم مرغ نطفه دار.
- ◀ دارای میانگین تلفات ۴ درصد در دوره های پرورش و تولید.
- ◀ استفاده از کارشناسان و دامپزشکان بطور تمام وقت در امور تولیدی، مدیریتی و بهداشتی
- ◀ ایجاد بیش از ۲۰۰ فرصت شغلی در واحدهای مرغ مادر تحت پوشش
- ◀ فعالیت مزارع پرورش مرغ مادر گوشتی در قالب زنجیره یکپارچه تولید و عرضه گوشت مرغ
- ◀ دارای میانگین تولید ۱۹۵ عدد تخم مرغ به ازای هر مرغ مادر گوشتی در طول یک دوره با متوسط طول دوره ۶۴ هفته
- ◀ ثبت و ضبط دقیق اطلاعات تولیدی و بهداشتی مزارع پرورش مرغ مادر تحت پوشش و انجام مقایسات آماری مستمر برای بهبود سطح کمی و کیفی تخم مرغ های نطفه دار
- ◀ پرورش و نگهداری ۶۰ هزار قطعه مرغ مادر گوشتی در هر دوره در مزرعه
- ◀ تولید تخم مرغ های نطفه دار و قابل جوجه کشی با ضریب ۹۷ درصد
- ◀ انتقال دان به واحدهای پرورش مرغ مادر گوشتی با استفاده از بونکرهای مخصوص حمل دان و حذف کیسه در این خصوص.

استان / شهرستان:

گیلان / رشت

دهستان / روستا:

سراوان / کچا

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۶۰ سال

عملکرد:

پرورش ۶۰ هزار قطعه مرغ
مادر در هر دوره

معرفی اجمالی:

♦ این پرورش‌دهنده ماهی، متولد ۱۳۴۰، اصفهان و دارای مدرک فوق لیسان مهندسی سازه از دانشگاه صنعتی شریف است. در سال ۱۳۸۲ اقدام به تاسیس شرکت ابنیه طراحان البرز نموده است. از سال ۱۳۸۹ اقدام به مطالعه دریاچه سد کارون ۴ برای اشتغال مردم منطقه محروم شهرستان‌های لردگان و اردل نمود. این مطالعه منجر به ایجاد اولین واحد پرورش ماهی در قفس در دریاچه سد کارون ۴ شد. شرکت به منظور جلوگیری از خروج ارز از کشور اقدام به ایجاد کارخانه کوره روتیشنال مولدینگ برای ساخت قطعات خاص قفس و تیم توربافی قفس نمود. این شرکت برای ۹۰ نفر از افراد بومی منطقه (کارشناس و کارمند) شغل ایجاد نموده است. همچنین برای تکمیل چرخه تولید اقدام به ساخت کارخانه فرآوری ماهی با ظرفیت ۴۰۰۰ تن در سال و کارخانه خوراک آبزیان با ظرفیت ۱۰ هزارتن درسال نموده است. این شرکت در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۱۱۰۰ تن ماهی (کپور و قزل آلا) تولید کرده است.

شرکت ابنیه طراحان البرز
امیر حسین شجاعی
کل کچی

پرورش دهنده ماهی در قفس
(پشت سد)

شاخص‌ها:

- ◀ استفاده از قفس‌های استاندارد و متناسب با گونه پرورشی
- ◀ رعایت اصول حمل و ذخیره‌سازی ماهی در قفس
- ◀ استفاده از دو گونه پرورشی (قزل آلا و کپور) در دو فصل پرورشی و تولید در تمام سال
- ◀ ثبت اطلاعات و مستندسازی داده‌ها در فصل پرورش
- ◀ استفاده از غذای مناسب و رعایت اصول غذایی
- ◀ بهره‌گیری از ظرفیت اسمی تولید مزرعه بصورت کامل
- ◀ بکارگیری کارشناسان شیلات و دامپزشکی بصورت تمام وقت
- ◀ همکاری با ادارات شیلات و دامپزشکی و اجرای دستورالعمل‌های فنی و بهداشتی
- ◀ سرمایه‌گذاری در منطقه محروم و اشتغال‌زایی برای ۹۰ نفر از جوانان بومی منطقه

استان / شهرستان:

چهارمحال و بختیاری / اردل

دهستان / روستا:

مرکزی / کارون ۴

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۵۸ سال**عملکرد:**

تولید سالانه ۱۱۰۰ تن
گوشت ماهی درسال (کپور
و قزل آلا)

معرفی اجمالی:

♦ این پرورش دهنده ماهی در سال ۱۳۹۳ پروانه تاسیس پرورش ماهی در قفس در دریای خزر با ظرفیت اسمی ۲۰۰ تن در سال گرفته است. وی فعالیت خود را در قالب شرکت ماهی در قفس مهران گستر به ثبت رسانده و در سال ۱۳۹۴ با دو قفس چینی به قطر ۲۲ و عمق تور ۱۰ متر شروع به کار کرده است. در سال ۱۳۹۶ دو قفس از کشور ترکیه خریداری نمود و تولید خود را در سال ۱۳۹۶ به ۸۰ تن رساند. در ادامه در سال ۱۳۹۷ تعداد قفس ها به ۵ عدد افزایش داد و تولید ماهی قزل آلا را به ۱۲۵ تن رساند. از نکات قابل توجه درصد بالای بازماندگی (بیش از ۹۵ درصد) با تراکم ۳۲۰۰۰ قطعه ماهی در هر قفس می باشد. همچنین با پژوهشکده اکولوژی دریای خزر در اجرای طرح های تحقیقاتی و سایت های الگویی مشارکت فعال دارد و توانسته در کنار استخرهای خود فضای جدیدی برای اشتغال جوانان منطقه از جمله رستوران آبریان و فضای توریستی ایجاد نماید.

شاخص ها:

- ◀ بهره گیری و استفاده از توصیه و یافته های تحقیقاتی در مزرعه
- ◀ برنامه ریزی مناسب برای تأمین محل و ذخیره سازی ماهی در قفس
- ◀ رعایت اصول غذا دهی و دستیابی به ضریب تبدیل غذایی مطلوب
- ◀ برنامه ریزی دقیق و هدفمند برای تولید و عرضه محصول مزرعه به بازار
- ◀ رعایت اصول و مبانی بهداشتی برای پیشگیری از بروز بیماری در مزرعه
- ◀ حضور تمام وقت مدیر مزرعه جهت نظارت بر تولید
- ◀ بهره گیری از امکانات ساحلی و شخصی در راستای ارتقای معیشت خانواده
- ◀ مشارکت و همکاری در اجرای طرح های تحقیقاتی و آموزشی - ترویجی

**پرورش ماهی در قفس
مهران گستر
مهران نظری**

پرورش دهنده ماهی
در قفس (دریا)

استان / شهرستان:

مازندران / نوشهر

دهستان / روستا:

مرکزی / توسکاتوک

سطح تحصیلات:

دیپلم
سن: ۲۹ سال

عملکرد:

تولید ۲۰۰ تن ماهی

در سال

معرفی اجمالی:

♦ خانم ورزندیان دارای مدرک کارشناسی ارشد بیوتکنولوژی کشاورزی است. از سال ۱۳۷۹ شروع به تولید و پرورش ماهیان زینتی نمود. این واحد ۷۱۴۳ مترمربع و سطح زیر کشت ۴۷۵۰ مترمربع بزرگترین مزرعه تولید و پرورش ماهیان زینتی در جنوب و مرکز کشور می باشد. وی دومین مزرعه تولید و پرورش ماهیان زینتی خود را به مساحت ۱۵ هزارمترمربع و سطح زیرکشت ۶ هزار مترمربع در سال ۱۳۸۹ در تهران و سومین واحد تولید و پرورش گیاهان آبی را به مساحت ۱۸ هزار متر مربع و سطح زیر کشت ۱۰ هزارمترمربع در سال ۱۳۹۴ در گیلان ایجاد نمود. در این مزارع انواع گونه های ماهیان زنده زانظیر انواع مولی (باله بلند، خالدار، دم عقربی، پاندا،...) و تخمگذار نظیر انواع سیچلایدها (آفریقایی، زبرا آبی، آلوناکارا، بورلی، ...) انواع گلدفیش، انواع زبرا، تگزاس، آنجل، تایگر بارب... تولید می شود. تولیدات خود را به کشورهای عراق، ترکیه، آذربایجان و کویت صادر می کند. همکاری و مشارکت در برگزاری کلاس های آموزشی ترویجی، همایش های مرتبط با تولید و پرورش ماهیان زینتی و گیاهان آبی از جمله فعالیت های این مزرعه می باشد.

شاخص ها:

- ◀ بهره گیری از آخرین نتایج یافته های تحقیقاتی داخلی و خارجی برای تکثیر و پرورش انواع ماهیان زینتی
- ◀ اجرای پروژه های مشترک برای تکثیر، پرورش و مولد سازی ماهی آروانا با همکاری شیلات.
- ◀ دستیابی به بیوتکنیک تکثیر و پرورش ۲۵۰ گونه گیاهان آبی با استفاده از کشت بافت
- ◀ دستیابی به بیوتکنیک تکثیر و پرورش ماهیان زینتی آروانا، فایتر، مولی، گوبی و ...
- ◀ صادرات انواع ماهیان زینتی و گیاهان آبی زینتی به سایر کشورها نظیر چین، عراق، امارات، کویت و ...
- ◀ برگزاری دوره های آموزشی متعدد برای علاقمندان و تولید کنندگان
- ◀ استفاده از ادوات و تجهیزات نوین آبی پروری
- ◀ بهره گیری از انرژی خورشیدی برای تأمین انرژی مورد نیاز مزرعه
- ◀ ثبت اطلاعات روزانه و همکاری لازم با شیلات و دامپزشکی
- ◀ تولید موفق در چند استان کشور نظیر تهران و گیلان
- ◀ مشاوره و ایجاد شغل برای زنان سرپرست خانوار
- ◀ تولید غذای زنده برای لاروها و مولدین (دافنی، آرتمیاء، ورد ورم،...)
- ◀ تولید کمپوست از پساب خروجی و تصفیه پساب خروجی و استفاده برای آبیاری فضای سبز

الهام ورزندیان

تکثیر و پرورش ماهیان
زینتی

استان / شهرستان:

فارس / شیراز

دهستان / روستا:

مرکزی / شیراز

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۲ سال

عملکرد:

ظرفیت اسمی تولید
۳ میلیون قطعه ماهی در
سال

معرفی اجمالی:

♦ این پرورش دهنده فعالیت خود را از سال ۱۳۷۴ با ۳ هکتار زمین آغاز نمود. در حال حاضر دارای ۱۳ هکتار استخر پرورش ماهی در روستای چوبه از شهرستان صومعه سرا می باشد. وی با شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی و بازدیدهای خارج از کشور توانسته با مکانیزاسیون مزارع خود عملکرد تولید را افزایش داده است؛ بنحوی که از هر هکتار با استفاده از دستگاه های هواده و غذاپاش اتوماتیک بین ۱۰ تا ۱۲ تن ماهی کپور تولید نماید. وی توانسته با حذف کود شیمیایی ماهی سالم و طبیعی تولید نماید. همچنین درصد تلفات زیر ۵ درصد می باشد. از سال ۱۳۹۴ پرورش تک گونه ای (بیش از ۷۰ درصد کپور) شروع کرد

احمد جوادی مطلق چوبه

پرورش دهنده نمونه
ماهیان گرمابی

شاخص ها:

- ◀ میانگین تولید ۱۰,۵ تن در هکتار از مزارع خاکی
- ◀ صرفه جویی در زمین و آب مصرفی
- ◀ شرکت فعال در دوره های آموزشی - ترویجی
- ◀ پیشگام در اجرای پروژه های نوین افزایش تولید در واحد سطح
- ◀ استفاده از غذای اکستروود استاندارد
- ◀ صادرات گوشت ماهی به کشور همسایه و ارزآوری
- ◀ رعایت کلیه نکات فنی و بهداشتی
- ◀ استفاده از دستگاه های اتوماتیک هواده و غذاپاش
- ◀ همکاری و مشاوره به سایر پرورش دهندگان منطقه و استان
- ◀ تولید غذا و کنسانتره مناسب آبزیان

استان / شهرستان:

گیلان / صومعه سرا

دهستان / روستا:

مرکزی / چوبه

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۷۳ سال

عملکرد:

ظرفیت اسمی ۲۵ تن گوشت

ماهی و میانگین تولید

۱۰,۵ تن در هکتار

معرفی اجمالی:

♦ آقای عبدالحمید شادمان متولد ۱۳۵۸، قشم، دارای مدرک کارشناسی شیلات می باشد. این واحد در قالب شرکت پرورش میگوی طلال قشم با ظرفیت اسمی ۱۴۴ تن میگو در ۴۰ هکتار در جزیره هنگام فعالیت می کند. وی با استفاده از روش های نوین اعم از استفاده از غذا پاش، هوا در واحد سطح کمتر و رسیدن به بازدهی بیشتر و بکارگیری از تجهیزات جدید آبی پروری به منظور حداکثر بهره وری، در سال ۱۳۹۷ توانسته با رعایت تراکم ابلاغی شیلات و دامپزشکی در دو کراپ از هر هکتار بالغ بر ۱۰ تن میگو برداشت نماید.

شاخص ها:

- ◀ تولید ۳۹۴،۹ تن میگو پرورشی در سطح مفید ۴۰ هکتار در منطقه جزیره هنگام شهرستان قشم (دو دوره در سال)
- ◀ ارتقاء میانگین تولید میگو در واحد سطح و بهره وری تولید در مقایسه با سال های اولیه فعالیت و رسیدن به میزان تولید ۱۰ تن در هکتار در سال ۱۳۹۷
- ◀ به کارگیری افراد بومی و اشتغال زایی برای ۱۵ نفر مستقیم و تعداد ۴۰ نفر غیر مستقیم
- ◀ استفاده از کارشناسان فنی و بهداشتی مجرب و پشتیبان در مزرعه
- ◀ نوآوری و خلاقیت در روند تولید میگو پرورشی (استفاده از سیستم هوادهی، غذاده اتوماتیک و غیره)
- ◀ استفاده از غذاهای کارخانه ای با کیفیت
- ◀ رعایت اصول بهداشت محیطی و مبانی بهداشتی در فرآیند تولید
- ◀ تهیه و تأمین دستگاه های کنترل پارامترهای فیزیکی و شیمیایی آب در مزرعه
- ◀ ثبت و مستندسازی مستمر اطلاعات میزان غذادهی و عملیات زیست سنجی دوره ای
- ◀ رعایت اصول و ضوابط فنی و بهداشتی در تمام مراحل پرورش و همکاری مناسب با کارشناسان و متولیان فنی و بهداشتی تولید (شیلات و دامپزشکی)
- ◀ پیش بینی و تأمین ژنراتور (مولد) برق با ظرفیت بالا در مزرعه برای استفاده در و مواقع ضروری قطع برق
- ◀ شرکت فعال در دوره های آموزشی و جلسات توجیهی
- ◀ نگهداری صحیح خوراک میگو پرورشی در انبار مزارع
- ◀ میانگین ضریب تبدیل غذایی (FCR) حدود ۱،۳۲ در مزارع پرورش میگوی
- ◀ رعایت تراکم ذخیره سازی بچه میگو در واحد سطح و پرهیز از ذخیره سازی بالا
- ◀ ضریب بازماندگی و بقاء ۸۰ درصدی میگوی ذخیره سازی شده در مزارع پرورش
- ◀ استفاده حداکثری و بهینه از اراضی واگذار شده برای تولید میگو پرورشی
- ◀ برداشت به موقع محصول میگو و عرضه آن به بازارهای خارجی و داخلی
- ◀ بهره گیری از سیستم نوزادگاهی برای تولید محصول در کراپ دوم
- ◀ طراحی و استفاده از دستگاه غذاپاش

**شرکت پرورش میگو
طلال قشم
عبدالحمید شادمان**

پرورش دهنده میگو

استان / شهرستان:
هرمزگان / قشم ، جزیره
هنگام

دهستان / روستا:
شهاب / گربدان

سطح تحصیلات:
لیسانس

سن: ۴۰ سال

عملکرد:
ظرفیت اسمی ۱۴۴ تن میگو
در سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای حیدری فارغ التحصیل کارشناسی ارشد تاسیسات از انگلستان است. از سال ۱۳۶۷ در شیلات استان بوشهر مشغول شد. پس از اینکه اداره کل شیلات استان تاسیسات برودتی خود را به بخش خصوصی واگذار کرد اداره کل شیلات را ترک و وارد فعالیت های تولیدی شد. ابتدا کارخانه یخ سازی بندر رستمی که تقریباً غیر فعال شده بود، خریداری و بازسازی کرد. این کارخانه، یخ صیادان و پرورش دهندگان میگو استان را تأمین می نماید. در سال ۱۳۷۸ ساخت مرکز تکثیر را آغاز نمود. و در سال ۱۳۷۹ تعداد ۱۵ میلیون قطعه پست لارو تولید کرد. با روند افزایش تولید مرکز، در سال ۱۳۹۶ تعداد ۲۷۰ میلیون و در سال ۱۳۹۷ تعداد ۲۵۲ میلیون قطعه پست لارو تولید نمود. پس از بروز بیماری لکه سفید در سال ۱۳۸۴ اولین شرکتی که گونه میگوی وانامی عاری از بیماری را از هاوایی امریکا به صورت تجاری وارد ایران کرد. و باعث ادامه روند تولید میگو در استان شد. در سال ۱۳۹۷ تعداد ۲۵۲ میلیون بچه میگو تولید کرد.

**شرکت زادآوری مند میگو
کریم حیدری**

واحد تکثیر میگو

شاخص ها:

- ◀ تولید ۲۵۲ میلیون قطعه بچه میگو در سال و سهم ۱۶,۷۱ درصدی از تولید کل استان بوشهر
- ◀ بکارگیری افراد بومی و اشتغال زایی برای ۱۰ نفر و استفاده از کارشناسان فنی و بهداشتی مجرب و پشتیبان
- ◀ نوآوری و خلاقیت در فرآیند تکثیر و تولید بچه میگو
- ◀ تجهیز واحد به سیستم گرمایشی و سرمایشی مناسب
- ◀ بهره گیری از دستگاه های ضد عفونی آب نظیر دستگاه ازن و یووی (U.V)
- ◀ رعایت کامل موارد ایمنی زیستی و بهداشتی در تمام مراحل تولید
- ◀ تهیه و تأمین دستگاه های کنترل پارامترهای فیزیکی و شیمیایی آب
- ◀ پیش بینی و تأمین ژنراتور (مولد) برق
- ◀ شرکت فعال در دوره های آموزشی و جلسات توجیهی
- ◀ نگهداری صحیح خوراک لاروی و مولدین میگو در شرایط استاندارد و بهداشتی
- ◀ اولین شرکت واردکننده میگوی مولد عاری از بیماری های خاص گونه وانامی از هاوایی امریکا به ایران
- ◀ تکمیل زنجیره تولید میگو شامل مرکز تکثیر و تولید بچه میگو، مزارع پرورش میگو، کارخانه یخ سازی، بسته بندی و فرآوری محصول میگو و صادرات

استان / شهرستان:
بوشهر / تنگستان**دهستان / روستا:**
دلوار / باشی**سطح تحصیلات:**
فوق لیسانس**سن:** ۵۸ سال**عملکرد:**

ارتقاء میانگین تولید بچه میگو به ازای هر قطعه میگوی مولد مصرفی به تعداد ۳۱۵۰۰۰ قطعه در مقایسه با میانگین راندمان تولید بچه میگو در سطح استانی (۱۳۴۲۸۳ قطعه) و سطح کشوری (۸۹۱۲۸ قطعه)

معرفی اجمالی:

♦ این پرورش دهنده نمونه درسال ۱۳۷۸ اقدام به پیگیری واخذ موافقت اصولی دو واحد پرورش ماهی درسیستم مدار بسته با ظرفیت هریک یکصدتن (۱۰۰تن) درسال و درمجموع باظرفیت ۲۰۰ تن نمود. ازسال ۱۳۸۶ با ارتباط و تعامل با تحقیقات و اجرا و بهره جویی از کلاس های آموزشی- ترویجی و نیز تحقیقات و بازدید از تکنولوژی آبزیان کشورهای اروپایی و آشنایی با شرکت های معتبر در زمینه تولید تخم چشم زده ماهی قزل آلا ی اصلاح نژادشده، و بنا به نیاز کشور و توصیه کارشناسان سازمان شیلات، تصمیم به تولید بچه ماهی و تفریح (حد واسط) گرفت. پس از دریافت مجوز ۱۷ میلیون (هفده میلیون) قطعه تخم چشم زده، اقدام به ساخت سالن انکوباسیون و هچری و تجهیز کامل آن نمود. لذا ازسال ۱۳۸۶ بادرست داشتن مجوزهای لازم برای واردات تخم چشم زده اصلاح نژادشده ازفرانسه، ضمن تولید بچه ماهی مورد نیاز هرسه واحد، مازاد تولید را به استان های مختلف کشور ارسال کرد. و با موفقیت بسیار چشمگیر دراین زمینه نیز ازجمله تولیدکنندگان خوشنام بچه ماهی درکشور می باشد. درسال ۱۳۹۶ با تغییرساختاراستخرها و مکانیزاسیون کامل واحد ۳۰ تنی و پس از موافقت سازمان نظام مهندسی و شیلات، این مجوزبه ۶۰ تن ارتقا یافت. درحال حاضر باتولید ۲۶۰ تن ماهی بازاری و حدود ۱۷ میلیون قطعه بچه ماهی درسال مشغول فعالیت می باشد.

بهمین فیلم

پرورش دهنده ماهیان
سردابی (متراکم)

شاخص ها:

- ◀ بهره وری حداکثری از آب (تولید ۷۰ تن ماهی پروراری و ۱۷ میلیون بچه ماهی در سال با استفاده از ۲۲ لیتر در ثانیه آب ورودی به مزرعه)
- ◀ بکارگیری تکنولوژی و اجرای روش فوق متراکم پرورش ماهی قزل آلا
- ◀ رعایت امنیت زیستی و سطح بالای بهداشتی در مزرعه برای تولید ماهی و بچه ماهی سالم برای مزارع پروراری
- ◀ دارا بودن ضریب بازماندگی بالا (۹۵ درصد)
- ◀ راندمان تولید بیش از ۳ برابر ظرفیت اسمی مزرعه
- ◀ صادرات محصول مزرعه به کشورهای روسیه، کره جنوبی، امارات و عراق
- ◀ استفاده از تجهیزات کامل مکانیزاسیون در مزرعه نظیر فیلتر ذرات معلق، دستگاه UV، پمپ مکنده ماهی و ...
- ◀ بهره گیری از نتایج تحقیقاتی و دانشگاهی در مزرعه
- ◀ بهره گیری از فناوری های نوین انعقادالکتریکی و دستگاه نانو حباب برای ضدعفونی و بهبود کیفیت آب
- ◀ استفاده از دستگاه اکسیژن ساز برای ارتقا کیفی آب
- ◀ همکاری در اجرای پروژه های تحقیقاتی، پژوهشی، آموزشی و ترویجی
- ◀ خونگیری در هنگام صید برای افزایش ماندگاری محصول

استان / شهرستان:

تهران / فیروزکوه

دهستان / روستا:

حیلرود / مزاران

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۵۰ سال**عملکرد:**

ظرفیت اسمی تولید ۲۶۰تن
گوشت و ۱۷ میلیون
بچه ماهی

معرفی اجمالی:

♦ آقای یدالهی متولد ۱۳۶۲، فارس، دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد شیلات می باشد. وی مدیرعامل شرکت دشت آبی از حلقه های زنجیره تولید و عرضه گوشت ماهی کارخانه خوراک آبزیان فرادانه است.

**شرکت دشت آبی
وحید یدالهی**

پرورش ماهیان سردابی

شاخص ها:

- ◀ ایجاد زنجیره کامل تولید از نگهداری مولدین تا فرآوری
- ◀ تأمین نهاده های مهم مزرعه نظیر بچه ماهی و خوراک و...
- ◀ تولید ۲,۵ برابری ظرفیت اسمی با ماهی دار کردن ۴ تا ۵ در سال
- ◀ ایجاد آزمایشگاه تخصصی کنترل کیفیت خوراک آبزیان در مزرعه برای افزایش کیفیت و راندمان تولید
- ◀ نصب و راه اندازی ماشین آلات خط تولید خوراک آبزیان فرادانه توسط متخصصین داخلی و مشاوره برای ایجاد کارخانه خوراک آبزیان
- ◀ همکاری با دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی کشور برای اجرای پروژه های پژوهشی

استان / شهرستان:

چهارمحال و بختیاری / اردل

دهستان / روستا:

مرکزی / رستم آباد

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۳۶ سال

عملکرد:

تولید ۱۵۰ تن ماهی در سال

معرفی اجمالی:

♦ این شرکت از سال ۱۳۸۳ با ماهیان ۱۱۴ گرمی فعالیت خود را شروع نمود. در حال حاضر دارای ماهیان خاویاری با میانگین وزن ۴۰ تا ۵۰ کیلوگرم می باشد. ظرفیت اسمی این شرکت تولید ۳۰ تن گوشت و ۲ تن خاویار و تکثیر ۱۰۰ هزار قطعه بچه ماهی می باشد. در حال حاضر بیوماس موجود شرکت ۱۲۰ تن می باشد. این شرکت در سال ۱۳۹۰ تعداد ۱۰ هزار قطعه بچه ماهی آستارا با وزن ۱۰ گرم برای بازسازی ذخایر دریا رهاسازی کرده است و توانسته ماهیان وحشی را میکروسزاین کرده و به غذای دستی عادت دهد و در سال ۱۳۹۶ به عنوان صادرکننده نمونه کشوری انتخاب شده است.

شاخص‌ها:

- ◀ اولین شرکت تکثیرکننده ماهیان خاویاری در کشور
- ◀ استمرار در امر تکثیر ماهیان خاویاری و تأمین بخشی از نیاز مزارع کشور
- ◀ تنوع گونه‌های تکثیر شده از جمله سیبری چالباش، ازون برون، قره برون و فیل ماهی
- ◀ مشارکت و همکاری در بازسازی ذخایر کشور
- ◀ مشارکت در رهاسازی ۱۰ هزار قطعه بچه ماهی قره برون با شیلات
- ◀ استفاده از دانش روز دنیا و ارتباط با کارشناسان روسی جهت تبادل اطلاعات و بهبود مدیریت مزرعه
- ◀ تکثیر مجدد مولدین وحشی صید شده و تکثیر شده توسط مراکز بازسازی ذخایر آبزیان به روش میکرو
- ◀ صادر کننده نمونه خاویار کشور در سال ۱۳۹۶
- ◀ همکاری با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی
- ◀ تبدیل خاویار سیال شده به خاویار دان
- ◀ شرکت در نمایشگاه‌های بین المللی خارجی و داخلی

شرکت دریا خاویار تالش
رسول علی نژاد
(مدیرعامل)

پرورش دهنده ماهیان
خاویاری ساحلی

استان / شهرستان:

گیلان/تالش

دهستان / روستا:

مرکزی/ میانکوه

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۴۶ سال

عملکرد:

دارای ظرفیت اسمی تولید
۳۰ تن گوشت، ۲ تن خاویار و
۱۰۰ هزار قطعه بچه ماهی

معرفی اجمالی:

♦ این شرکت در سال ۱۳۸۷ با خریداری یک مزرعه پرورش ماهی قزل آلا و تغییر کاربری از پرورش قزل آلا به ماهیان خاویاری شروع به فعالیت نمود. از اقدامات مؤثر برای حفظ توان تولید مزرعه نظیر جاده سازی برای تسهیل مسیر دسترسی به مزرعه، افزایش ارتفاع استخرها، ایجاد سایه بان، محصور نمودن سطح مفید مزرعه و استفاده از نظرات کارشناسان مجرب کشور و همچنین اساتید دانشگاه شیراز توانست تنوع گونه ماهیان خاویاری را در مزرعه ایجاد نماید و با استفاده از تجهیزات و مکانیزاسیون آبی پروری و ایجاد بخش قرنطینه، استخرهای نگهداری مولدین اقدام به تولید ماهیان خاویاری با کیفیت بالا نموده است. این شرکت با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی به منظور دستیابی بیوتکنیک تکثیر مصنوعی ماهیان مولد خاویاری همکاری فعال دارد. این مزرعه در حال توسعه و ایجاد استخرهای پرتابل می باشد.

شاخص ها:

- ◀ دارای تنوع گونه های پرورشی ماهیان خاویاری (فیل ماهی، ازون برون، سیبری، قره برون، چالباش، سیبری، شیپ، هیبرید فیل × شیپ، هیبرید سیبری × قره برون)
- ◀ مولد سازی انواع گونه ماهی خاویاری
- ◀ تولید خاویار از انواع گونه های ازون برون، فیل ماهی، سیبری، شیپ، چالباش، استرلیاد و قره برون
- ◀ تکثیر موفق فیل ماهی با استفاده از روش میکرو سزارین
- ◀ بالا بودن ضریب بازماندگی
- ◀ داشتن ضریب تبدیل مناسب (F.C.R) در مراحل مختلف پرورش (لاروی، پرواری، مولد)
- ◀ همکاری با سازمان شیلات ایران در تأمین و توزیع بچه ماهی مورد نیاز و مزارع پرورش ماهیان خاویاری کشور
- ◀ همکاری با مراکز دانشگاهی در انجام موضوعات تحقیقاتی، کارورزی و آموزش کارشناسان نظام مهندسی
- ◀ به گزینی و به نژادی مولدسازی ماهیان خاویاری با همکاری بخش دانشگاهی و تحقیقاتی
- ◀ استفاده از عصاره های گیاهی (سیر، زنجبیل، لعل کوهستان) به منظور بالابردن ایمنی ماهیان خاویاری و حذف آنتی بیوتیک

**شرکت تولید و توسعه
آزبان پارس مهر خاویار
نسرین آذرخش**

پرورش دهنده ماهیان
خاویاری غیر ساحلی

استان / شهرستان:

فارس / استهبان

دهستان / روستا:

ایچ / امامزاده سلطان شهباز

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۳۷ سال

عملکرد:

دارای ظرفیت اسمی تولید
۳۰ تن گوشت و ۱ تن خاویار

معرفی اجمالی:

♦ این شرکت تعاونی دارای ۷۸ نفر عضو می باشد و هرساله بدهی خود را با بانک کشاورزی تسویه می کند. این شرکت در تأمین مولدین (ماهی سفید) مورد نیاز مراکز تکثیر، تحویل به موقع مولدین خاویاری (صید ضمنی) به مرکز تکثیر شهید بهشتی، شرکت در دوره های آموزشی- ترویجی و نظارت بر محل های رها سازی بچه ماهیان تکثیری مشارکت فعال داشته است. این شرکت در سال ۱۳۹۷ بالغ بر ۳۸ تن ماهی استخوانی صید نموده است.

شاخص ها:

- ◀ مشارکت فعال در تأمین مولدین ماهی مورد نیاز مراکز تکثیر
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی برگزار شده توسط شیلات
- ◀ همکاری و حضور فعال در امر رها سازی بچه ماهیان در زمان تکثیر و مراقبت از رودخانه ها
- ◀ عضو هیئت مدیره اتحادیه تعاونی های صیادی پره

**حمیدرضا بابایی پور کارگر
(رئیس هیات مدیره)**

شرکت تعاونی نمونه صیادی
ماهیان پره شمال

استان / شهرستان:

گیلان / آستانه اشرفیه

دهستان / روستا:

کیاشهر / بندر کیاشهر

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۵۴ سال

عملکرد:

صید سالانه ۳۸ تن
ماهیان استخوانی

معرفی اجمالی:

♦ این صیاد نمونه، دارای قایق صیادی با قدرت موتور ۵۵ اسب بخار می باشد. وی با افزایش مهارت صید و آشنایی کامل با انواع روش های صید و همچنین داشتن گواهینامه ناخدای شناور با طول کم تر از ۲۴ متر برای تعداد ۱۰ نفر از افراد بومی منطقه ایجاد شغل نموده است. در سال ۱۳۹۷ توانسته با استفاده از مهارت خود میزان ۴۰ تن ماهیان تجاری صید نماید.

شاخص ها:

- ◀ رعایت کامل قوانین و مقررات در صیدگاه ها، بندر و اسکله
- ◀ حضور فعال در دوره های آموزشی، ترویجی و مهارتی صیادی
- ◀ همکاری کامل با فرماندهی حفاظت منابع شهرستان برای برخورد با صیادان متخلف
- ◀ رها سازی گونه های کمیاب و معرض خطر و کمک به حفظ ذخایر آبزیان
- ◀ عایق بندی انبارهای شناور بمنظور بهبود کیفیت محصولات صید شده
- ◀ رعایت بهداشت فردی و محیطی شناور
- ◀ هماهنگی کامل با بندر و شیلات در خصوص ارائه آمار و اطلاعات دقیق صید
- ◀ مجهز بودن شناور به امکانات، تجهیزات و ادوات مناسب صید و ناوبری

خدا بخش خاک ره

صیاد ماهیان تجاری

استان / شهرستان:سیستان و بلوچستان /
چابهار**دهستان / روستا:**

دشتیاری / بوسیر

سطح تحصیلات: ابتدایی**سن:** ۶۶ سال**عملکرد:**صید سالانه ۴۰ تن ماهیان
تجاری

معرفی اجمالی:

♦ این صیاد نمونه، بندر جاسک، با سابقه بیش از ۲۰ سال فعالیت صید و صیادی در بندر جاسک توانسته با افزایش دانش و مهارت خود و فراهم کردن شغل برای ۱۲ نفر از افراد بومی منطقه در افزایش میزان صید سالانه خود تاثیر بسزایی داشته باشد. همچنین با همکاری و تعامل بالا با دستگاه‌های اجرایی نسبت به تجهیز شناور صیادی به ادوات استاندارد اقدام نموده و با استفاده از ابزار و ادوات مجاز و رعایت بهداشت فردی و محیط در بهبود کمی و کیفی محصول صید شده تلاش وافر داشته است. ارائه آمار دقیق صید به بندر صیدگاه، نداشتن پرونده تخلف صید در طول سابقه فعالیت از جمله ویژگی‌های نامبرده می باشد.

منصور زومکی

صیاد ماهیان صنعتی

شاخص‌ها:

- ◀ حضور فعال در کلیه دوره‌های آموزشی، ترویجی و امور اجتماعی
- ◀ عضو گروه حافظان ذخایر دریا
- ◀ عضو کمیسیون ملی IOTC
- ◀ بالاترین میزان صید در آب‌های حوزه کمیسیون تون ماهیان اقیانوس هند (IOTC) در بین شناوران آب‌های دور
- ◀ رعایت قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های ملی و بین‌المللی در رابطه با صید و صیادی
- ◀ شرکت فعال در جلسات و گردهمایی‌های تصمیم‌گیری برای مدیریت صید
- ◀ رعایت کامل قوانین و مقررات در صیدگاه‌ها، بندر و اسکله
- ◀ هماهنگی کامل با بندر و شیلات در خصوص ارائه آمار و اطلاعات دقیق صید
- ◀ مجهز بودن شناور به امکانات، تجهیزات و ادوات مناسب صید و ناوبری

استان / شهرستان:

هرمزگان / جاسک

دهستان / روستا:

مرکزی / یکبندی

سطح تحصیلات:

راهنمایی

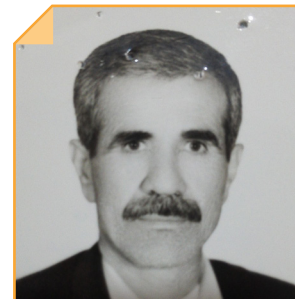
سن: ۴۳ سال

عملکرد:

صید سالانه ۶۵۹ تن ماهیان صنعتی

معرفی اجمالی:

♦ این صیاد نمونه متولد ۱۳۳۰، اروندکنار، از دوران کودکی به شغل آبا و اجدادی خود ادامه داده است. وی برای ۵ نفر از افراد بومی منطقه در شناور خود شغل ایجاد نموده است. از نکات قابل توجه صید مطابق دستورالعمل های شیلات و سازمان دامپزشکی و انجام صید در تقویم زمانی تعیین شده می باشد. طبق تقویم تعیین شده از طرف شیلات دو بار در سال اقدام به صید میگو می نماید. سالانه میزان ۱۰ الی ۱۲ تن صید میگو دارد. همچنین در دوره های آموزشی - ترویجی حضور فعال داشته و نسبت به انتقال تجارب خود به سایر صیادان مشارکت دارد.

شهاب نصاری

صیاد میگو

شاخص ها:

- ◀ دارای حسن سابقه طولانی با پشتوانه موروثی در صید میگو
- ◀ رعایت کلیه مقررات و قوانین شیلات و عدم پرونده تخلف
- ◀ آشنایی کامل به زیست بوم آبریزان دریایی و صیدگاه های مطلوب میگو
- ◀ رعایت بهداشت فردی و شغلی (انتقال کاملا بهداشتی میگو)
- ◀ رعایت استانداردهای زیست محیطی آبریزان به عنوان یک محیط بان دلسوز حوزه دریا
- ◀ حسن ارتباط با کارشناسان شیلات و به کارگیری توصیه های مربوطه
- ◀ شرکت فعال در فعالیتهای ترویجی و بازآموزی
- ◀ به کارگیری ابزار و ادوات استاندارد و استفاده از وسایل ایمنی در هنگام کار
- ◀ کمک به سایر صیادان حادثه دیده و اولویت دادن این مسئله به منافع فردی
- ◀ رعایت قوانین و مقررات در بندر و محیط اسکله

استان / شهرستان:

خوزستان / آبادان

دهستان / روستا:

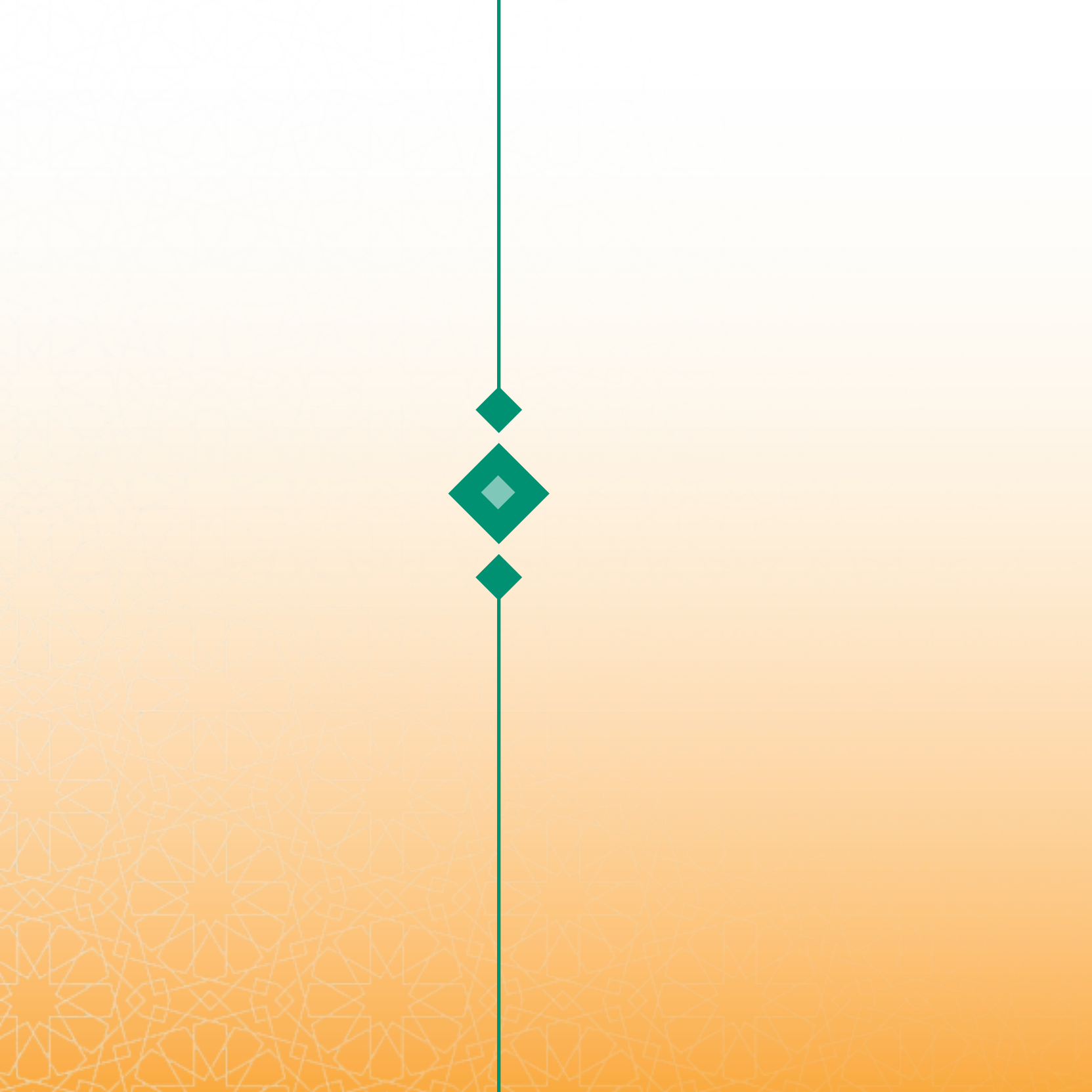
اروندکنار / نهر قصر

سطح تحصیلات:

بی سواد

سن: ۶۸ سال**عملکرد:**

صید سالانه ۱۲ تن میگو

۱۰

کمیته فنی

کمیته فنی ترویج و
آموزش کشاورزی

۱-۱۰- سیمای ترویج کشاورزی

نقش "آموزش و ترویج کشاورزی" محوری و غیر قابل انکار و جایگاه "ترویج کشاورزی"، بی بدیل است. اهمیت بنیادی و حیاتی این ابزار کلیدی از آن جهت است که برای توسعه کشاورزی نقش "نیروی انسانی" را محور قرار می دهد و به دنبال توانمند سازی منابع انسانی و انتشار دانش فنی بین تولیدکنندگان برای افزایش کمیت و کیفیت تولید از طریق بالا بردن بهره وری عوامل تولید است. صرفنظر از دیدگاه های جهانی کهن اثبات شده در مورد لزوم توجه جدی به ترویج کشاورزی، نگاهی به وضعیت فعلی کشاورزی ایران و مولفه های ساختاری آن، اهمیت نظام کارآمد ترویج را اجتناب ناپذیر و بلکه حیاتی نشان می دهد. در اینجا، با بیان مهمترین مولفه های ترویجی، نمایی کلی از برنامه ها، فعالیت ها و ظرفیت های آموزش و ترویج کشاورزی کشور در معرض دید خوانندگان محترم قرار می گیرد.

برنامه ها و فعالیت های عمده ترویج

- مهم ترین برنامه های ترویجی که در سطوح ملی، استانی و شهرستانی تا پایان سال ۹۷ مبنای عمل قرار گرفته اند، عبارت است از:
  - ♦ ایجاد سایتهای جامع الگویی تولید با هدف توانمندسازی بهره برداران در مدیریت علمی تولید و بهبود رفتار حرفه ای آنها به منظور افزایش بهره وری از منابع تولید با ایجاد هم افزایی بین ترویج، تحقیق و بخشهای اجرایی. گفتنی است تعداد ۱۹۲۱ سایت جامع الگویی در کشور ایجاد شده است.
  - ♦ ایجاد کانون های یادگیری در راستای بهره گیری از ظرفیت کشاورزان خیره، نمونه، پیشرو و رهبران فنی به منظور انتقال و توسعه تجربیات موفق و تحقق رویکرد ترویج از کشاورز به کشاورز؛ که در این راستا تعداد ۳۳۲ کانون در کشور شکل گرفته است.
  - ♦ اجرای سایتهای مدیریت جامع مشارکتی محصولات کشاورزی (IPCM) در راستای تحقق توسعه پایدار کشاورزی و روستایی؛ که در این راستا ۷۴ مورد سایت، اجرا شده و منجر به همسوسازی توسعه کشاورزی با مولفه های زیست محیطی در مناطق حساس کشور از جمله دریاچه ارومیه و زاگرس مرکزی شده است.
  - ♦ بهره گیری از رهیافت مدیریت تلفیقی آفات به شیوه مدرسه در مزرعه (IPM/FFS) با هدف ارتقای سلامت محصولات

کشاورزی و کاهش مصرف سموم و آلاینده‌های کشاورزی و ترویج و توسعه تولید محصولات گواهی شده سالم و ارگانیک؛ که ۲۹۴ مورد اجرا شده و خروجی آن، کسب گواهی‌ها برای ۳۵ محصول اصلی بوده است.

♦ ایجاد سازمان کار و تشکیلات تخصصی ویژه ارتقای سلامت و توسعه کشاورزی پایدار از سطح ستاد تا دهستان در ۳۲ استان و نیز طراحی و تعیین کد شناسه بهره برداران در طرح ارتقای سلامت برای هشت محصول اصلی برای ۴۴۳۰۰۰ نفر.

♦ به‌کارگیری برنامه تخصصی ترویج برای توسعه کشاورزی ارگانیک با تاکید ضوابط سند ملی توسعه کشاورزی ارگانیک ایران و استاندارد ملی ۱۱۰۰۰ در نظام خرده مالکی در ۱۹ استان که منجر به کسب گواهی ملی و بین‌المللی ارگانیک برای ۶۰ محصول مهم شده است.

♦ سایت‌های تخصصی ترویج و معرفی کاربرد مواد آلی و زیستی در مشارکت با انجمن صنفی تولیدکنندگان کودهای آلی و زیستی به تعداد ۴۰ سایت.

♦ برگزاری روز مزرعه با هدف تبادل تجربیات، دانش بومی و یافته‌های نوین علمی بین محققان، کارشناسان ترویج، مروجان و بهره‌برداران در مزارع کشاورزان. گفتنی است تعداد ۴۵۲ روز مزرعه در کشور برگزار شده است.

♦ برگزاری روز و هفته انتقال یافته‌های تحقیقاتی با هدف انتقال و ترویج سریع یافته‌های تحقیقاتی بین کارشناسان، مروجان و بهره‌برداران در مزارع و مؤسسات تحقیقاتی و علمی؛ که تعداد ۲۸۳ هفته انتقال یافته تحقیقاتی در کشور برگزار شده است.

♦ برگزاری جشنواره و نمایشگاه‌های ترویجی تخصصی با هدف ایجاد انگیزه و ترویج دستاوردهای علمی نوین، معرفی محصولات تولیدی برتر و تشویق تولیدکنندگان این محصولات و ایجاد فرصتی برای تعامل و تبادل نظر بین کنشگران مختلف از جمله تولیدکنندگان، تأمین‌کنندگان نهاده‌ها، کارشناسان و مصرف‌کنندگان؛ که در مجموع تعداد ۲۴۵ جشنواره ترویجی و نمایشگاه ترویجی برگزار شده است.

♦ انتخاب و معرفی نمونه‌های بخش کشاورزی با هدف تشویق و حمایت از تولیدکنندگان برتر، ایجاد انگیزه در آنها برای مشارکت در برنامه‌های ترویجی و الگوسازی در بین دیگر بهره‌برداران؛ که تعداد ۶۹۸۱ نمونه انتخابی در سطح شهرستان، ۱۸۲۴ نمونه انتخابی در سطح استان و ۱۵۸ نمونه انتخابی در سطح ملی در کشور معرفی شده‌اند.

♦ ایجاد واحدهای نمایشی با هدف ترویج و توسعه ایده‌ها و نتایج تحقیقاتی در شرایط واحد تولیدی بهره‌برداران؛ که در این زمینه تعداد ۱۱۳۳ واحد نمایشی (مزرعه، باغ، دامداری و ...) به ثبت رسیده است.

- اجرای طرح های مشارکتی تحقیق - ترویج - کشاورز (تحقیقی- ترویجی) با مشارکت پژوهشگران، کارشناسان ترویج و کشاورزان با هدف بررسی سازگاری یافته های پژوهشی در شرایط واقعی واحدهای تولیدی بهره برداران. گفتنی است در این راستا تعداد ۲۵۴ طرح تحقیقی- ترویجی در کشور اجرا شده است.

- ♦ انجام بازدیدهای میدانی از واحدهای بهره برداران توسط مروجان با هدف ارائه توصیه های ترویجی به صورت رو در رو و چهره به چهره که در مجموع تعداد ۳۳۴۲۹ بازدید میدانی در کشور صورت گرفته است.
- ♦ برنامه ریزی از سطح پهنه های تولیدی و نظارت بر فعالیت های مروجان مسئول پهنه های تولیدی؛

ظرفیتهای شبکه ترویج

بر طبق آمار موجود، ۱۳۴۴ مرکز جهاد کشاورزی دهستان در کشور ثبت شده که از این تعداد ۱۱۲۹ مرکز، مصوب و ۲۱۵ مرکز، غیرمصوب و فعال می باشند. تعداد ۴۲۶ سرباز سازندگی، مشغول به خدمت نظام وظیفه در حوزه جهاد کشاورزی بوده، همچنین ۱۵۱۹ شرکت خدمات مشاوره ای، فنی و مهندسی کشاورزی، مستقر در عرصه می باشند که تعداد اعضای این شرکت ها، ۱۱۱۸۱ نفر است. بیش از ۷۵۰۰ نفر مروج مسئول پهنه تولیدی نیز به عنوان نیروی خط مقدم ترویج در عرصه، مسئولیت اصلی ترویج کشاورزی در واحدهای تولیدی بهره برداران را بر عهده دارند.

زنان روستایی

دفتر توسعه فعالیتهای کشاورزی زنان روستایی و عشایری، بر اساس ماموریت خود و جهت تحقق اهداف و مدیریت مسائل استراتژیک؛ و با توجه به تجربه بیست ساله در خصوص کار با زنان روستایی؛ و همچنین مطالعات انجام شده به این ضرورت رسیده است که برای بهبود کارایی و افزایش بازده نقش زنان روستایی لازم است ابتدا پروژه های ظرفیت سازی انجام شود و در ادامه پروژه های خاص کشاورزی اجرا گردد. با توجه به جامعه مخاطب دفتر امور زنان روستایی و عشایری؛ مهمترین راهبردهای این دفتر برای رسیدن به اهداف خود عبارت است از: ظرفیت سازی، نهادسازی و توسعه کارآفرینی و اشتغال. لازم به ذکر است تمام موارد فوق در راستای برنامه توسعه روستایی و کشاورزی پایدار است؛ از این رو طرح توان افزایی زنان روستایی و عشایری

که در دفتر امور زنان تعریف شده، مشتمل بر چهار پروژه به شرح ذیل است :

- ۱- پروژه انتخاب، آموزش و ساماندهی زنان تسهیلاتگر توسعه روستایی: در حال حاضر بیش از ۱۷۰۰۰ نفر تسهیلاتگر زن توسعه روستایی در کشور فعالیت می‌کنند.
- ۲- طرح آموزش و ترویج کارآفرینی زنان روستایی و عشایری: با اجرای این طرح تاکنون ۷۵۲ نفر مربی تربیت گردیده و ۱۰۳۱۴ نفر زن روستایی آموزش دیده اند که در نهایت منجر به ایجاد ۶۴۲۸ شغل گردیده است.
- ۳- پروژه توانمندسازی زنان روستایی و عشایری در تشکیل و تجهیز منابع مالی خرد: در این راستا بیش از ۳۳۰۰ صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی در سراسر کشور ایجاد شده است.
- ۴- طرح تقویت نقش زنان در توسعه کشاورزی پایدار: با اجرای این طرح، ۲۰۰۰ باغچه سلامت خانگی ایجاد گردیده است.

آموزش بهره‌برداران

آموزش‌های مهارتی بهره‌برداران با هدف آموزش و تربیت نیروی انسانی ماهر، نیمه ماهر و کارآفرین در بخش براساس استانداردهای شغلی، درصدد است تا سطح مهارت بهره‌برداران را ارتقا دهد یا مهارت‌های جدیدی را به علاقمندان و جوانان روستایی ارائه نماید. این آموزش‌ها در راستای تحقق اهداف برنامه‌های توسعه‌ای و راهبردی وزارت جهاد کشاورزی و نیاز بهره‌برداران براساس استانداردهای آموزشی از طریق مراکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی و مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان‌ها اجرایی می‌شود. آموزش‌هایی از قبیل آموزش به جامعه عشایری، آموزش کارکنان وظیفه، آموزش در مناطق مکران و آموزش مهارتی بهره‌برداران در تمامی حوزه‌های کشاورزی در دستور کار این بخش می‌باشد. براساس گزارش عملکردی در سال ۱۳۹۷، آموزش‌های مهارتی ۱۰۰۱۶۷۳ نفر روز می‌باشد که این آموزش‌ها در مناطق مکران، حوزه جامعه عشایری، زنان روستایی و زیربخش‌های مختلف تخصصی زراعت، باغبانی، ماشین‌آلات کشاورزی، دام، طیور و زنبورعسل، شیلات و آبزیان، جنگل و مرتع اجرا گردیده است.

۱۰-۲

معرفی
نمونه‌های ملی
کمیته فنی آموزش
و ترویج کشاورزی

زراعت
اصلاح در

معرفی اجمالی:

♦ ایشان ضمن فراگیری دوره قالببافی، پته دوزی، تولید گلیم و غیره، خود را ملزم به انتقال آموخته‌ها از طریق آموزش به سایر زنان عشایری می‌داند. نامبرده با ساماندهی زنان عشایر، آموزش و تهیه مواد اولیه و خام در تولید محصولات عشایری، توانسته با حضور در نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های استانی و ملی، تمامی محصولات تولیدی خود را به فروش رساند و از این طریق اثرات بسزایی بر اقتصاد خانوار عشایری بر جای گذاشته است. با انجام هماهنگی‌های لازم توسط وی تعداد ۱۵۰ نفر بیمه شده و ۱۰۰۰ نفر خانوار عشایری تحت آموزش قرار گرفتند. زن نمونه عشایری اعتقاد دارد برای کاهش وابستگی به دام و دامداری در زندگی عشایری، لازم است تقویت صنایع عشایری مورد توجه قرار گیرد تا از این طریق در آمد خانوار عشایری افزایش یابد.

شاخص‌ها:

- ◀ دارای مهارت‌های لازم در فعالیت‌های عشایری (گلیم بافی، قالی بافی، نازک دوزی زنانه، تغذیه گوسفند و بز و غیره
- ◀ شرکت در دوره های آموزشی - ترویجی و مهارتی - فنی مورد نیاز زندگی روستایی و عشایری.
- ◀ همکاری‌های مستمر با اداره عشایری.
- ◀ انتقال تجربیات و مهارت‌های فنی در حرف گوناگون روستایی و عشایری به دیگر زنان عشایری.
- ◀ تلاش در جهت احیای برخی آیین‌ها و سنت‌های قدیمی و منسوخ از جمله برخی آیین‌های محلی در مراسم عروسی و مناسبت های خاص
- ◀ دارای پروانه کسب تولید فرش گبه.
- ◀ حفظ و نگهداری منابع طبیعی، خاصه مراتع و جلوگیری از تخریب آنها.
- ◀ آموزش و ساماندهی زنان عشایری در امر تولید محصولات عشایری و بازاریابی آنها.

فهیمة مجازی دلفارد

زن نمونه عشایری

استان / شهرستان:

کرمان / جیرفت

دهستان / روستا:

دلفارد

سطح تحصیلات:

کارشناسی

سن: ۳۳ سال

معرفی اجمالی:

♦ هنر آقای رضانی را در یک کلام می‌توان در سازندگی معنا کرد. واحدی که در نظر اول برای کشت و کار، نامناسب به نظر می‌رسید با فعالیت چشمگیر ایشان و همکاران، تسطیح، اصلاح و احیا گردید. این اراضی به مساحت ۴۰ هکتار در سال ۱۳۹۱ به ۱۵ نفر از جوانان روستا واگذار شده بود. در ابتدا پس از نقشه برداری و با در نظر گرفتن شرایط منطقه، اقدام به تسطیح سنگین اراضی شد و سپس بر اساس توصیه های کارشناسان بر اساس الگوی کشت منطقه اقدام به کشت گردید و آبیاری کم فشار در دستور کار قرار گرفت. در این روستا به لحاظ نوع اقلیم، مهاجرت شدید شده بود به طوری که در ابتدای سال ۱۳۹۰ فقط پنج خانوار ساکن روستا بودند اما در حال حاضر با توجه به فعالیت‌های صورت گرفته، نه تنها جلوی مهاجرت گرفته شده بلکه مهاجرت معکوس اتفاق افتاده و هم اکنون ۹۰ خانوار ساکن روستا می باشند.

شاخص‌ها:

- ◀ تسطیح، اصلاح و احیای اراضی تپه ماهور در سطح ۴۰ هکتار و اقدام به کشاورزی
- ◀ شرکت در کلاس‌های ترویجی و پیشرو بودن در انتقال تجارب به کشاورزان منطقه
- ◀ اعمال مدیریت بهینه مصرف آب با استفاده از آبیاری کم فشار.
- ◀ کشت به موقع و مکانیزه محصول
- ◀ مدیریت بهینه مصرف عناصر شیمیایی، آلی و زیستی بر اساس نتایج آزمون خاک و توصیه کارشناسان
- ◀ رعایت اصول فنی تولید بر اساس توصیه کارشناسی
- ◀ تلفیق توصیه‌های فنی محققان و تجارب عملی و دانش بومی در اراضی تحت مدیریت
- ◀ برنامه ریزی، اجرا و مدیریت جامع در کل اراضی واگذار شده
- ◀ حفظ یکپارچگی اراضی واگذار شده

علی رضانی

بهره بردار نمونه
اصلاح و احیای اراضی واگذاری
(اراضی شیبدار و تپه ماهور)

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی / سرایان

دهستان / روستا:

چاه غیث / چاه غیث

سطح تحصیلات:

سیکل

سن: ۵۲ سال

معرفی اجمالی:

♦ با اینکه مقوله تجمیع اراضی کشاورزی در استان لرستان و در چند منطقه انجام شده اما موفقیت آنچنانی کسب نکرده است؛ در حالی که آقای مرادی در این منطقه، ضمن بررسی نقاط ضعف سایر مناطق، در سال ۱۳۹۴ اقدام به طراحی برنامه‌ای جامع با مشارکت و رعایت حقوق صد درصدی سایر بهره برداران نموده و از این طریق توانسته طرح موفق را اجرا نماید. در بررسی این طرح مشارکت تشکل‌های مردمی (شورا - دهیاری) و ادارات مربوطه (جهاد کشاورزی، امور اراضی و غیره) و همچنین سابقه اجرا (بالغ بر چهار سال) در موفقیت طرح، حائز اهمیت است.

اسماعیل مرادی میرزائی

بهره بردار نمونه تجمیع و یکپارچه سازی اراضی کشاورزی

شاخص‌ها:

- ◀ تلاش در جهت متقاعد کردن بهره برداران روستا نسبت به تجمیع و یکپارچه سازی ۴۸۰ قطعه با مساحت ۲۲۰ هکتار از اراضی روستا با توجه به طایفه‌ای بودن منطقه
- ◀ مدیریت اراضی تجمیع شده در قالب تعاونی و ۱۱۷ سهم
- ◀ رعایت الگوی کشت مناسب
- ◀ مدیریت آب در اراضی تجمیع شده و بسنده کردن به آب‌های جاری رودخانه و خاموش کردن دو حلقه چاه موجود.
- ◀ تاکید بر تولید محصول سالم و مبارزه با آفات و بیماریها از طریق مبارزه تلفیقی
- ◀ رعایت اصول صحیح تغذیه با تاکید بر آزمون خاک و توصیه‌های کارشناسی
- ◀ ارتباط اثربخش با ادارات و جوامع محلی در سطح عالی
- ◀ توجه به امر آموزش و تشویق سایر روستاییان نسبت به مشارکت در دوره های آموزشی - ترویجی و فراگیری مطالب ارائه شده در کلاس ها
- ◀ جلوگیری از مهاجرت روستاییان و تحقق مهاجرت معکوس در منطقه

استان / شهرستان:

لرستان / دلفان

دهستان / روستا:

خاوه جنوبی / علی میرزاییه

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۳۶ سال

معرفی اجمالی:

♦ ایشان یکی از چهره‌های شناخته‌شده، خوش‌نام، نوآور و موفق در عرصه کشاورزی استان البرز به شمار می‌رود. سایت الگویی مورد نظر که ۱۵۰۰۰ متر مربع مساحت دارد با هدف بررسی استفاده از کودهای زیستی بر عملکرد مزارع گندم با مشارکت سایر کشاورزان (اعضای واحدهای تابعی) توسط وی به عنوان واحد اصلی سایت، اجرا گردید که در پایان دوره در تمامی تیمارها، برتری مصرف کودهای زیستی به تایید رسیده است. همچنین در کارنامه این کشاورز خوش‌نام، معرفی سه رقم گندم رخشان، طلایی و ترابی با همکاری موسسه تحقیقات تولید بذر و نهال به چشم می‌خورد.

شاخص‌ها:

- ◀ مشارکت فعال و قوی در فعالیت های ترویجی (سایت های الگویی- کانون یادگیری- طرح های تحقیقی ترویجی- بازدیدها- کلاس ها و ...)
- ◀ ارتباط قوی با مراکز تحقیقاتی، به گونه‌ای که اراضی کشاورزی ایشان اغلب بعنوان ایستگاه‌های تحقیقاتی در امر پیاده سازی طرح های تحقیقی ترویجی و مزارع شاهد و... استفاده می شود.
- ◀ کشاورز پیشرو در اجرا و برگزاری فعالیت های ترویجی
- ◀ شرکت فعال در دوره های ترویجی
- ◀ توجه و بکار گیری توصیه کارشناسان در امور کشاورزی و دامپروری
- ◀ برنامه ریزی مستمر جهت حضور کشاورزان (واحد های تابعی) در مراحل مختلف کاری جهت فراگیری و بکار بستن یافته ها در واحد های تابعی

کمال پیشگاهی

مجری نمونه سایت های
جامع الگویی گندم

استان / شهرستان:

البرز / نظرآباد

دهستان / روستا:

نجم آبادی / قوچ حصار

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۵۹ سال

عملکرد:

۱۰/۸ تن در هکتار

معرفی اجمالی:

♦ ایشان در اصل، یک مدیر مزرعه به تمام معنا است که کار در شرایط سخت را به خوبی آموخته است. سایت محل فعالیت وی مساحتی به وسعت ۱۵۴ هکتار داشته و از ۲۳۰ بهره بردار بهره گرفته است. مشکل اصلی این سایت، قبلا عدم بهره برداری از سیستم تجمیعی آبیاری تحت فشار در روستای شرف آباد با وجود تخصیص بیش از یک میلیارد اعتبار دولتی بوده است. علت اصلی این موضوع، "عدم مشارکت بهره برداران در طراحی و عدم آموزش بهره برداران" بود اما با آغاز به کار سایت مورد نظر، توفیقات زیادی حاصل گردید و بسیاری از مشکلات پیشین، مرتفع گردید. از دستاوردهای این سایت می توان به راه اندازی مجدد سیستم آبیاری با ایجاد ساختار مردمی، ساماندهی و توانمندسازی کشاورزان در مدیریت صحیح مزرعه، استقرار سیستم کشاورز مدار با هدف سودمندی اقتصادی و سازگاری با جامعه محلی و فرآیند اعمال مدیریت محصول به شیوه جامع و یکپارچه، اشاره نمود.

شاخص ها:

- ◀ ارتباط قوی و منظم با مروجان و کارشناسان ترویج
- ◀ مشارکت فعال در فعالیت های ترویجی (کلاس، بازدید، کارگاه های آموزشی و غیره)
- ◀ تلاش در جهت تشکیل صندوق خرد اعتباری توسعه کشاورزی پایدار روستا
- ◀ همکاری بسیار خوب با کارشناسان و محققان در جهت مرتفع ساختن مشکلات جاری سایت
- ◀ تلاش و اعتماد سازی نسبت به پیاده سازی برنامه های مشارکتی
- ◀ بالابردن روحیه مشارکتی در بین بهره برداران
- ◀ اعتماد سازی بین مردم و دولت و حل چالش پنج ساله بین سازمان و کشاورزان
- ◀ توانمند شدن بهره برداران در رعایت اصول به باغی و نگهداری سیستم
- ◀ همکاری شورا، دهیار، محققان و کارشناسان با جامعه محلی

محمد یگمی

مجری نمونه سایت های
جامع الگویی مدیریت آب

استان / شهرستان:

یزد / اشکذر

دهستان / روستا:

رستاق / شرف آباد

سطح تحصيلات: ابتدایی**سن:** ۷۰ سال**عملکرد:** ۵۰ درصد صرفه

جویی در مصرف آب

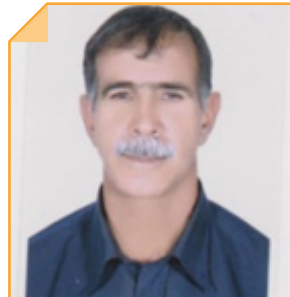
معرفی اجمالی:

♦ فعالیت ویژه و اثربخش آقای رودباری از زمانی شروع شد که سطحی از اراضی به شکل تپه ماهور به مساحت ۳۰ هکتار در سال ۱۳۷۴ به گروه کاری وی واگذار شد. در ابتدا پس از نقشه برداری و تسطیح شدید، ضمن هماهنگی با بخش‌های اداری مربوطه، اقدام به احداث باغ سیب، زرد آلو و بادام شد و از سال ۱۳۹۰ با توجه به کم آبی منطقه و توصیه کارشناسان، آبیاری قطره‌ای در سرلوحه کاری این واحد تولیدی قرار گرفت.

♦ در این واحد تولیدی علاوه بر مدیریت بهینه آب، اصول علمی تغذیه، تولید محصول سالم، بهداشت باغ و مبارزه تلفیقی با آفات و بیماری‌ها نیز مد نظر است.

شاخص‌ها:

- ◀ اصلاح روش آبیاری از آبیاری ثقلی به قطره ای
- ◀ استفاده از ارقام مقاوم و اصلاح شده بر اساس توصیه کارشناسان.
- ◀ همکاری و ارتباط قوی و تنگاتنگ با مروجان، کارشنان و سایر باغداران که قابلیت الگوبرداری و یا تبادل تجربه را داشته باشند.
- ◀ توجه به توصیه کارشناسان و تلفیق آن با تجارب محلی و منطقه ای
- ◀ در اولویت قراردادن استفاده از کودهای دامی و آلی بجای کودهای شیمیایی بر اساس توصیه‌های کارشناسی با تاکید بر نتایج آزمون خاک، هرس و بهداشت باغ
- ◀ شرکت فعال در کلاس‌های ترویجی و تشویق سایر کشاورزان نسبت به حضور در کلاس‌های مذکور.
- ◀ رعایت تمامی مفاد مندرج در طرح واگذاری اراضی.

فلکناز رودباری

بهره‌بردار نمونه مدیریت بهینه
منابع آبی در اراضی واگذاری
زراعی، باغی و گلخانه‌ای

استان / شهرستان:

کرمان / جیرفت

دهستان / روستا:

گور / خونسرخ

سطح تحصیلات:

سیکل

سن: ۵۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی مصعبی در سال ۱۳۸۹ با ۲۰ نفر عضو و سرمایه اولیه ۶۴۱۸۰۰۰۰ ریال ایجاد شد. این صندوق به دلیل رعایت ملاحظات حرفه‌ای و تلاش اعضا موجب آثار نویدبخشی در منطقه شده که از آن جمله می‌توان به ایجاد مشاغل خانگی پایدار در روستا شامل پرورش زنبور عسل، تهیه و فرآوری محصولات لبنی و ایجاد فروشگاه عرضه محصولات لبنی، پخت نان و شیرینی خانگی، پرورش دام و طیور، ایجاد کارگاههای پارچه بافی و پرورش کرم ابریشم اشاره نمود. این صندوق در حال حاضر ۴۷ نفر عضو دارد و توانسته است با بهره‌گیری از تسهیلات صندوق کارآفرینی امید سرمایه خود را تا ۳۸۵۰۶۰۰۰۰ ریال ارتقا دهد.

فاطمه افقی

(مدیر عامل نمونه صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی)

شاخص‌ها:

- ◀ تسهیلگر فعال روستا از سال ۱۳۸۳
- ◀ افزایش اعضای صندوق و تاسیس صندوق دوم در روستا
- ◀ عضو هیات مدیره صندوق شهرستانی از سال ۹۰
- ◀ بالابردن اعتماد به نفس در زنان روستایی عضو صندوق
- ◀ ایجاد روحیه کار گروهی و مشارکتی در بین زنان روستایی
- ◀ راه اندازی کارگاه بهداشتی فراوری زعفران توسط صندوق اعتبارات خرد
- ◀ بازاریابی محصولات تولیدی اعضای صندوق از طریق میزهای بوم بازاری
- ◀ ایجاد مشاغل خانگی پایدار در روستا

استان / شهرستان:
خراسان جنوبی / سرایان

دهستان / روستا:
مصعبی

سطح تسهیلات: دیپلم

سن: ۴۲ سال

معرفی اجمالی:

♦ صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی میر، اولین صندوق اعتبارات استان سیستان و بلوچستان است که در سال ۱۳۸۳ با ۲۹ نفر عضو و سرمایه اولیه ۲۰ میلیون ریال ایجاد شده است که به دلیل افزایش تعداد نفرات عضو به دو صندوق تبدیل شده است. فعالیت اثربخش این صندوق و سایر اقدامات موثر، سبب شده تا روستای محل سکونت ایشان به عنوان اولین روستای بدون بیکار، لقب گیرد. صندوق ایشان در حال حاضر ۵۰ نفر عضو دارد و توانسته است با بهره گیری از تسهیلات صندوق کارآفرینی امید و کمیته امداد امام خمینی(ره) سرمایه خود را تا ۸۰۰ میلیون ریال ارتقا بخشد

شاخص‌ها:

- ◀ ایجاد اولین صندوق اعتبارات خرد استان
- ◀ ثبت اولین روستای بدون بیکار استان
- ◀ معرفی به عنوان شهر پویای استان از طرف استانداری
- ◀ مشاوره در زمینه های مختلف کسب و کار به مردم استان (چه زن و چه مرد)
- ◀ بازار یابی محصولات تولیدی اعضای صندوق
- ◀ دارا بودن بیشترین میزان سرمایه بین صندوق های استان
- ◀ عضویت در صندوق حمایت از توسعه فعالیت های زنان روستایی و عشایری
- ◀ نایب رئیس صندوق حمایت از توسعه فعالیت های زنان روستایی و عشایری
- ◀ اخذ گواهی مربی کارآفرینی در دوره های LNSIE
- ◀ ایجاد مشاغل خانگی پایدار در روستا (بوم گردی، کشت زعفران، تولید ورمی کمپوست و پرورش بلدرچین

غصمت میر

(مدیر عامل نمونه صندوق اعتبارات خرد زنان روستایی)

استان / شهرستان:

سیستان و بلوچستان / هامون

دهستان / روستا:

محمدآباد، شهرک میر

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۳۹ سال

معرفی اجمالی:

♦ "مرد تمام‌ناشدنی ابتکار و نوآوری و مشارکت مردمی". زندگی وی با خلاقیت‌های مکرر و حضور در میان مردم برای نشر دانش و تجارب حرفه‌ای، آمیخته شده است. فعالیت اصلی وی در روستای محمد آباد، باغبانی خاصه در زمینه زرشک تعریف شده است. ایشان بیش از ۵۰ مورد ابزار آلات مختلف در زمینه فعالیت‌های باغبانی (بوژه محصول زرشک) ساخته است. وی دارای پشتکار و انگیزه بالا و در منطقه به عنوان یک الگو و پیشرو در تولید محصول زرشک شناخته شده است. از ویژگیهای بارز ایشان می توان به تعامل و ارتباط با سایر بهره برداران بخش کشاورزی و همچنین حضور مداوم در مرکز جهاد کشاورزی و همکاری در اجرای طرحهای تحقیقی - ترویجی اشاره نمود.

عبداللهیف آبدار

مددکار ترویجی نمونه

شاخص‌ها:

- ◀ برقراری ارتباط بین ترویج و نهادهای محلی، بهره برداران و افراد ذینفع در امور کشاورزی
- ◀ ارتباط قوی با نهادهای دولتی، ادارات و مراکز آموزشی خارج از سازمان و نهادهای محلی (شور اها و دهیارها و غیره)
- ◀ ارتباط مستمر و همکاری لازم با اعضا و عناصر شبکه ترویج و به‌ویژه تحقیقات و بهره گیری از فنون مبارزه بیولوژیکی با آفات و بیماریها
- ◀ تسلط کامل بر منطقه و شناخت مسایل و مشکلات حوزه فعالیت و تلاش در جهت رفع آن
- ◀ استفاده بهینه از منابع محدود آب در منطقه
- ◀ تولید محصول ارگانیک زرشک
- ◀ همکاری با دانشکده کشاورزی بیرجند و سازمان بسیج علمی بیرجند و آموزش در دانشگاه پردیس کرج
- ◀ کشاورز نمونه استان و شهرستان، مددکار نمونه شهرستان و کشاورز نمونه همگام با کشاورز در سالهای گذشته
- ◀ الگو سازی جایگزین کردن تک محصولی زرشک با گل محمدی و الگو سازی درختان دیم
- ◀ شرکت و همکاری در ساخت برنامه های رادیویی و تلویزیونی
- ◀ طراحی و ساخت بیش از ۵۰ مورد از ادوات باغبانی و کشاورزی جهت تسریع در کار و ترویج و آموزش آن به سایر بهره برداران
- ◀ همکاری در اجرای طرحهای تحقیقاتی و تحقیقی - ترویجی
- ◀ همکاری با کارشناسان پهنه های تولیدی در قالب اجرای طرح نوین ترویج کشاورزی و برگزاری برنامه انتقال یافته ها و بازدید کشاورزان استان
- ◀ مجری سایت‌های جامع الگویی و ایجاد کانون یادگیری
- ◀ همکاری در تولید محصولات سالم و مدیریت قوی در حفظ منابع آبی و خاکی منطقه در راستای کشاورزی پایدار
- ◀ نظارت مستمر بر واحدهای تولیدی منطقه و ارائه توصیه های فنی و کارشناسی

استان / شهرستان:
خراسان جنوبی / درمیاندهستان / روستا:
درمیان / محمدآباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۶۱ سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای ابوالقاسم کولیوند حدود ۳۰ سال است که در امور کشاورزی سابقه فعالیت داشته و حدود ۲۵ هکتار زمین کشاورزی و باغ دارد. نامبرده چندین سال است که به عنوان مددکار ترویجی، همکاری قابل توجهی با اداره ترویج شهرستان و مرکز جهاد کشاورزی فرسفیج داشته و در اجرای برنامه های آموزشی و ترویجی به عنوان هماهنگ کننده، مشارکت نموده و حضور داشته است. وی ارتباط تنگاتنگ با مرکز تحقیقات کشاورزی استان داشته و همواره یکی از زمینه سازان انتقال یافته های نوین تحقیقاتی به سایر بهره برداران منطقه بوده و نقش تاثیرگذاری در ترویج و انتقال یافته های نوین در شهرستان و منطقه خود ایفا نموده است.

ابوالقاسم کولیوند

مددکار نمونه ترویجی

شاخص ها:

- ◀ از سال ۱۳۹۵ مزرعه گندم آبی ایشان به عنوان کانون یاد گیری و انتقال تجارب، انتخاب و بهره برداری گردیده است.
- ◀ تاسیس و راه اندازی مرکز خرید و بوجاری بذور و نهاده های کشاورزی و همچنین شرکت خدمات مکانیزاسیون
- ◀ تاسیس نانویی برای رفاه روستا
- ◀ حضور فعال در تشکلهای اجتماعی از جمله تعاونی چغندرکاران، انجمن خبرگان کشاورزی، شورای اسلامی روستا، تعاونی ترکتورداران و بسیج روستا
- ◀ مجری طرح PVS جو دیم و طرح تحقیقی ترویجی گندم دیم
- ◀ مشارکت در طرح های تحقیقی ترویجی و PVS، برنامه های روز مزرعه، کارگاه و هفته انتقال یافته های تحقیقاتی
- ◀ مزرعه کلزای ایشان به عنوان واحد اصلی سایت الگویی تبدیل به یک موقعیت آموزشی و ترویجی موثر در منطقه شده است.
- ◀ سالانه از بذور مادری تحت نظارت محققان مرکز تحقیقات استفاده می نماید.
- ◀ ترویج مباحث نوین و سیاست های روز سازمان و وزارت جهاد کشاورزی شامل مصرف بهینه آب، تغییر الگوی کشت و ترویج کشت کلزا و همچنین کینوا، مبارزه غیر شیمیایی با آفات و بیماریها و تولید محصول سالم، ترویج کشت مکانیزه و خاکورزی حفاظتی

استان / شهرستان:

همدان / توپسرکان

دهستان / روستا:

میانرود/کارخانه

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۴ سال

معرفی اجمالی:

♦ مرکز جهاد کشاورزی پلنگانه در استان کرمانشاه و شهرستان جوانرود واقع شده است. این مرکز دارای ۱۳ نفر پرسنل است. کارشناسان این مرکز با توجه به تسلط رئیس این مرکز بر اصول و انواع فنون ترویجی بویژه فنون مشارکتی و تسهیلگری توانسته‌اند به رغم شرایط محیطی نامساعد برای توسعه کشاورزی، انواع فعالیت‌های کشاورزی را به‌طور پایدار و اصولی در منطقه توسعه دهند.

شاخص‌ها:

- ◀ انجام نیازسنجی ترویجی با بهره‌گیری از فنون مشارکتی؛
- ◀ تدوین برنامه سه ساله مرکز جهاد کشاورزی و برنامه عملیاتی با بهره‌گیری از فنون مشارکتی و مشارکت جامعه محلی؛
- ◀ توجه به منابع انسانی از جمله انگیزش نیروهای مرکز جهاد کشاورزی و تدوین برنامه‌ای ۱۲ مؤلفه‌ای برای ارزشیابی منصفانه کارکنان؛
- ◀ بهره‌گیری از مشارکت جامعه محلی در اجرای فعالیتها از جمله مبارزه با ملخ مهاجر، آتش‌سوزی‌ها و غرس نهال در عرصه‌های منابع طبیعی.
- ◀ تلاش در جهت حمایت و توانمندسازی مددکاران ترویجی از جمله برگزاری مراسم تقدیر از آنان.
- ◀ تهیه نماهنگ‌های ترویجی و آموزشی در مرکز.
- ◀ استفاده مؤثر از ظرفیت‌های درون‌سازمانی و برون‌سازمانی جهت ارائه آموزش‌های مؤثر به بهره‌برداران از جمله تعامل با کمیته امداد، منابع طبیعی، ناحیه مقاومت بسیج، بهزیستی و امور صنفی.
- ◀ همکاری و ارتباط مؤثر با گروه ترویج و آموزش دانشگاه رازی کرمانشاه.
- ◀ توجه به تغییر الگوی کشت و فعالیت‌های کشاورزی غیرمرسوم در منطقه در جهت افزایش درآمد کشاورزان از جمله ترویج کشت زعفران، گلرنگ، کاملینیا و کشت نخود دیم به صورت مکانیزه و پاییزه و زنبورداری.
- ◀ توسعه باغ‌های دیم در ارضی شیب‌دار و باغ‌های انگور نوین به‌صورت داربستی.
- ◀ توسعه کشت گلخانه‌ای و گلخانه‌های کوچک روستایی.
- ◀ تسهیل و زمینه‌سازی برای سرمایه‌گذاری در حوزه دهستان از جمله بهره‌برداری از مرغداری ۵۰ هزار قطعه‌ای مرغ تخمگذار؛ مرکز پرورش میش داشتی ۳۰۰ رأسی و پرواربندی گوسفند ۱۹۰ رأسی.
- ◀ اجرای شبکه آبیاری و خط انتقال در سطح ۲۵ هکتار و شناسایی ۱۱۰ هکتار دیگر جهت اجرای سامانه آبیاری و خط انتقال بر اساس نیازسنجی و شناسایی مرکز و نظارت بر اجرای آن؛
- ◀ توجه به کشاورزی پایدار و تولید محصولات سالم از جمله مبارزه بیولوژیک، توسعه نمانام (نشان تجاری) عسل ارگانیک؛
- ◀ ارتباط مناسب با محققان معین و پژوهشگر مروجان ارشد و بهره‌گیری از دانش فنی آنان در اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها؛
- ◀ به‌روزرسانی پیوسته اطلاعات مرکز جهاد کشاورزی در سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی.

غفار قنبری

مرکز نمونه جهاد کشاورزی

استان / شهرستان:

کرمانشاه / جوانرود

دهستان / روستا:

پلنگانه

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۴۳ سال

معرفی اجمالی:

♦ مرکز جهاد کشاورزی کمالوند فعالیت خود را در استان لرستان و شهرستان خرم‌آباد از سال ۱۳۶۵ شروع نموده است. تعداد دو دهستان و ۶۲ روستا تحت پوشش این مرکز است. این مرکز ۱۶ پرسنل دارد که در هفت پهنه تولیدی مشغول به کار هستند. کارشناسان این مرکز با همدلی و هم‌افزایی، ابتکار و بهره‌گیری از سطح دانش و تجربه تخصصی بالا توانسته‌اند حجم قابل توجهی از آموزش‌های ترویجی را به کشاورزان ارائه کنند و نقش مؤثری در توسعه کشاورزی منطقه ایفا نمایند.

شاخص‌ها:

- ◀ تدوین برنامه عملیاتی برای پهنه‌های تولیدی با توجه به مسائل، نقاط ضعف و پتانسیل پهنه‌ها؛
- ◀ مستندسازی منسجم از فعالیت‌ها و کوشش در جهت ثبت دانش کارشناسان در زمینه مسائل، ویژگی‌ها و موضوعات کشاورزی مرتبط با منطقه به تفکیک زیربخش‌های مختلف (مدیریت دانش ضمنی)؛
- ◀ انتخاب مرکز طی دو سال پیاپی به عنوان بهترین مرکز جهاد کشاورزی استان لرستان؛
- ◀ همکاری مؤثر با محققان مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان بویژه محقق معین مرکز؛
- ◀ ارتباط مؤثر برون‌سازمانی از جمله در احداث کانال انتقال آب با همکاری بسیج سازندگی و دعوت از نماینده منطقه در مجلس شورای اسلامی و حضور وی در میان کشاورزان برای انتقال مسائل و مشکلات کشاورزان منطقه،
- ◀ بهره‌گیری از زمین‌های زراعی مرکز در جهت کشت آزمایشی برخی محصولات جدید و ایجاد درآمد با کسب مجوزهای لازم؛
- ◀ توجه به اصلاح الگوی کشت در مواردی از جمله خشکه کاری برنج، توسعه ایجاد باغ‌ها در اراضی شیبدار کم‌بازده؛ کشت نخود دیم به صورت پاییزه و مکانیزه، کشت زعفران؛
- ◀ اقدامات قابل توجه در زمینه توسعه کشاورزی در منطقه مانند توسعه سامانه‌های آبیاری نوین، یکپارچه‌سازی اراضی، توسعه نوغانداری برای اولین بار در منطقه،
- ◀ توجه به تولید محصولات سالم و دریافت استاندارد محصول سالم برای برخی از محصولات؛
- ◀ توجه به دانش آموزان و آشنایی آنان با منابع طبیعی و حفظ محیط زیست به عنوان کشاورزان آینده از طریق اجرای طرح «همیار طبیعت» و برگزاری روز جهانی خاک در استان؛
- ◀ برگزاری حجم قابل توجهی از آموزش‌های ترویجی از جمله جشنواره فرهنگی آموزشی بانوان و آیین شکرگزاری گندم با امکانات مرکز و اجرای چندین روز مزرعه به‌صورت صحیح و منطبق با اصول و آیین‌نامه‌های ترویجی در مزارع یا واحدهای تولیدی کشاورزان؛

داریوش بیرانوند

مرکز نمونه جهاد کشاورزی

استان / شهرستان:

لرستان / خرم‌آباد

دهستان / روستا:

کمالوند / مهدی‌آباد

سطح تحصیلات:

کارشناس ارشد

سن: ۴۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای محسن شرکت از سال ۱۳۸۶ با کمیته امداد امام خمینی (ره) در امر زکات همکاری پیاپی داشته‌اند و هر سال در پرداخت زکات واجب و مستحب به عنوان یک امر الهی توجه کرده و اعتقاد ایشان این است که زکات باید در امور محرومیت زدایی و رفع مسائل نیازمندان استفاده شود. آقای شرکت علاوه بر بحث زکات، در امور خیریه و عام‌المنفعه پیشرو بوده و در راستای محرومیت‌زدایی از چهره منطقه و زدودن چهره فقر، تلاش‌های موثر و چشمگیری داشته‌اند. گفتنی است وی در حوزه کشاورزی و تهیه و توزیع بذر نیز اقدامات اثربخشی داشته و منشاء آثار حرفه‌ای ارزشمندی در منطقه و حتی خارج آن بوده است.

محسن شرکت

مودی نمونه زکات

شاخص‌ها:

- ◀ ارائه توصیه های فنی به سایر کشاورزان در استفاده از بذر مناسب گندم مانند بذر ضد عفونی شده به کشاورزان منطقه.
- ◀ بیش از سی سال تجربه فنی و حرفه ای در فعالیت های کشاورزی و دامداری و انتقال مفید تجربیات به سایر کشاورزان .
- ◀ مدیریت مناسب در استفاده بهینه و تخصصی از منابع آب و توصیه‌های مناسب در این زمینه به کشاورزان.
- ◀ ارتباط مناسب با بخش های تخصصی کشاورزی در استان.
- ◀ تشویق مالکان منطقه به امر زکات و پرداخت مستمر آن به محرومان.
- ◀ پرداخت مستمر زکات و توجه به محرومیت زدایی در منطقه.

استان / شهرستان:خراسان رضوی /
تربت حیدریه**دهستان / روستا:**

سرسرخ / قشریاط

سطح تحصیلات: متوسطه

سن: ۵۰ سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای محمد رضا رجبی گندم کار دیم در استان زنجان است. از زکات‌دهندگان برتر در این استان بوده و از خیرین منطقه در امور خیر و از چهره‌های شناخته‌شده مردمی محسوب می‌شوند. وی در پرداخت زکات بسیار پیگیر و در فعالیت‌های عام‌المنفعه بسیار مجد بوده است. فعالیت‌های کشاورزی و اعمال توصیه‌های ترویجی در این امر، الگوی مناسبی برای سایر بهره‌برداران منطقه بوده است. میانگین تولید گندم دیم ایشان ۱/۲ تن در هکتار در سال گذشته به ثبت رسیده است. همچنین میزان زکات ایشان از تولید کشاورزی ۸۰ هکتار سطح زیر کشت با تولید ۲۱۰ تن محصول بوده است.

محمد رضا رجبی

مودی نمونه زکات

شاخص‌ها:

- ◀ ارتباط قوی و مؤثر با کارشناسان ترویج و مجموعه سازمان جهاد کشاورزی استان و شهرستان.
- ◀ دقت در رعایت اصول فنی و توصیه شده ترویجی برای فعالیت‌های کشاورزی.
- ◀ داشتن حسن شهرت در منطقه و پیشرو در امور خیریه و عام‌المنفعه مانند: محرومیت‌زدایی، عمران، آبادانی، آزادسازی زندانیان مدیون...
- ◀ پرداخت هر ساله زکات.
- ◀ تشویق و ترغیب سایر تولیدکنندگان و بهره‌برداران بخش کشاورزی نسبت به اهمیت و پرداخت زکات و اثرات آن در زندگی و فعالیت‌های کشاورزی و دامداری.

استان / شهرستان:

زنجان / خدابنده

دهستان / روستا:

مرکزی

سطح تحصیلات: ابتدایی

سن: ۷۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ ایشان تسهیلگر روستای پر جمعیت ترک آباد استان یزد است. وی که با رای گیری از سوی زنان روستایی انتخاب گردیده، ضمن شرکت در دوره ها و کارگاه های آموزشی، با انتقال یافته ها و تجارب خود به سایر زنان روستایی، آنان را بهره مند نموده است. با توجه به محدودیت های بافت فرهنگی-اجتماعی روستا و سطح مشارکت پایین زنان، با برقراری ارتباطات موثر و انجام فعالیت های مشارکتی با جوانان و مردم محلی، موجب رونق فعالیت های اقتصادی و اجتماعی در روستا شده است. خانم حیدری با درک درست از نقش تسهیلگری و با استفاده صحیح از ظرفیت های روستا، مشارکت زنان روستایی حتی روستاهای مجاور را برانگیخته است. از نتایج فعالیت های وی می توان به ایجاد امید، نشاط و شادابی در بین زنان روستایی و نیز گسترش فعالیت های درآمدزا برای آنها اشاره نمود.

طاهره حیدری ترک آباد

تسهیلگر زن نمونه
روستایی

شاخص ها:

- ◀ جلب مشارکت اجتماعی جوانان و زنان روستایی
- ◀ تشکیل موسسه بانوان توانمند ترک آباد
- ◀ توانایی در برقراری ارتباط و تعامل موثر با زنان روستایی، جوامع محلی و سازمان های دولتی
- ◀ راه اندازی کارگاه های تولیدی و صنایع تبدیلی و صنایع دستی با همکاری زنان روستایی
- ◀ همکاری در تشکیل تشکلهای اقتصادی-اجتماعی و ورزشی
- ◀ ایجاد روحیه نشاط و امید در بین زنان و جوانان روستایی

استان / شهرستان:

یزد/ اردکان

دهستان / روستا:

محمدیه/ ترک آباد

سطح تحصیلات: متوسطه

سن: ۴۵ سال

معرفی اجمالی:

♦ شرکت خدمات فنی مهندسی تخصصی ترویجی آموزشی و مشاوره‌ای کشاورزی و دامپروری "سمنگان گندم زار" از جمله شرکتهای بسیار فعال استان خراسان شمالی است که دفتر اصلی آن در شهر آشنخانه و دفتر دوم شرکت در روستای مهمانک قرار دارد. این شرکت ضمن همکاری کامل با مروجان مسئول پهنه، تحت نظارت مرکز جهاد کشاورزی آشنخانه، در سطح وسیعی به بهره برداران بخش کشاورزی ارائه خدمت می‌نماید. گفتنی است سال گذشته این شرکت در فرآیند انتخاب نمونه‌های ملی، تا مرحله نهایی پیش رفت و در رقابتی نزدیک، در رتبه دوم ملی قرار گرفت.

شاخص‌ها:

- ◀ گستره وسیع فعالیتهای چند منظوره (خدماتی، ترویجی، آموزشی، مشاوره‌ای، نظارتی، فنی و مهندسی کشاورزی و بوم گردی) با دارا بودن رتبه‌ها و مجوزهای متنوع زراعی، باغی، دامی، ترویجی، کلینیک گیاهپزشکی، مکانیزاسیون، ضدعفونی و دفع آفات نباتی، آموزشگاه آزاد فنی و حرفه‌ای و ...
- ◀ برنامه‌مداری و انجام اقدامات ویژه شامل ضدعفونی انبارها و محصولات کشاورزی و ارائه مجوز ضدعفونی جهت صادرات و واردات محصولات کشاورزی در سطح فرا استانی، ترویج و توسعه بکارگیری دانش بومی، کودهای حیوانی و سبز و روشهای کنترل بیولوژیک در مزارع بهره‌برداران، آموزش و صدور مجوز مشاغل خانگی، طرح‌نویسی پروژه‌های کشاورزی و طرح‌های تسهیلاتی و ...
- ◀ تهیه و فروش نهاده‌های کشاورزی و ریز مغذی‌ها، ایجاد سالن‌های پرورشی و تولید تخم مرغ و جوجه محلی، بلدرچین و قارچ دکمه‌ای در سطح شهرستان
- ◀ مساحی و نقشه برداری اراضی کشاورزی و همکاری ویژه در آماربرداری و تکمیل بانک‌های اطلاعاتی بهره برداران کشاورزی
- ◀ بکارگیری ظرفیت مددکاران، کشاورزان پیشرو و سایر ظرفیتهای شبکه ترویج در راستای توسعه فعالیتهای کشاورزی در سطوح تحت پوشش
- ◀ همکاری مطلوب با سازمان جهاد کشاورزی و واحدهای تابعه، مراکز جهاد کشاورزی، اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی، ستاد توسعه شهرستان، کمیته امداد امام خمینی، بهزیستی، اداره اوقاف و ...
- ◀ تامین فضای اداری-کاری مناسب، مالکیت و کاربرد امکانات، ماشین‌آلات و تجهیزات کشاورزی متنوع جهت ارائه خدمات به مخاطبان و بهره برداران کشاورزی
- ◀ ایجاد حس اعتماد و تعامل مناسب با مخاطبین و کشاورزان، توسعه فعالیتهای خصوصی و تاثیر ۲۹ درصدی در افزایش عملکرد ۴ محصول کشاورزی طرف قرارداد
- ◀ رعایت اصول شرکت‌داری، مشارکت، تقسیم کار و ایجاد زمینه اشتغال و فعالیت دانش‌آموختگان کشاورزی و نیروهای بومی در قالب اعضا و ناظرین شرکت

امین شاری

شرکت نمونه خدمات
مشاوره‌ای، فنی و مهندسی
کشاورزی

استان / شهرستان:

خراسان شمالی / مانه و
سملقان

دهستان / روستا:

بخش مرکزی / روستای
مهمانک

سطح تحصیلات:

کارشناس ارشد

سن: ۳۵ سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای هادی جرجانی متولد سال ۱۳۵۵ در شهر گرگان و دارای مدرک دیپلم بوده و مدت ۲۳ سال سابقه کشاورزی در سرخنگلاته در زراعت های گندم، کلزا، سیب زمینی، سویا و برنج دارد. وی در این مدت شش مرتبه به عنوان سیب زمینی کار نمونه استان گلستان انتخاب شده است. از سال ۱۳۸۷ کشت برنج به روش خشکه کاری را برای اولین بار در استان شروع نمود. وی هرساله در شروع فصل زراعی، ضمن بیمه محصولات خود، آموزش و ترویج این کار به سایر بهره برداران را از اولویتهای خود قرار می دهد.

هادی جرجانی

کارگزار نمونه بیمه

شاخص ها:

- ◀ بیمه محصولات گوناگون در ۵۰ هکتار و سطح زیر کشت ۱۰۰ هکتار از جمله سیب زمینی / سویا / گندم و کلزا بیست هکتار برای هر محصول و ده هکتار ذرت علوفه ای همچنین چغندر و برنج هر یک با پنج هکتار .
- ◀ با رعایت مدیریت ریسک از جمله استفاده از ارقام مقاوم، استفاده از حشرات مفید، استفاده از اطلاعات هواشناسی و ... تاکنون خسارتی عمده به مزارع وی وارد نشده است.
- ◀ آموزش و ترویج از طریق ایجاد سایت و حضور در دوره های آموزشی ترویجی به عنوان مدرس در سطح استان و همکاری نزدیک با ادارات جهاد کشاورزی استان گلستان.

استان / شهرستان:

گلستان / گرگان

دهستان / روستا:

بهاران / سرخنگلاته

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۳ سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای مهندس عاشوری صاحب ۱۲ هکتار باغ سیب درجه یک بیست ساله می باشند. باغداری را از سنین کودکی از پدر آموخته و با ادامه تحصیل در رشته کشاورزی، باغ مذکور را با در نظر گرفتن اصول علمی احداث نموده است. وی کلیه مراحل داشت شامل مدیریت کف باغ، آبیاری تحت فشار، مبارزه با سرمازدگی با استفاده از سامانه ضد سرما و ضد تگرگ، تغذیه باغات، هرس درختان، مبارزه با آفات و بیماریها و غیره را با نهایت دقت و با شیوه ای علمی در کلیه سالها انجام داده تا محصولی پاک و سالم و با بهترین عملکرد را به دست آورد.

♦ به دلیل علاقه وافر به آموزش و ارتقای سطح دانش حرفه ای بهره برداران و نیز با همکاری مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان سلطانیه، باغ سیب ایشان در سال ۱۳۹۶ به عنوان کانون یادگیری سیب درختی معرفی گردید و همه ساله کشاورزان تابعی، کشاورزان استانی و سایر استانها و دانشجویان، در این کانون، آموزش می بینند، همچنین اساتید و همکاران جهاد کشاورزی سراسر کشور به صورت مستمر از این واحد تولیدی بازدید به عمل می آورند.

♦ وی ابداعات و نوآوریهای ارزشمندی را در واحد تولیدی خود، طراحی و پیاده نموده که ضمن بهبود مدیریت باغ و افزایش عملکرد، واحدهای تابعی نیز از آنها الگوبرداری نموده اند؛ به نحوی که عملکرد برخی از واحدهای تابعی کانون بر این اساس تا ۵۰ درصد، افزایش داشته است.

شاخص ها:

- ◀ تبدیل واحد تولیدی به محل آموزش و یادگیری برای مخاطبان از اقشار مختلف
- ◀ افزایش چشمگیر عملکرد تولید در واحد اصلی و واحدهای تابعی
- ◀ استقرار سامانه های ضد سرما و ضد تگرگ جهت مبارزه با خسارت سرما و تگرگ جهت تولید محصول با قابلیت صادرات به عنوان یک کار نوآورانه در منطقه
- ◀ شناسایی دقیق و مسئولانه اشکالات و نارساییهای واحدهای تابعی و ارائه راه حل برای برطرف نمودن آنها با آموزشهای تخصصی و کاربردی
- ◀ استفاده از فنون و تجارب بروز و جدید برای واحد اصلی و واحد تابعی
- ◀ سورت، بسته بندی و صادرات محصول سیب تولیدی به کشورهای مختلف
- ◀ استفاده از زنبورهای بامبل جهت افزایش گرده افشانی و کمیت محصول و افزایش کیفیت محصول تولیدی
- ◀ کاهش مصرف آب و کاهش مصرف سم در واحدهای تولیدی و تولید محصول سالم و پاک
- ◀ استفاده از کودهای ارگانیک و روشهای تلفیقی جهت کنترل آفات و بیماریها

قاسم عاشوری

مجری نمونه کانون یادگیری

استان / شهرستان:

زنجان / سلطانیه

دهستان / روستا:

حومه / سلطانیه

سطح تحصیلات:

کارشناس ارشد

سن: ۴۵ سال

معرفی اجمالی:

♦ خانم عظیمی یکی از مروجان مسئول پهنه تولیدی مستقر در مرکز جهاد کشاورزی تيجرد از شهرستان ابرکوه است. فعاليتهاي آموزشي، ترويجي و فني اين مروج که با تبجر بسیار بالا به انجام می‌رسد، علاوه بر پهنه عملیاتی مربوطه، سایر پهنه‌های مرکز و شهرستان را نیز پوشش می‌دهد. ایشان از جمله مروجان استخدامی جدید در سال ۱۳۹۳ است که فعالیتهای اثربخش وی در عرصه، موجبات توسعه کشت نشائی، کشت گیاهان دارویی و سایر محصولات جدید، افزایش سطح زیرکشت محصولات کم آب خواه، توسعه استفاده از روشهای نوین آبیاری و نهایتاً رضایت بهره‌برداران کشاورزی تحت پوشش را فراهم نموده است. استفاده بسیار مطلوب از دانش نوین کشاورزی، فناوری‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی، برنامه‌ریزی دقیق، داشتن انگیزه و توان بسیار بالا در فعالیتهای اجرایی و موفقیت در کسب همراهی، اعتماد و رضایت بهره‌برداران و مسئولان اجرایی بخش کشاورزی و تلاش جهت انسجام بین بخشهای دولتی، تشکلهای مردم در سطح پهنه از عوامل مهم موفقیت وی بوده است.

شاخص‌ها:

- ◀ مدیریت پهنه تولیدی از طریق آموزش و ارتباط مناسب و به‌موقع با عوامل شبکه ترویج غیردولتی و مردمی موجود در پهنه
- ◀ ترویج شیوه‌های نوین کشاورزی، هدایت کشاورزان پهنه به عنوان نمونه‌های استانی و ملی تولیدکننده برتر انار، ماهیان گرم آبی و صنایع لبنی
- ◀ اجرای برنامه‌های آموزشی، پیش آگاهی و اطلاع رسانی مواجهه با آفات و بیماریها، علفهای هرز و جلوگیری از سرمازدگی باغات منطقه
- ◀ بکارگیری روشها و برنامه‌های آموزشی و ترویجی متنوع و ترویج کشت‌های فرا پهنه و به صورت تلفیقی با سایر فعالیتهای باغی در پهنه
- ◀ اجرای برنامه‌های ارزیابی مشارکتی (PRA)، شناسایی و اولویت بندی نیازها و مشکلات علمی و فنی بهره‌برداران، ارائه راهکارهای مناسب و انعکاس به متخصصان موضوعی
- ◀ ترویج کشت گیاهان کم آبخواه (زعفران) به روش مدرسه در مزرعه (FFS) و تلاش در راستای اصلاح الگوی مصرف آب با اجرای طرح IPCM در منطقه
- ◀ ترویج و ترغیب کشاورزان منطقه به کشت منداب به عنوان کود سبز و استفاده از گیاه دارویی آنگوزه جهت مبارزه با کرم گلوگاه انار
- ◀ احداث گلخانه کوچک مقیاس و توسعه بازدیدهای ترویجی کشاورزان از برنامه‌های موفق استان(گلخانه‌های ترکیبی، آبیاری تیپ در کشت سیر و صیفی جات، استفاده از مالچ در باغات پسته و...)
- ◀ نیازسنجی و ترویج برنامه‌های اشتغال‌زایی برای زنان روستایی پهنه در موضوعات کشت سبزیجات، تولید ترشی‌جات، کشت گلخانه‌ای و کارسازی اخذ تسهیلات اشتغال روستایی
- ◀ توانمندی بسیار بالا در بررسی و تدوین برنامه عملیاتی، مستندسازی و تهیه گزارشات کارکردی پهنه تولیدی
- ◀ تهیه و بکارگیری تک‌برگ‌ها، جزوات، بروشورها و پوسته‌های آموزشی و ترویجی متنوع در موضوعات مختلف تخصصی
- ◀ به روزرسانی کامل و به‌موقع آمار و بانک اطلاعات مخاطبان در قالب سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده های کشاورزی و سایر نرم افزارهای الکترونیکی

الهام عظیمی

مروج مسئول پهنه نمونه

استان / شهرستان:

یزد / ابرکوه

دهستان / روستا:

تيجرد

سطح تحصيلات:

کارشناس ارشد

سن: ۴۰ سال

معرفی اجمالی:

♦ ایشان طی سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ عنوان کارافزین برتر استان کرمان و در سال ۱۳۹۵ عنوان کارافزین برتر کشور را به خود اختصاص داده است. او تا کنون بیش از پنجاه لوح تقدیر در حوزه‌های مختلف کاری در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی کسب نموده است. واحد تولیدی ایشان از سال ۱۳۹۲ با ظرفیت تولید ۱۰۰ تن در سال شروع به فعالیت نمود و در حال حاضر بیش از چهل نوع گیاه دارویی را تولید، فراوری و بسته‌بندی می‌نماید. با اینکه رشته تحصیلی خانم سرچشمه پور ارتباط مستقیمی با کشاورزی و منابع طبیعی ندارد اما با شوق و ذوق فراوان، پشتکار فوق‌العاده، قدرت خلاقیت و نوآوری و یادگیری و یاددهی مستمر، فصل نوین و زرینی را در ایجاد اشتغال مولد و خدمات حرفه‌ای، خاصه در زمینه گیاهان دارویی بین مردم منطقه و حتی خارج از استان گشوده‌است.

شاخص‌ها:

- ◀ تولید کننده بیش از چهل گیاه دارویی و مدیریت کاشت، داشت و برداشت در سطح استان
- ◀ انعقاد قرارداد با زنان روستایی در قالب آموزش، توزیع نشاء و کشت گیاهان دارویی با روستاهای راوز، داوران، جرجاف، خنمان و شهرستان انار و ایجاد اشتغال برای بیش از ۱۵۰ زن روستایی
- ◀ احداث گلخانه تولید نشاء گیاهان دارویی در شهرستان بردسیر به مساحت ۵۰۰ مترمربع
- ◀ احداث کارگاه فرآوری گیاهان دارویی در روستای علم آباد شهرستان رفسنجان با ظرفیت تولید سالانه ۱۰۰ تن
- ◀ برنامه ریزی برای روغن گیری و عصاره گیری دانه‌ها
- ◀ انعقاد قرارداد کشت چای سیاه ارگانیک در استان مازندران به مساحت دو هکتار، فراوری و بسته بندی و ارائه به صورت دمنوش‌های کیسه‌ای و بسته بندی در وزن‌های مختلف
- ◀ آموزش کشت گلدانی گیاهان دارویی در مدارس رفسنجان به دانش‌آموزان مقاطع هفتم، هشتم و نهم جهت توسعه فرهنگ کشت گیاهان دارویی در منازل و برگزاری نمایشگاه برای آنها در سال ۱۳۹۸
- ◀ به عنوان طرح ایران مهارت
- ◀ اجرای دوره‌های طراحی دکوراسیون منزل در قالب طرح‌های Hard Scape و Land Scape با استفاده از گیاهان دارویی جایگزین گیاهان مصنوعی و آپارتمانی
- ◀ شرکت در نمایشگاه‌های متعدد کشاورزی و کسب رتبه برتر در کشور، از جمله بیش از ۲۰ نمایشگاه دستاوردهای زنان در استان کرمان

مژده سرچشمه پور

زن نمونه مشاغل خانگی در
گیاهان دارویی

استان / شهرستان:

کرمان / رفسنجان

دهستان / روستا:

علم آباد

سطح تحصیلات:

کارشناس ارشد

سن: ۳۹ سال

معرفی اجمالی:

♦ ایشان با عملیاتی نمودن شعار "توانمندسازی برای کارآفرینی" از خود شروع نمود و یادگیری پرورش مرغ بومی را در دستور کار زندگی حرفه‌ای خود قرار داد. از سال ۱۳۹۳ با سرمایه‌ای معادل هشتاد هزار تومان فعالیتش را با خرید هشتاد جوجه یک روزه (هر قطعه هزار تومان) آغاز نمود. در ابتدا مردم روستا از این فعالیت، استقبال و حمایت نکردند حتی مخالفت‌هایی از نظر مسائل فرهنگی نیز ابراز نمودند. اما او دلسرد نشد و با صبر و حوصله و پشتکار زایدالوصفی سبب شد قابلیت‌های مجموعه تولیدی کوچکش، بیش از پیش در معرض دید سایرین قرار گیرد. از مهمترین اتفاقات مهم در این مرحله، نبود حتی یک مورد مرگ و میر و تلفات در واحد تولیدی بود. از آن زمان تا کنون با تزریق دانش و فن‌آوری مناسب و مدیریت موثر، باعث تشویق و ترغیب سایر روستاییان در منطقه شده به طوری که آثار آن کماکان ادامه دارد و حتی منجر به مهاجرت معکوس شده است. این کارآفرین نمونه در سال ۱۳۹۶ مجوز تاسیس واحد مرغداری با ظرفیت پرورش ۲۰ هزار قطعه را اخذ نمود و با دریافت زمین از منابع طبیعی و تصویب وام ۱۰ میلیاردی از طرف فرمانداری، در نظر دارد واحد مرغداری مورد نظر را طی سه فاز، تاسیس نماید.

نجمه هروی

زن نمونه کارآفرین
روستایی

شاخص‌ها:

- ◀ تکمیل کردن زنجیره ارزش از تولید تا فروش و بازاریابی
- ◀ درمان بیماری نیوکاسل برای اولین بار (تاکنون واکسن نیوکاسل برای پیش‌گیری بوده است).
- ◀ انجام فعالیتهای فرهنگی
- ◀ عامل مهاجرت معکوس در روستا
- ◀ ایجاد اشتغالزایی برای خانوار روستایی
- ◀ ترویج فرهنگ زیست محیطی در منطقه

استان / شهرستان:
خراسان رضوی / کلات

دهستان / روستا:
شورستان

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۴۱ سال

معرفی اجمالی:

♦ آقای عزتی کیا متولد ارومیه و فارغ التحصیل کارشناسی ارشد رشته مدیریت پرورش و تولید طیور است. وی در دوران دانشگاه و خدمت وظیفه، علاوه بر تحصیل، به کار در حوزه دام اشتغال داشته و به عنوان مدیر، مشاور و کارشناس، فعالیت نموده است. وی همچنین ضمن داشتن سابقه تدریس در مراکز آموزشی مختلف، دارای مقالات و طرحهای ژوهشی متعددی است و دو کتاب نیز در دست چاپ دارد. ایشان دارای قوه ابتکار و نوآوری بوده که همین ابتکارات در نهایت باعث کاهش تلفات دام و افزایش راندمان تولید در منطقه حوزه فعالیت وی شده است. از ویژگیهای بارز نامبرده می توان به تعامل سازنده با کارشناسان پهنه، تشکیل و تدریس دوره های متعدد حرفه ای، همکاری جدی و صادقانه با طرحهای مختلف کشاورزی در منطقه، ارائه مشاوره های تخصصی و کاربردی برای بهره برداران، مشارکت در اجرای طرحها و بازدیدهای اثربخش و مستمر از پروژه ها خاصه پروژه های حوزه دام اشاره نمود.

فرزاد عزتی کیا

سرباز سازندگی نمونه

شاخص ها:

- ◀ نیازسنجی آموزشی ، تشکیل و تدریس دوره های آموزشی برای بهره برداران
- ◀ ارائه مشاوره فنی و تخصصی (انفرادی و گروهی) به دامداران و مرغداران منطقه
- ◀ آموزش بهداشت و جایگاه دام برای دام های سنگین و سبک
- ◀ جمع آوری و ثبت اطلاعات، مشکل یابی و تهیه لیست بیماریهای رایج در منطقه
- ◀ کنترل و پیشگیری از تلفات بره های گوسفندداران منطقه با استفاده از پودر زرد چوبه (نوآوری) و دیگر اقدامات بهداشتی و کاهش ۵۰ درصدی تلفات بره ها
- ◀ آموزش مهارتی دامداران، تهیه و تنظیم جیره غذایی و افزایش تولید شیر به میزان ۳۵ تا ۴۰ درصد
- ◀ مشاوره و نظارت بر روش قطع دمبه گوسفندان برای تولید پروتئین بیشتر
- ◀ مشاوره و راهنمایی برای آبستنی دامها و اصلاح زایمان دامها و تاثیر در افزایش دوقلو زایی گوسفندان
- ◀ ترویج و نظارت بر روش استفاده از زرد چوبه و فلفل به عنوان آنتی بیوتیک برای بهبود وضعیت دامها و عدم استفاده از داروهای شیمیایی
- ◀ همکاری در پروژه تحقیقاتی آمیخته گری نژاد شال با رومانوف برای اصلاح نژاد دامداریهای منطقه
- ◀ نظارت و سرکشی بر مرغدایهای گوشتی منطقه و ارائه مشاوره فنی به مرغداران
- ◀ آموزش مناسب دامداران در مراقبت از دام ها در زمان آبستنی و کاهش تلفات گوساله ها
- ◀ همکاری و تعامل با کارشناسان مرکز ترویج، مروجان مسئول پهنه های تولیدی کشاورزی، مددکاران ترویجی، شرکت های فنی و مهندسی و غیره
- ◀ تهیه ، تدوین و توزیع بروشورهای آموزشی- ترویجی و تخصصی (۱۰۰ نسخه)
- ◀ همکاری در سایر امور مرکز شامل: تهیه گزارش های کاربردی در زمینه سوخت تراکتورها ، همکاری در صندوق حمایت کشمش، همکاری در پهنه بندی و جمع آوری و درج اطلاعات منطقه و ...

استان / شهرستان:

قزوین / تاکستان

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس

سن: ۲۸ سال

۱۱

کمیته فنی منابع طبیعی و آبخیزداری

۱۱-۱- سیمای زیربخش منابع طبیعی، جنگل و حوزه های آبخیز

منابع طبیعی تجدید شونده به سبب اثرات مستقیم و غیر مستقیم خود مهم ترین عامل در امر توسعه اقتصادی، اجتماعی است. ۱۶۲/۲ میلیون هکتار عرصه کشور را می توان در یک نگاه به صورت جدول شماره ۳۸ طبقه بندی نمود.

جدول شماره ۸ - طبقه بندی عرصه های کشور

ردیف	عرصه های کشور	سطح (میلیون هکتار)
۱	جنگل ها	۱۴/۳
۲	بیشه زارها و درختچه زار	۲/۶۷
۳	مراتع	۸۴/۸
۴	اراضی بیابانی	۳۲/۶
۵	سایر اراضی (کشاورزی، مناطق مسکونی و ...)	۲۷/۸۵

اگرچه منابع طبیعی تجدید شونده کشور شامل کل طبیعت و محیط زیست می گردد، ولی به لحاظ نوع اکوسیستم و نحوه مدیریت متفاوت هر کدام به طور مجزا در سه بخش جنگل، مرتع و پدیده های بیابانی طبقه بندی می شوند.

جنگل

بر اساس برآورد جدید، از کل عرصه منابع طبیعی ایران به میزان ۱۳۴/۴ میلیون هکتار، سطح واقعی جنگل ها ۱۴/۳ میلیون هکتار می باشد که در حدود ۸/۸۳٪ از سطح کل کشور را می پوشاند که با توجه به جمعیت کشور، در حال حاضر سرانه جنگل هر ایرانی ۰/۱۷ هکتار می باشد. بدیهی است این رقم با توجه به سرانه جهانی جنگل که حدود ۰/۸ هکتار است بیانگر اختلاف شدید در قیاس با معیارهای جهانی می باشد. لازم به یادآوری است که ایران در بین ۵۶ کشور دارای جنگل در جهان، مقام چهل و پنجم

را داراست. جنگل‌های ایران شامل منطقه هیرکانی در شمال ایران به میزان ۲ میلیون هکتار و جنگل‌های خارج از شمال ۱۲/۳۵۲ میلیون هکتار می‌باشد.

جنگل‌های ایران را می‌توان به پنج ناحیه‌ی رویشی به شرح زیر تقسیم بندی نمود:

- (الف) ناحیه رویشی هیرکانی (شمال) که نوار سبز شمال کشور را تشکیل می‌دهد. (۲۰۰۴۰۰۰ هکتار)
 (ب) ناحیه رویشی ایران و تورانی که به طور عمده در شرق و جنوب شرق و مرکز ایران پراکنده شده‌اند. (۴/۰۳۳ میلیون هکتار)
 (ج) ناحیه رویشی زاگرس که عمدتاً جنگل‌های بلوط غرب کشور را تشکیل می‌دهند. (۶ میلیون هکتار)
 (د) ناحیه رویشی خلیج فارس و جنوب که در نوار ساحلی جنوب پراکنده می‌باشند. (۲/۱۱۹ میلیون هکتار)
 (ه) ناحیه رویشی ارسبارانی که متشکل از گونه‌های نادر و منحصر به فرد در شمال غرب ایران می‌باشد. (۰/۲ میلیون هکتار)

۱۱-۲- سیمای مراتع کشور

از مجموع حدود ۱۶۵ میلیون هکتار سطح کشور، مراتع با مساحتی برابر ۸۴/۸ میلیون هکتار معادل حدود ۵۲ درصد وسعت کشور عزیزمان را در بر می‌گیرد که از این میزان حدود ۷۶/۵ میلیون هکتار مورد ممیزی و بهره برداران ذیحق آن‌ها شناسائی و برای ۳۴ میلیون هکتار از این عرصه طرح مرتعداری تهیه گردیده است. این عرصه‌ها سهم به‌سزایی در تامین علوفه مورد نیاز دام‌های وابسته به مرتع، حفظ منابع پایه آب و خاک، جلوگیری از سیلاب، کنترل رسوبات مخازن سدها، نفوذ آب و افزایش منابع آب زیرزمینی، محیط زیست و حیات وحش، ترسیب کربن، تشکیل خاک، توسعه صنعت گردشگری، گردش آب در طبیعت، تنظیم آب و هوا، وابستگی اقتصادی معیشت حدود یک میلیون خانوار بهره‌بردار به مراتع، ایجاد زیستگاه و جلوگیری از خسارت به زیستگاه‌ها، تولید و تامین گیاهان دارویی، صنعتی، عطری و خوراکی و حفظ ذخایر ژنتیک گیاهی (۸۴۰۰ گونه در قلمرو مراتع کشور گسترش دارند) و جانوری قابل انکار نیست. در حال حاضر سرانه مرتع در کشور ۱ هکتار و سرانه جهانی آن ۰/۸۲ هکتار است. ۲۵ درصد ارزش هر هکتار مرتع مربوط به تولید علوفه و ۷۵ درصد آن مربوط به ارزشهای زیستمحیطی است. برآورد شده است که حدود ۱۰/۷ میلیون تن علوفه در شرایط بارش نرمال در مراتع کشور تولید شود که ۳۱,۲ درصد از علوفه دام کشور با ارزش بیش از ۷۵۰۰۰ میلیارد ریال را تامین می‌نماید. همچنین مراتع محل تولید و رشد گیاهان دارویی و

صنعتی است که ارزش بازاری آن بیش از ۲ میلیارد دلار در سال است. بنابراین حفظ، احیاء، توسعه و بهره‌برداری از مراتع بیش از آنکه از دیدگاه تعلیف دام دارای اهمیت باشد از نظر زیست محیطی ارزشمند است.

سطح اراضی بیابانی ایران

بیابان به مناطق دارای اقلیم های فراخشک و خشک که میزان متوسط بارندگی سالیانه آن کمتر از ۵۰ میلیمتر و درصد پوشش گیاهی چندساله آن کمتر از ده درصد باشد اطلاق می شود. ایران با ۱/۲ درصد خشکی های جهان، ۲/۴ درصد پدیده های بیابانی فاقد پوشش و ۳/۰۸ درصد مناطق بیابانی جهان را در خود جای داده است. محدوده کانون های بحرانی کشور مشتمل بر ۱۶۶ منطقه ۱۲۰ شهرستان و ۲۲ استان کشور می باشد.

مناطق کویری و بیابانی

از سطح ۱۶۲/۲ میلیون هکتار وسعت کشور ۳۲/۵۸ میلیون هکتار (۲۰/۱ درصد) آن در مناطق کویری و بیابانی تشکیل می دهد که در این مناطق تفکیک پدیده های بیابانی مشتمل است بر:

- ۱- کویر: با سطح ۵/۸۴ میلیون هکتار (۱۸ درصد سطح بیابان)
- ۲- تپه های ماسه ای: حدود ۱/۷۶ میلیون هکتار (۵/۴ درصد سطح بیابان)
- ۳- پهنه های ماسه ای: با سطح ۰/۶۱۵ میلیون هکتار (۱/۹ درصد بیابان)
- ۴- دق های رسی: با سطح ۰/۴۳۶ میلیون هکتار (۱/۳ درصد بیابان)
- ۵- اراضی شور و نمکزار: با سطح ۶/۵۶ میلیون هکتار (۲۰/۱ درصد پدیده های بیابانی)
- ۶- اراضی بدون پوشش و بیرون زدگی سنگی: اراضی با تراکم پوشش گیاهان مرتعی کمتر از ۵ درصد و بیرون زدگی های سنگی، سطحی معادل ۱۷/۳۷ میلیون هکتار (۵۳/۳ درصد پدیده های بیابانی)

آبخیزداری:

مدیریت منابع زیست محیطی یک آبخیز (آب، خاک و پوشش گیاهی) است، به نحوی که به بهترین وجه اهداف مدیریت طرح را برای بهره برداری مداوم از این منابع برآورده سازد.

طرح آبخیزداری:

سندی فرادستی است که در یک حوزه آبخیز با مطالعه جنبه‌های طبیعی، اجتماعی و اقتصادی و با هدف اعمال مدیریت جامع حوزه آبخیز و حفاظت آب و خاک و پوشش گیاهی تهیه و تدوین می‌شود و به تصویب سازمان می‌رسد.

انواع اقدامات آبخیزداری و آبخوانداری:

- ۱) اقدامات مکانیکی: (بند خاکی، تور کینست، پخش سیلاب، بندهای رسوبگیر و ...)
- ۲) اقدامات بیولوژیکی: (نهال کاری، بذرکاری، کپه کاری، علوفه کاری و ...)
- ۳) اقدامات بیومکانیکی: (سکو بندی، تراس بندی، بانکت بندی، اصلاح شخم و ...)
- ۴) اقدامات مدیریتی: (مدیریت حوزه، حفاظت و قرق، کشاورزی حفاظتی و ...)

۱۱-۳

معرفی

نمونه‌های ملی کمیته فنی

منابع طبیعی و

آبخیزداری

معرفی اجمالی:

♦ این آبخیزدار نمونه از سال ۱۳۹۰ شروع به فعالیت در اجرای طرح های آبخیزداری در منطقه مورموری نموده است. وی با استفاده از کاشت گیاهان داروئی و مرتعی و پرورش ماهی در استخر نسبت به افزایش درآمد اقدام کرده است و با احداث بندهای خاکی باعث افزایش ذخیره منابع آبی منطقه شده است.

احمد علی محمدی

آبخیزدار مکانیک نمونه

شاخص ها:

- ◀ اجرای طرح در سطح ۳۰ هکتار در اراضی شخصی
- ◀ همکاری مؤثر و مفید با مدیریت آبخیزداری و ترویج استان
- ◀ اجرای طرح در منطقه حساس به فرسایش
- ◀ ایجاد اشتغال و جلوگیری از مهاجرت با کنترل سیلاب در منطقه
- ◀ تشویق سایرین جهت اجرای طرح های آبخیزداری
- ◀ افزایش ذخایر آب های زیرزمینی در منطقه کم باران با ایجاد بندهای آبخیزداری در طرح
- ◀ احداث بند خشکه چین، بندخاکی، استخر ذخیره آب
- ◀ کاشت گیاهان داروئی و درختان دومانظوره جهت افزایش درآمد
- ◀ استفاده از استخر ذخیره آب به منظور پرورش ماهیان گرم آبی

استان / شهرستان:

ایلام/آبدانان

دهستان / روستا:

مورموری/آبظاف سفلی

سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۵۲ سال

معرفی اجمالی:

♦ این آبخیزدار نمونه از سال ۱۳۹۰ شروع به فعالیت در اجرای طرح‌های آبخیزداری در منطقه مورموری نموده است. وی با استفاده از کاشت گیاهان دارویی و مرتعی و پرورش ماهی در استخر نسبت به افزایش درآمد اقدام کرده است و با احداث بندهای خاکی باعث افزایش ذخیره منابع آبی منطقه شده است.

شاخص‌ها:

- ◀ اجرای طرح در سطح ۸۰۰ هکتار
- ◀ رعایت کامل ورود و خروج دام به عرصه و کاهش تعداد دام به نصف از تعداد دام مجاز براساس پروانه چرا
- ◀ علوفه کاری در سطح ۳۰ هکتار و قرق در سطح ۶۰۰ هکتار
- ◀ کاشت گیاهان دارویی به منظور افزایش درآمد و کاهش فشار به مرتع جهت علوفه
- ◀ شرکت در کلاس‌های آموزشی - ترویجی و ارتباط مستمر و مؤثر با اداره منابع طبیعی
- ◀ تشکیل تیم اطفای حریق و کنترل مداوم عرصه به منظور حریق و ورود دام‌های غیر مجاز
- ◀ شناخت کامل از اکوسیستم و مراحل رویشی گیاهان مرتع مربوطه

نعمت الله اسدی

مرتعدادار نمونه (میزان
بارندگی بالای ۴۰۰ میلی
متر)

استان / شهرستان:

چهارمحال و بختیاری / بروجن

دهستان / روستا:

نصیرآباد / نصیرآباد

سطح تحصیلات:

ابتدائی

سن: ۵۷ سال

معرفی اجمالی:

♦ نامبرده از سال ۱۳۹۰ در مرتعی به وسعت ۱۱۳۰ هکتار شروع به فعالیت نموده است و با کاهش تعداد دام و ایجاد بندهای آبخیز نسبت به افزایش ذخیره رطوبت و تولید علوفه در مرتع اقدام نموده است.

ظهرباب جوان

مرتعدادار نمونه (میزان بارندگی زیر ۲۰۰ میلی متر)

استان / شهرستان:

بوشهر/دشتستان

دهستان / روستا:

شبانکاره/سراج آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۴ سال

شاخص‌ها:

- ◀ اجرای طرح در سطح ۱۱۳۰ هکتار
- ◀ قرق عرصه در سطح ۵۵۰ هکتار با حضور مستمر در منطقه
- ◀ عملیات احیایی در سطح ۶۰ هکتار از گونه های بومی منطقه
- ◀ رعایت کامل ورود و خروج دام به عرصه و کاهش تعداد دام به نصف تعداد دام موجود در پروانه چرا
- ◀ اجرای عملیات آبخیزداری در عرصه به منظور ذخیره نزولات و افزایش رطوبت جهت آبیاری گونه های درختی در سال اول کشت
- ◀ استفاده از سایر ظرفیت های مرتع مانند کشت گیاهان داروئی، زنبورداری جهت افزایش درآمد و کاهش فشار به عرصه جهت تولید علوفه به دلیل خشکسالی در منطقه

معرفی اجمالی:

♦ ایشان از سال ۱۳۸۱ با شرکت در کلاس‌های آموزشی-ترویجی، توجه به نظرات کارشناسان مربوطه و رعایت اصول فنی در تولید نهال شروع به فعالیت در زمینه تولید و پرورش گونه‌های مناطق خشک نموده است.

محمد حسین جعفری

تولید کننده نمونه
نهال جنگلی

شاخص‌ها:

- ◀ مشارکت مستمر در کلاس‌های آموزشی-ترویجی در ارتباط با روش‌های نوین تولید نهال جنگلی
- ◀ کنترل کامل آفات و بیماری‌ها در سطح نهالستان
- ◀ تفکیک کرت‌های تولیدی نهال‌ها با استفاده از تابلوهای نصب شده
- ◀ تولید نهال‌های منطقه خشک و بیابانی از قبیل تاغ، قیچ، اسکنیل، سنجد، آتریپلکس، قره داغ، بنه و دیگر گونه‌ها
- ◀ مدیریت بهینه آب مصرفی در نهالستان به منظور کاهش مصرف آب با توجه به خشک بودن منطقه
- ◀ همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان و ترویج شهرستان زیرکوه

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی / زیرکوه

دهستان / روستا:

زیرکوه/بمروود

سطح تحصیلات:

ابتدائی

سن: ۴۷ سال

معرفی اجمالی:

♦ وی از سال ۱۳۹۳ با کاشت گونه های بیابانی از قبیل تاغ، اشنیا و آتریپلکس ها در سطح ۵۷۰ هکتار از عرصه هایی که کانون بحران بوده، باعث جلوگیری از حرکت شن های روان و سیلاب منطقه شده که همین امر سبب افزایش ذخایر چاه های آب منطقه شده است.

علی دوزنده

مجری نمونه پروژه
مشارکت مردمی تثبیت
شن و بیابانزدائی

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / بجستان

دهستان / روستا:

ابراهیم آباد

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۲ سال

شاخص ها:

- ◀ اجرای طرح در سطح ۵۷۰ هکتار در کانون بادهای ۱۲۰ روزه منطقه
- ◀ کاشت گونه های تاغ و اشنیا در سطح ۲۳۰ هکتار
- ◀ حضور مستمر در کلاس های آموزشی-ترویجی و همکاری با اداره منابع طبیعی شهرستان
- ◀ کنترل ورود و خروج دام و رعایت تعداد دام مجاز
- ◀ نصب تابلوی طرح و مشارکت افراد منطقه در اجرای طرح
- ◀ آموزش سایر افراد منطقه در ارتباط با حفاظت از عرصه
- ◀ آبیاری صحیح و مصرف بهینه آب با توجه به گرمای هوا و بادهای شدید منطقه
- ◀ سرمایه گذاری ۱۰۰٪ از اعتبارات شخصی به میزان ۲۰۰ میلیون تومان

معرفی اجمالی:

♦ وی از سال ۱۳۸۵ در سطحی معادل ۳۵۰۰۰ هکتار از اراضی منطقه با کاشت گونه‌های بومی از قبیل زالزالک، گلابی وحشی، بادام تلخ، بلوط، جاشیر و ماشک و کنترل ورود و خروج دام در عرصه نسبت به حفاظت از عرصه اقدام نموده است.

حاتم گل محمدی

مجری نمونه حفاظت
مشارکتی جنگل و مرتع

شاخص‌ها:

- ◀ اجرای طرح در سطح در سطح ۳۵۰۰۰ هکتار از عرصه های منطقه
- ◀ کپه کاری در سطح ۴۲۰ هکتار با گونه‌هایی مانند جاشیر، کما، ماشک
- ◀ کاشت گونه‌های دارویی به منظور افزایش درآمد با گونه‌هایی مانند آویشن دناپی و دیگر گونه‌ها
- ◀ جنگلکاری در سطح ۱۵۰ هکتار با گونه‌هایی مانند بنه، بادام تلخ، زالزالک، گلابی وحشی
- ◀ شرکت در کلاس‌های آموزشی- ترویجی و ارتباط مستمر با اداره منابع طبیعی شهرستان
- ◀ حضور مستمر در عرصه به منظور جلوگیری از ورود دام‌های غیر مجاز به عرصه
- ◀ تشکیل تیم اطفاء حریق ۲۰ نفره در منطقه و آموزش اهالی و کنترل کامل آتش‌سوزی در منطقه
- ◀ ارائه آموزش‌های لازم به گردشگران در زمان ورود به منطقه در زمینه جلوگیری از تخریب محیط زیست از طریق برگ‌های هشدار با توجه به توریست‌پذیر بودن منطقه

استان / شهرستان:

کردستان/ کامیاران

دهستان / روستا:

شاهو/ تنگی سر

سطح تحصیلات:

سیکل

سن: ۴۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ ایشان از سال ۱۳۶۳ در سطحی معادل ۱۲۳ هکتار از اراضی حساس به فرسایش منطقه شروع به عملیات کاشت درختان دومانظوره از قبیل سیب، گردو، بادام، زالزالک، انگور و انجیر و بوته کاری با گونه های جاشیر، ماشک و اسپرس نموده است. وی همچنین با ایجاد ابنیه فنی در سطح ۸۰ هکتار نسبت به ایجاد اشتغال پایدار و افزایش ذخایر چاه های کشاورزی منطقه اقدام نموده است.

شاخص ها:

- ◀ اجرای طرح در ۲۰ هکتار از اراضی شخصی
- ◀ اجرای طرح سیستم آبیاری قطره ای در سطح ۱۵,۵ هکتار
- ◀ ایجاد اشتغال دائم برای منطقه
- ◀ بوته کاری در سطح ۸۰ هکتار با گونه های جاشیر، اسپرس، کما
- ◀ علوفه کاری در سطح ۵ هکتار با گونه یونجه به صورت دیم
- ◀ قرق در سطح ۵۰ هکتار
- ◀ اجرای سازه های مکانیکی مانند: بند خشکه چین، بند بتونی، احداث بانکت، بند خاکی و بند چپری
- ◀ احداث ذخیره آب و پرورش ماهی به منظور افزایش درآمد
- ◀ نهالکاری در سطح ۵ هکتار با گونه های سیب، گردو، انگور، بادام و انجیر و غیره
- ◀ برگزاری کلاس برای روستائیان منطقه همجوار جهت اجرای طرح های آبخیزداری
- ◀ ایجاد محل ذخیره آب (آبشخور) برای وحوش منطقه

شهریار کریمی

آبخیزدار بیولوژیک نمونه

استان / شهرستان:

کرمانشاه/سنقر

دهستان / روستا:

کیونانات/خانقاه علیا

سطح تحصیلات: سیکل

سن: ۵۴ سال

معرفی اجمالی:

♦ وی از سال ۱۳۹۲ با کاشت گونه‌های دومنظوره مانند انگور، بادام و زالزالک شروع به فعالیت در عرصه مربوطه نموده است که علاوه بر ایجاد اشتغال برای ۱۰ نفر به صورت ثابت و همچنین با حضور مستمر در منطقه باعث جلوگیری از تعرض به عرصه منابع طبیعی و آتش سوزی و کنترل ورود و خروج دام گردیده است.

خاص علی جلیلیان

مجری نمونه مدیریت منابع جنگلی و طرح صیانت از جنگل (جنگل‌های زاگرس)

شاخص‌ها:

- ◀ ایجاد کمربند حفاظتی در منطقه
- ◀ کاشت گونه‌های دو منظوره مانند بنه، انگور، بادام، زالزالک
- ◀ جاگذاری تانکر ذخیره آب به ظرفیت ۳۰ هزار لیتر جهت آبیاری در زمان خشکی منطقه
- ◀ شرکت در کلاس‌های آموزشی - ترویجی و همکاری مستمر با اداره منابع طبیعی
- ◀ ایجاد تیم ۱۵ نفره اطفاء حریق در منطقه
- ◀ آموزش روستائیان منطقه در زمینه اطفاء حریق و ایجاد طرح‌های مشابه در منطقه
- ◀ خروج کامل دام از عرصه و قرق کامل
- ◀ لوله‌گذاری و ایجاد سیستم آبیاری قطره‌ای در سطح ۱۰ هکتار
- ◀ احداث آبشخور برای وحوش منطقه بخصوص برای فصول خشک و کم آبی

استان / شهرستان:

کرمانشاه/اسلام آباد غرب

دهستان / روستا:

حمیل/علی آباد دیزگران

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۵۰ سال

معرفی اجمالی:

♦ این بهره بردار نمونه از سال ۱۳۷۹ در سطحی معادل ۵۰۰۰ هکتار از مراتع منطقه با کاشت واحیاء گونه های دارویی از قبیل آویشن شروع به فعالیت نموده است و با استفاده از نظرات کارشناسان مربوطه علاوه ایجاد اشتغال برای ساکنین منطقه، موفق به حفظ عرصه نیز شده است.

باقر امیر محمدی

بهره بردار نمونه محصولات
فرعی جنگل و مرتع

شاخص ها:

- ◀ اجرای صحیح عملیات اصلاحی و احیایی در هر سال ۱۰۰۰ هکتار
- ◀ ایجاد اشتغال دائم برای روستائیان منطقه
- ◀ رعایت اصول قرق و حفظ پوشش گیاهی عرصه
- ◀ حضور در کلاس های آموزشی - ترویجی و همکاری با اداره منابع طبیعی شهرستان
- ◀ استفاده از نظرات کارشناسان در حفظ، احیاء و بهره برداری اصولی از گیاهان دارویی عرصه
- ◀ نصب تابلو قرق در ورودی عرصه مربوطه
- ◀ تقسیم بندی کل طرح به ۵ قطعه و اجرای عملیات بهره برداری هر سال در ۱۰۰۰ هکتار
- ◀ آموزش روستائیان و دانش آموزان در ارتباط با حفاظت از عرصه های منابع طبیعی

استان / شهرستان:

کرمان/جیرفت

دهستان / روستا:

کناروئیه / شهید پاینده

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۴۹ سال

معرفی اجمالی:

♦ نامبرده از سال ۱۳۷۷ شروع به فعالیت نموده است و با بکارگیری نیروهای جوان و تحصیلکرده و استفاده از ظرفیت‌های منطقه نسبت به حفظ عرصه و جلوگیری از تخریب در مناطق کاملاً حساس به فرسایش اقدام نموده است.

محمد حسین نصیری

خبرو حامی نمونه منابع
طبیعی و آبخیزداری

شاخص‌ها:

- ◀ شرکت در ۱۹ همایش برگزار شده در کشور در موضوعات مختلف منابع طبیعی و محیط زیست
- ◀ تشکیل تیم حفاظتی و اطفاء حریق و کنترل ۱۰۰٪ آتش سوزی در منطقه
- ◀ برگزاری کلاس‌های آموزشی - ترویجی برای مردم منطقه در ارتباط با کاشت درخت، اطفاء حریق و.....
- ◀ جلسه با عشایر کوچ رو منطقه به منظور جلوگیری از تخریب عرصه‌های مرتعی منطقه
- ◀ احداث ۱۷ سطح خاکی، ۴ سد بتونی و....
- ◀ کاشت درختان بنه و ارژن در سطح ۵۰ هکتار
- ◀ حفاظت از ذخیرگاه بلوط منطقه
- ◀ ایجاد هماهنگی با مردم منطقه، اداره منابع طبیعی و مراجع قضایی به منظور حل مشکلات بدون تشکیل پرونده قضایی
- ◀ تشکیل کارگروه‌های درختکاری، وکالت و ادیان وفقه
- ◀ استفاده از ظرفیت‌های شهرستان از جمله آموزش و پرورش، دانشگاه و نماز جمعه به منظور آشنایی با عرصه‌ها و نحوه حفاظت از عرصه‌های منابع طبیعی

استان / شهرستان:

لرستان / بروجرد

دهستان / روستا:**سطح تحصیلات:**

فوق دیپلم

سن: ۶۴ سال

معرفی اجمالی:

♦ این مرتعدار نمونه از سال ۱۳۳۸ شروع به فعالیت در سطح ۱۵۰۰ هکتار از عرصه های مرتعی اقدام نموده است. با ایجاد هلالی نسبت به حفظ رطوبت برای رویش گیاهان با توجه به خشک بودن عرصه و با کاشت گونه های داروئی نسبت به کاهش فشار بر عرصه و افزایش درآمد اقدام نموده است.

غلامرضا خادمی دهکمان

مرتعدار نمونه
(میزان بارندگی
۴۰۰-۲۰۰ میلی متر)

استان / شهرستان:

کرمان / منوجان

دهستان / روستا:

کنکه

سطح تحصیلات:

خواندن و نوشتن

سن: ۷۹ سال

شاخص ها:

- ◀ اجرای طرح در سطح ۱۵۰۰ هکتار
- ◀ رعایت کامل زمان ورود و خروج دام و رعایت تعداد دام براساس طرح
- ◀ بذر پاشی با گونه آویشن در سطح ۵۰۰ هکتار برای کاهش تعداد دام و افزایش در آمد
- ◀ احداث هلالی در سطح ۴۰۰ هکتار به منظور حفظ رطوبت با توجه به خشکسالی منطقه
- ◀ شرکت در کلاس های آموزشی - ترویجی و همکاری مداوم با اداره منابع طبیعی شهرستان
- ◀ کاشت گونه های داروئی به منظور افزایش درآمد با گونه های کلیپوره، پنیرک و دیگر گونه ها
- ◀ تشکیل تیم اطفاء حریق و کنترل کامل آتش سوزی با توجه به خشکسالی های سالیان اخیر
- ◀ ایجاد آبشخور در نقاط مختلف به منظور جلوگیری از تجمع دام و تخریب عرصه

معرفی اجمالی:

♦ وی از سال ۱۳۸۲ شروع به کاشت گونه صنوبر نموده به طوری که با بهره‌گیری از علوم و فنون جدید با همکاری محققین موسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور توام با دانش بومی نسبت به افزایش تولید در واحد سطح و ایجاد اشتغال پایدار و استفاده از کاشت تلفیقی در سال‌های اولیه به منظور جبران هزینه و افزایش درآمد اقدام نموده است.

احمد بابازاده

صنوبر کار نمونه (شمال و شمال غرب)

شاخص‌ها:

- ◀ رعایت اصول پرورشی و فاصله کشت براساس نوع گونه و هدف از اجرای طرح
- ◀ شرکت در کلاس‌های ترویجی به صورت مستمر و تشویق سایرین برای تولید چوب از طریق کاشت صنوبر
- ◀ استفاده از گونه‌های توصیه شده توسط بخش اجراء و تحقیقات
- ◀ در اختیار گذاشتن قسمتی از مزرعه جهت انجام فعالیت‌های تحقیقاتی توسط مؤسسه تحقیقات جنگل‌ها و مراتع کشور
- ◀ همکاری مستمر با بخش تحقیقات، اجراء و ترویج
- ◀ همکاری با دانشگاه‌های منطقه جهت بازدید دانشجویان رشته منابع طبیعی
- ◀ اجرای طرح در سطح ۱۶ هکتار و استفاده از دانش بومی در امر تولید چوب
- ◀ کشت تلفیقی با گونه‌های صیفی جات به منظور افزایش درآمد و جبران هزینه‌های تولید تا زمان برداشت چوب

استان / شهرستان:

گیلان / صعومه سرا

دهستان / روستا:

ضیابر / بهمبر

سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۷ سال

۱۲

کمیته فنی
بازرگانی و صنایع
تبدیلی و تکمیلی
کشاورزی

۱- بخش بازرگانی

توجه به بازار، بازاریابی و صادرات محصولات کشاورزی، همان توجه به بسترهای نرم توسعه بخش کشاورزی هست که از بخش های عمده ی اشتغالزا و فعال اقتصاد هست. افزایش تولید تنها بخشی از وظیفه بخش کشاورزی را تشکیل می دهد و بخش مهم دیگر مدیریت بازاریابی (بازار رسانی، بازار داری، ابزارسازی و بازاریابی) و صادرات محصولات تولید شده است. هراندازه نظام بازاریابی و بدنبال آن صادرات محصولات کشاورزی در یک کشور از توانایی های بیشتر برخوردار باشد، از یکسو سطح رفاه تولیدکننده و مصرف کننده را بالا می برد و از سوی دیگر زمینه های رشد بخش و اشتغال بیشتری را فراهم می کند بازار محصول یک بخش یا یک نظام اقتصادی، به مثابه صحن نمایش هست که تمام زحمات و تلاش ها در آن جلوه پیدا می کند. یک بازار وسیع و کارا قادر است علاوه بر انجام معامله و تقسیم ثروت، انگیزه افزایش تولید را بیشتر کرده و سرمایه ها را به سمت تولید بکشاند.

لذا مسیر توسعه صادرات بخش کشاورزی، بهبود زیرساخت های تولید در بخش کشاورزی است و حضور کشور در یکپارچگی های اقتصادی و تجاری می تواند توان رقابتی کشور را در عرصه های جهانی و منطقه ای افزایش داده و به بروز بیشتر مزیت های نسبی منجر شود.

امروزه علی رغم وجود برخی مشکلات در بخش کشاورزی ، ایران در بسیاری از محصولات کشاورزی مانند پسته، زعفران، مرکبات، سیب، انگور، خرما، خشکبار، زیره ،محصولات کشاورزی فرآوری شده و... از تولیدکنندگان عمده و صادرکنندگان در جهان شناخته می شود.میزان و ارزش صادرات کشاورزی کشور در سالهای ۱۳۹۲-۹۷ در جدول نشان داده شده است.

صادرات بخش کشاورزی		سال
ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	
۵۳۵۱/۱۷۷۵	۴۱۱۰/۱۶	۱۳۹۲
۶۷۷۱/۳۸	۵۵۲۹/۳۱	۱۳۹۳
۵۴۸۷/۸۴	۴۷۷۲/۹۵	۱۳۹۴
۵۶۸۳/۵	۵۸۱۱/۲۳	۱۳۹۵
۵۷۷۰/۴۲	۶۱۳۱/۱	۱۳۹۶
۶۳۹۱/۷۶	۶۹۴۱/۱۹	۱۳۹۷

ضرورت بازاریابی: تا زمانیکه فاصله تولید کننده و مصرف کننده کوتاه بود، تولید کننده از نیازها، خواسته ها، سلیق، آداب و رسوم مصرف کننده مطلع بود و به وجود بازاریابی و مدیریت بازار نیازی احساس نمی شد اما در شرایط اقتصادی که بسیاری از شرکت های بزرگ مرزهای ملی را برای فعالیت های تجاری خود کوچک یافته اند، جهانی فکر می کنند، جهانی تولید می کنند، و در سطح جهانی محصولات خود را توزیع می نمایند، فعالیت های بازاریابی زیادی باید انجام شود تا کالا از تولید کننده به مصرف کننده (در داخل و خارج کشور) برسد.

۲- بخش صنایع تبدیلی و تکمیلی

تأمین امنیت غذایی یعنی تولید و عرضه غذا و امکان دسترسی تمام آحاد جامعه ایران به غذای کافی، مطلوب و سالم و برخورداری از سلامت تغذیه ای از برنامه های توسعه جمهوری اسلامی ایران و وظایف اصلی وزارت جهاد کشاورزی می باشد. امنیت غذایی شاخص کلی برای سنجش توسعه پایدار بوده و برای ارزیابی امنیت غذایی از داده ها و شاخص های مختلفی در زمینه فقر، تغذیه، تولیدات کشاورزی و مواد غذایی، درآمد، خوداتکایی مصرف و... استفاده می شود.

صنایع تبدیلی و غذایی محل بروز هم افزایی صنعت و کشاورزی است. این صنعت نقش مهمی را در تأمین امنیت غذایی،

اشتغالزایی، عمران و توسعه مناطق به ویژه مناطق روستایی ایفاء می نماید. این موضوع باعث توزیع بهتر درآمد و رفاه و در نتیجه برقراری عدالت اجتماعی می شود. بنابراین، ضمن اینکه توسعه صنایع تبدیلی و غذایی یکی از محورهای زیرشاخه های اولویت های صنعتی می باشد، یکی از زیرساختهای مهم بخش کشاورزی محسوب گردیده و از اهمیت ویژه ای برای این بخش برخوردار می باشد.

صنایع تبدیلی و غذایی از نظر ایجاد اشتغال در کشور، رتبه یک و تعداد کارخانه، رتبه دوم، ارزش سرمایه گذاری رتبه سوم، ارزش تولیدات و ارزش افزوده رتبه چهارم را در بین صنایع مختلف به خود اختصاص داده و در نتیجه پتانسیل مطلوبی برای پیشرفت دارد.

در حال حاضر، بیش از ۱۲۲ میلیون تن انواع محصولات کشاورزی شامل: زراعی، باغی، دامی و شیلاتی در کشور تولید می شود و کشور از نظر میزان تولید پسته، زعفران، انار و زرشک دارای مقام اول در جهان، خرما دوم، سیب سوم، انگور و زیتون هفتم بوده و ظرفیت فرآوری در صنایع تبدیلی و غذایی بیش از ۱۲۰ میلیون تن، تعداد واحدهای فرآوری بیش از ۲۱ هزار واحد و ظرفیت سردخانه های کشور بیش از ۵/۱ میلیون تن می باشد.

رویکرد وزارت جهاد کشاورزی در صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی

- ♦ ایجاد، توسعه و حمایت از صنایع تبدیلی و تکمیلی محصولات کشاورزی فساد پذیر در کانون و قطب های عمده تولید محصولات کشاورزی و روستاها با مشارکت بهره برداران بخش و با گرایش توسعه صادرات
- ♦ فعال سازی ظرفیت های نیمه خالی با سرمایه گذاری در کشت قراردادی محصولات کشاورزی در داخل و واردات مواد اولیه از خارج
- ♦ گسترش و توسعه زنجیره سرد به ویژه انبار های سرد، انبارهای فنی و انواع سردخانه ها
- ♦ تولید محصولات فرآوری شده سالم و مغذی با کیفیت بالا
- ♦ تنوع بخشی به محصولات و ایجاد ارزش افزوده بیشتر
- ♦ نوسازی و بازسازی واحدهای فرسوده موجود
- ♦ بهینه سازی مصرف انرژی

- ♦ افزایش قدرت رقابت پذیری محصولات غذائی
- ♦ ایجاد و گسترش شبکه ها، خوشه های صنعتی و زنجیره های غذایی
- ♦ آشنایی بهره برداران با تکنولوژی های روز دنیا
- ♦ حمایت از فرآورده های غذایی با رژیم های تغذیه خاص و بهبود یافته (نظیر روغن نباتی مایع و ترانس پایین، مواد غذایی کم چرب، بدون قند، غنی شده و ارگانیک) در راستای ارتقای سلامت جامعه

فرصت های موجود در صنایع غذایی

- ♦ وجود بازار بسیار خوب کشورهای منطقه خاورمیانه بویژه همسایه و آسیای میانه و نیاز به انواع مواد غذایی در این کشورها.
- ♦ امکان تولید تحت لیسانس برند های برتر جهانی
- ♦ رشد آگاهی مصرف کنندگان تغییر الگوهای زندگی و افزایش تقاضا برای محصولات غذایی متنوع و فرآوری شده و آماده
- ♦ مزیت ایران در داشتن ارتباطات دیرینه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بویژه با کشورهای همسایه.
- ♦ مزیت کشور به لحاظ موقعیت ژئوپلیتیک و برتری در مجاورت و نزدیکی به بازار های مذکور
- ♦ توانمندی کشور در تولید و تجارت غذای حلال
- ♦ توانمندی بسیار بالای کشور در تولید محصولات کشاورزی (بعنوان مواد اولیه مورد نیاز صنایع تبدیلی غذایی)
- ♦ بالا بودن حمایت های تعرفه ای در مقایسه با سایر کالاهای صنعتی
- ♦ وجود ظرفیت های خالی و بلا استفاده در صنایع غذایی کشور که شایسته است در مسیر صادرات فعال شوند. (تولید برای صادرات)

۱۲-۱

معرفی نمونه های ملی
کمیته فنی

بازرگانی، صنایع
تبدیلی و تکمیلی
بخش کشاورزی

معرفی اجمالی:

♦ کمک به ارتقاء سطح معیشت کشاورزان منطقه با صادرات محصولات از طریق مستقیم با تولید کنندگان ، تولید یک سوم محصولات صادراتی توسط صادرکننده ، ایجاد اشتغال برای ۳۲۰۰۰ نفرروز بصورت فصلی

شاخص ها:

- ◀ صادرات بیش از ۵۳۰۰۰ تن محصولات کشاورزی منطقه
- ◀ داشتن زنجیره یک سوم تولید توسط صادر کننده و مابقی از طریق کشاورزی قراردادی و همچنین قرارداد خرید محصولات کشت و صنعت جیرفت و شرکت دانش بنیان کاوندیش هلیل
- ◀ صادرات به بیش از ۸ کشور و دارای دفتر فروش و نمایندگی فروش در کشورهای هدف
- ◀ صادرات محصولات گلخانه ای ، سبزی و صیفی ، پیاز و سیب زمینی ، خرما و گریپ فرود
- ◀ ارزش آوری بالغ بر ۲۳ میلیون دلار در سال ۹۷
- ◀ توسعه بازار هدف در سال ۹۷
- ◀ ده واحد سیستم سردخانه هر واحد با ظرفیت هزارتن

**جهانبخش بهزاد نژاد
(شرکت بازرگانی بهزادنژاد)**

صادرکننده نمونه
محصولات گلخانه ای
وسبزی و صیفی

استان / شهرستان:

جنوب کرمان / جیرفت

سطح تحصیلات: دکتری

زراعت

سن: ۳۸ سال

عملکرد: صادرات ۵۳۰۰۰

تن محصول

معرفی اجمالی:

♦ صادرات محصولات صید شده توسط صیادان محلی و کمک به سطح معیشت صیادان با خرید قراردادی از صیادان، داشتن زنجیره ده درصدی توسط خود شرکت، ایجاد اشتغال در منطقه در حدود ۳۰۰۰۰ نفر روز و ۴۰ نفر دائمی.

مهرداد بازرگان
 (شرکت مواد غذایی
 خلیج فارس)

صادرکننده نمونه
 محصولات شیلاتی

شاخص‌ها:

- ◀ صادرات حدود ۱۶۰۰ تن محصولات شیلاتی منطقه به بیش از هفت کشور
- ◀ ارزش آوری بالغ بر یک میلیون چهارصد هزار دلار در سال ۹۷
- ◀ داشتن زنجیره ده درصدی تولید توسط خود شرکت و ۵۰ درصد در قالب قرارداد خرید از صیادان محلی و مابقی از کشتی های صنعتی
- ◀ صادرات به کشورهای آسیای شرقی (۴ کشور) و کشورهای خلیج فارس (سه کشور)
- ◀ دارای برند ثبت شده جهانی پی جی اف آی
- ◀ دارای دفتر فروش در دبی و امارات و ثبت دفتر فروش در لندن
- ◀ دارای سیستم آزمایشگاهی جهت کنترل محصولات وارد شده به شرکت تا مرحله بسته بندی
- ◀ دارا بودن سیستم بسته بندی مناسب و حمل مطمئن از نظر سیستم سرمایش تا مرحله بازار هدف

استان / شهرستان:

هرمزگان / بندرعباس

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۶۱ سال

عملکرد: صادرات

۱۶۰۰ تن محصولات دریایی

معرفی اجمالی:

♦ این شرکت حمایت از تولید ملی، رهایی از اقتصاد تک محصولی، رضایت مشتری و دستیابی به بازارهای جهانی را مولفه اصلی حضور خود در عرصه صادرات قرار داده است. افزایش بهره‌برداری از منابع کشاورزی و انسانی نیز در این شرکت مورد توجه قرار گرفته است.

شاخص‌ها:

- ◀ صادرات بیش از ۵۰ هزار تن محصولات باغی از جمله سیب درختی، مرکبات، انار، زرد آلو، هلو، و در کنار آن صادرات سایر محصولات زراعی و گلخانه ای
- ◀ ایجاد اشتغال برای ۲۰۰۰ نفر روز در طول سال بصورت فصلی و ۴۱ نفر بصورت دائم در منطقه
- ◀ سردخانه دو مداره ۱۰۰۰۰ تنی و اتمسفری ۲۰۰۰ تنی غزال ارسباران
- ◀ ارزش آوری بالغ بر ۲۰ میلیون دلار در سال ۹۷
- ◀ توسعه بازار هدف طی دو سال گذشته

ولی نظرزاده

(شرکت بازرگانی غزال ارسباران)

صادرکننده محصولات باغی

استان / شهرستان:

آذربایجان شرقی / اهر

سطح تحصیلات:

لیسانس - مدیریت بازرگانی

سن: ۵۴ سال

عملکرد:

۵۰۰۰۰ تن محصولات باغی

معرفی اجمالی:

♦ ایجاد تحول در صادرات زعفران با بسته بندی در سطح استاندارد جهانی ، برند سازی و صادرات محصول استراتژیک زعفران و حمایت از تولید کنندگان منطقه.

محسن احتشام
(شرکت تروند زعفران قاین)

صادر کننده نمونه
محصولات خشکبار (زعفران)

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی ، قاین

سطح تحصیلات:

فوق لیسانس مدیریت
بازرگانی

سن: ۵۹ سال

عملکرد: صادرات ۴ تن
زعفران

شاخص‌ها:

- ◀ صادرات حدود ۴ تن زعفران در سال ۹۷ و سایر محصولات از قبیل زرشک، خشکبار، عناب و آب میوه های زرشک و انار
- ◀ ایجاد زنجیره با انجام قرارداد با بیش از ۲۰۰۰ کشاورز منطقه و ارائه خدمات و نهاده به کشاورزان در قالب آموزش و کود ارگانیک
- ◀ صادرات به کشورهای هدف بیش از ده کشور و نمایندگی انحصاری در آلمان ، فرانسه و کانادا ، ثبت ده برند داخلی و یک برند خارجی
- ◀ آموزش و ترویج روش های علمی در زمینه های برداشت، فرآوری و نگهداری زعفران به کشاورزان منطقه
- ◀ دارای فعالیت های وسیع و متنوع در امر تولید و بسته بندی علاوه بر زعفران ، آب زرشک و نوشیدنی زرشک ، آدامس زعفران و قرص زعفران ، نوشیدنی های انرژی زای زعفرانی در دو طعم لیمویی و زنجبیلی ، نوشیدنی طبیعی زرشک و سایر محصولات
- ◀ آزمایشگاه تایید صلاحیت شده مؤسسه استاندارد
- ◀ واحد صادرات زرشک ارگانیک

معرفی اجمالی:

♦ فعالیت در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی باغی بالغ بر ۱۶۰۰ تن و بسته بندی های استاندارد در سطح بین المللی ، علاوه بر تأمین داخلی، صادرات محصولات به بیش از ۱۲ کشور اروپایی و آسیایی و پخش سراسری در فروشگاه های زنجیره ای معتبر داخل کشور

شاخص ها:

- ◀ تولید سالانه ۱۶۰۰ تن در قالب صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی
- ◀ ۶۰۰ نوع بسته بندی در ۲۵ گروه کالای غذایی باغی و زراعی با برند برتر
- ◀ ایجاد اشتغال دائم بالغ بر ۳۶۰ نفر و ۱۰۰۰ نفر بصورت فصلی و ایجاد اشتغال برای خانم های سرپرست خانوار
- ◀ دارای گواهینامه های HACCP ، استاندارد تشویقی و ایزو های کنترل کیفیت کالا
- ◀ طرح توسعه واحد تولیدی
- ◀ وجود آزمایشگاه پیشرفته کنترل کیفی در قالب نظام نامه کنترل کیفی مواد اولیه
- ◀ دارای واحد تحقیق و توسعه
- ◀ وجود سیستم پاسخگوئی به مشتریان و فروش بصورت آنلاین
- ◀ برنامه تکمیل سبد خانوار در قالب زنجیره ارزش
- ◀ دارای خط تولید ظروف پت و پلاستیکی برای بسته بندی محصولات تولیدی

**محسن فهیمی پور
(تعاونی تولیدی نویدکاران)**

مدیر نمونه واحد صنایع
تبدیلی و تکمیلی باغی

استان / شهرستان:

مرکزی / زرنديه

سطح تحصیلات: لیسانس
حسابداری

سن: ۵۷ سال

عملکرد: ۱۶۰۰ تن

معرفی اجمالی:

♦ فعالیت در زمینه صنایع تبدیلی و تکمیلی زراعی ، داشتن زنجیره کامل از تولید نشاء تا صادرات رب گوجه فرنگی ، ایجاد خط تولید مجزا برای محصولات ارگانیک ، استقرار در منطقه محروم و روستائی و ایجاد اشتغال در منطقه

احمد هاتقی اولائی**(شرکت کشت و****صنعت مزرعه سبز خرم)**مدیر نمونه واحد صنایع
تبدیلی و تکمیلی زراعی**شاخص‌ها:**

- ◀ دارا بودن زنجیره کامل از تهیه نشاء، بذر هیبرید، تهیه قوطی و کشت در اراضی تحت مالکیت شرکت
- ◀ ایجاد خط مجزا برای تهیه محصولات ارگانیک
- ◀ داشتن برند تولید محصولات ارگانیک
- ◀ بذرگیری از زایدات برای تولید نشاء
- ◀ ارز آوری بالغ بر ۱۰ میلیون دلار از طریق صادرات محصولات تولیدی
- ◀ تولید دستگاهها و ماشین آلات شرکت با مهندسی معکوس
- ◀ دارا بودن خط تولید قوطی کنسرو و رب گوجه برای نیاز شرکت و سایر شرکت ها
- ◀ ایجاد گلخانه برای تولید مواد اولیه در طول سال

استان / شهرستان:

خراسان شمالی / فاروج

دهستان / روستا:

برگرد

سطح تحصیلات:

لیسانس مدیریت

سن: ۳۸ سال

عملکرد: ۵۰۰۰ تن

رب گوجه فرنگی

معرفی اجمالی:

♦ بسته بندی فرآورده های گوشتی و غذای نیمه آماده طعمی نو با پیشرفته ترین دستگاه های روز اروپا یکی از مدرن و تخصصی ترین کارخانه های بسته بندی ماهی قزل آلا در ایران می باشد، این کارخانه با ظرفیت روزانه بیست تن ماهی ورودی در حال تولید بهترین و باکیفیت ترین محصولات تولید شده به صورت بسته بندی از ماهی قزل آلا می باشد. فرآوری انواع فیله ماهی های منجمد، ماهی های بسته بندی، میگوهای منجمد بسته بندی و محصولات تازه با بهره گیری از انواع تجهیزات و دستگاه های مدرن از جمله فعالیت های این شرکت است.

**امین مالکی فارسانی
(شرکت تولیدی باژن تاراز)**

مدیر نمونه واحد صنایع
تبدیلی و تکمیلی شیلاتی

شاخص ها:

- ◀ دارا بودن تجهیزات نوین فرآوری شامل IQR
- ◀ دستگاه سورت نوین ماهی بر اساس وزن
- ◀ استفاده از ضایعات برای تولید دان مرغ ، دام و شیلات
- ◀ انجام کار تحقیقاتی در زمینه تبدیل ضایعات به بیوسیلانز(تبدیل مواد زائد شیلاتی به خوراک توسط باکتری ....)
- ◀ پرورش و تولید بخشی از محصولات مورد نیاز توسط شرکت و رعایت زنجیره در تولید
- ◀ این دستگاه نسبت به نیروی انسانی این است که آسیب کم تری به ماهی و میگو وارد شده
- ◀ دارا بودن واحد کنترل کیفی با بهره گیری از کارشناسان با تجربه و تجهیزات آزمایشگاهی پیشرفته و آزمایشات متنوع
- ◀ انجام آزمایشات میکروبی مانند ایکلای، سالمونلا، استافیلوکوکوس اورئوس و تعداد کل باکتری به صورت هفتگی در آزمایشگاه شرکت و به صورت ماهانه توسط آزمایشگاه های مورد تایید سازمان دامپزشکی و بهداشت از تمام محصولات و سطوح دستگاه ها و سالن های تولید

استان / شهرستان:

چهارمحال و بختیاری/
شهرکرد

سطح تحصیلات: لیسانس
حسابداری

سن: ۳۵ سال

عملکرد: ظرفیت ۲۰ تن
ورودی روزانه ماهی

معرفی اجمالی:

♦ مجتمع کشتارگاهی شرکت فروزان بیرجند یکی از بزرگترین و مجهزترین کشتارگاه های صنعتی کشور دارای کد IR صادرات است که در زمینه فرآوری و تبدیل محصولات متنوع برای تأمین بخشی از نیاز کشور و صادرات به دیگر کشورها، اشتغال بالغ بر ۳۸۰ نفر بصورت دائم را فراهم کرده است.

شاخص ها:

- ◀ استفاده از تکنولوژی های نوین برای ماندگاری طولانی با حفظ کیفیت محصول
- ◀ استفاده بهینه در مصرف انرژی و آب
- ◀ سالن عمل آوری و فرآوری انواع جوجه کباب و شینسل، با استفاده از تکنولوژی روز دنیا و مواد اولیه گیاهی بومی با طعم و مزه های متنوع و ۱۰۰٪ طبیعی
- ◀ صادرات بخشی از تولیدات به سایر کشورها و ارز آوری در این بخش
- ◀ شبکه پخش مویرگی محصول با حمل و نقل ناوگان یخچالی به ظرفیت روزانه ۲۰۰ تن
- ◀ سالن کشتار طیور به ظرفیت ۶۰۰۰ قطعه در ساعت مجهز به ماشین آلات اتوماتیک
- ◀ خط دو تخلیه اندرونی ۸۰۰۰ قطعه در ساعت
- ◀ سالن فرآوری و بسته بندی آرایش خوراکی (جگر، سنگدان، دل، پای مرغ)
- ◀ سالن ایرچیلر (خط سرد هوایی) به طول ۸۰۰ متر در یک طبقه برای سردسازی عمق گوشت مرغ تا صفر درجه، جهت بسته بندی و بالابردن عمر ماندگاری محصول
- ◀ سالن پیش سرد بالای صفر ۱۰۰ تن، تونل انجماد به ظرفیت ۱۰۰ تن، سالن نگهداری زیر صفر به ظرفیت ۲۰۰۰ تن، سالن قطعه بندی مجهز به دستگاه های برش و پوست گیر اتومات
- ◀ واحد یخساز ۲۰ تنی و سیستم آب سردکن دو مرحله ای با ظرفیت ۲۰۰ متر مکعب در روز
- ◀ با قابلیت تولید آب سرد صفر تا ۴ درجه، واحد تصفیه آب RO به ظرفیت ۲۰۰ متر مکعب در روز به منظور تأمین آب مصرفی با عالیترین کیفیت، واحد تولید پودر گوشت از ضایعات کشتارگاهی و ضایعات مواد پروتئینی به ظرفیت ۵۰۰۰ تن در سال، تصفیه خانه بیولوژیک برای حفظ و صیانت از محیط زیست با ظرفیت تصفیه ۵۰۰ مترمکعب پساب خروجی در روز

رضا فروزانفر
(شرکت فروزان بیرجند)

مدیر نمونه واحد صنایع
تبدیلی و تکمیلی دامی

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی / بیرجند

سطح تحصیلات:

لیسانس اقتصاد

سن: ۵۰ سال

عملکرد: تولید و

بسته بندی گوشت طیور و سایر فرآورده های گوشتی

معرفی اجمالی:

- ♦ تولید محصولات متنوع از قبیل ماست تازه چکیده، دوغ، شیر کاکائو، کشک، پنیر سفید، کره، خامه قنادی، خامه صبحانه، پنیر پیتزا و شیر پاستوریزه در بسته بندی های متنوع
- ♦ فرآوری محصولات لبنی با استانداردهای لازم، ایجاد اشتغال بیش از ۱۴۰ نفر مستقیم در واحد، دارا بودن زنجیره بخشی از تولید

شاخص ها:

- ◀ محصولات بعد از آزمایشهای متعدد با تجهیزات آزمایشگاهی به روز و پیشرفته توسط مهندسان کنترل کیفیت مورد بررسی و پس از تایید وارد خط تولید می گردند
- ◀ دارای خط تولید محصولات مجهز به پیشرفته ترین ماشین آلات تولید لبنیات از برند های معتبر جهانی
- ◀ دارا بودن واحد تحقیق و توسعه
- ◀ استفاده از نیروی متخصص و آموزش مستمر نیروها
- ◀ پرداخت به موقع هزینه های شیر دریافتی
- ◀ توزیع بخشی از نهاده ها و آموزش های لازم به بهره برداران در رابطه با جمع وآوری و حمل و نقل و مسایل بهداشتی
- ◀ دارا بودن کارگاه جانبی جهت تهیه ظروف بسته بندی

محمد شفیع مشعوفی

(شرکت تولیدی فراورده های لبنی
بینالود نیشابور)

مدیر نمونه واحد صنایع
تبدیلی و تکمیلی لبنی

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / نیشابور

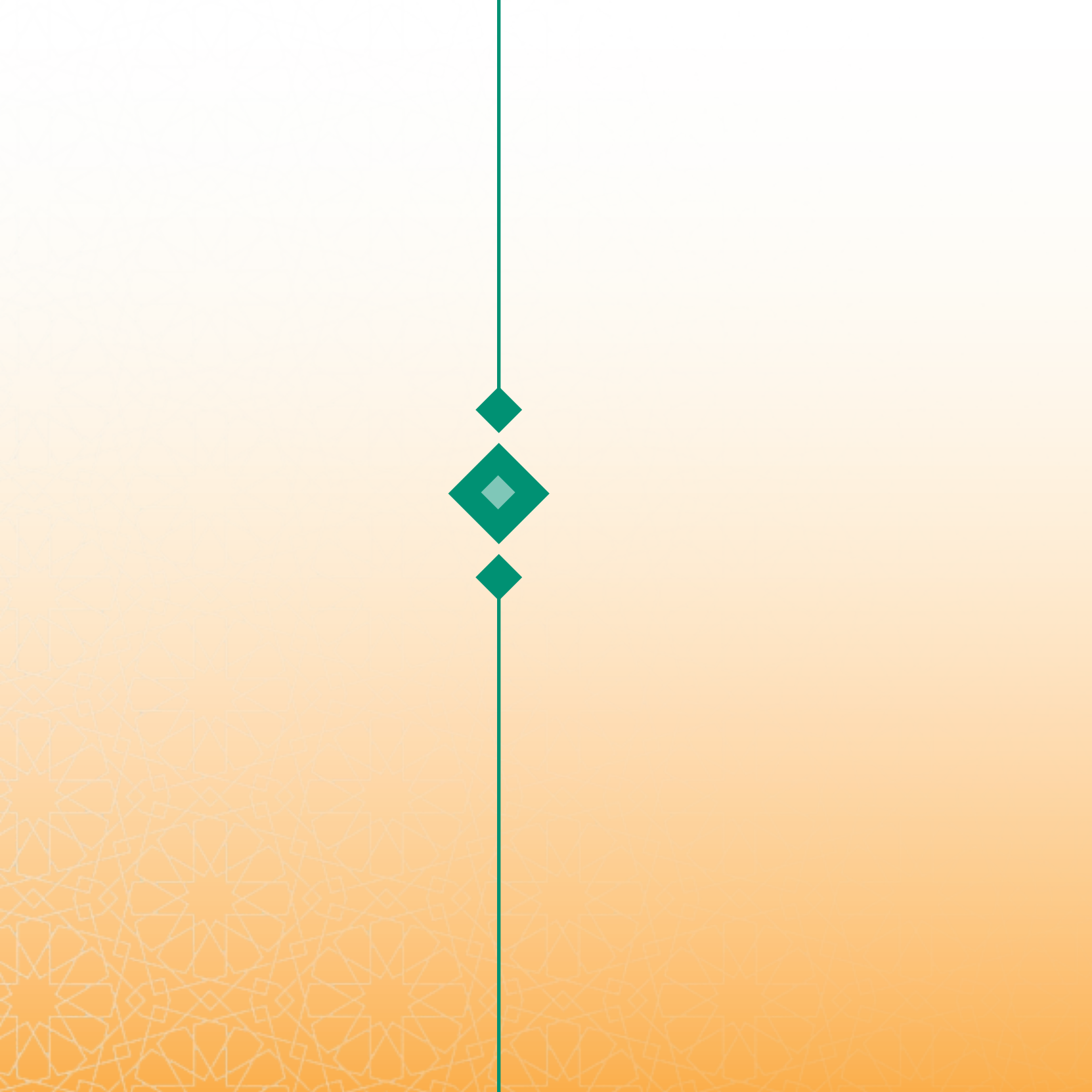
سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۶۱ سال

عملکرد: فرآوری و تولید

محصولات متنوع لبنی

۱۳

کمیته فنی
محصولات
گواهی شده و
ارگانیک

۱-۱۳- سیمای کشاورزی ارگانیک

تامین "غذای کافی، با کیفیت و ایمن" همراه با رعایت شاخص های اجتماعی و اصول محیط زیست در کشاورزی، استراتژی اصلی نظام کشاورزی ارگانیک است که در قالب پروتکل ها و استانداردهای ملی و بین المللی مورد توجه قرار گرفته است. در هزاره سوم، حرکت به سمت تولید محصولات گواهی شده و توسعه کشاورزی ارگانیک که نظام زراعی سازگار با سلامت و محیط زیست است، به عنوان یک استراتژی مهم مورد توجه همه دولت ها قرار دارد. در حال حاضر کشاورزی ارگانیک با تکنیک ساده در حال افزایش محصول در بیشتر نقاط جهان می باشد که در بیشتر موارد با موفقیت همراه بوده است. بررسی در بیش از ۱۷۰ کشور نشان می دهد که اجرای کشاورزی ارگانیک حتی در مناطق دور دست و فقیر از نظر منابع طبیعی، منجر به افزایش ارزش افزوده محصول و کاهش هزینه های تولید در کنار سلامت محصولات شده است. موارد عینی فوق که نه در مساحت های کوچک بلکه در سطح و تعداد بهره بردار زیاد و در مناطق مختلف شروع و در حال پیاده سازی است نشان می دهد که عملیاتی کردن کشاورزی ارگانیک نه تنها امکان پذیر است بلکه با افزایش کمی و کاهش هزینه های تولید همراه است. کشاورزی ارگانیک، نظام زراعی مبتنی بر مدیریت و تعادل اکوسیستم زراعی است که بر حاصلخیزی خاک و سلامت گیاه و عدم مصرف مواد شیمیایی صنعتی تأکید داشته و با شرایط اجتماعی، اقتصادی منطقه ای و محلی سازگار است. در مزارع ارگانیک، هیچ گونه ماده شیمیایی صنعتی به کار برده نمی شود و مدیریت مزرعه بر تعادل اکوسیستم زراعی و استفاده از نهاده های درون مزرعه ای استوار است. در این نظام علاوه بر بهره وری اقتصادی در تولید، حفظ محیط زیست و رعایت مولفه های اجتماعی نظیر سلامت و کیفیت زندگی و حقوق کارگران، مصرف کنندگان و ... مورد تأکید قرار دارد. این فرایند در فعالیتهای تولیدی مانند زراعت، باغبانی، مراتع، زنبور عسل، پرورش دام، آبزیان، طیور، شیلات و ... دارای مقررات خاص به خود هست. در ایران نیز، مباحث مرتبط با موضوع ارتقای سلامت محصولات کشاورزی، تولید محصولات گواهی شده و توسعه کشاورزی ارگانیک، از سال ۱۳۴۸ تا کنون در قالب تکالیف قانونی به صورت مستمر در تکالیف از جمله بند (و) ماده ۳۴ برنامه پنجم، بند (ز) ماده ۱۴۳ برنامه پنجم بند (د) ماده ۱۴ برنامه پنجم، بند (ج) ماده ۳۱ برنامه ششم، بند (ت) ماده ۳۱ برنامه ششم، بند (ت) ماده ۷۲ برنامه ششم تأکید شده است. براین اساس ماموریت های ویژه ای در قالب برنامه ها و طرح های ملی در ابعاد ذیل در وزارت جهاد کشاورزی از جمله مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی در حال پیگیری است:

- ♦ برنامه محوری ترویج و توسعه کشاورزی ارگانیک ایران، در چارچوب تکالیف قانونی از جمله سند ملی توسعه کشاورزی ارگانیک ایران با چشم‌انداز شش درصدی کشاورزی.
- ♦ برنامه محوری توسعه مدیریت تلفیقی حفاظت از محصول (IPM) در چارچوب تکالیف قانونی و برنامه امنیت و سلامت غذا با هدف محوری کاهش مصرف نهاده‌های شیمیایی صنعتی با چشم‌انداز ۲۵ درصدی اراضی کشاورزی ایران.
- ♦ برنامه محوری ترویج و توسعه کاربرد کودهای آلی و زیستی با چشم‌انداز جایگزینی ۳۵ درصدی شیمیایی.
- ♦ برنامه محوری ترویج و توسعه تولید محصولات گواهی شده براساس استانداردهای ملی در قالب سامانه سرگانیک.
- ♦ برنامه محوری ترویج و توسعه کشاورزی پایدار براساس برنامه کار ۵ ساله طرح نظام نوین ترویج کشاورزی.
- ♦ ترویج و آموزش ارتقای سلامت محصولات براساس استانداردهای پایه براساس مصوبات شورای عالی سلامت و امنیت غذا.

۲-۱۳- سیمای کشاورزی ارگانیک در ایران و دنیا

تاکنون در حدود یک درصد از اراضی کشاورزی دنیا در بیش از ۴۰ میلیون هکتار در مناطق مختلف جهان به کشت ارگانیک اختصاص دارد. در این میان بیشترین سطح زیر کشت به ترتیب به مناطق استرالیا و اقیانوسیه، قاره آمریکا و اروپا اختصاص داشته و دو قاره آسیا و آفریقا از سطح زیر کشت کمی نسبت به سایرین برخوردار بوده‌اند. تنها در کشور استرالیا حدود سه هزار مزرعه با کشت ارگانیک مدیریت می‌شوند و بخش عمده تولیدات این کشور به انگلستان، ایالات متحده آمریکا و نیوزلند صادر می‌شود. در قاره آسیا حدود سه میلیون هکتار در حدود ۱۳۰ هزار مزرعه تحت نظام ارگانیک قرار دارد. ایران برای اولین بار در سال ۲۰۰۸ میلادی به آمار رسمی ارگانیک بین‌المللی (دارای گواهی) اضافه شد. بیشترین محصولات تحت کشت ارگانیک در جهان با توجه به سطح زیر کشت آن عبارتند از زیتون، قهوه، میوه‌ها و خشکبار، انگور، میوه‌های گرمسیری، کاکائو، مرکبات، چای، نیشکر و در نهایت گیاهان دارویی است. بررسی وضعیت کشاورزی ارگانیک، نشان می‌دهد که ۱۷۲ کشور دارای فعالیت در زمینه کشاورزی ارگانیک هستند که در این بین قاره آمریکای شمالی دارای ۳۰۱، اروپا ۱۱۰۶، آمریکای لاتین ۶۰۸، آفریقا ۱۰۳ و اقیانوسیه دارای ۱۷۰۳ میلیون هکتار اراضی کشاورزی ارگانیک هستند. تجارت ارگانیک معادل ۸۰ میلیارد دلار در سال بوده و تعداد کشورهای دارای مقررات ارگانیک ۸۷ کشور است. بسیاری از کشورهای منطقه، شامل ۳۷ کشور در آسیا معادل ۷۹ درصد از کشورهای آسیایی در سال‌های اخیر در حال توسعه و سرمایه‌گذاری در بخش ارگانیک هستند. کشور ایران، با توجه به این

که به لحاظ جغرافیای طبیعی، سیستم کشاورزی آن به صورت سنتی و پراکنده در روستاها و در قطعات کوچک پا گرفته و کشاورزی صنعتی بطور کامل در آن استقرار نیافته است این فرصت فراهم است تا از این وضعیت برای تبدیل کشاورزی سنتی و معمول به ارگانیک بدون مصرف هزینه زیاد و تنها با نظارت و هدایت فنی استفاده گردد و از این طریق با توجه به ارزش افزوده این محصولات و نیز افزایش اشتغال، ارزش افزوده عاید کشور خواهد شد. در بسیاری محصولات کشاورزی از جمله زعفران، زیره، زرشک، عناب، گردو، بادام، انار، عسل، بخش مهمی از محصولات باغبانی، دامی و شیلاتی، پتانسل اولیه برای شروع و حضور در نظام کشاورزی ارگانیک را دارند. در حال حاضر برخی از مهمترین محصولاتی که تحت پوشش گواهی ارگانیک قرار گرفته اند عبارتند از: پسته، برنج، خرما، انار، زعفران، کشمش، گیاهان دارویی، زیتون، انگور و برخی محصولات جنگلی که در دوره ۲۰۰۸ میلادی تا کنون تحت پوشش قرار گرفته اند.

کشور ایران از منظر پتانسیل ارگانیک جز کشورهای برتر دنیا محسوب می شود ولی با وجود این پتانسیل، از منظر سطح تحت پوشش دارای گواهی ارگانیک، سهم ناچیزی را به خود اختصاص داده است به صورتی که این سطح از ۱۵ هکتار در سال ۲۰۰۸ میلادی شروع شد و این میزان در سال های بعدی به صورت دامنه متغیر ۳۰۰۰۰ تا حدود ۱۰۰,۰۰۰ هکتار گسترش و دارای نوسان بوده است. نوسان (کاهش و منفی شدن سرعت رشد توسعه ارگانیک در کشور) به دلیل ضعف اعتباری و پشتیبانی جدی برای عملیاتی شدن «سند راهبردی توسعه کشاورزی ارگانیک ایران» (ابلاغی سال ۱۳۹۰)، تعدد در مراجع تصمیم گیری و عدم استقرار کامل نظام ملی گواهی ارگانیک، برخی رقابت های سودجویانه و نگاه تجاری به نظام ارگانیک و پایین بودن سطح بینش و دانش ارگانیک در نهادهای تصمیم گیر بوده است .

کشور ایران از منظر سطوح اراضی کشاورزی ارگانیک (با در نظر گرفتن مزارع در حال گذار) در رتبه ۸۵ دنیا قرار دارد. با محاسبه اراضی تحت پایه در مجموع حدود ۳۰۰ هزار هکتار اراضی تحت برنامه محوری توسعه ارگانیک قرار دارند که از این عدد حدود ۴۰,۰۰۰ هکتار تحت گواهی و حدود ۲۶۰,۰۰۰ هکتار تحت پایه ارگانیک قرار دارد. این در حالی است کشور ایران از منظر پتانسیل تبدیل اراضی کشاورزی به ارگانیک، به دلیل ویژگی ها و مزایای ناشی از نظام کشاورزی مبتنی بر تولیدات روستایی، دیم، عشایری و تنوع اقلیمی و محصولی (دامی، آبیان، زراعی، باغی و ...)، قابلیت تبدیل حداقل ۱۰ درصد از اراضی کشاورزی به ارگانیک را داشته و در این خصوص می تواند جز ۱۲ کشور برتر دنیا قرار گیرد. این پتانسیل در بیشتر استان های کشور از جمله کرمان، خراسان، لرستان، فارس، خوزستان، سیستان و بلوچستان، کهگیلویه و بویراحمد، چهار محال و بختیاری، قزوین و... در طیف وسیعی از محصولات وجود دارد.

۱۳-۳

کمیته فنی
محصولات گواهی شده
و
ارگانیک

معرفی اجمالی:

♦ استقرار سیستماتیک نظام کشاورزی ارگانیک در زنجیره کامل از مزرعه تا سفره مطابق با استاندارد ارگانیک (اتحادیه اروپا) در سطح ۳۵۰ هکتار باغ پسته در یک واحد روستایی واقع در زرنديه استان مرکزی همسو با اصول حفاظت از منابع طبیعی از جمله آب و خاک و محیط زیست در کشاورزی، رعایت اصول اجتماعی، برپایه برنامه مدیریت تلفیقی حفاظت از محصول (IPM.FFS)، استمرار در فرایند استقرار استاندارد ارگانیک در یک دوره ۱۰ ساله از سال ۱۳۸۸ تا کنون، دریافت گواهی رسمی ارگانیک اتحادیه اروپا و... برای ۷۰۰ تن محصول پسته، ثبت برند رسمی تجاری ارگانیک برای واحد تولید کشاورزی در کشور، ایجاد اشتغال مولد، ثبت کد ویژه اقتصادی صادرات محصول ارگانیک ایران به اتحادیه اروپا، حضور مؤثر و مستمر در فعالیت ها و برنامه های ویژه ترویج و توسعه کشاورزی ارگانیک جهاد کشاورزی و توسعه داوطلبانه کشاورزی ارگانیک در سطح محلی از مهم ترین ویژگی های واحد تولیدی و مدیریت آقای محمود بارانی است.

شاخص ها:

- ◀ استقرار سیستماتیک نظام کشاورزی ارگانیک در فرایند مدیریت و زنجیره کامل تولید محصول پسته در یک دوره زمانی مستمر ده ساله از ۱۳۸۸ در سطح ۳۵۰ هکتار
- ◀ داشتن گواهی و برچسب معتبر محصول ارگانیک براساس استاندارد بین المللی اتحادیه اروپا و تحت کنترل و بازرسی مستمر نظام ملی بازرسی ارگانیک ایران
- ◀ ثبت نشان تجاری ارگانیک در واحد کشاورزی در کشور، دارا بودن مجوز های پایه، شناسه های کیفیت تجاری، قرنطینه و تاییدیه فرایند مدیریت فنی از مراجع مرتبط از جمله سازمان غذا و دارو، منابع طبیعی و جهاد کشاورزی
- ◀ دارا بودن تاییدیه و مستندات حقوقی از مراجع تخصصی مرتبط با موضوع
- ◀ دار بودن مستندات مرتبط با فعالیت های اجتماعی، فرهنگی، ترویجی و آموزشی
- ◀ انجام فعالیت های داوطلبانه برای توسعه کشاورزی ارگانیک ایران
- ◀ رعایت مولفه های اجتماعی و ایجاد اشتغال مولد در واحد تولیدی
- ◀ رعایت مولفه های حفاظت از منابع طبیعی و محیط زیست در بخش کشاورزی.

محمود بارانی

تولید کننده نمونه محصولات کشاورزی گواهی شده (ارگانیک)

استان / شهرستان:

مرکزی / زرنديه

دهستان / روستا:

رودشور / احمد لو

سطح تحصيلات:

فوق ديپلم

سن: ۶۱ سال

عملکرد:

۱۲۰۰ کیلوگرم در هکتار

معرفی اجمالی:

♦ آقای سهیل نعمتی از سال ۱۳۹۵ تاکنون به صورت مستمر، سیستماتیک و داوطلبانه فرایند استقرار نظام کشاورزی ارگانیک مطابق با استاندارد ملی ۱۱۰۰۰ ایران و همچنین پیاده سازی نظام کنترل کیفیت تحت پوشش استاندارد تشویقی ایران را با کد ۵۵۷۸۴۷۸۲۰ ثبت شده در سامانه سرگانیک در سطح چهار هکتار واحد زراعی را مدیریت نموده است. میانگین برداشت این مزرعه ۳۸۰۰ کیلو شالی در هکتار و میزان تولید در سال جاری ۱۵۲۰۰ کیلو شالی بوده است. تمام فرایند تولید و عرضه محصول تولیدی این مزرعه تحت کنترل واحد بازرسی کننده، مدیر کنترل کیفیت، کلینیک گیاهپزشکی و اصول کلیدی برنامه راهبردی IPM.FFS وزارت جهاد کشاورزی قرار دارد. مشارکت فعال در برنامه های ترویجی و آموزشی از مشخصات بارز این واحد تولیدی است.

شاخص ها:

- ♦ استقرار سیستماتیک نظام کشاورزی ارگانیک ملی ایران تحت نظام رسمی کنترل کیفیت ملی کشور در فرایند مدیریت مزرعه در یک دوره زمانی مستمر چهار ساله از سال ۱۳۹۵ تاکنون در سطح چهار هکتار.
- ♦ استقرار الزامات و فرایند اجرایی استاندارد تشویقی ایران در واحد تولیدی همراه با نظام ارگانیک ملی ایران.
- ♦ استقرار سیستم کنترل کیفیت محصول در واحد تولیدی از جمله به کارگیری مدیر کنترل کیفیت بخش کشاورزی مورد تایید سازمان استاندارد ایران.
- ♦ داشتن کد رهگیری، گواهی استاندارد تشویقی از سامانه سرگانیک ایران و گواهی تطبیق مدیریت تولید با استاندارد ملی ارگانیک.
- ♦ ثبت نشان تجاری، دارا بودن مستندات فنی و مجوز های پایه، شناسه کیفیت تجاری و تاییدیه فرایند مدیریت فنی از مراجع مرتبط.
- ♦ دارا بودن تاییدیه و مستندات حقوقی از مراجع تخصصی مرتبط با موضوع.
- ♦ فعالیت های داوطلبانه اجتماعی، فرهنگی، ترویجی و آموزشی در توسعه کشاورزی ارگانیک در سطح محلی و ملی.

سهیل نعمتی

تولید کننده نمونه محصولات
کشاورزی گواهی شده
(استاندارد تشویقی و ارگانیک)

استان / شهرستان:

مازندران / بابلسر

دهستان / روستا:

بهمنمیر / کالشکلا

سطح تحصیلات:

لیسانس

سن: ۴۸ سال

عملکرد:

۳۸۰۰ کیلوگرم شالی
در هکتار

۱۴

کمیته فنی آب و خاک

۱-۱۴ - سیمای کمیته فنی آب و خاک

آب گرانبهارترین ثروتی است که در اختیار بشر قرار گرفته است؛ بخصوص در مناطق خشک که سطح عظیمی از کشور ما را دربرگرفته است. امروزه جوامع بین المللی از اهمیت آب برای رشد اقتصادی پایدار در زمان حال و آینده آگاه شده اند. افزایش روزافزون جمعیت و نیاز بشر به مواد غذایی و محدودیت منابع آب و خاک به منظور تولید مواد غذایی، موجب نگرانی اغلب دولت مردان جهان به ویژه کشورهایی که در مناطق خشک و نیمه خشک جهان قرار دارند شده است. ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی و اقلیمی خود با میانگین بارندگی معادل یک سوم میانگین جهانی در زمره این کشورها قرار دارد. لذا حفظ واحیای منابع آب و خاک و تقویت زیرساخت های کشاورزی یکی از حیاتی ترین و مهم ترین اولویت های بخش کشاورزی برای استفاده بهینه و پایدار از منابع، ارتقاء بهره وری، تقویت امنیت غذایی محسوب میشود. بطور کلی فعالیت های آب و خاک به دلیل اهمیت بالای آن در حوزه های مختلف فنی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مطرح می باشد. براین اساس مهم ترین اهداف معاونت آب و خاک عبارتند از:

افزایش راندمان آبیاری، حفاظت کمی و کیفی منابع آب و خاک، افزایش بهره وری آب کشاورزی، تقویت امنیت غذایی در چارچوب تولید و توسعه پایدار

از طرفی مهمترین فعالیتهای آب و خاک در پروژه های زیر خلاصه می شوند:

اجرا و توسعه سامانه های نوین آبیاری بارویکرد آبیاری موضعی، احداث شبکه های فرعی آبیاری وزهکشی تجهیزونوسازی اراضی کشاورزی، اجرای عملیات آب و خاک در عرصه تشکل های کشاورزی، انتقال آب بهینه کشاورزی (طرح انتقال آب بالوله)، مرمت واحیای قنوات و طرح های کوچک زودبازده تامین آب، احداث و بهسازی کانالهای آبیاری عمومی، طرح یکپارچه سازی اراضی شالیزاری، طرح آبیاری دشت سیستان، طرح جامع شبکه های فرعی آبیاری وزهکشی غرب و شمال غرب کشور، طرح احیا و توسعه اراضی ۵۵۰ هزارهکتاری خوزستان و ایلام، اجرای طرح ملی تعیین آب مصرفی محصولات زراعی و باغی آبی کشور

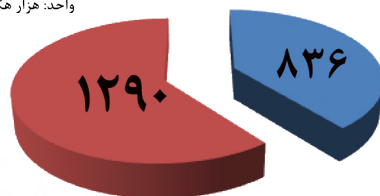
♦ با توجه به اهمیت خاک کشاورزی که از برنامه سوم توسعه در قالب راهکارهای اجرایی برنامه سوم مورد عنایت قرار گرفته و در برنامه پنجم توسعه در ماده ۱۴۳ و در برنامه ششم در قالب مواد ۳۱ و ۳۲ مد نظر می باشد اقدامات ذیل تاکنون به مورد اجرا گذاشته شده است:

- ♦ تهیه قانون جامع خاک کشاورزی که از سال ۱۳۸۶ در دستور کار وزارت جهاد کشاورزی قرار داشته است و تحت عنوان قانون حفاظت از خاک کشاورزی تصویب و ابلاغ گردیده است
- ♦ تدوین آئین نامه اجرایی قانون حفاظت از خاک با همکاری کلیه دستگاه های موظف در قانون مذکور

چکیده عملکرد طرح های آب و خاک:

اجرای سامانه های نوین آبیاری (اراضی سنتی)

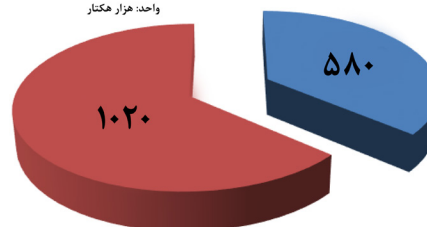
واحد: هزار هکتار

■ قبل از سال ۱۳۹۲ ■ از سال ۱۳۹۲ تا پایان آبان ۹۸

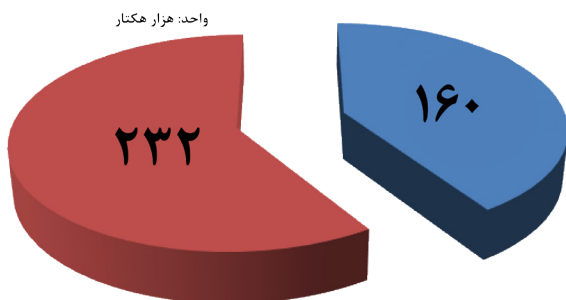
احداث شبکه های فرعی آبیاری و زهکشی

واحد: هزار هکتار

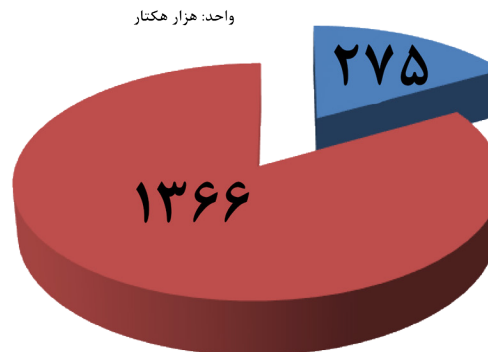
■ قبل از سال ۱۳۹۲ ■ از سال ۱۳۹۲ تا پایان آبان ۹۸

زهدکشی زیرزمینی در اراضی کشاورزی

■ قبل از سال ۱۳۹۲ ■ از سال ۱۳۹۲ تا پایان آبان ۹۸

تجهیز ونوسازی اراضی کشاورزی

■ قبل از سال ۱۳۹۲ ■ از سال ۱۳۹۲ تا پایان آبان ۹۸

طرح احیا و مرمت قنوات

■ قبل از سال ۱۳۹۲ ■ از سال ۱۳۹۲ تا پایان آبان ۹۸

۱۴-۲

معرفی
نمونه‌های ملی
کمیته فنی
آب و خاک

معرفی اجمالی:

♦ سطح کل اراضی ۵۴۰ هکتار، سطح اراضی تحت پوشش طرح تجهیز، نوسازی و یکپارچگی اراضی ۲۰۰ هکتار، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

اسماعیل خواجه

تجهیز، نوسازی و یکپارچگی اراضی

شاخص ها:

- ◀ مشارکت فعال با جامعه محلی و نیز مجریان طرح در اجرای بیش از ۲۰۰ هکتار عملیات تجهیز و نوسازی اراضی
- ◀ اجرای صحیح ۱۱ کیلومتر لوله گذاری در اراضی تحت پوشش طرح
- ◀ پی گیری فعال و هماهنگی با سایر مالکین در راستای اجرای طرح
- ◀ افزایش بهره وری آب و اعمال مدیریت صحیح پس از اجرای طرح
- ◀ به کارگیری مواد آلی و کود دامی برای کاهش اثرات تسطیح در سال اول اجرای عملیات تجهیز
- ◀ اصلاح الگوی کشت پس از اجرای عملیات تجهیز و نوسازی اراضی
- ◀ ارتباط مؤثر با کارشناسان ترویج و اجرا در جهت بهبود مدیریت کشت
- ◀ روی آوردن به کشت ارقام کم مصرف و دوره رشد کوتاه تر به منظور کاهش مصرف آب و افزایش بهره وری تولید
- ◀ استفاده و مدیریت از بقایای گیاهی کشت های قبل به صورت صحیح
- ◀ شرکت در کلاس ها و دوره های آموزشی و ترویجی

استان / شهرستان:

کرمان / بافت

دهستان / روستا:

بخش مرکزی / روداب

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۶۳ سال

عملکرد:

۲۰۰ هکتار تجهیز، نوسازی و یکپارچگی اراضی

معرفی اجمالی:

♦ سطح کل اراضی: ۳۵۰ هکتار، سطح اراضی تحت پوشش طرح انتقال آب با لوله ۱۰۰ هکتار، شرکت در فعالیت های آموزشی و ترویجی، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

شاخص‌ها:

- ◀ ایفای نقش تسهیلگری و هماهنگی با سایر بهره برداران برای مشارکت مؤثر برای اجرای صحیح طرح
- ◀ توجه به مصرف بهینه و افزایش بهره وری آب
- ◀ افزایش راندمان
- ◀ رعایت الگوی کشت در جهت مصرف بهینه آب
- ◀ پویایی و مشارکت بالا در آموزش
- ◀ افزایش تولید در واحد سطح و نیز در کل پروژه
- ◀ همکاری با عوامل مطالعه و اجرایی در اجرای مناسب طرح

جمال مسیح آبادی

مشارکت و اجرای سازه های آبیاری

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / نیشابور

دهستان / روستا:

ریوند / اسلامیة

سطح تحصیلات:

دیپلم

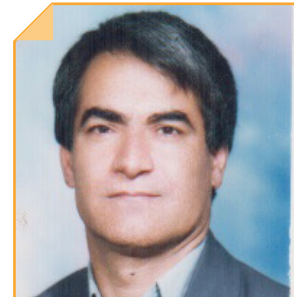
سن: ۳۸ سال

عملکرد:

مشارکت فعال در طرح انتقال آب با لوله

معرفی اجمالی:

♦ دارای ۷۲ هکتار باغ پسته مجهز به سیستم آبیاری زیر سطحی که در این واحد کشاورزی ۶۵ نفر کارگر به صورت دائم مشغول به کار می باشند و دارای ترمینال اختصاصی برای ضبط و فرآوری پسته است.

شاخص ها:

- ◀ بهره‌وری بیشتر و بهینه از آب از نقطه نظر تولید و عملکرد
- ◀ استفاده از مشاوره کارشناس آبیاری برای نگهداری و بهره برداری سیستم
- ◀ مدیریت صحیح آبیاری و توجه به توصیه‌های فنی طراحی سیستم و ارتباط مستمر با کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ کاربرد صحیح کودهای دامی و مواد آلی در جهت بهبود حاصلخیزی خاک
- ◀ افزایش راندمان آبیاری از حدود ۵۰ درصد قبل از اجرا به بیش از ۹۰
- ◀ کاهش برداشت آب از منابع آبی حدود ۲۰ درصد
- ◀ پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
- ◀ توجه به مسائل زیست محیطی و حفاظت خاک از جمله کاربرد صحیح کودهای آلی و زیستی، برنامه ریزی صحیح آبیاری، آبیاری شبانه برای کاهش تنش و تهیه کمپوست با بقایای گیاهی
- ◀ اعمال مدیریت تلفیقی تغذیه گیاه و نیز پایش شرایط رطوبت خاک
- ◀ پایش میزان نفوذ آب و نیز فاکتورهای پتانسیل خاک در باغ توسط کارشناس و اعمال در برنامه ریزی مدیریت آبیاری و نگهداری باغ
- ◀ افزایش ۳۰ درصدی محصول پس از اجرای سیستم آبیاری
- ◀ افزایش کارایی مصرف آب (میزان کارایی ۱/۹۳ کیلوگرم بر مترمکعب)

حسین حسین پور

سیستم آبیاری موضعی
زیرسطحی

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / مه ولات

دهستان / روستا:

مه ولات شمالی /بخش
شادمهر

سطح تحصیلات:

دبیرستان

سن: ۷۱ سال

عملکرد:

افزایش راندمان کاربرد آب
از ۵۰ به بیش از
۹۰ درصد

معرفی اجمالی:

♦ سطح کل اراضی ۵۰۰ هکتار، رهبر فنی، معتمد محلی، شرکت در فعالیت توسعه روستا، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

محمد حسین دهقانی یزدی

نگهداری و بهره برداری از
قنوات

شاخص ها:

- ◀ نگهداری مستمر قنوات طی سالیان و اعمال مدیریت صحیح در نگهداری و بهره برداری قنوات داری بیش از ۱۰۰۰ حلقه میله چاه قنوات
- ◀ تلاش و پیگیری فعال در جلب مشارکت بهره برداران و نیز مشارکت بخش دولتی در مرمت و نگهداری صحیح این سازه سنتی
- ◀ تلاش و پیگیری مداوم برای جمع آوری خودیاری
- ◀ ایجاد هماهنگی و همدلی بین بهره برداران
- ◀ مشارکت در دوره های آموزشی - ترویجی و فنی جهاد کشاورزی و ارتباط مستمر و مؤثر با همکاران بخش های اجرایی و ترویجی
- ◀ انجام عملیات بازسازی و نوسازی با کیفیت مطلوب و حضور مستمر و مشارکت فعال هنگام انجام عملیات بازسازی
- ◀ بازسازی مظهر قنوات بر اساس شاخص های ارائه شده توسط معاونت آب و خاک
- ◀ استفاده از مصالح مناسب و با کیفیت در امر بازسازی

استان / شهرستان:

یزد / یزد

دهستان / روستا:

فهرج / محمدآباد

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۶۵ سال

عملکرد:

بهره برداری مناسب و
مشارکت فعال در مدیریت
صحیح قنوات

معرفی اجمالی:

- ♦ سطح کل اراضی: ۴۰۰ هکتار
- ♦ سطح اراضی تحت پوشش سازه و تاسیسات آبیاری: فاز اول ۱۸۰ هکتار اجرا و فاز دوم ۱۳۰ هکتار مناقصه و فاز سوم ۹۰ هکتار مناقصه، شرکت در فعالیت های آموزشی و ترویجی، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

حسین وکیلی فرد

نگهداری و بهره برداری
از سازه ها و تاسیسات
آبیاری

شاخص ها:

- ◀ افزایش راندمان انتقال آب در شبکه
- ◀ مشارکت در اجرای فنی طرح و جانمایی شبکه
- ◀ تبدیل سیستم سنتی کانال به لوله
- ◀ استفاده از لوله های یوپی وی سی
- ◀ کاهش هزینه های اجرایی در سیستم
- ◀ تلاش در جهت توزیع آب باتوجه به نظام بهره برداری و حقبه های سهامداران طرح

استان / شهرستان:

آذربایجان شرقی / سراب

دهستان / روستا:

اردلان / ارزق

سطح تحصیلات:

زیر دیپلم

سن: ۴۷ سال

عملکرد:

مشارکت فعال در

نگهداری سازه

معرفی اجمالی:

♦ شرکت کشاورزی بستان ایران در سال ۱۳۵۳ تاسیس گردید و مجموعه دامپروری و کشاورزی می باشد. سطح اراضی تحت پوشش آبیاری تحت فشار: سالانه بیش از ۵۰۰ هکتار می باشد که عمده محصولات کشاورزی تولید شده به مصرف بخش دامپروری شرکت رسیده و کودهای دامی نیز در چرخه زراعت مورد استفاده قرار می گیرد.

سیده محمد خلیلی

سیستم آبیاری
موضعی (نوار تیپ)

شاخص‌ها:

- ◀ سهیم بودن مؤثر در سرمایه گذاری و اجرای طرح آبیاری تحت فشار
- ◀ شناخت دستگاه‌ها و سامانه‌های آبیاری تحت فشار و توانایی تعمیرات اولیه آن‌ها از طریق به کارگیری نیروی کارشناسی متخصص
- ◀ مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی کارشناسان طراحی، کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ رعایت شرایط و موازین محیط زیست و توجه به توسعه پایدار
- ◀ افزایش قابل توجه راندمان آبیاری پس از اجرای سیستم آبیاری
- ◀ بهبود بهره وری آب با مدیریت صحیح سیستم آبیاری
- ◀ اصلاح خاک و تسطیح بخشی از مجموعه از محل اعتبارات داخلی
- ◀ بهبود بهره وری عوامل تولید به دلیل یکپارچگی اراضی تحت اختیار و امکان کاربرد عوامل مکانیزاسیون و مدرنیزاسیون به دلیل سطح بالای مجموعه
- ◀ اصلاح الگوی کشت بخشی از مجموعه به محصولات کم آب نظیر زیره
- ◀ عدم توسعه نامطلوب سطح زیرکشت و در مقابل افزایش تولید محصول

استان / شهرستان:

البرز / نظرآباد

دهستان / روستا:

نجم آباد / خسروآباد

سطح تحصیلات:

دکتر

سن: ۵۵ سال

عملکرد:

اجرای سیستم آبیاری نوار
(Tape) در زراعت

معرفی اجمالی:

♦ سطح کل اراضی ۷۰ هکتار، سطح اراضی تحت پوشش آبیاری تحت فشار ۳۳ هکتار، رهبرفنی، معتمد محلی، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

صادق نبی جماعت

سیستم آبیاری بارانی
(سنترولینیر)

شاخص ها:

- ◀ بهره وری بیشتر و بهینه از آب از نقطه نظر تولید و عملکرد
- ◀ شناخت دستگاه ها و سامانه های آبیاری تحت فشار و توانایی تعمیرات اولیه آن ها
- ◀ مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه های فنی کارشناسان طراحی، کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ رعایت شرایط و موازین محیط زیست و توجه به توسعه پایدار
- ◀ افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
- ◀ کاهش برداشت آب از منابع آبی
- ◀ پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
- ◀ سهیم بودن در سرمایه گذاری طرح
- ◀ اعمال مدیریت مناسب در نگهداری و بهره برداری و حفاظت ماشین آبیاری
- ◀ عدم توسعه نامطلوب سطح زیرکشت و در مقابل افزایش تولید محصول

استان / شهرستان:

قزوین / بوئین زهرا

دهستان / روستا:

سگزآباد / عصمت آباد

سطح تحصیلات:

سن: ۵۶ سال

عملکرد:

مدیریت صحیح و نگهداری مناسب ماشین آبیاری لاینیر

معرفی اجمالی:

♦ سطح اراضی تحت پوشش آبیاری تحت فشار ۲۶۱,۵ هکتار، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی

صفورا خزاعی

سیستم آبیاری قرقره‌ای و ویلموو

شاخص‌ها:

- ◀ بهره‌وری بیشتر و بهینه از آب از نقطه نظر تولید و عملکرد
- ◀ مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی کارشناسان طراحی، کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ رعایت شرایط و موازین محیط زیست و توجه به توسعه پایدار
- ◀ افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
- ◀ کاهش برداشت آب از منابع آبی
- ◀ پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
- ◀ سهیم بودن در سرمایه گذاری طرح
- ◀ عدم توسعه نامطلوب سطح زیرکشت و در مقابل افزایش تولید محصول

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / تربت حیدریه

دهستان / روستا:

بالارخ / درخت سنجد
سطح تحصیلات: لیسانس

سن: ۳۳ سال

عملکرد:

مدیریت مناسب سیستم آبیاری بارانی

معرفی اجمالی:

♦ سطح اراضی تحت پوشش طرح انتقال آب با لوله ۲۲۰ هکتار، رهبر فنی، معتمد محلی، عضو تعاونی، شرکت در فعالیت توسعه روستا، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

عادل داراب نژادی

نگهداری و بهره برداری طرح انتقال آب بالوله

شاخص ها:

- ◀ مشارکت بالا در نگهداری و بهره برداری از طرح
- ◀ بهبود مدیریت باغ پس از اجرای طرح و افزایش محصول
- ◀ احیای خط انتقال بعد از زلزله یاسوج
- ◀ اجرای روش های نوین آبیاری بعد از اجرای خط انتقال آب
- ◀ نگهداری در شرایط توپوگرافی کوهستانی و سخت
- ◀ اعتماد سازی و مشارکت دهی سهامداران در طرح

استان / شهرستان:

کهگیلویه و بویراحمد / دنا

دهستان / روستا:

دنا / بیاره

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۴۴ سال

عملکرد:

۲۲۰ هکتار انتقال آب با لوله

معرفی اجمالی:

♦ سطح کل اراضی ۷/۳ هکتار، سطح اراضی تحت پوشش شبکه آبیاری و زهکشی ۷/۳ هکتار، بکارگیری توصیه های فنی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

عبدالله پیردار

نگهداری و بهره برداری
از شبکه های آبیاری و زهکشی

شاخص ها:

- ◀ از رده خارج کردن سیستم چاه به منظور کاهش مصرف آب های زیرزمینی
- ◀ مشارکت بالا در اجرای پروژه رودخانه های مرزی در طرح پیرانشهر
- ◀ کشاورزی حفاظتی
- ◀ تحصیلات متناسب
- ◀ اطلاعات مناسب کشاورزی
- ◀ تغییر الگوی کشت

استان / شهرستان:

آذربایجان غربی / پیرانشهر

دهستان / روستا:

لاهیجان / دریکه

سطح تحصیلات: لیسانس

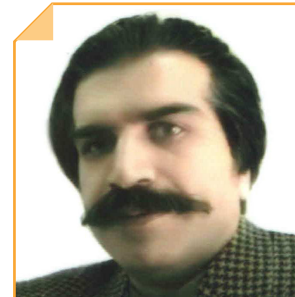
سن: ۴۷ سال

عملکرد:

نگهداری مناسب شبکه و
مشارکت فعال

معرفی اجمالی:

♦ سطح اراضی تحت پوشش آبیاری کم فشار ۶۹/۳ هکتار، رهبر فنی، معتمد محلی، شرکت در فعالیت توسعه روستا، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی

شاخص ها:

- ◀ مدیریت بهینه آبیاری طبق توصیه های فنی کارشناسان طراحی، کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ بهبود سیستم آبیاری و مدیریت آب در جهت احیا و بهبود شرایط نخلستان موجود
- ◀ کاهش آب مصرفی پس از اجرای طرح از طریق بهینه سازی مدیریت آبیاری و نیز افزایش راندمان انتقال
- ◀ رعایت اصول مدیریت باغ و توجه به مسائل زیست محیطی
- ◀ افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
- ◀ کاهش برداشت آب از منابع آبی
- ◀ پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
- ◀ سهمیم بودن در سرمایه گذاری طرح
- ◀ عدم توسعه نامطلوب سطح زیرکشت و در مقابل افزایش تولید محصول

گوروش مبارکی

سیستم آبیاری کم فشار

استان / شهرستان:

سیستان و بلوچستان / نیکشهر

دهستان / روستا:

لاشار شمالی / عیسی آباد

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۴۳ سال

عملکرد:

اجرا و مدیریت سیستم کم فشار در نخلستان

معرفی اجمالی:

- ♦ سطح اراضی تحت پوشش طرح انتقال آب با لوله ۱۲۰ هکتار، رهبر فنی
- ♦ ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

محمد صدیق

مشارکت و اجرای طرح انتقال
آب بالوله

شاخص ها:

- ◀ مشارکت بالا در احداث خط لوله
- ◀ اجرای باکیفیت خط انتقال
- ◀ افزایش راندمان آبیاری
- ◀ اجرای سیستم نوین آبیاری
- ◀ افزایش تولید محصول
- ◀ رعایت الگوی کشت

استان / شهرستان:

قم / قم

دهستان / روستا:

جعفرآباد / علی آباد انقلاب

سطح تحصیلات:

فوق دیپلم

سن: ۳۶ سال

عملکرد:

مشارکت در اجرای
۱۲۰ هکتار انتقال آب

معرفی اجمالی:

♦ سطح اراضی تحت پوشش آبیاری تحت فشار: ۱۷۰ هکتار، رهبر فنی، معتمد محلی، عضو تعاونی، شرکت در فعالیت توسعه روستا، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

**محمد شریف همائی
مرادپور**

سیستم آبیاری
بارانی (کلاسیک ثابت)

شاخص ها:

- ◀ سهمیم بودن در سرمایه گذاری طرح
- ◀ شناخت دستگاه ها و سامانه های آبیاری تحت فشار و توانایی تعمیرات اولیه آن ها
- ◀ مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه های فنی کارشناسان طراحی، کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ رعایت شرایط و موازین محیط زیست و توجه به توسعه پایدار
- ◀ افزایش قابل توجه راندمان آبیاری
- ◀ کاهش برداشت آب از منابع آبی
- ◀ پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
- ◀ بهره وری بیشتر و بهینه از آب از نقطه نظر تولید و عملکرد
- ◀ استفاده صحیح از سیستم
- ◀ عدم توسعه نامطلوب سطح زیرکشت و در مقابل افزایش تولید محصول

استان / شهرستان:

زنجان / خدابنده

دهستان / روستا:

توپقره / توپقره

سطح تحصیلات:

کارشناسی زراعت

سن: ۵۶ سال

عملکرد:

مدیریت بارانی کلاسیک در
سطح ۱۷۰ هکتار

معرفی اجمالی:

♦ سطح اراضی تحت پوشش آبیاری تحت فشار ۹۰ هکتار، رهبر فنی، معتمد محلی، عضو تعاونی، شرکت در فعالیت توسعه روستا، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه‌های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

محمود فلاح

سیستم آبیاری موضعی
(روسطحی)

شاخص‌ها:

- ◀ کاهش برداشت آب از منابع آبی
- ◀ شناخت دستگاه‌ها و سامانه‌های آبیاری تحت فشار و توانایی تعمیرات اولیه آنها
- ◀ مدیریت صحیح آبیاری طبق توصیه‌های فنی کارشناسان طراحی، کارشناسان مدیریت آب و خاک و ترویج
- ◀ رعایت شرایط و موازین محیط زیست و توجه به توسعه پایدار
- ◀ افزایش قابل توجه راندمان آبیاری و همچنین کاهش مصرف انرژی
- ◀ بهره‌وری بیشتر و بهینه از آب از نقطه نظر تولید و عملکرد
- ◀ پیگیری جدی و فعال در جهت اجرای طرح و پیشقدم شدن
- ◀ سهیم بودن در سرمایه گذاری طرح
- ◀ استفاده از سیستم آبیاری به طور صحیح و اصولی
- ◀ عدم توسعه نامطلوب سطح زیرکشت و در مقابل افزایش تولید محصول

استان / شهرستان:

کرمان / رفسنجان

دهستان / روستا:

بهرمان / بخش نوق

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۷۱ سال

عملکرد:

۹۰ هکتار موضعی روسطحی

معرفی اجمالی:

♦ سطح کل اراضی روستا ۱۱۸۵ هکتار شالیزار، مساحت طرح ۲۴۴ هکتار، رهبر فنی، ارتباط مستقیم با کارشناسان تحقیق و اجرا، ارتباط با مراکز ترویجی، بکارگیری توصیه های فنی، مددکار ترویجی، انتقال توصیه به سایر کشاورزان

مهدی بدخشانیان فرد

مشارکت در احداث و بهسازی سازه ها و تاسیسات آبیاری

شاخص ها:

- ◀ مشارکت بالا در احداث شبکه
- ◀ اجرای باکیفیت شبکه
- ◀ بازچرخانی آب در شبکه زهکشی
- ◀ استفاده از مصالح مرغوب و استاندارد در اجرای طرح
- ◀ بهره وری مناسب
- ◀ افزایش راندمان آبیاری

استان / شهرستان:

مازندران / بابلسر

دهستان / روستا:

عزیزک / عزیزک

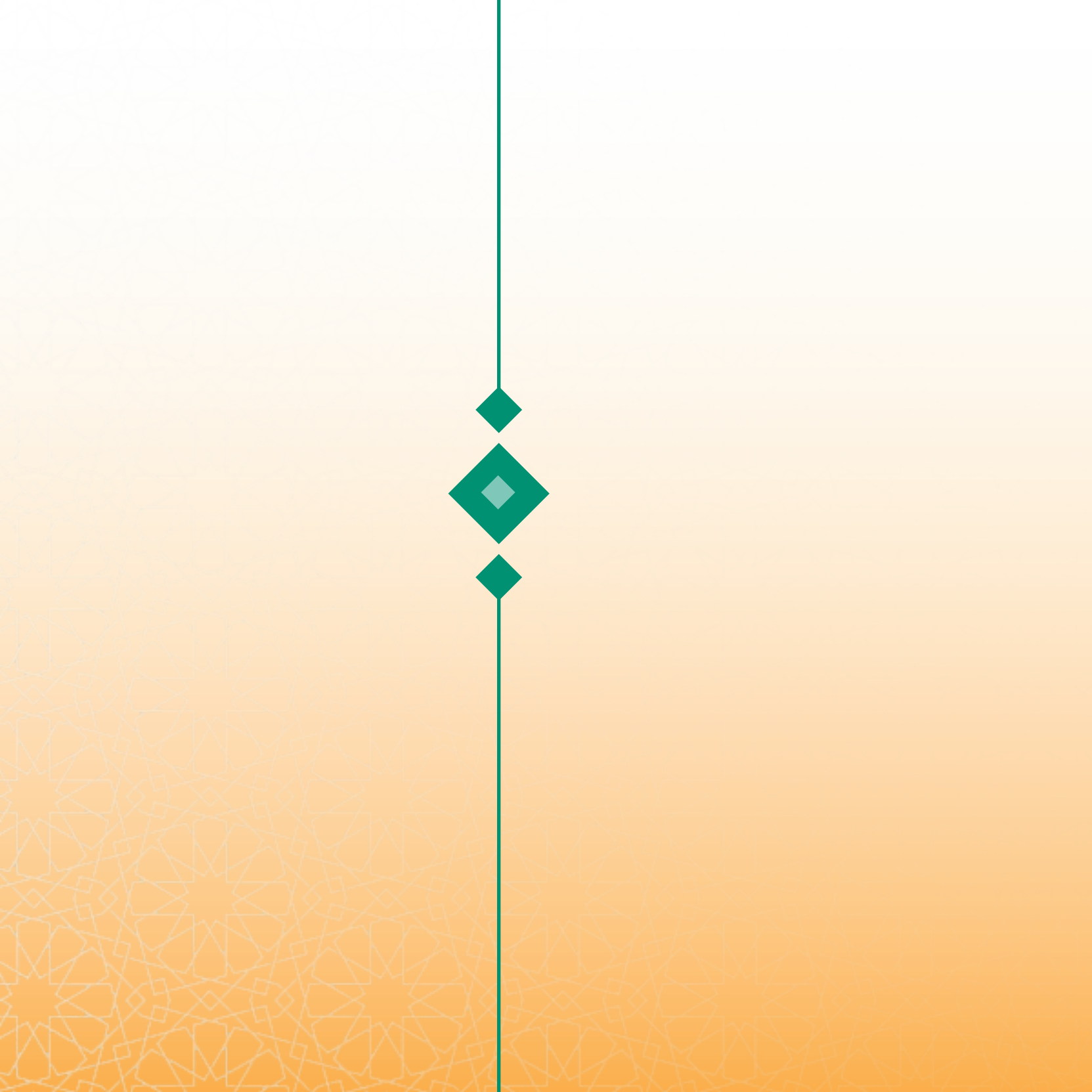
سطح تحصیلات: دیپلم

سن: ۵۶ سال

عملکرد:

۲۴۴ هکتار بهسازی

سازه های آبیاری

۱۵

کمیته فنی
تشکل های
کشاورزی و منابع طبیعی

۱-۱۵- سیمای شکل های کشاورزی و منابع طبیعی

سازماندهی اقشار مختلف جامعه در قالب گروه ها و تشکل های مختلف از گام های اساسی برای توانمندسازی جوامع محلی، رسیدن به امنیت غذایی و توسعه پایدار روستایی و کشاورزی است. به همین دلیل، سال هاست که سازماندهی بهره برداران، تولیدکنندگان و فعالان بخش کشاورزی در قالب انواع تشکل ها در دستور کار قرار گرفته است. افراد از این طریق می توانند به نحو مناسب تری نیازها و انتظارات خود را به دستگاه های دولتی و مراجع ذی ربط منتقل کنند و پیگیری های لازم را برای تحقق آنها به عمل آورند. تعاونی ها و تشکل های توانمند علاوه بر رونق کشاورزی و افزایش درآمد کشاورزان، می توانند به عنوان ابزاری در جهت کاهش تصدی گری دولت و سپردن امور کشاورزان و روستاییان به خود آنان، فراهم نمودن زمینه مناسب برای مشارکت سازمان یافته مردم در اداره امور جامعه محلی، ایجاد مجرای مناسبی برای برقراری ارتباط و تعامل بین بهره برداران و دستگاه های دولتی ذی ربط، توسعه مردم سالاری و تحقق جامعه مدنی، افزایش توان اقتصادی، توسعه نوآوری و خلاقیت در بخش های بازرگانی و تولیدی کشاورزی، تسهیل پذیرش فناوری های نوین و به کارگیری منابع انسانی در بخش کشاورزی و بسیاری منافع اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دیگر در جوامع روستایی ایفای نقش نمایند که در نهایت، مجموعه این عوامل می تواند منجر به توانمندسازی و پایداری جوامع روستایی و بخش کشاورزی و منابع طبیعی کشور گردد.

سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران

سازمان مرکزی تعاون روستایی که با هدف ایجاد، سازماندهی، ساماندهی، کارآمدسازی و توسعه کمی و کیفی تعاونی ها و تشکل های روستایی و کشاورزی و سایر تشکل های مربوط با بخش کشاورزی و منابع طبیعی کشور از حدود پنج دهه قبل شکل گرفت، هم اکنون به عنوان متولی قانونی ایجاد، تثبیت و توسعه تعاونی ها و تشکل های بخش کشاورزی، ظرفیت گسترده ای در حوزه تعاونی ها و تشکل ها دارد که از جمله این توانمندی ها می توان به مواردی چون: ۲۷۷۵ شرکت تعاونی روستایی در قالب ۳۱۱ اتحادیه شهرستانی، ۳۱ اتحادیه استانی و ۴۲۸۰۰۱۹ نفر عضو در ۴۶۳۰۰ پهنه روستایی؛ ۱۹۵۷ شرکت تعاونی کشاورزی، ۱۱۵ اتحادیه تعاونی کشاورزی و ۱۰۵۱۳۸۹ نفر عضو؛ ۳۰۷ شرکت تعاونی روستایی زنان در ۱۸۴۵ روستا با حدود ۶۰ هزار نفر

عضو؛ ۱۴۱۵ شرکت تعاونی تولید روستایی با ۳۰ اتحادیه استانی و ۳۷ اتحادیه شهرستانی با ۴۱۵۸۷۸ نفر عضو در ۶۳۶۳ نقطه روستایی؛ نهادسازی حقوق صنفی کشاورزان در قالب ۱۲۵۵ تشکل و نظام صنفی با ۱۱۱۴۷۰۳ عضو در سراسر کشور به‌عنوان سرمایه اجتماعی بخش کشاورزی و ۱۳ اتحادیه سراسری و ملی جهت هدایت و نظارت بر این شبکه وسیع اشاره کرد.

از طرفی، در دهه چهارم انقلاب که به‌عنوان دهه پیشرفت و عدالت نامیده شده است، برای توجه به روستا که از یک طرف به‌عنوان کانون اصلی تولید برای پیشرفت و توسعه و از طرف دیگر به‌عنوان کانون جمعیتی برای گسترش عدالت اجتماعی است، شرکت‌های تعاونی روستایی و کشاورزی می‌توانند با سازماندهی اقشار و گروه‌های مختلف مردم و ایجاد یکپارچگی، همگرایی و تجانس، فرآیند انزوای اجتماعی را کم و مشارکت اجتماعی را گسترش دهند. در بعد اقتصادی نیز این نوع تعاونی‌ها می‌توانند، اقتصاد کشاورزی را به معنی واقعی به اقتصاد روستایی تبدیل و در واقع، بین قابلیت (توانایی به دست آوردن) و کارکرد (دست‌آورد) تعادل ایجاد کنند. شبکه تحت پوشش این سازمان قادر است از طریق خوداتکایی و تکمیل زنجیره تأمین، تولید، ارزش، عرضه و بازررسانی محصولات، حذف واسطه‌ها و تربیت نیروی کارآمد، خدمات اجتماعی و اقتصادی شایان توجهی ارائه نماید و یک الگوی کامل از کشاورزی پیشرفته شامل برنامه ریزی و مدیریت هماهنگ حلقه‌های زنجیره تولید محصولات کشاورزی ارائه دهد.

شبکه تعاونی‌های عشایری

شبکه تعاونی‌های عشایری در سال ۱۳۶۱ با هدف تأمین نیازمندی‌های جامعه عشایری در امور مرتبط با تأمین نهاده‌های دامی و تولیدی، کالاهای اساسی، خرید و فروش محصولات تولیدی و ارائه خدمات تخصصی و مشارکتی در ساماندهی به صنایع و تولیدات جانبی عشایر با مشارکت اعضا تشکیل شد. با توجه به پوشش کامل مناطق عشایری توسط تشکل‌های مذکور و وجود ۲۱۵ شرکت تعاونی، ۲۱ اتحادیه استانی و یک اتحادیه مرکزی در کشور با ۷۶۲ نفر پرسنل با ظرفیت کارشناسی مناسب در امور دام و تولیدات دامی و امکانات زیربنایی، مشارکت‌پذیری خوب جامعه عشایری و اعتماد آنها به این شبکه تاکنون خدمات قابل توجهی ارائه نموده است. با توجه به وظایف اساسنامه‌ای این تشکل‌ها در بهسازی امور تولیدی آنها در جهت افزایش بهره‌وری و ارتقاء سطح درآمد و معیشت این جامعه و ظرفیت‌های بالقوه موجود شامل ۲۸ درصد دام سبک، ۲۰ درصد گوشت قرمز کشور، ۳۵ درصد صنایع دستی و عضویت بیش از ۳۵۰ هزار بهره‌بردار در تشکل‌های عشایری و حمایت مالی و تسهیلاتی صندوق توسعه بخش عشایری به‌دلیل عضویت تشکل‌های عشایری در صندوق مذکور و نقش موثر این صندوق در تأمین منابع مالی و فراهم بودن

۱۵-۲

معرفی نمونه های
تشکل های
کشاورزی و
منابع طبیعی

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت کشت و صنعت جیرفت» در سال ۱۳۵۲ با هدف انجام عملیات کشاورزی و دامداری نوین و نیز راه اندازی صنایع جنبی و تکمیلی، جهت تولید فرآورده های کشاورزی و دامی در قالب یک نظام بهره برداری پیشرفته ایجاد گردید. عمده فعالیت شرکت از سال ۱۳۵۶ با تولید محصولات باغی، زراعی و دامی آغاز و بعد از انقلاب شکوهمند اسلامی نیز این فعالیت ها با تمرکز بیشتر بر توسعه باغ های مرکبات و نخیلات ادامه یافته است. در چند ساله اخیر با بهره گیری از سیستم های نوین آبیاری، فعالیت های زراعی شرکت در ابعاد گسترده تری از منظر فنی و سطح زیر کشت ادامه یافته است، اعم فعالیت های شرکت در حال حاضر، تولید محصولات باغی گرمسیری مانند مرکبات (پرتقال، نارنگی و گریپ فروت)، خرما و محصولات جالیزی (سیب زمینی و پیاز) است.

شرکت کشت و صنعت جیرفت
(سید عبدالرضا نجفی موسوی)

شرکت کشت و صنعت
نمونه کشاورزی

استان / شهرستان:

جنوب استان کرمان /
جیرفت

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۶۱ سال

شاخص ها:

- ◀ بزرگترین واحد تولیدکننده مرکبات کشور با برخورداری از ۱۴۰۰ هکتار باغ مرکبات شامل پرتقال، نارنگی، گریپ فروت و لیمو با ظرفیت تولید ۲۵ هزار تن در سال
- ◀ برخورداری از ۱۹۰ هکتار باغ خرما مجهز به سامانه آبیاری قطره ای
- ◀ پیشگام و بزرگترین واحد یکپارچه سامانه آبیاری تحت فشار که پس از انتقال آب به سطح زمین، به صورت شبکه به یکدیگر متصل می گردند
- ◀ کشت محصولات زراعی از جمله سیب زمینی و پیاز در سطح ۸۰۰ هکتار اراضی تسطیح شده و مجهز به سامانه های آبیاری تحت فشار و به ویژه با تولید محصولات یادشده خارج از فصل، نقش مهمی در تنظیم بازار ایفا کرده است
- ◀ انجام عملیات تولید با استفاده دانش و فناوری روز و بهره گیری از ظرفیت های علمی و کارشناسی دارا بودن واحد فرآوری و بسته بندی خرما، سردخانه با ظرفیت ۱۲۰۰ تن، واحد سورتینگ مرکبات با ظرفیت ۸ تن در ساعت، واحد سورتینگ سیب زمینی و واحد تولید سبد میوه در سایزهای مختلف
- ◀ جایگزینی و اصلاح و بهسازی باغات مرکبات
- ◀ اجرای طرح های توسعه باغات جدید از جمله انگور و انبه
- ◀ ارتباط تنگاتنگ با واحدهای ترویج و تحقیقات کشاورزی
- ◀ داشتن برنامه های توسعه ای در زمینه توسعه ماشین آلات، توسعه ظرفیت دامپروری، راه اندازی صنایع تکمیلی و احداث گلخانه در آینده
- ◀ اشتغال زایی پایدار در منطقه

معرفی اجمالی:

♦ در راستای اجرای قانون تشکیل شرکت های سهامی زراعی، «شرکت سهامی زراعی گلپایگان» در سال ۱۳۴۷ تأسیس شد و هم‌اکنون ۳۲۰۰ هکتار اراضی کشاورزی در اختیار دارد و در زمینه های مختلف زراعی، باغی و دام سنگین و سبک و خوراک دام در حال فعالیت می باشد. از سال تأسیس تاکنون، اساس کار این شرکت کشاورزی بوده و تکمیل زنجیره تولید، بالا بردن میزان تولید، کاهش هزینه های تولید، مدیریت علمی کشاورزی، استفاده بهینه از منابع تولیدی و افزایش درآمد سهامداران از برنامه های ثابت این شرکت بوده است.

شاخص ها:

- ◀ برخورداری از کادر مدیریتی و اجرایی با تخصص و تجربه بالا
- ◀ بهره برداری بهینه از منابع آب و خاک و تحت پوشش قرار داشتن بخش عمده ای از اراضی شرکت به وسیله سامانه های آبیاری تحت فشار
- ◀ تولید محصولات زراعی با عملکرد بالاتر از میانگین منطقه با استفاده از روش های نوین تولید و رعایت اصول پایداری
- ◀ برخورداری از گاوداری ۱۶۰۰ رأسی در دو گله ۱۲۰۰ رأس هلشتاین و ۴۰۰ رأسی براون سوئیس (بزرگترین گله نژاد براون سوئیس در کشور) با تولید شیر ۸۵۰۰ تن در سال
- ◀ دارا بودن گله گوسفند ۳۵۰۰ رأسی قزل و اصلاح نژاد گله
- ◀ دارا بودن کارخانه خوراک دام با هدف تأمین کلیه خوراک مورد نیاز واحدهای دامداری شرکت و فروش مازاد آن
- ◀ پیشگام در عرصه استفاده بهینه از فضولات دامی با اجرای طرح سپتینگ کود دامی در فرایند تولید بیوگاز، کود مایع، آب تصفیه شده سالم و کود کمپوست برای اولین بار در کشور در حیطه شرکت های سهامی زراعی
- ◀ ایجاد اشتغال پایدار و اثرگذاری اجتماعی - اقتصادی در توسعه منطقه
- ◀ مشارکت فعال در اجرای طرح های آموزشی - ترویجی و ایجاد نقش الگویی در بهره برداران منطقه
- ◀ توسعه فعالیت های جدید در زمینه ایجاد گلخانه و توسعه کشت محصولات جدید
- ◀ تغییر الگوی کشت به سمت محصولات کم آب بر و سازگار با تغییر اقلیم
- ◀ اصلاح، مرمت و توسعه زیرساخت ها، امکانات و تجهیزات شرکت از قبیل به روز رسانی سیستم شیردوشی و تجهیز کارخانه خوراک دام
- ◀ اجرای مصوبه مجمع در خصوص توزیع سود سهام بلافاصله بعد از برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه و تسویه آن
- ◀ داشتن برنامه های توسعه ای شامل لوله گذاری بین استخرهای ذخیره آب شرکت، پیگیری اصلاح الگوی کشت و اصلاح تأسیسات و تجهیزات فرسوده

شرکت سهامی زراعی گلپایگان
(بهرام کریمی علویجه)

شرکت سهامی زراعی نمونه

استان / شهرستان:

اصفهان / گلپایگان

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۴۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ « شرکت تعاونی تولید روستایی هفتاد قله » در سال ۱۳۷۹ توسط تعدادی از کشاورزان پیشرو شهرستان اراک تأسیس شد. این شرکت با تحت پوشش قرار دادن حدود ۱۰ هزار هکتار اراضی کشاورزی، فعالیت های متنوعی در زمینه تولید بذر اصلاح شده گندم، گیاهان دارویی، ارائه خدمات فنی و بازرگانی در زمینه تولید محصولات کشاورزی و نهاده های تولیدی، نظارت مستمر فنی بر مزارع و بازاریابی محصولات تولیدی انجام می دهد و خدمات متعددی به اعضا و دیگر بهره برداران ارائه می دهد.

شاخص ها:

- ◀ فعالیت گسترده در سطح شهرستان اراک و استان
- ◀ برخورداری از تیم مدیریتی و کارشناسی با تجربه و ساختار اداری و تشکیلاتی مناسب و ثبات مدیریتی
- ◀ بهره برداری بهینه از منابع آب و خاک با تحت پوشش قرار داشتن بخش عمده ای از اراضی شرکت به وسیله سامانه های آبیاری تحت فشار
- ◀ پیشرو بودن اعضای شرکت و مکانیزه کامل بودن مزارع تحت پوشش
- ◀ ارائه آموزش های نوین و تخصصی به اعضا و نظارت مستمر بر مزارع تحت پوشش
- ◀ افزایش کمی و کیفی محصولات تولیدی اعضای شرکت نسبت به سایر کشاورزان منطقه
- ◀ ارائه الگوی کشت به کشاورزان عضو و تغییر الگوی کشت متناسب با تغییر اقلیم (توسعه گیاهان دارویی و جایگزین کشت های مرسوم)
- ◀ تولید و فرآوری تخصصی بذر گندم و جو در طبقات مختلف با استاندارد و کیفیت بالا
- ◀ اجرای کشاورزی قراردادی با کارخانجات قند و صنایع غذایی
- ◀ برخورداری از کلینیک گیاه پزشکی، آزمایشگاه بذر، فروشگاه نهاده های کشاورزی، کارگزاری بیمه محصولات کشاورزی
- ◀ ارائه خدمات مشاوره ای حقوقی مورد نیاز اعضا توسط وکیل شرکت
- ◀ ارائه خدمات مشاوره ای مالی و مالیاتی به اعضا توسط امور مالی شرکت
- ◀ بازاریابی محصولات تولیدی اعضا
- ◀ تأمین نهاده های کشاورزی مورد نیاز اعضا و برخورداری از جایگاه برند مطلوب در بین اعضا و دیگر بهره برداران
- ◀ احداث مزارع الگویی با مشارکت با بخش های تحقیقات و ترویج کشاورزی
- ◀ اجرای طرح ها و برنامه های توسعه ای از جمله احداث ۸۵۰ مترمربع ساختمان اداری و تجاری در ۵ طبقه (در دست ساخت)

**شرکت تعاونی تولید روستایی
هفتاد قله
(حمید نادری)**

**شرکت تعاونی تولید نمونه
روستایی**

استان / شهرستان:

مرکزی / اراک

سطح تحصیلات:

کارشناسی

سن: ۴۳ سال

معرفی اجمالی:

♦ « شرکت تعاونی کشاورزی نلک طرقله شاندىز » با هدف ارائه خدمات به کشاورزان شهرستان طرقله شاندىز در سال ۸۴ تاسیس شد. این شرکت در حال حاضر بیش از ۱۲۰۰ نفر عضو دارد که با انجام فعالیت های متعددی در زمینه بازرگانی خوراک دام و طیور، ارائه خدمات فنی دام و طیور، بازرگانی خشکبار، توزیع نهاده های کشاورزی، خرید محصولات تولیدی کشاورزی، فرآوری و بسته بندی لبنیات به اعضای خود ارائه خدمات می نماید و سبب ایجاد اشتغال برای جوانان بومی و متخصص شهرستان در حوزه های کاری شرکت شده است.

شاخص ها:

- ◀ بکارگیری کارشناسان مرتبط با نوع فعالیت شرکت از قبیل دامپروری، پرورش طیور، گیاه پزشکی، دامپزشکی، زراعت، مدیریت بازرگانی و حسابداری جهت ارائه مشاوره های فنی و تخصصی لازم به اعضا
- ◀ راه اندازی مرکز فروش نهال های مثمر و غیرمثمر تولیدی اعضای شرکت و توزیع بین سایر اعضا و دیگر مشتریان
- ◀ راه اندازی کارگاه تولید لبنیات سنتی و خرید شیر تولیدی اعضا و فرآوری و تولید محصولات لبنی
- ◀ دارا بودن واحد میوه خشک کنی با ظرفیت ورودی یک تن میوه روزانه در جهت افزایش بهره وری و جلوگیری از هدر رفت محصولات تره بار تولیدی اعضا و سایر بهره برداران
- ◀ تأمین و توزیع نهاده های کشاورزی مورد نیاز اعضا
- ◀ راه اندازی واحد کلینیک گیاه پزشکی و فروشگاه سم، کود و بذر
- ◀ راه اندازی واحد خرید توافقی خشکبار تولیدی اعضا و دیگر بهره برداران.
- ◀ راه اندازی انبار توزیع خوراک دام و طیور و کارگاه تولید دان مرغ و آسیاب غلات
- ◀ راه اندازی واحد تولید لبنیات با استفاده از ظرفیت خالی سایر کارخانه ها و ارائه محصولات تولیدی با برند شرکت (نلک)
- ◀ راه اندازی سه فروشگاه لبنی در سطح شهر طرقله با هدف عرضه و فروش محصولات بسته بندی شده در کارخانه و همچنین، محصولات سنتی و تولیدی کارگاه نلک

**شرکت تعاونی کشاورزی نلک
طرقله شاندىز
(سید حسین موسوی نژاد طرقله)**

شرکت تعاونی کشاورزی نمونه

استان / شهرستان:

خراسان رضوی / طرقله
شاندىز

سطح تحصیلات:

کارشناسی

سن: ۳۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت تعاونی روستایی وزیر» در سال ۱۳۴۴ در استان کردستان، شهرستان دیواندره و روستای وزیر تأسیس شده است. این شرکت ۱۵ روستا را تحت پوشش دارد. تنوع فعالیت های سودآور و خدمات و سرمایه گذاری حساب شده از جمله دستاوردهای این شرکت تعاونی روستایی است. تلاش های مستمر و شبانه روزی آقای احمدی علاوه بر موفقیت شرکت، او را به یک رهبر و معتمد محلی تبدیل کرده است. بهره گیری مؤثر از تسهیلات و احداث سیلوی ۲۰ هزار تنی از جمله مهم ترین موفقیت های این شرکت تعاونی روستایی است.

شاخص ها:

- ◀ تولید و فرآوری بیش از ۲۰۰۰ تن بذر گندم و توزیع آن در میان کشاورزان منطقه و اعضا
- ◀ دارا بودن مرکز جمع آوری شیر و خرید بیش از ۲۰۰۰ تن شیر از کشاورزان منطقه در سال ۱۳۹۷ و تبدیل آن به پنیر و کره و اشتغال زایی برای ۳ نفر
- ◀ توزیع سوخت به میزان بیش از ۲ میلیون لیتر نفت خام، ۱۵ هزار لیتر گازوئیل و بیش از ۲ هزار عدد کپسول گاز در ۱۵ روستای حوزه عمل
- ◀ اخذ کارگزاری بیمه اجتماعی عشایری و روستایی توسط شرکت و عضویت ۱۲۰۰ نفر از کشاورزان ۱۷ روستای همجوار
- ◀ اجرای کشت مشارکتی و قراردادی و تولید ۵۸ هزار تن چغندر قند و بذر گندم
- ◀ اخذ مجوز تولید و فرآوری بذر از مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال و توزیع ۲۲۰ تن بذر مادری در سال ۹۷
- ◀ احداث سیلوی ۲۰ هزار تنی برای اعضا و کشاورزان منطقه
- ◀ دارا بودن کارگاه بلوک زنی برای ایجاد درآمد و رفع نیاز منطقه
- ◀ حمایت از اعضای فقیر در قالب تسهیلات صندوق اعتباری و توجه ویژه به زنان روستایی در زمینه تسهیلات
- ◀ همکاری و تعامل مؤثر با جهاد کشاورزی از جمله در تعیین نیازهای آموزشی - ترویجی روستاهای تحت پوشش، اجرای کشاورزی حفاظتی در طرح ایکاردا، کشت محصولات و ارقام جدید و غیره
- ◀ اقدام در جهت تکمیل زنجیره تولید در طرح های تولید پنیر سنتی و تولید و فرآوری بذر گندم

**شرکت تعاونی روستایی وزیر
(اسعد احمدی)**

شرکت تعاونی روستایی
نمونه

استان / شهرستان:

کردستان / دیواندره

دهستان / روستا:

وزیر

سطح تحصيلات:

کاردانی

سن: ۴۳ سال

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت تعاونی روستایی قپان علیا» در استان گلستان، شهرستان کلالة مستقر و دارای ۱۱۰۰ عضو و ۱۲ گروه تعاونی است. این شرکت توانسته است با همدلی و از خودگذشتگی هیأت مدیره و بهره‌گیری از تلاش شبانه‌روزی مدیرعامل جوان تحصیل کرده خود علیرغم دورافتادگی منطقه تحت پوشش، خدمات بسیار مؤثری به اعضا و جامعه کشاورزی اطراف خود ارائه دهد. تنوع فعالیت‌ها و خدمات، سرمایه‌گذاری حساب شده و بهره‌گیری مؤثر از تسهیلات از جمله ویژگی‌های شاخص شرکت تعاونی روستایی قپان علیا است. آقای مهندس صفری مدیرعامل این شرکت معتقد است امروزه: «با سواد کسی است که بتواند تغییر ایجاد کند».

شاخص‌ها:

- ◀ احداث انبار چند منظوره مکانیزه ۵۰۰۰ تنی
- ◀ خرید و فروش محصولات کشاورزی و تأمین و توزیع نهاده‌های کشاورزی از محل اعتبارات منابع داخلی و درآمد شرکت تعاونی
- ◀ آموزش و ترویج اعضا و بهره‌برداران عضو تعاونی در خصوص تغییر الگوی کشت و توسعه کشت دانه روغنی کلزا
- ◀ خرید تضمینی و توافقی محصولات کشاورزی به میزان ۵ هزار تن گندم و ۱۳ هزار تن کلزا در یک فصل زراعی
- ◀ تأمین و توزیع نهاده‌های کشاورزی از جمله انواع بذور گندم، کلزا و جو، انواع کود و سموم با همکاری جهاد کشاورزی شهرستان
- ◀ تأمین و توزیع نهاده‌های دامی از جمله جو و سبوس برای روستاهای حوزه عمل شرکت به میزان ۱۰۰۰ تن در مناطق دور از مرکز شهرستان با هدف حذف واسطه‌های غیرضرور و با اخذ عاملیت از اتحادیه دامداران استان
- ◀ توجه به آموزش و ترویج با همکاری مؤثر با جهاد کشاورزی در ارائه آموزش‌های مورد نیاز کشاورزان؛
- ◀ افزایش سرمایه شرکت تعاونی نزد صندوق توسعه بخش کشاورزی به میزان ۱۰ برابر نسبت به گذشته
- ◀ بیمه محصولات کشاورزی و انجام خدمات بیمه‌ای به شکل گسترده در روستاهای حوزه عمل
- ◀ تأمین سوخت ماشین آلات کشاورزی و منازل روستاهای حوزه عمل از قبیل نفت سفید و سیلندر گاز مایع و نفت گاز
- ◀ مشارکت در طرح‌های درآمدزا با تعاونی‌ها و اتحادیه‌های دیگر از قبیل ایستگاه سیلندر پرکنی گاز مایع، بوجاری بزرگندم، و تالار و رستوران
- ◀ جلب اعتماد اعضا از طریق توزیع سود سهام در بین آنها
- ◀ اداره شرکت با استفاده بهینه از نیروی انسانی

**شرکت تعاونی روستایی قپان
علیا
(محمدحامد صفری)**

شرکت تعاونی روستایی نمونه

استان / شهرستان:

گلستان / کلالة

دهستان / روستا:

قپان علیا

سطح تسهیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۳۴ سال

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت تعاونی روستایی زنان آفتابگردان کویر شهرستان اصفهان» در سال ۱۳۸۷ در روستای مالواجرد بخش جرقویه علیا تأسیس شد. این شرکت با جلب مشارکت فعال اعضا و انجام فعالیت‌های متعدد تولیدی و خدماتی در زمینه جمع‌آوری و فرآوری شیر، تولید نان محلی، مرمت خانه‌های تاریخی و بوم‌گردی، فروشگاه مصرف، گسترش مشاغل روستایی و خانگی، برنامه‌های آموزشی و فرهنگی و غیره، نقش بسیاری مهمی در زمینه درآمدزایی، اشتغال‌زایی، توانمندسازی اعضا، کارآفرینی و پایداری جمعیت و ممانعت از مهاجرت جمعیت روستا با توجه به شرایط اقلیمی و فاصله نسبتاً زیاد تا مرکز شهرستان داشته است.

شاخص‌ها:

- ◀ بهره‌گیری حداکثری از مشارکت اعضا در فعالیت‌های اجرایی شرکت در زمینه‌های متنوع صنایع دستی، بوم‌گردی، خدماتی و غیره
- ◀ استفاده بهینه از امکانات و شرایط محیطی موجود در حوزه عمل شرکت در راستای اشتغال‌زایی اعضا و زنان روستایی و توسعه اقتصادی شرکت
- ◀ خرید سه باب خانه قدیمی و اقدام به مرمت و بازسازی آنها به منظور توسعه گردشگری روستایی
- ◀ انجام فعالیت‌های فرهنگی و برنامه‌های آموزشی مهارتی با هدف توانمندسازی اعضا و زنان روستایی و در راستای کارآفرینی
- ◀ گسترش مشاغل روستایی و خانگی از قبیل قالی بافی، تولید صنایع دستی، تولید سبزی آماده و خشک و پرورش مرغ محلی در جامعه هدف
- ◀ ایجاد واحد نانوايي محلی و پخت نان و توزیع در داخل و خارج از روستا
- ◀ ارائه فعالیت‌های خدماتی نظیر فروشگاه مصرف و استقبال از آن از طرف اهالی روستا و مناطق اطراف.
- ◀ دارا بودن کارگاه و فروشگاه لبنیات به منظور جمع‌آوری و فرآوری شیر تولیدی اعضا و روستاییان و تولید و فروش محصولات لبنی
- ◀ دارا بودن صندوق اعتبارات خرد در راستای رفع نیازهای مالی اعضا
- ◀ تأمین و توزیع اقلام دولتی همچون میوه شب عید و غیره.
- ◀ ایفای نقش مؤثر در حفظ پایداری جمعیت و ممانعت از مهاجرت جمعیت از روستا از طریق اشتغال‌زایی، بهبود معیشت خانوارهای روستایی و توانمندسازی آنها
- ◀ برنامه‌ریزی جهت توسعه و تقویت فعالیت‌ها و پروژه‌های قابل اجرا در شرکت در سنوات آتی نظیر گسترش بوم‌گردی، اجرای طرح ایستگاه جمع‌آوری شیر، تکمیل ساختمان اداری و کارگاهی و غیره

**شرکت تعاونی روستایی زنان
آفتابگردان کویر شهرستان اصفهان
(زهره صادقی)**

شرکت تعاونی روستایی زنان

استان / شهرستان:

اصفهان / اصفهان

دهستان / روستا:

جرقویه علیا / مالواجرد

سطح تحصیلات:

دیپلم

سن: ۴۵ سال

معرفی اجمالی:

♦ «اتحادیه تعاونی روستایی استان کرمان» با برخورداری از امکانات و تجهیزات زیربنایی مطلوب و نیروی انسانی متخصص، اقدام به فعالیت های مختلفی در زمینه تأمین و توزیع نهاده های کشاورزی، خرید تضمینی محصولات تولیدی، تولید و فرآوری بذر گندم و ذرت، آموزش و توانمندسازی اعضا، توسعه مجتمع انباری و اجرای طرح زنجیره ارزش خرما در مناطق محروم استان نموده است و از این طریق ارائه دهنده خدمات مختلفی به اعضای اتحادیه و دیگر متقاضیان می باشد.

شاخص ها:

- ◀ دارا بودن بزرگترین مرکز توزیع نهاده های کشاورزی (بذر، کود، سم، ماشین آلات و غیره) واقع در شهرستان ارزوئیه که در سال ۹۷ با مدیریت بحران از کمبود کود اوره در منطقه جلوگیری نمود
- ◀ دارای دو خط بوجاری گندم مجهز به دستگاه گراویتی در شهرستان ارزوئیه
- ◀ بزرگترین تولیدکننده بذر گندم در استان در کلیه طبقات بذری با ظرفیت ۷ هزار تن
- ◀ دارا بودن بزرگترین ایستگاه ذرت خشک کنی با توان خرید ۱۵ هزار تن ذرت دانه ای در جنوب شرق کشور
- ◀ دارای مجتمع انباری با ظرفیت ۲۵ هزار تنی
- ◀ انجام خرید محصولات زراعی به صورت تضمینی و توافقی در سطح گسترده (ذرت، گندم و کلزا)
- ◀ طرح زنجیره ارزش خرما با اهداف ایجاد سردخانه دو هزار تنی و ایجاد سالن های سورت و بسته بندی و همچنین عرضه و فروش مستقیم خرما تولیدی کشاورزان از طریق تالار معاملات محصولات کشاورزی بورس کالای ایران
- ◀ ایجاد واحدهای آموزشی و ترویجی و مجری آموزش در استان جهت توانمندسازی نیروی انسانی فعال در شبکه تعاون روستایی با مشارکت اساتید مجرب
- ◀ برندسازی جهت صادرات محصولات کشاورزی توسط اتحادیه (برند کلوتا)
- ◀ شرکت در نمایشگاه های استانی و کشوری جهت ارائه توانمندی های شبکه تعاون روستایی استان

**اتحادیه تعاونی روستایی استان
کرمان
(علی اکبر حسین زاده)**

اتحادیه نمونه تعاونی روستایی

استان / شهرستان:

کرمان / کرمان

سطح تحصیلات:

کارشناسی

سن: ۴۷ سال

معرفی اجمالی:

♦ «اتحادیه شرکت تعاونی دامداران استان یزد» در سال ۱۳۷۵ تأسیس شده است و ۸ شرکت تعاونی عضو این اتحادیه هستند. توسعه کارخانه تولید خوراک دام و تهیه و تدوین طرح پرورش ۴۰۰۰ رأس بز شیری مولد نژاد مورسیا با چشم‌انداز تولید سالانه ۱۵۰۰ رأس دام سبک اصلاح شده و ۷۲۰ تن شیر به‌منظور برآوردن نیاز دامداران منطقه به‌ویژه پایدارسازی معیشت خانوارهای روستایی با پرورش بز شیری و تنوع بخشی به فعالیت‌های دامپروری با توجه به اقلیم استان از طریق تأمین دام با بهره‌وری بالا از جمله شاخص‌ترین فعالیت‌های این اتحادیه بوده است.

**اتحادیه شرکت تعاونی دامداران
استان یزد
(امیر تقفی)**

اتحادیه نمونه تعاونی کشاورزی

شاخص‌ها:

- ◀ درآمد ویژه مناسب با توجه به سرمایه اتحادیه؛
- ◀ داشتن کارخانه تولید خوراک دام با ظرفیت تولید روزانه ۲۰۰ تن انواع خوراک دام؛
- ◀ انتشار کتاب‌های کاربردی در زمینه دامپروری و دامپزشکی؛
- ◀ اداره اتحادیه با تعداد بهینه نیروی کار؛
- ◀ ارائه خدمات مورد نیاز دامداران و حضور مؤثر در بازار نهاده‌های دامی مانند خوراک، تجهیزات و ادوات و انواع لوازم مصرفی؛
- ◀ واردات بدون واسطه نهاده‌های دامی؛
- ◀ انجام ثبت مشخصات و رکوردگیری دام شرکت‌های تحت پوشش؛
- ◀ تهیه و تدوین طرح پرورش ۴۰۰۰ رأس بز شیری مولد نژاد مورسیا با چشم‌انداز تولید سالانه ۱۵۰۰ رأس دام سبک اصلاح شده و ۷۲۰ تن شیر به‌منظور برآوردن نیاز دامداران منطقه به‌ویژه پایدارسازی معیشت خانوارهای روستایی با پرورش بز شیری و تنوع بخشی به فعالیت‌های دامپروری با توجه به اقلیم استان از طریق تأمین دام با بهره‌وری بالا از نظر دوقلوژی و چند قلوژی و تولید شیر، به ارزش ۲۳۷ میلیارد ریال؛
- ◀ واردات ۱۲۰۰ رأس بز مولد شیری مورسیا در فاز اول و پرورش موفق آن با تلفات بسیار جزئی و برنامه‌ریزی برای تکثیر این نژاد برای تأمین دام سبک منطقه و فرآوری شیر آن.

استان / شهرستان:

یزد

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۶۵ سال

معرفی اجمالی:

♦ اتحادیه مرکزی تعاونی های روستایی و کشاورزی ایران در سال ۱۳۵۶ تأسیس شده است. این اتحادیه ۳۱ اتحادیه استانی، ۳۰۱ اتحادیه شهرستانی، ۲۸۴۶ شرکت تعاونی روستایی، حدود ۱۰ هزار فروشگاه مصرف، ۱۱ هزار جایگاه عرضه سوخت و ۵/۴ میلیون نفر عضو تولیدکننده تحت پوشش دارد. اصلی ترین وظیفه اتحادیه مرکزی خرید و فروش محصولات تولیدی اعضاء با هدف تنظیم بازار محصولات کشاورزی و جلوگیری از ورود سلف خران و دلالان به عرصه تجارت این محصولات است. استمرار برنامه ریزی عملیاتی، تمرکز بر برنامه ریزی برای صادرات محصولات، استفاده از انرژی پاک، ایجاد بستر قانونی با نگاه به تعاونی ها و برنامه جهت کشاورزی پایدار از جمله مهم ترین اقدامات این اتحادیه بوده است.

**اتحادیه مرکزی تعاونی های
روستایی و کشاورزی ایران
(بدالله کشاورز)**

اتحادیه نمونه ملی و سراسری
تحت پوشش سازمان مرکزی
تعاون روستایی ایران

شاخص ها:

- ◀ ایجاد بستر قانونی با نگاه به نقش تعاونی های سایر کشورها در اقتصاد کلان و تخصصی
- ◀ تدوین برنامه پنج ساله و استقرار نظام برنامه ریزی عملیاتی در شبکه
- ◀ تشکیل و راه اندازی اتاق فکر و استفاده از مشاوران خبره مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی
- ◀ اصلاح ساختار نیروی انسانی و گسترش پژوهش های نوین
- ◀ حضور در صندوق های مرتبط با کشاورزی از جمله صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی
- ◀ تمرکز برنامه ریزی جهت در اولویت قرار گرفتن اتحادیه در واگذاری بنگاه های دولتی
- ◀ تصمیمات و ورود به هنگام در جهت تنظیم بازار محصولات کشاورزی
- ◀ شرکت در اتحادیه های بین المللی ICA و معرفی اتحادیه های کشور
- ◀ صادرات محصولات کشاورزی مازاد بر نیاز کشور
- ◀ خرید بخشی از سهام خدمات حمایتی وزارت جهاد کشاورزی
- ◀ مشارکت در ساخت گلخانه های تولید محصولات با شرکت های معتبر بین المللی
- ◀ ساماندهی کشت و صنعت های کشاورزی و دامپروری تحت مالکیت اتحادیه در بعد ساختار و منابع انسانی
- ◀ استفاده از انرژی پاک در تولیدات گلخانه ای
- ◀ ایجاد و به روز رسانی منظم وبگاه و انتشار فصلنامه اتحادیه

سطح تحصیلات:

دکتری تخصصی

سن: ۴۵ سال

معرفی اجمالی:

♦ نظام صنفی کارهای کشاورزی شهرستان مرودشت فعالیت شاخصی در زمینه ایجاد طرح نوبت بندی بهره برداری از منابع آبی سد درودزن در سطح ۳۵ هزار هکتار از اراضی این شهرستان انجام داده است. علاوه بر این با برگزاری کارگاهها و دوره های آموزشی، ایجاد شورای مشورتی، اعطای مجوزها و حضور مستقیم در حوزه تعرفه و نرخ گذاری، خدمات مفیدی برای اعضای خود فراهم نموده است.

شاخص ها:

- ◀ اجرای طرح نوبت بندی بهره برداری از منابع آبی سد درودزن قبل از فصل کشت در سطح ۳۵ هزار هکتار از اراضی شهرستان
- ◀ حضور مستقیم و مؤثر در حوزه تعرفه و نرخ گذاری خدمات ادوات و ماشین آلات حوزه شهرستان و تعیین افت مفید و غیرمفید محصولات کشاورزی از طریق بازدیدهای کارشناسی از مراکز خرید گندم قبل از ذخیره سازی و آزادسازی کد سامانه توسط نظام صنفی کشاورزی
- ◀ اعطای مجوزهای مربوط به گلخانه و دامداری با همکاری نظام مهندسی به منظور تعیین اصالت شخصیت حقیقی و حقوقی (بومی) بهره برداران و پیگیری سوخت و حامل های انرژی واحدهای تولیدی
- ◀ تهیه و تنظیم قرارداد مشترک با کارخانه قند و فرآوری گوجه فرنگی به منظور جلوگیری از تضییع حقوق کشاورزان شهرستان به ویژه در بخش آنالیز و درصد غلظت و افت محصولات تولیدی
- ◀ ایجاد یک شورای مشورتی با حضور اعضای دولتی و غیردولتی با محوریت نظام صنفی کشاورزی به منظور تسهیل کلیه فعالیت های مربوط به تولید محصولات کشاورزی
- ◀ برگزاری کلاس ها، کارگاهها و دوره های مهارتی به میزان ۲۶ هزار نفر روز و انجام نیازسنجی آن با محوریت نظام صنفی کشاورزی
- ◀ تهیه و نصب تابلوی جداول مربوط به مشاغل و زیرمجموعه های آن و تعیین روند اخذ پروانه تا تمدید آن
- ◀ تمدید پروانه فعالیت بیش از ۹۰ درصد اعضای نظام صنفی

**نظام صنفی کارهای کشاورزی
شهرستان مرودشت
(سید جعفر حسینی)**

نظام صنفی نمونه کارهای کشاورزی

استان / شهرستان:

فارس / مرودشت

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۴۷ سال

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت تعاونی تولید روستایی ولیعصر»، در منطقه دشت عباس در جنوب استان ایلام واقع شده است که با بهره‌گیری از کارشناسان مجرب و امکانات، تجهیزات، زیرساخت‌ها و فناوری نوین، ضمن فعالیت در زمینه‌های مختلف کشاورزی، اقدام به تولید بذر گندم با کیفیت و استانداردهای لازم جهت تأمین نیاز استان و دیگر استان‌های کشور می‌نماید. این شرکت در منطقه‌ای محروم واقع شده است که اقدامات و فعالیت‌های آن سبب اشتغال‌زایی، درآمدزایی و تأثیرگذاری اقتصادی - اجتماعی و توسعه قابل توجهی در منطقه شده است.

شاخص‌ها:

- ◀ استفاده از تیم مدیریتی و کارشناسی تخصصی و مجرب
- ◀ دارا بودن دو خط کامل بوجاری و فرآوری بذر گندم
- ◀ تولید بذر گندم با کیفیت و استاندارد بالا
- ◀ دارا بودن ۹۴۰۰ مترمربع فضای انباری استاندارد جهت ذخیره و نگهداری گندم
- ◀ دریافت امتیاز دانش فنی تولید گندم رقم مهرگان از مؤسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر
- ◀ استفاده از ظرفیت کشاورزان پیشرو منطقه در امر تولید و تکثیر بذر گندم
- ◀ دارا بودن آزمایشگاه مجهز تجزیه بذر
- ◀ درصد تحقق برنامه بذر مناسب
- ◀ اشتغال‌زایی پایدار مستقیم و غیرمستقیم در منطقه
- ◀ رعایت اصول پایداری و حفاظت از منابع آب‌و خاک در فرآیند تولید محصول
- ◀ تعامل مستمر با بخش‌های ترویج و تحقیقات کشاورزی و مشارکت در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های تحقیقی، ترویجی و آموزشی
- ◀ دارا بودن واحدهای گیاه‌پزشکی، خاکشناسی و مکانیزاسیون با امکانات نوین
- ◀ دارای بودن مجوز تولید و فرآوری بذر از مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- ◀ عضویت در انجمن صنفی تولیدکنندگان بذر اصلاح‌شده
- ◀ رضایت مطلوب دست‌اندرکاران تولید بذر در استان و کشور از شرکت

شرکت تعاونی تولید روستایی
ولیعصر
(محسن رویشی)

شرکت تعاونی نمونه تولید و
فرآوری بذر گندم (آبی)

استان / شهرستان:

ایلام / دهلران

دهستان / روستا:

ولیعصر

سطح تحصیلات:

کارشناسی

سن: ۴۸ سال

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت تولید و اصلاح بذر بالادربند»، واقع در دهستان سراب نیلوفر شهرستان کرمانشاه، فعالیت رسمی خود را از سال ۱۳۸۴ آغاز نموده است. این شرکت، با دارا بودن ۱۵۰ هکتار اراضی کشاورزی، ضمن کشت محصول گندم در طبقات مادری و پرورشی، با بهره‌گیری از امکانات، ماشین‌آلات و زیرساخت‌های مناسب و نیروی مدیریتی با تجربه و خلاق، همچنین، کارشناسان مجرب، اقدام به تولید بذر گندم با کیفیت و استانداردهای لازم می‌نماید که علاوه بر استان، نیاز برخی دیگر استان‌های کشور را نیز تأمین می‌نماید.

شاخص‌ها:

- ◀ تولید بذر گندم با کیفیت و استاندارد بالا
- ◀ برخورداری از مدیر با تجربه، علاقه مند و خلاق
- ◀ برخورداری از کارشناسان فنی با تجربه و متخصص
- ◀ دارا بودن امکانات، ماشین‌آلات و تجهیزات مناسب و به‌روز
- ◀ دارا بودن یک خط کامل بوجاری و فرآوری بذر گندم
- ◀ دارا بودن ۵۱۰۰ مترمربع فضای انباری استاندارد جهت ذخیره و نگهداری گندم
- ◀ دارا بودن سیلوی فلزی استاندارد ذخیره گندم با ظرفیت حدود ۱۹۰۰ تن.
- ◀ دریافت امتیاز دانش فنی تولید گندم دیم رقم ویزاو از مؤسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور
- ◀ دارا بودن آزمایشگاه مجهز تجزیه بذر
- ◀ درصد تحقق برنامه بذر مناسب
- ◀ رعایت اصول پایداری و حفاظت از منابع آب‌و خاک در فرآیند تولید محصول گندم
- ◀ همکاری و تعامل مستمر با بخش‌های ترویج و تحقیقات کشاورزی و مشارکت در اجرای برنامه‌های ترویجی و آموزشی
- ◀ استفاده از ظرفیت کشاورزان پیشرو منطقه در امر تولید و تکثیر بذر گندم
- ◀ ایفای نقش الگویی و تأثیرگذاری فنی بر دیگر بهره‌برداران منطقه
- ◀ اشتغال‌زایی برای جوانان و کشاورزان منطقه
- ◀ دارای بودن مجوز تولید و فرآوری بذر از مؤسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال
- ◀ عضویت در انجمن صنفی تولیدکنندگان بذر اصلاح شده
- ◀ رضایت مطلوب دست‌اندرکاران تولید بذر در استان و کشور از شرکت

شرکت تولید و اصلاح بذر بالادربند (مصطفی لرستانی)

شرکت نمونه تولید و فرآوری بذر گندم (دیم)

استان / شهرستان:

کرمانشاه / کرمانشاه

دهستان / روستا:

سراب نیلوفر / گراوند

سطح تحصیلات:

ابتدایی

سن: ۶۳ سال

معرفی اجمالی:

♦ «شرکت تعاونی عشایری ذخایر زیرکوه» با بیش از ۲۱۰۰ نفر عضو و با بهره‌گیری از نیروی انسانی تحصیل کرده و با اصلاح ساختار مدیریتی، فعالیت‌های متنوعی در زمینه تأمین نهاده‌های دامی مورد نیاز اعضا، اجرای طرح‌های اقتصادی زودبازده، راه‌اندازی کارگاه خوراک دام، احیای صنایع دستی با طراحی نوین و آموزش اعضا، نقش مؤثری در بهبود معیشت و پایداری جمعیت عشایر محدوده تحت پوشش خود داشته است.

شرکت تعاونی عشایری ذخایر
زیرکوه
(جواد کامکار دلاکه)

شرکت تعاونی نمونه عشایری

شاخص‌ها:

- ◀ تهیه و تنظیم یک آیین‌نامه عرفی به منظور احصاء و تعیین وابستگی هر یک از اعضای تعاونی به ایل خود به منظور تسهیل در شناسایی، با همکاری شورای کانون اسکان
- ◀ تأسیس و راه‌اندازی کارگاه خوراک دام
- ◀ ایجاد کمپ صحرانوردی و بوم‌گردی
- ◀ ایجاد واحد پرواربندی دام سبک
- ◀ برنامه‌ریزی برای واردات دام سبک مولد و شتر در راستای تکمیل زنجیره گوشت قرمز
- ◀ اجرای طرح دوقلو‌زایی برای گوسفند بلوچی و دورگ بوری در راستای ارتقای تولید و درآمد خانوارهای عشایری
- ◀ بهره‌گیری از نیروی انسانی با تحصیلات دانشگاهی و آشنا به مسائل در راستای ابلاغیه سازمان امور عشایر و مبتنی بر اصلاح ساختار مدیریتی
- ◀ راه‌اندازی کارگاه عرق‌گیری با همکاری قرارگاه پیشرفت و آبادانی منطقه زیرکوه در خصوص گیاهان دارویی اختصاصی منطقه
- ◀ ایجاد و راه‌اندازی کارگاه قالی‌بافی و صنایع دستی برای عشایر منطقه در راستای کارآفرینی با همکاری میراث فرهنگی و گردشگری و احیای دستمال طرح‌دار و حوله با طراحی هنر پتینه و توجه به بازارپسندی آن

استان / شهرستان:

خراسان جنوبی / زیرکوه

سطح تحصیلات:

کارشناسی ارشد

سن: ۳۲ سال

معرفی اجمالی:

♦ « شرکت تعاونی منابع طبیعی و آبخیزداری آشیانه زر رابر» واقع در روستای گنجان می باشد. این تعاونی ۷۷ خانوار عضو دارد که در زمینه احیاء و بهره برداری اصولی از گونه های مختلف گیاهان مرتعی و دارویی، جلب مشارکت مستمر اعضا و بهره برداران، آموزش و توانمندسازی اعضا، بازاریابی و فروش محصولات مختلف و اشتغال زایی و تأمین نهاده های تولیدی مورد نیاز روستائیان و عشایر نقش مهمی داشته است.

شاخص ها:

- ◀ جلب مشارکت های مردمی در اجرای فعالیتهای عرصه ای در زمینه احیاء، بهره برداری اصولی و نگهداری از عرصه های جنگلی و مرتعی
- ◀ احیاء گونه در حال انقراض کرفس کوهی با مشارکت اعضا به مساحت ۳۵۰ هکتار
- ◀ آموزش و توانمندسازی اعضا و بهره برداران در مباحث حفظ و احیاء منابع طبیعی
- ◀ خودتکایی، تداوم، استمرار و توسعه فعالیتهای شرکت در سنوات مختلف
- ◀ درآمدزایی به همراه ایجاد اشتغال برای اعضای شرکت و دیگر بهره برداران
- ◀ ارتباط مستمر با بخش های ترویج و تحقیقات
- ◀ خریداری و بازاریابی محصولات تولیدی روستائیان و عشایر و گیاهان دارویی جمع آوری شده توسط آنان
- ◀ تأمین نهاده های تولیدی برای اعضا و بهره برداران عرصه با هدف کاهش فشار دام بر مراتع و جنگل ها
- ◀ شرکت مداوم مدیرعامل و اعضا در دوره های آموزشی تخصصی
- ◀ توسعه فعالیتهای جانبی مانند پرورش زنبور عسل در بین اعضا با هدف کاهش تعداد دام در مرتع و کاهش فشار بر عرصه های منابع طبیعی

شرکت تعاونی منابع طبیعی و آبخیزداری آشیانه زر رابر (یوسف شمس الدینی فرد)

شرکت تعاونی نمونه منابع طبیعی و آبخیزداری

استان / شهرستان:

کرمان / رابر

دهستان / روستا:

سیه بنوئیه / گنجان

سطح تحصیلات:

کارشناسی

سن: ۳۶ سال

